

PROGRAMMABEGROTING 2022

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	3
INLEIDING	5
FINANCIEEL KADER	8
OPGAVEN EN OPGAVEGERICHT WERKEN	25
PROGRAMMAPLAN	28
PROGRAMMA 1 – FYSIEKE LEEFOMGEVING	29
Thema I – Ruimtelijke ontwikkeling	33
Thema II – Openbare Ruimte	38
Thema III – Wijkgericht werken	43
PROGRAMMA 2 – ECONOMIE, WERK EN ONTWIKKELING	46
Thema I – Economische ontwikkeling en werkgelegenheid	48
Thema II – Recreatie en toerisme	53
PROGRAMMA 3 – SOCIALE LEEFOMGEVING	56
Thema I – Inkomen	64
Thema II – Sociaal domein – Participatie en re-integratie	66
Thema III – Sociaal domein – WMO	69
Thema IV – Sociaal domein – Jeugd	74
Thema V – Onderwijs en ontwikkeling	76
Thema VI – Sport	81
Thema VII – Cultuur	82
Thema VIII – Welzijn	85
PROGRAMMA 4 – BURGER EN BESTUUR	88
Thema I – Dienstverlening (extern)	89
Thema II – Burger en samenwerking	91
Thema III – Veiligheid samenleving	93
PROGRAMMA 5 – ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	97
Thema I – Treasury	98
Thema II- OZB en belastingen overige	99
Thema III - Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen	99
PROGRAMMA 6 – BEDRIJFSVOERING	100
Thema I – Dienstverlening (intern)	106
Thema II – Security & informatiebeveiliging	106
Thema III – Middelen	107
Thema IV - Advisering en detachering	107
Thema V - Bedrijfsvoering algemeen	107
PARAGRAFEN	108
A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	108

B. Onderhoud Kapitaalgoederen	113
C. Financiering	120
D. Bedrijfsvoering.....	124
E. Verbonden partijen	126
F. Grondbeleid	151
G. Lokale heffingen	154
BIJLAGEN	165
1. MIP	165
2. Geraamde baten en lasten	171
3. Geprognosticeerde balans.....	175
4. Staat van incidentele baten en lasten 2022-2025.....	179
5. Staat van reserves en voorzieningen	182

Inleiding

Inleiding

Veenendaal wil een gezonde, duurzame, groene, ondernemende, sociale, veilige en bereikbare gemeente zijn. Vanuit de kracht van Veenendaal willen we een gemeente zijn waarin iedereen mee doet. Het in mei 2018 vastgestelde Raadsprogramma 2018-2022 “Iedereen doet mee” is nog steeds de leidraad voor het handelen van de gemeente. Wij kiezen ervoor om te blijven investeren in een Veenendaal waarin het ook in de toekomst goed leven, wonen, werken en winkelen is.

Financieel-economische ontwikkelingen

We zien landelijk dat de economie aan het einde van de coronacrisis weer aantrekt. Het rijk heeft voor 2022 extra middelen toegezegd waardoor de tekorten in het sociaal domein in deze programmabegroting kunnen worden opgevangen. Anderzijds bestaat er nog onduidelijkheid over de structurele inkomsten vanuit het rijk. Het demissionaire kabinet heeft besloten om de besluitvorming hiervan over te laten aan het nieuwe kabinet.

Inhoudsopgave

De indeling van de Programmabegroting 2022-2025 wijkt niet veel af ten opzichte van die van vorig jaar. De structuur van de begrotingsprogramma's is ongewijzigd gebleven.

Financieel Kader

In dit hoofdstuk wordt het financieel kader voor de jaren 2022-2025 geschetst. Ingegaan wordt op de ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiën van de gemeente. Ook worden enkele actuele majeure ontwikkelingen verder uitgewerkt.

Opgaven en opgabegericht werken

De grote opgaven uit de samenleving die op de gemeente af komen, worden opgabegericht opgepakt. Deze opgaven worden niet op diverse onderdelen in deze begroting verantwoord, maar zij worden in dit hoofdstuk centraal toegelicht.

Programmaplan

In dit hoofdstuk wordt het Programmaplan verder uitgewerkt in de zes begrotingsprogramma's. De opbouw per begrotingsprogramma is als volgt: a. Visie: Hierin wordt de link gelegd naar de doelstellingen uit het raadsprogramma, de opgaven en programma's en projecten. b. Thema's die onder het programma vallen. c. Financieel overzicht op totaalniveau van dat programma. d. Actuele ontwikkelingen na kadernota of naar aanleiding van moties, wanneer van toepassing.

Paragrafen

Dit hoofdstuk bevat de gebruikelijke paragrafen zoals deze in het BBV zijn voorgeschreven.

Bijlagen

De BBV schrijft bepaalde verplichte bijlagen voor. Deze vindt u in dit hoofdstuk opgenomen.

Financieel perspectief

Voor de jaren 2022 en 2023 kunnen wij een begroting met een positief saldo en daarmee een structureel sluitende begroting presenteren. Hiermee voldoen we aan de criteria van het begrotingstoezicht door de provincie voor repressief toezicht.

De financiële uitgangspositie van deze programmabegroting is gebaseerd op de Kadernota 2022-2025, inclusief scenario 2. Vervolgens zijn de effecten van de meicirculaire 2021 in het financiële perspectief verwerkt. Verder zijn de structurele gevolgen vanuit de 2e bestuursrapportage 2021, de invulling van pm posten uit de Kadernota en nog financieel te verwerken raadsbesluiten en moties in het financiële perspectief verwerkt. Ook zijn de extra

compensatiegelden Jeugd van het rijk opgenomen, waarbij tevens een meerjarige bijstelling van de lasten heeft plaatsgevonden. Ten slotte is een voorschot genomen op onvermijdelijke ontwikkelingen ten aanzien van OPOR en het wetsvoorstel harmonisering individuele studietoelage.

Uiteindelijk resulteert het bovenstaande in een begrotingsoverschot in de jaren 2022 en 2023 en een begrotingstekort in 2024 en 2025.

Schematisch kan het financieel perspectief voor de jaren 2022-2025 als volgt worden weergegeven:

Onderwerp (bedragen x € 1.000) + = voordeel; -/- = nadeel	2022	2023	2024	2025
Saldo basisscenario Kadernota 2022-2025	215	299	57	-776
Effecten vervolgsceario Kadernota 2022-2025	-1.913	-1.953	-2.042	-1.802
Meicirculaire 2021	449	-579	-1.043	-1.216
Stand na meicirculaire 2021 (A)	-1.249	-2.233	-3.028	-3.794
Structurele effecten 2e Berap 2021 (B)	186	312	705	949
<u>Invulling pm posten Kadernota 2022-2025:</u>				
1 fte historisch archief	-63	-63	-63	-63
Audits AVG	-20	-20	-20	-20
Kadernota: Invulling pm formatie AVG/privacy (0,67 fte)	-57	-57	-57	-57
Subtotaal pm posten Kadernota 2022-2025 (C)	-140	-140	-140	-140
<u>Raadsbesluiten en moties na Kadernota:</u>				
IKC Franse Gat: afboeking boekwaarde K. Fabritius	-47			
Afboeking tlv algemene reserve	47			
Begroting GGD 2022	-51	-51	-51	-51
Amendement IKC Veenendaal-oost	-31	-31	-20	-55
Motie NK wielrennen raadsleden	-10			
Aanbesteding accountant 2022-2024	-30	-30	-30	-30
Subtotaal raadsbesluiten na Kadernota (D)	-122	-112	-101	-136
<u>Sociaal domein:</u>				
Prognose uitgaven Jeugd	-1.534	-1.163	-986	-771
Jeugd extra middelen	6.010	3.610	3.300	2.930
<i>nog niet verwerkte groei WMO 2025</i>	0	0	0	-201
Subtotaal Sociaal domein (E)	4.476	2.447	2.314	1.958
<u>Overige ontwikkelingen:</u>				
OPOR 2022-2025: storing reserve groot onderhoud asfaltwegen	-1.714			
OPOR 2022-2025: data top 15 mobiliteit	-221	-221	-221	-221
Harmonisering individuele studietoelage	-25	-25	-25	-25
Subtotaal overige ontwikkelingen (F)	-1.960	-246	-246	-246
Saldo begroting (A+B+C+D+E+F)	1.191	28	-496	-1.409

Na verwerking van bovenstaande ontwikkelingen resteert een begrotingsoverschot van € 1.191.000,- in 2022 en € 28.000,- in 2023, en een begrotingstekort van respectievelijk € 496.000,- en € 1.409.000,- in 2024 en 2025.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat ontwikkelingen na de Kadernota in een negatief meerjarenperspectief resulteren. Om dit meerjarenperspectief in een meer realistisch perspectief te plaatsen hebben wij ons rekenschap gegeven van kansen die niet zijn 'ingeboekt', maar die het meerjarenperspectief in de toekomst significant zullen gaan beïnvloeden. Op basis van financieel beleid en op aanwijzing van de Provincie als toezichthouder kunnen wij hierop in de programmabegroting nog niet anticiperen. Het gaat daarbij met name om 25% van de in het vooruitzicht gestelde extra gelden voor Jeugd, en de

verwachte positieve effecten van de septembercirculaire 2021 die niet in deze programmabegroting worden meegenomen. In afwachting van deze ontwikkelingen achten wij het niet verstandig en realistisch om u keuzes voor te leggen om de negatieve begrotingssaldi vanaf 2024 om te buigen.

Voor een uitgebreide toelichting op bovenstaande ontwikkelingen verwijzen wij naar het hoofdstuk Financieel kader.

Financieel kader

Financieel vertrekpunt

Het financieel vertrekpunt wordt bepaald door de vastgestelde documenten die van invloed zijn op het financieel perspectief voor de jaren 2022 tot en met 2025, te weten: de Programmabegroting 2021 en meerjarenraming 2022 – 2024, de derde bestuursrapportage over 2020 en de eerste bestuursrapportage over 2021. Onderstaand vindt u in een overzicht dit financieel vertrekpunt. In de tabellen van dit hoofdstuk zijn de negatieve budgettaire effecten met een minteken weergegeven.

Technische richtlijnen

Overeenkomstig de gebruikelijke werkwijze worden bij de start van de nieuwe begrotingscyclus richtlijnen voor de technische financiële parameters opgesteld. Voor de jaren 2022-2025 zijn de volgende parameters gehanteerd:

- Loonstijging van 1,8% per jaar;
- Prijsstijging van 1,5% per jaar;
- Een index van 2,2% voor de kosten Sociaal Domein (betreft gemiddelde van loon- en prijsstijging);
- Een index van eveneens 1,5% voor de tarieven van de gemeentelijke heffingen;
- Een rentevoet van 1% voor aan te trekken financieringsmiddelen;
- Een rentevoet van 0,75% voor investeringen in de grondexploitatie;
- De bouw van gemiddeld 350 woningen per jaar.

De percentages voor de loon- en prijsstijging zijn gebaseerd op het Centraal Economisch Plan van november/december 2020 van het Centraal Plan Bureau. De index voor de tarieven van de gemeentelijke heffingen is op de verwachte prijsstijging gebaseerd. De rentevoet van 1% is gelijk aan de rentevoet die voor de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2025 is gehanteerd.

Met ingang van 2016 moet de rentevergoeding voor de investeringen in de grondexploitatie worden bepaald op basis van de voorschriften zoals die zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het rentepercentage voor de grondexploitatie in 2022 is op 0,75% gesteld. In de lopende begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2025 is dit percentage eveneens 0,75%.

Kadernota 2022-2025

De Kadernota 2022-2025 is op 7 juli 2021 door de gemeenteraad vastgesteld en uitgewerkt in deze programmabegroting

In de Kadernota is in scenario 2 een uitwerking gegeven van het financieel perspectief in het geval het Rijk € 750 miljoen extra beschikbaar stelt via het Gemeentefonds als compensatie voor de tekorten in het sociaal domein. Op basis van het genoemde bedrag is in scenario 2 in de Kadernota een bedrag aan extra baten van € 2,1 mln. euro opgenomen.

Samenvatting van dit scenario

Nr	Voorstel	2022	2023	2024	2025
1	Vroegsignalering <i>Betreft nieuwe taak in het kader van tijdige signalering van schulden ter voorkoming van financiële problemen</i>	100	100	100	100
2	Cultuurbeleid <i>Stelpost voor het ontwikkelen van een nieuwe cultuurvisie voor de periode 2022-2030 en een nieuwe Cultuurnota.</i>	300	300	300	300
3	Herwaardering vakmanschap <i>Project om meer aandacht te geven in het primair en voortgezet onderwijs aan techniek en technologie</i>	75	50	50	50
4	Participatie-expert <i>Het aantrekken van een expert om onze visie (Gemeentelijk participatiebeleid) te vertalen naar de dagelijkse praktijk.</i>	80	80	80	80
5	Aanvulling informatieveiligheid <i>Uitvoering van het Meerjarenplan Informatiebeveiliging om op dit punt in control te komen en te blijven</i>	0	250	200	150
6	ICT-Campus <i>Het opzetten van fieldlabs voor innovaties in het publieke domein (gezonde voeding en gedragsverandering)</i>	80	80	80	
7	Onderwijshuisvesting <i>Opvolging van het rapport van de rekenkamer ("onderwijs-huisvesting in Helder Perspectief): versterking van de ambtelijke organisatie</i>	85	85	85	85
8	Welzijn op recept <i>Uitwerking van een businesscase waartoe de raad bij de vaststelling van de begroting 2021 bij motie heeft besloten</i>	60			
9	Formatie-uitbreiding WMO <i>Aantrekken van extra formatie op basis van het onderzoeksbureau AEF</i>	225	300	300	300
10	Afboeken Dr. Colijnstraat <i>Betreft afboeking grondwaarde in het kader van de voorgenomen investeringen in het Franse Gat</i>			139	
11	Afboeken W.C. Beeremansstraat <i>Idem als punt 10</i>				29
11	Wet kwaliteitsborging <i>Door de nieuwe wet (1-1-2022) zullen de legesopbrengsten voor bouwvergunningen verder dalen. Aanvullende raming ten opzichte van 2021</i>	45	45	45	45
12	Integrale aanpak Franse Gat <i>Opstellen van een integrale visie voor het sociaal domein voor het hele Franse Gat.</i>	85			
13	Omgevingswet (vaste bodem) <i>De gemeenten worden 'bevoegd gezag' wat het gaat om de vaste bodem (voorheen waren dat de provincies). De beleidsmatige taken worden uitbesteed aan ODRU wat een kostenstijging betekent.</i>	48	48	48	48
14	uitvoering Omgevingswet <i>Er is extra formatie nodig om de invoering praktische invulling te geven.</i>	255	255	255	255
15	Taakuitvoering Omgevingswet <i>ODRU voert het basistakenpakket Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving uit. De nieuwe Omgevingswet vereist een andere manier van werken wat een extra kostenpost betekent.</i>	80	80	80	80
16	Stikstof Binnenveld fase2 <i>In dit pilotgebied wordt dicht bij het natura 2000 gebied gewerkt aan een innovatieve stikstofreductie. Voor de 2e fase is een stelpost van 100K opgenomen.</i>	100			
17	Rondwegproblematiek <i>De looptijd van het project duurt langer dan was voorzien, mede vanwege de stikstofproblematiek. Hierdoor is extra begeleiding van het project nodig.</i>	30	30	30	30
18	inwerkprogramma gemeenteraad	15			
19	preventie polarisatie <i>Vanuit verschillende geledingen wordt samengewerkt aan een inclusieve samenleving en aan het tegengaan van polarisatie die leidt tot risico's voor de openbare orde en veiligheid, radicalisering en verschillende vormen van extremisme. Voor deze verdere aanpak vanuit de gemeente ontbreekt de benodigde capaciteit.</i>	80	80	80	80
20	jeugd en veiligheid <i>Jeugdoverlast en specifiek de groepsaankpak jeugd blijven om structurele aandacht vragen. Een structurele borging, middels het aantrekken van een adviseur is noodzakelijk.</i>	85	85	85	85
21	fraudebestrijding in de zorg <i>Het is van belang dat zichtbaar is dat de gemeente kritisch is op de juiste besteding van de middelen en aandacht besteed aan de terugvordering van onterecht betaalde uitkeringen. Om die reden is het voornemen een fte in te vullen voor de opsporing van fraudegevallen.</i>	85	85	85	85

Totaal	1913	1953	2042	1802
--------	------	------	------	------

De uitgebreide toelichting op deze voorstellen is opgenomen in de Kadernota 2022-2025.

Invulling pm posten Kadernota

Audits en formatie AVG

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) gaat over het goed beschermen van persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens (externe toezichthouder) luidt om die reden ook de noodklok. Zij ziet een explosieve toename van hacks en datadiefstal. Persoonsgegevens zijn steeds vaker het doelwit geworden van criminelen. Dit zorgt ervoor dat voldoen aan de AVG een continue proces is waarin we de risico's vaststellen en daarbij ook maatregelen nemen om deze te mitigeren.

Het nieuwe Strategisch beleidskader Privacy is vastgesteld waarin een meer risico-gestuurde aanpak centraal staat. Privacy vormt (naast informatiebeveiliging, archivering en rechtmatigheid) een van de vier pijlers van het Veenese kwaliteitssysteem voor de gemeentelijke organisatie en bedrijfsvoering. Hierin komen de normen terug die nodig zijn voor een goede naleving op de AVG. De normen zijn vertaald naar normen op organisatie niveau, maar ook op het niveau van applicaties als ook op het niveau van processen. Het sturen op risico's als ook de nodige maatregelen borgen wordt de komende jaren het aandachtspunt. Hierin wordt voornamelijk samengewerkt met informatiebeveiliging als ook met archivering, vanwege de overlapping in de disciplines. Daarnaast voeren we de andere wettelijke verplichtingen van de AVG uit zoals rechten van de betrokkene, datalekkenprocedure, register van verwerkingen etc.

De reikwijdte van de verantwoordelijkheid van de gemeente gaat over alle interne processen maar ook over alle processen die we uitbesteden aan derde partijen (verwerkers). We moeten ook regie uitoefenen op de risico's bij de verwerkers, juist om te voorkomen dat we daar niet in control zijn. Voor een goede wijze van uitvoering van de tweede lijn, wordt er structurele formatie uitbreiding van 0,67 fte gevraagd. Dit is noodzakelijk voor de wens om naar risico gestuurd te gaan werken en ondersteuning te bieden aan de teamleiders hiervoor.

Daarnaast wordt er door team Control een jaarlijks budget van € 20.000 gevraagd om audits of risico analyses uit te voeren. Kijkend naar de verwerkingen van de gemeente zijn 4 audits per jaar wenselijk, waarbij de focus wordt gelegd op hoog risico verwerkingen en leveranciers zoals IoT (Internet of Things), interne audit WPG (Wet politiegegevens met name voor de ondersteunende cloud applicatie) als ook verwerkingen met complexe samenwerkingsverbanden of data-uitwisselingen.

Moties met financiële gevolgen

De raad heeft bij de Kadernota per motie een aantal beleidsuitspraken gedaan zonder daar dekking bij te leveren. Gezien de beperkte financiële impact en de ruimte heeft het college deze verwerkt in deze begroting. Wij wijzen er wel op dat het gebruikelijk is dergelijke investeringen via een amendement ook van een dekking te voorzien.

NK wielrennen

In deze motie werd verzocht om tijdens de wielervedstrijd Veenendaal - Veenendaal in 2022 als side-event het onderdeel NK Raadsleden te organiseren. Met Sportservice Veenendaal en de organisatie worden gesprekken gevoerd in hoeverre hiertoe mogelijkheden zijn en welke financiële consequenties hier uit voortkomen. De uitvoering van de side-events ligt bij Sportservice Veenendaal onder auspiciën van de organisatie. Een ruwe schatting van de kosten voor de organisatie hiervan bedraagt € 10.000. Hierbij is rekening gehouden met een eigen bijdrage van de deelnemers. De voornaamste kosten voor de organisatie komen voort uit de organisatiekosten en begeleiding van de activiteit(en). Dit bedrag is conform de motie in de programmabegroting 2022-2025 opgenomen.

Motie Publiekscampagne "WIJ ... doorbreken de cirkel van geweld"

De raad heeft opdracht gegeven om de publiekscampagne "WIJ... doorbreken de cirkel van geweld" te organiseren. Deze campagne wordt aangeboden door OPEN MIND, landelijke organisatie vanuit het landelijke actieprogramma Geweld hoort Nergens Thuis. Samen met Rhenen en Renswoude organiseren we de campagne in deze drie gemeenten. De campagne is nu gepland in 2e kwartaal 2022, na de gemeenteraadsverkiezingen. Het plan van aanpak waar de motie over spreekt, wordt per raadsinformatiebrief in februari 2022 met de raad gedeeld. Het uitvoeren van de motie kost ongeveer € 4.000,- waarvan er € 2.000,- wordt gefinancierd uit het reguliere budget Huiselijk Geweld. Voor 2022 wordt daarom € 2.000,- extra eenmalig aangevraagd.

Openbare bekendmakingen digitaal en in lokaal huis-aan-huis blad

De uitvoering van deze motie is structureel verwerkt via de 2e bestuursrapportage 2021.

In onderstaande tabel staan de moties die verwerkt zijn in deze programmabegroting.

Nummer	Onderwerp	Programma	Hoofdstuk
M2021.34	Veenendaal Schoon	Fysieke leefomgeving	Programma 1 / actuele ontwikkelingen
M2021.50	Overleg vrijwilligersorganisaties	Sociale leefomgeving	Programma 3 / actuele ontwikkelingen
M2021.52	Stimuleren werkgevers om mensen met arbeidsbeperking kansen te bieden	Sociale leefomgeving	Programma 3 / actuele ontwikkelingen
M2021.54	Re-animatiecursus op VO	Sociale leefomgeving	Programma 3 / actuele ontwikkelingen
M2021.55	NK Raadsleden tijdens Veenendaal-Veenendaal	Sociale leefomgeving	Programma 3 / actuele ontwikkelingen
M2021.57	Sociale coöperaties in de bijstand	Sociale leefomgeving	Programma 3 / actuele ontwikkelingen
M2021.63	Wij doorbreken de cirkel van geweld	Burger en bestuur	Financieel kader
M2021.65	Openbare bekendmakingen	Burger en bestuur	Financieel kader

Ontwikkelingen tussen Kadernota 2022-2025 en Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

Achtereenvolgens komen in deze paragraaf aan de orde:

- Ontwikkelingen algemene uitkering
- Raadsbesluiten
- Structurele effecten 2e bestuursrapportage 2021
- OPOR
- Extra formatie historisch archief
- Harmonisering individuele studietoelage

a. Ontwikkelingen algemene uitkering

a.1 Meicirculaire 2021

Algemene mutaties

De meicirculaire bevat een aantal algemene en taakmutaties. Algemene mutaties hebben invloed op het begrotingssaldo van de gemeente en zijn vanaf 2022 in deze programmabegroting verwerkt. Taakmutaties zijn mutaties in de algemene uitkering die gerelateerd zijn aan een extra taak of uitbreiding van een taak. Deze zijn voor de jaren 2022 tot en met 2025 reeds verwerkt in de 2e bestuursrapportage 2021. Onderstaand wordt u het integrale beeld van de meicirculaire 2021 gepresenteerd en toegelicht (dus inclusief de effecten voor het jaar 2021 die al verwerkt zijn in de 2e bestuursrapportage 2021). De

effecten van de algemene mutaties zijn:

(bedragen x € 1.000)		2021	2022	2023	2024	2025
Inkomsten						
Gemeentefonds	Accressen 2022 t/m 2026	-	-458	-917	-	-
					1.321	1.440
	Afrekening BCF 2020	349	-	-	-	-
	Stelpost BCF 2021 t/m 2024	280	280	280	280	280
	stelpost herverdeling gemeentefonds		500			
	Technische mutaties:					
	- Ontwikkeling uitkeringsbasis	-302	-209	-307	-396	-520
	- WOZ	463	467	489	512	536
	- Overige mutaties	-13	-131	-124	-118	-72
Subtotaal effect van de meicirculaire op het begrotingssaldo		777	449	-579	-1.043	-1.216

De uitkomsten van de meicirculaire 2021 leveren een voordelig effect op in 2021 (€ 777.000), 2022 (€ 449.000), en een nadelig effect in 2023 (€ 579.000), 2024 (€ 1.043.000) en 2025 (€ 1.216.000).

Toelichting op de algemene mutaties:

Accressen

Na het uitbreken van de coronacrisis is in overleg met de VNG en het IPO besloten om het accres voor de jaren 2020 en 2021 vast te zetten op de standen uit de meicirculaire 2020. De accrestranches voor die jaren wijzigen om die reden niet.

Voor de jaren vanaf 2022 wordt het accres volgens afspraken geactualiseerd op basis van de bestaande normeringssystematiek. Dit leidt tot een neerwaartse bijstelling van het accres vanaf 2022 ten opzichte van de bevroren stand in 2020. Het merendeel van deze bijstelling wordt verklaard door de loon- en prijsontwikkeling. Ten opzichte van de meicirculaire 2020 verwacht het Centraal Planbureau in het Centraal Economisch Plan 2021 dat lonen en prijzen in de economie minder hard stijgen in de periode 2022-2025. Ook andere ontwikkelingen in latere jaren, zoals lagere EU-afrachten als gevolg van het vorig jaar afgesloten Europees Meerjarig Financieel Kader, zorgen voor een lagere volumegroei.

Voor onze gemeente leidt de aanpassing van de accressen tot een verlaging van de algemene uitkering met € 458.000 in 2022, € 917.000 in 2023, € 1.321.000 in 2024 en € 1.440.000 in 2025.

Afrekening en stelpost Btw-compensatiefonds (BCF)

Gemeenten hebben in 2020 nog minder gedeclareerd bij het Btw-compensatiefonds dan eerder gedacht. In de septembercirculaire 2020 ging men uit van een onderschrijding van € 96 miljoen. Nu vindt de afrekening plaats, voor een totaalbedrag van € 192 miljoen. De afrekening vindt plaats in 2021 als een incidentele compensatie. Voor Veenendaal gaat het over 2020 om een aanvullende uitkering van € 349.000.

Deze afrekening heeft echter ook structurele gevolgen. Voor de begroting 2021 en volgende jaren is aangegeven dat de raming maximaal gelijk mag zijn aan de afrekening van 2020, zijnde macro € 192 miljoen in alle jaren. De provinciaal toezichthouders hebben aangegeven dit advies als richtlijn te gebruiken bij het beoordelen van de begrotingen.

In de gemeentelijke begroting is structureel rekening gehouden met een bijdrage van € 410.000. Op basis van de afrekening 2020 bedraagt de bijdrage € 690.000. Geadviseerd

wordt om het verschil, ad € 280.000, structureel in de meerjarenbegroting op te nemen (conform de provinciale richtlijn). Dit leidt tot een verhoging van de algemene uitkering in 2021 met € 629.000. Vanaf 2022 is sprake van een verhoging van de algemene uitkering met € 280.000.

Ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis wordt hoofdzakelijk beïnvloed door de hoeveelheidsverschillen. De hoeveelheden zijn voor meerdere maatstaven in de meicirculaire gewijzigd op basis van de meeste actuele gegevens. De wijzingen in de aantallen zijn onder meer zichtbaar bij de maatstaven inwoners en bijstandsontvangers. De uitkeringsbasis heeft ten opzichte van de septembercirculaire 2020 een dalende tendens. Dat is vooral het gevolg van dalende aantallen bijstandsontvangers omdat de instroom door de corona-pandemie meevalt. Daarnaast is sprake van een geringere stijging van de aantallen inwoners en jongeren ten opzichte van de vorige circulaire.

De ontwikkeling van de uitkeringsbasis leidt tot een verlaging van de algemene uitkering in 2021 met € 302.000, € 209.000 in 2022, € 307.000 in 2023 en € 396.000 in 2024 en € 520.000 in 2025.

WOZ-waarde

De WOZ-waarden zijn in deze circulaire aangepast aan de recente waardeontwikkeling. Daarnaast zijn de rekentarieven voor de WOZ aangepast op onder meer de inflatie in 2020. Per saldo leidt dit voor Veenendaal een verhoging van de algemene uitkering van € 463.000 in 2021, € 467.000 in 2022, € 489.000 in 2023, € 512.000 in 2024 oplopend naar € 536.000 in 2025.

Overige mutaties

In de meicirculaire zijn tevens de volgende mutaties doorgevoerd:

- De structurele doorwerking van het inzetten van de verdeelreserve vanuit de decembercirculaire;
- De afrondingen van de uitkeringsfactor.

Per saldo leiden deze mutaties tot een verlaging van de algemene uitkering met € 13.000 in 2021, € 131.000 in 2022, € 124.000 in 2023, € 118.000 in 2024 en € 72.000 in 2025.

a.2 Nadere ontwikkelingen m.b.t. gemeentefonds

Na het verschijnen van de meicirculaire 2021 hebben zich de volgende ontwikkelingen met betrekking tot het gemeentefonds (algemene uitkering) voorgedaan:

1. Brief 'Verdeelwijze incidentele middelen jeugdzorg 2022';
2. Provinciale richtlijn middelen jeugdzorg 2023 en volgende jaren;
3. Aangepast verdeelvoorstel Gemeentefonds;
4. Overleg VNG met Rijk.

1. Brief 'Verdeelwijze incidentele middelen jeugdzorg 2022'

Op 18 mei 2021 heeft de Commissie van Wijzen uitspraak gedaan en advies gegeven over het geschil tussen het Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg.

Het Kabinet heeft vervolgens, na overleg met de gemeenten, besloten om in 2022 in totaal € 1,314 miljard extra beschikbaar te stellen voor de tekorten vanwege de jeugdzorg. Het totaal komt hiermee op € 1,828 miljard. Daarbij committeren de gemeenten zich aan de Hervormingsagenda die invulling geeft aan een set aan maatregelen die in 2022 direct een besparing van € 214 miljoen moeten opleveren, oplopend in de jaren daarna.

De Commissie van Wijzen houdt daarbij het onderstaande meerjarige overzicht (op macroniveau) aan.

x € 1 miljoen

JEUGD	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
MACRO							
Extra middelen (cf. afspraken Rijk-VNG 2022)	1.828	1.828	1.828	1.828	1.828	1.828	1.828
Bezuiniging maatregelen	-214	-374	-463	-570	-961	-1.017	-1.017
Subtotaal	1.614	1.454	1.365	1.258	867	811	811
Reeds opgenomen in de begroting	-300	-300	-300	-300	-300	-300	-300
Totaal	1.314	1.154	1.065	958	567	511	511

Afgesproken is ook dat een nieuw kabinet over de structurele financiën (vanaf 2023) en de noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel zal besluiten.

2. Provinciale richtlijn verwerking middelen jeugdzorg in de meerjarenraming 2023-2025

De provincies hebben, vooruitlopend op de besluitvorming van een nieuw kabinet, gezamenlijk afgesproken dat gemeenten maximaal 75% van de bedragen onder de Hervormingsagenda (zie hierboven) voor de jaren 2023 tot en met 2025 in hun meerjarenraming mogen opnemen.

Het besluit over de extra beschikbare middelen in 2022 en de verwerking van de provinciale richtlijn hebben de volgende budgettaire consequenties voor ons meerjarenperspectief:

x € 1 miljoen

JEUGD	2022	2023	2024	2025
MACRO				
Extra middelen (cf. afspraken Rijk-VNG 2022)	1.828	1.828	1.828	1.828
Af: Bezuiniging maatregelen	-214	-374	-463	-570
Subtotaal	1.614	1.454	1.365	1.258
Provinciale richtlijn: 75% vanaf 2023	1.614	1.091	1.024	944
Reeds opgenomen in de begroting	-300	-300	-300	-300
Totaal	1.314	791	724	644
VEENENDAAL				
Uitkering Veenendaal	7,41	5,01	4,70	4,33
Reeds opgenomen in de begroting	-1,40	-1,40	-1,40	-1,40
Extra budget	6,01	3,61	3,30	2,93

De extra bijdrage voor de jeugdzorgproblematiek bedraagt op basis van 100% afgerond € 6 miljoen in 2022. Op basis van 75% is de bijdrage in 2023 € 3,6 miljoen, € 3,3 miljoen in 2024 en € 2,9 miljoen in 2025.

3. Aangepast verdeelvoorstel Gemeentefonds

Op 9 juli jl. heeft minister Ollongren (BZK) nieuwe stukken naar de Tweede Kamer gestuurd over de herijking van het gemeentefonds in 2023. Dit nadat het voorstel van februari jl. met veel scepsis werd ontvangen en de minister besloot om het verdeelmodel nog eens goed tegen het licht te houden. Er is een aantal verbeteringen in het model aangebracht. De verdeling van het Sociaal Domein is aangepast waardoor de uitlegbaarheid en de plausibiliteit van de verdeling is verbeterd. Ook is de verwerking van de overige eigen middelen (OEM) gewijzigd. Die worden niet meer berekend aan de hand van de kosten van een gemeente maar via een bedrag per inwoner. De ingrepen laten onverlet dat er sprake blijft van forse herverdeeleffecten.

De stukken liggen op dit moment ook voor advies bij de VNG en de Raad voor Openbaar Bestuur. De nieuwe verdeling moet in 2023 ingaan en zal stapsgewijs worden ingevoerd, met een maximum nadeel van € 15 per inwoner per jaar.

Voor Veenendaal laat de herverdeling op basis van dit aangepaste voorstel op dit moment een nadelig effect zien van ca. € 10 per inwoner. In onze meerjarenraming hebben we vanaf 2023 rekening gehouden met een nadelig effect van structureel € 500.000.

De provincie geeft in haar 'Circulaire begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten 2022' aan het zeer voorbarig te vinden om op dit moment al rekening te houden met de mogelijke uitkomsten van de herverdeeleffecten en raadt ons aan om het voorzichtigheidsbeginsel te hanteren bij het opstellen van de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Daarom wordt voorgesteld om de stelpost van € 500.000 vanaf 2023 vooralsnog op dit niveau te handhaven. Hierbij wordt aangetekend dat de huidige uitkomsten nog onzeker zijn omdat het een voorstel betreft waarover het nieuwe kabinet een besluit zal nemen en de cijfers nog voorlopig zijn (o.b.v. de werkelijke cijfers uit 2019). Uiteindelijk zal de herverdeling plaatsvinden o.b.v. de gegevens over 2023.

4. Overleg VNG met Rijk

De VNG heeft, zoals dat door de leden in de algemene ledenvergadering is geformuleerd, bij het Rijk aangegeven dat de herijking van het gemeentefonds alleen kan slagen als de financiën van de gemeenten structureel op orde worden gebracht. Met de uitspraak van de arbitragecommissie Jeugd en de afspraken hierover in de Hervormingsagenda Jeugd is hierin een eerste stap gezet.

Het nieuwe kabinet zal echter besluiten over de structurele bekostiging die hoort bij de hervormingsagenda. Om de financiën van gemeenten structureel op orde te brengen, moet nog een cruciale stap worden gezet gecombineerd met het schrappen van de opschalingskorting en het abonnementstarief in de Wmo.

Wij zullen u hierover informeren zodra er nadere afspraken gemaakt zijn.

a.3 Samenvattend budgettaire effect

In onderstaand overzicht vindt u samenvattend de budgettaire effecten van bovenstaande ontwikkelingen op de algemene uitkering in de jaren 2022-2025.

(bedragen x € 1.000)		2022	2023	2024	2025
Inkomsten					
Gemeentefonds	Meicirculaire 2021	449	-579	-1.043	-1.216
	Extra middelen jeugd	6.010	3.610	3.300	2.930
Subtotaal budgettaire effect op het begrotingssaldo		6.459	3.031	2.257	1.714

De geraamde inkomsten vanuit het gemeentefonds kunnen, ten opzichte van de Kadernota 2022-2025, in deze programmabegroting opgehoogd worden met € 6.459.000 in 2022, € 3.031.000 in 2023, € 2.257.000 in 2024 en € 1.714.000 in 2025.

a.4 Septembercirculaire

Zeer recent is de septembercirculaire 2021 verschenen. Wij zullen u, voorafgaand aan de behandeling van deze programmabegroting in de raadsvergadering van 5 november, separaat over deze circulaire informeren.

b. Raadsbesluiten

Amendement IKC Veenendaal Oost

In de Kadernota 2022-2025 is het Meerjareninvesteringsplan voor de jaren 2022-2025 opgenomen en zijn de jaarlijkse kapitaallasten geraamd. De uitvoeringsagenda behorende bij het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2024 is in de Kadernota 2022-2025 op basis van het voorkeursscenario van het college in het geactualiseerde MIP meegenomen. Met het aannemen van Amendement 2021.15 Nieuwbouw school in Veenendaal-oost (IKC Veenendaal-Oost) op 24 juni 2021 veranderen de investeringsbedragen en de bijbehorende kapitaallasten ten opzichte van de Kadernota 2022-2025. Deze nemen toe met gemiddeld € 34.000 per jaar in de periode 2022-2025, zijnde rentelasten over de investeringen voor de oplevering.

Ontwerpbegroting 2022 GGD regio Utrecht

Op 24 juni 2021 besloot de raad een zienswijze te geven op de Ontwerpbegroting 2022 van de GGD regio Utrecht. In deze zienswijze geeft de raad aan dat de GGDrU een realistische onderbouwing van de Ontwerpbegroting 2022 geeft.

De begroting van de GGDrU wordt jaarlijks aangepast aan de cijfers zoals opgenomen in de circulaire waarop de algemene uitkering van de gemeente is gebaseerd. Het totale bedrag voor 2022 is bepaald op € 2.545.298,-. De ontwerpbegroting 2022 van de GGDrU leidt voor Veenendaal tot een verhoging van de bijdrage van € 70.242, - ten opzichte van de begroting 2021 van de GGDrU. Deze verhoogde bijdrage wordt grotendeels veroorzaakt door versterking van de privacy- en informatiebeveiliging en een gestegen inwonerbijdrage en kindbijdrage als gevolg van loonindexatie en prijsindexatie. Het verschil ten opzichte van de gemeentelijke meerjarenbegroting bedraagt € 50.762,- en is verwerkt in deze programmabegroting.

Aanbesteding accountant

De interim-controle en de controle op de jaarrekening 2022 ligt ca. € 30.000,- hoger dan in de meerjarenraming 2022-2024 is opgenomen vanwege de nieuwe aanbesteding van de accountant. De dekking van de toename van de kosten voor de uitvoering van de accountantsdiensten is verwerkt in deze Programmabegroting.

c. Structurele effecten 2e bestuursrapportage 2021

In de raadsvergadering van 14 oktober 2021 wordt de 2e bestuursrapportage 2021 vastgesteld. In deze rapportage is een aantal ontwikkelingen opgenomen die een structurele doorwerking hebben naar de jaren daaropvolgend. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de 2e bestuursrapportage 2021.

d. OPOR

Groot asfaltonderhoud (grotendeels wegen op bedrijventerreinen)

Tot het jaar 2020 waren uitgaven voor groot onderhoud in het MIP opgenomen. Dit omdat vaak een combinatie met rioolwerkzaamheden kon worden gemaakt. Omdat deze koppeling steeds minder vaak mogelijk is en vanwege de voorschriften in het BBV) mogen dergelijke uitgaven niet meer geactiveerd worden, maar komen direct ten laste van de exploitatie. Uitzonderingen zijn wanneer er sprake is van 'verlenging van de levensduur' (bijvoorbeeld door extra ingrepen) of kwaliteitsverbetering (bijv. verbetering verkeersveiligheid). De meerjarenplannen zijn verder uitgewerkt. Daarbij is in beeld gebracht welke wegen de komende jaren voor groot onderhoud in aanmerking komen en in welke gevallen deze uitgaven volgens de voorschriften toch geactiveerd kunnen worden. Voor de jaren 2022-2025 wordt de reserve onderhoud wegen plus een eenmalige storting van ruim € 1,7 miljoen in 2022 ingezet. De storting is opgenomen in deze Programmabegroting.

Data top 15

Wij bereiden ons voor op de mogelijkheden van zelfrijdend vervoer. Het rijk heeft hiervoor een wettelijk verplicht pakket aan maatregelen (verzameling data) opgesteld, de zogeheten data top 15. Hierin worden allerlei gegevens gevraagd (digitalisering verkeersbesluiten, realtime overzicht werkzaamheden, gegevens verkeerslichten (vanaf 2023 iVRI), controle areaalgegevens) die niet alleen de komende jaren inspanning vragen om ze te verzamelen, maar ook daarna structureel tijd kosten om ze actueel te houden. Dit vraagt ontwikkeling van digitale systemen en uitvoeringscapaciteit. De structurele kosten vanaf 2022 ad € 221.634 zijn in deze Programmabegroting opgenomen.

e. Extra formatie historisch archief

Op grond van de Archiefwet worden overheidsorganen verplicht tot een zorgvuldig beheer van de archiefbescheiden. Geconstateerd is dat de beheeractiviteiten op basis van de huidige formatie niet volledig conform de wettelijke taak kunnen worden uitgevoerd. Hierdoor

loopt de organisatie risico dat het archief niet meer in een goede, geordende en toegankelijke staat is en dus niet voldoet aan de wettelijke kaders. Dit speelt op dit moment al voor enkele specifieke archiefbestanden waaronder het archiefbestand 1942-1990, de personeelsdossiers en het archief burgerzaken. Daarnaast kan de publieksfunctie (het nog meer zichtbaar maken van het gemeentearchief) onvoldoende worden ingevuld. Voorgesteld wordt daarom om de formatie voor het historisch archief vanaf 2022 met 1 fte uit te breiden. De kosten van de uitbreiding bedragen € 63.000 op jaarbasis.

f. Harmonisering individuele studietoelage

Het college wil per 1 januari 2022 het bedrag van de Individuele studietoelage (IST) verhogen vooruitlopend op het wetsvoorstel Breed offensief. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de minister hebben gemeenten hiertoe opgeroepen. Deze toelage wordt verhoogd conform het geharmoniseerde normbedrag dat is opgenomen in het genoemde wetsvoorstel. De Individuele studietoelage is een regeling in de Participatiewet voor studenten en scholieren van 18 jaar en ouder die vanwege een structurele medische beperking geen inkomsten uit arbeid (bijvoorbeeld uit een bijbaan) kunnen verwerven naast hun voltijdstudie.

De extra jaarlijkse kosten voor het verhogen van deze toelage bedragen minimaal € 25.000.

Sociaal Domein

We gaan ervan uit dat de kosten van het sociaal domein zonder het nemen van maatregelen verder zullen stijgen. Deze stijging is met name het gevolg van het groeiend jeugdhulpgebruik en/of hogere kostprijzen en bij de Wmo van een verdere groei bij Begeleiding Individueel en Schoonmaakondersteuning.

Het uitgangspunt vanuit het raadsprogramma is dat het budgettaire kader gevormd wordt door de door het rijk beschikbaar gestelde budgetten van de drie domeinen samen. De eerder geprognoseerde tekorten in de komende jaren moeten zodoende opgevangen worden door de reeds vastgestelde maatregelen en mogelijk nog te nemen maatregelen binnen het sociaal domein. In dit kader zijn maatregelen genomen waarbij rekening gehouden wordt met een groeipad voor de realisatie van de besparingen, waarbij de (incidentele) tekorten ten laste en (incidentele) baten ten gunste van de algemene middelen gebracht worden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf "Uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen".

Sluitende begroting

De Programmabegroting dient volgens de begrotingsvoorschriften (BBV) structureel en reëel in evenwicht te zijn. De provincie, als toezichthoudend orgaan, zal bij haar beoordeling van de begroting met name dit criterium hanteren bij haar toezichtsbesluit.

Concreet dient de begroting in 2022 sluitend te zijn. Als dit niet het geval is, dan dient de begroting 2025 sluitend te zijn. Met een sluitende begroting wordt bedoeld dat in enig jaar de begroting geen negatief saldo vertoont en de structurele lasten in dat jaar gedekt worden door de structurele baten.

Deze Programmabegroting is daarom een sluitende begroting, aangezien we in 2022 een positief saldo hebben en de structurele lasten in dat jaar gedekt worden door structurele baten. We voldoen hiermee aan de voorschriften vanuit het BBV en het toezichtskader van de Provincie.

Risico's

Belangrijk voor een goede beoordeling van het financieel meerjarenperspectief zijn, naast de verwachte begrotingssaldi, ook de risico's en het vermogen om deze risico's op te kunnen vangen als ze zich voordoen. De belangrijkste risico's zijn op dit moment:

1. Sociaal domein

De raad heeft maatregelen vastgesteld om de lasten van het sociaal domein binnen de vastgestelde kaders te houden. Het is onzeker of deze maatregelen en nog te besluiten maatregelen binnen het sociaal domein het benodigde (financiële) effect hebben en of dit effect in het afgesproken tijdpad plaats zal vinden.

2. Coronacrisis

Hoewel de coronapandemie wereldwijd gezien nog altijd een groot probleem is, lijkt de situatie in Nederland zich snel te verbeteren. Er is ruimte voor het versoepelen van de beperkende maatregelen en we kunnen weer 'vooruit' kijken. De economie herstelt zich snel, maar de recessie in 2020 heeft grote weerslag gehad op ondernemers en de samenleving. Er blijven zorgen want het (onvoorspelbare) virus is niet weg en de coronapandemie is nog niet voorbij. Daarmee blijven de eventuele effecten van de coronapandemie een belangrijk risico in deze programmabegroting en zullen we de situatie ook in 2022 nauwgezet monitoren en de raad over de eventuele ontwikkelingen op de hoogte houden. Zie ook de informatie in paragraaf "Uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen".

3. Bijstandsverlening

Gemeenten ontvangen van het rijk een gebundelde uitkering welke toereikend wordt geacht om de bijstandsuitkeringen uit te kunnen betalen (BUIG-budget). De afgelopen jaren kende de gemeente Veenendaal een voordelig resultaat van meer dan 10% ten opzichte van de rijksmiddelen. Op basis hiervan zijn de beschikbare middelen in onze gemeentelijke meerjarenbegroting voor de uitvoering van deze taak sinds enkele jaren structureel naar beneden bijgesteld.

Tijdens de coronacrisis waren er verschillende scenario's over de ontwikkeling van het bijstandsbestand voor de jaren 2020 t/m 2023. Zowel landelijk als lokaal hielden we rekening met een forse groei van het aantal bijstandsuitkeringen. Inmiddels (augustus 2021) zien we dat de arbeidsmarkt zich sneller herstelt dan verwacht en dat een eerdere bovengemiddelde stijging van het aantal bijstandsontvangers tot stilstand is gekomen. Tegelijk is er echter nog veel onzeker. Zo stoppen per 1 oktober 2021 de inkomensondersteunende coronamaatregelen: momenteel kan nog niet worden ingeschat wat de impact hiervan zal zijn op de arbeidsmarkt en vervolgens (al dan niet vertraagd) op onze bestandsontwikkeling. Een andere onzekerheid is de ontwikkeling van het BUIG-budget: het voorlopig BUIG-budget 2022 wordt naar verwachting eind september of begin oktober 2021 bekend gemaakt, mede aan de hand van landelijke ontwikkelingen en verwachtingen. Op basis van een analyse worden de (financiële) effecten -zoals gebruikelijk- verwerkt in de derde bestuursrapportage.

Voor een nader specificatie van de risico's wordt verwezen naar paragraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Algemene reserve/weerstandsvermogen

De ontwikkeling van de algemene reserve ziet er, na de verwerking van de 2e bestuursrapportage 2021, als volgt uit:

Algemene reserve (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo in 2e berap 2021	18.745				
Tussenstap Visie Stadspark (raad 16 september 2021)	-60				
Correctie resultaat berap 3 2020 tlv AR (2e berap 2021)	-125				
Resultaat 2e berap 2021	1.369				
Saldo per 28-09-2021	19.929	20.315	20.828	19.775	19.779

De geprognosticeerde stand van de algemene reserve bedraagt per 31/12/2025 afgerond € 19,8 miljoen. In een eerder stadium heeft de raad het minimumbedrag van de algemene reserve bepaald op € 16,5 miljoen. Ten opzichte van dit minimumbedrag komt de huidige prognose € 3,3 miljoen hoger uit.

De risico's zijn voor deze Programmabegroting opnieuw geïnventariseerd en uit deze inventarisatie blijkt dat minimaal € 12,5 miljoen aan weerstandcapaciteit nodig is om de risico's verantwoord af te kunnen dekken. Met een verwachte stand van de algemene reserve van € 19,8 miljoen is er voldoende buffer om de risico's op te kunnen vangen. Voor de specifieke risico's en de weerstandcapaciteit wordt verwezen naar paragraaf A Weerstandvermogen en risicobeheersing.

We zien in de komende jaren meerdere ontwikkelingen op ons afkomen die een solide algemene reserve noodzakelijk maken. We denken daarbij onder andere aan de verwachte kostenstijging van het onderhoud in de openbare ruimte, de herijking van het gemeentefonds en de bouw van het IKC in Veenendaal-Oost. Mogelijk dat deze ontwikkelingen leiden tot een incidenteel beslag op de algemene reserve. Ons beleid is er daarom op gericht om terughoudend om te gaan met de inzet van de algemene reserve en deze als buffer beschikbaar te houden voor de ontwikkelingen in de komende jaren.

Overeenkomstig het bestaande beleid worden de te verwachten begrotingssaldi vanuit deze programmabegroting verrekend met de algemene reserve.

Bij verrekening van de begrotingssaldi in de jaren 2022 tot en met 2025 met de algemene reserve komt het plaatje er als volgt uit te zien:

Algemene reserve (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Stand per 1/1	19.929	20.315	20.828	19.775	19.779
Verrekening begrotingssaldo 2022		1.191	1.191	1.191	1.191
Verrekening begrotingssaldo 2023			28	28	28
Verrekening begrotingssaldo 2024				-496	-496
Verrekening begrotingssaldo 2025					-1.409
Stand na verrekening begrotingssaldi	19.929	21.506	22.047	20.498	19.093

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat verwachte stand van de algemene reserve in 2025, na verrekening van de begrotingssaldi van deze Programmabegroting, afgerond € 19,1 miljoen bedraagt. Zoals eerder aangegeven wordt voorgesteld om de algemene reserve beschikbaar te houden voor het afdekken van de risico's en de (incidentele) effecten van de ontwikkelingen in de komende jaren.

Uitgebreide informatie m.b.t. de majeure ontwikkelingen

In het voorgaande zijn de majeure onderwerpen al kort genoemd. Om de leesbaarheid zo optimaal mogelijk te maken is verdere gedetailleerde informatie per onderwerp verder uitgewerkt.

Na corona, anticiperen op een nieuwe werkelijkheid

De jaren 2020 en 2021 hebben voor een belangrijk deel in het teken gestaan van het coronavirus. De economische recessie als gevolg van de coronapandemie heeft grote weerslag gehad op ondernemers en de samenleving.

Hoewel de coronapandemie wereldwijd gezien nog altijd een groot probleem is, lijkt de situatie in Nederland zich snel te verbeteren. Het aantal besmettingen en opnamen in het ziekenhuis daalt waardoor er steeds minder beperkende maatregelen nodig zijn.

Het CPB (augustus 2021) constateert dat de economie veerkrachtig herstelt, maar dat de zorgen, en de onzekerheid blijven. Het virus is nog niet weg. De economie groeit naar verwachting in 2021 met bijna 4%, gevolgd door een groei van ruim 3% in 2022. De

werkeloosheid zal nog licht stijgen, maar men verwacht dat de arbeidsmarkt zich in de loop van 2022 verder zal herstellen met een groei van het aantal banen met 1,3% in 2022.

Bij de voorbereiding voor deze begroting hebben we ons de vraag gesteld welke rol we als gemeente moeten vervullen bij het faciliteren van initiatieven voor het herstel.

Er gebeurt al veel en dat blijven we doen. Zo is er de samenwerking met de VRU en de GGD op het gebied van de veiligheid, de handhaving, het testen, het vaccineren. De uitvoering van rijksregelingen voor economie en onderwijs; de samenwerking met BOV en Stichting Winkelstad en binnen Foodvalley, de verkenning Versterking Vitaliteit Binnensteden. Daarnaast is er het Coronaherstelfonds, voor de activiteiten en initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan een snelle herstart en herstel van de Veenendaalse samenleving.

De uitgaven die in 2020 en 2021 zijn gemaakt in het kader van de crisis, zijn voldoende gecompenseerd door de rijksoverheid. Vanuit de gemeente Veenendaal wordt zo goed mogelijk ingespeeld op de gevolgen van de crisis. We hebben het invorderingsbeleid van de gemeentelijke heffingen aangepast (gespreide betaling, maatwerk waar dat nodig is) en er is, via onze contacten bij de uitvoering van het programma Sociale samenleving, actieve aandacht voor de eventuele maatschappelijk schrijnende situaties.

Met deze lopende activiteiten en gezien de gunstige economische vooruitzichten, is er geen aanleiding om aanvullende voorzieningen te treffen. Mochten de omstandigheden zich in ongunstige zin ontwikkelen zullen wij afhankelijk van de situatie op dat moment handelen.

Sociaal Domein

De visie op het Sociaal Domein, model Veenendaal 2020 en het integraal beleidskader (IBK) Sociaal Domein vormen het fundament voor een krachtig sociaal domein. In Veenendaal streven we daarbij naar een inclusieve samenleving waarin iedereen zich naar vermogen kan ontwikkelen. Een samenleving waarin de inwoners van Veenendaal zich verbonden voelen en hun weg weten te vinden. Iedereen doet ertoe en mensen kunnen ook zelf binnen hun mogelijkheden aan die samenleving bijdragen. De inwoner staat centraal, met steeds weer de kritische vraag over onze rol als lokale overheid; wat kan men zelf aanpakken, wat is er samen mogelijk met familie, kennissen, bewoners en/of vrijwilligersorganisaties uit de buurt? En waar kan de gemeente eventueel faciliteren? De visie voorziet in een goede sociale basis en waar dat mogelijk is een beweging van zware naar lichte(re) vormen van ondersteuning. Kortom: we werken aan zorg die past.

We streven er naar dat de kwaliteit van zorg, de organisatie ervan én de financiën tegelijkertijd op orde zijn. In dat opzicht zien we dat het sociaal domein een stevige stempel drukt op deze begroting. Onze aanpak kent echter een steeds betere samenhang. We raken op elkaar ingespeeld, zonder aandacht voor de onderlinge samenhang van alle aspecten rond het sociaal domein te verliezen. We zullen alert moeten blijven op ontwikkelingen die verstorend werken in ons streven naar evenwicht. Daarbij zijn lang niet alle ontwikkelingen beïnvloedbaar.

Binnen de Wmo vraagt een aantal ontwikkelingen blijvend onze aandacht. Zo zien we bijvoorbeeld in 2021 -met name als gevolg van de invoering van het abonnementstarief- een sterke stijging in het aantal klanten Schoonmaakondersteuning. Ook zien we een groei in het aantal klanten met een ondersteuningsbehoefte (begeleiding Individueel). Het afschalen van zwaardere naar lichtere vormen van hulp vraagt nadrukkelijk aandacht.

De decentralisatie van de jeugdhulp naar de gemeenten had als doelstelling minder jeugdigen onnodig te medicaliseren en in zware jeugdhulp te laten belanden. Deze doelstelling blijft onverminderd belangrijk. De overschrijdingen in de jeugdhulp zijn voor ons dan ook niet primair een financieel probleem, maar een indicatie dat de onderliggende problematiek nog steeds onvoldoende wordt opgelost. Daarom zijn wij zeer gemotiveerd, binnen de soms beperkte mogelijkheden en de afspraken die wij maken binnen de regio, om deze onderliggende problematiek te blijven aanpakken. Daar zijn onze maatregelen dan ook op gericht. Als college geloven wij er in dat de voorgestelde maatregelen passen binnen de

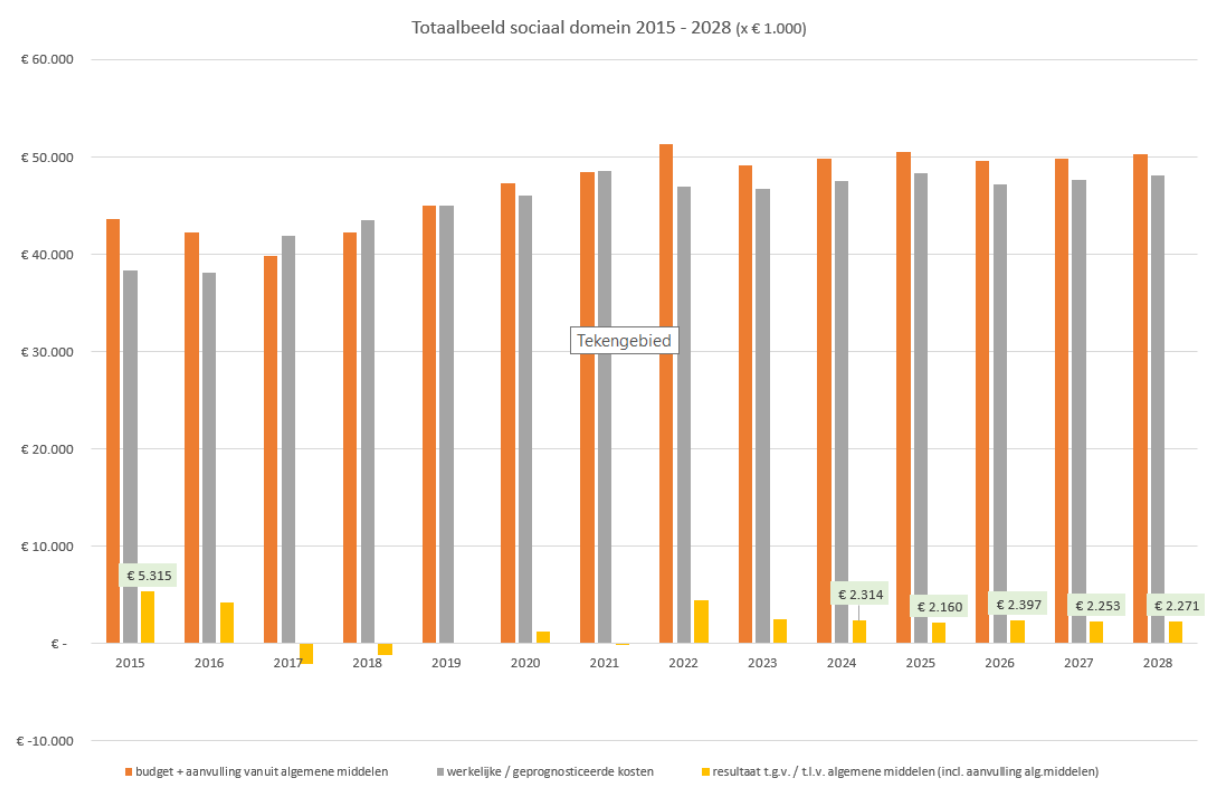
inhoud en de visie die wij hebben op jeugdhulp. Met aandacht voor zowel de kwalitatieve, organisatorische als financiële monitoring van de uitwerking van deze maatregelen. In het belang van onze ouders, kinderen en gezinnen blijft ons streven gericht op passende jeugdhulp.

Financiële ontwikkelingen

In de programmabegroting 2021 zijn op basis van de prognoses voor 2022-2024 de volgende maatregelen vastgesteld.

Totaal overzicht (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Tekort sociaal domein				
Jeugd	€ 3.425	€ 3.872	€ 4.331	€ 4.655
Wmo	€ 149	€ 83	€ 536	€ 1.036
Participatie	€ 192	€ 194	€ -47	€ -47
A. Tekort sociaal domein (incl. groei conform CPB)	€ 3.766	€ 4.149	€ 4.820	€ 5.644
0. Aanscherpen binnen huidige kaders	€ 1.500	€ 1.750	€ 2.000	€ 2.000
1. Alleen goedkoopst passende voorziening	100	100	100	100
2. Afbakening ambulante vormen van jeugdhulp	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
3. Minder jeugdhulp op school	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
4. Voor problemen en stoornissen van ouders geen behandeling en/of begeleiding vanuit jeugdwet	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
5. De eigen kracht van ouders en jeugdigen is altijd leidend	100	100	100	100
6. Wmo materieel (aanname)	€ 100	€ 150	€ 200	€ 200
7. Wmo immaterieel (in onderzoek, aanname)	€ 100	€ 300	€ 500	€ 500
8. BUIG	€ X	€ X	€ X	€ X
9. Participatiebudget	€ -	€ -	€ -	€ -
B. Financiële vertaling keuzes (0 tm 9)	€ 2.200	€ 2.700	€ 3.200	€ 3.200
10. Extra > 50% minder groei t.o.v. CPB Jeugd	€ 262	€ 516	€ 781	€ 1.057
11. Extra > 50% minder groei t.o.v. CPB Wmo	€ 280	€ 566	€ 865	€ 1.177
C. totaal korting groei (10 + 11)	€ 542	€ 1.082	€ 1.646	€ 2.234
D. Saldo na maatregelen (A-B-C)	€ -1.024	€ -367	€ 26	€ -210

In de programmabegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 gaan we uit van een nieuwe doorrekening van de lasten op basis van ontwikkelingen in het jaar 2021. Tevens verwerken we de extra financiële middelen die het rijk voor 2022 beschikbaar stelt, waarbij we volgens de richtlijn van de provincie rekening houden met 75% van de in de meicirculaire opgenomen middelen voor de jaren 2023-2025.

Zoals reeds eerder is aangegeven verlaagd het rijk het budget jaarlijks van de extra middelen met een bedrag aan besparingen die op basis van de huidige informatie haalbaar worden geacht. In de programmabegroting 2022 en in de meerjarenraming 2023-2025 hebben wij mede op basis van de op dit moment beschikbare informatie deze bedragen een op een als aanvullende besparingen op de bij de programmabegroting 2021 vastgestelde maatregelen, ingeboekt. In de onderstaande tabel vindt u de uitwerking hiervan.

**RAMINGEN JEUGD (excl. PGB) IN DE
PROGRAMMABEGROTING 2022 en MEERJARENRAMING
2023-2025 (als ook 2026, 2027 en 2028)**

Omschrijving	Begroting 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026 (valt buiten de meerjarenraming)	Raming 2027 (valt buiten de meerjarenraming)	Raming 2028 (valt buiten de meerjarenraming)
LASTEN:							
Niveau 2e bestuursrapportage 2021	€ 20.121.000						
Af: besluit maatregelen programmabegroting 2021-2024	-€ 504.000						
Af: ophoging bedrag maatregelen tot niveau rijkskorting 2022	-€ 478.491						
Bij: 2,20% loon- en prijsstijging	€ 421.047						
Bij: 1,25% volumestijging	€ 239.231						
	€ 19.798.788	€ 19.798.788					
Af: besluit maatregelen programmabegroting 2021-2024		-€ 515.000					
Af: ophoging bedrag maatregelen tot niveau rijkskorting 2023		-€ 219.572					
Bij: 2,2 0% loon- en prijsstijging		€ 435.573					
Bij: 1,25% volumestijging		€ 247.485					
		€ 19.747.274	€ 19.747.274				
Af: besluit maatregelen programmabegroting 2021-2024			-€ 276.000				
Af: ophoging bedrag maatregelen tot niveau rijkskorting 2024			-€ 132.606				
Bij: 2,20 % loon- en prijsstijging			€ 425.451				
Bij: 1,25% volumestijging			€ 241.733				
			€ 20.005.852	€ 20.005.852			
Af: bedrag maatregelen rijkskorting 2025				-€ 491.245			
Bij: 2,20 % loon- en prijsstijging				€ 450.936			
Bij: 1,25% volumestijging				€ 243.933			
				€ 20.209.475	€ 20.209.475		
Af: bedrag maatregelen rijkskorting 2026				-€ 1.795.111			
Bij: 2,20 % loon- en prijsstijging				€ 405.116			
Bij: 1,25% volumestijging				€ 230.180			
					€ 19.049.659	€ 19.049.659	
Af: bedrag maatregelen rijkskorting 2027					-€ 257.100	-€ 257.100	
Bij: 2,20 % loon- en prijsstijging					€ 413.436	€ 413.436	
Bij: 1,25% volumestijging					€ 234.907	€ 234.907	

Af: bedrag maatregelen rijkskorting 2028						€ 19.440.902	€ 19.440.902
Bij: 2,20 % loon- en prijsstijging							€ 0
Bij: 0,00% volumestijging							€ 427.700
							€ 0
							€ 19.868.602
Totaal opgenomen lasten	€ 19.798.788	€ 19.747.274	€ 20.005.852	€ 20.209.475	€ 19.049.659	€ 19.440.902	€ 19.868.602

Opgaven en opgavegericht werken

Inleiding

Opgave Groei en bloei

De excellente leefomgeving in Veenendaal trekt nieuwe inwoners aan en zorgt dat er steeds meer jongeren in Veenendaal willen blijven wonen. Door deze groei kan Veenendaal de voorzieningen op peil houden, waarmee een gezond economisch, sociaal en financieel evenwicht behouden kan blijven. Met meer inwoners worden de bestaande voorzieningen immers intensiever gebruikt: denk daarbij aan de bestaande voorzieningen als het aanwezige winkelcentrum en de al aanwezige vrijetijdsvoorzieningen: zwembad, muziekschool, bibliotheek en theater.

Werken en wonen zijn steeds meer versmolten. Werken volgt wonen en de werkgelegenheid in de gemeente hangt dan ook grotendeels samen met woonvoorzieningen – denk aan onderwijs, cultuur, zorg, winkelen en ontspanning. Nieuwe inwoners trekken nieuwe bedrijven en omgekeerd. Binnen regio Foodvalley profileert Veenendaal zich vooral als ICT-hub en ook dit levert lokale werkgelegenheid op.

Om te kunnen blijven voorzien in voldoende fysieke ruimte voor het wonen, de bedrijven en een gezonde, duurzame en veilige omgeving moet er slim worden omgegaan met de beschikbare mogelijkheden binnen en buiten de gemeentegrenzen. Dit vraagt om intensivering binnen de gemeentegrenzen en om een verdergaande samenwerking met onze buurgemeenten, de gemeenten in de regio Foodvalley en de provincies Utrecht en Gelderland. De samenwerking dient gericht te zijn op integrale ontwikkeling (wonen, werken, groen, water, mobiliteit, energie) binnen en aan de randen van Veenendaal. In de komende periode zal ook nader worden onderzocht op welke wijze de samenhang met de opgave duurzaamheid verder vorm kan worden gegeven.

Opgave Sociaal Domein

Enkele jaren ervaring met opgavegericht werken in het sociaal domein laten zien wat integraal- en uniform werken betekent voor onze inwoners. Het fundament waarop we bouwen is stevig: de visie op het sociaal domein vertaalt zich in een duidelijke koers. Begin 2022 presenteren we een eerste evaluatie van het meerjarig Integraal Beleidskader Sociaal Domein (IBK SD 2020-2023). Opgavegericht werken kenmerkt zich onder andere door een intensieve samenwerking met onze maatschappelijke partners. We voeren in 2022 voor het derde jaar het uitvoeringsplan sociaal domein uit. Dit plan is geënt op het IBK SD; alle geplande activiteiten en inspanningen zijn ervan afgeleid.

We kijken met veel vertrouwen naar de verdere ontwikkeling van de Stichting Veens Welzijn die een belangrijke rol speelt bij de inrichting van de sociale basis en voor de verbinding zorgt met de vele vrijwilligersorganisaties die Veenendaal rijk is. Daarbij is het van belang om te prioriteren in de taken die Veens Welzijn uitvoert. De vragen vanuit de sociale basis, de wijkteams en ook inzet van het jongerenwerk nemen toe.

De inwoner staat centraal. Vragen van onze inwoners die betrekking hebben op verschillende leefgebieden komen via een uniforme toegang tot ons. We richten ons op goede ondersteuning en faciliteren waar nodig. In veruit de meeste gevallen is een enkelvoudige aanpak daarbij afdoende. Soms zijn vragen complexer en bestrijken ze meerdere leefgebieden. De integrale casusaanpak biedt in zo'n geval het beste resultaat.

We zijn ons bewust van onze rol als lokale overheid. We geven onze slogan "Zelf, samen, gemeente" handen en voeten. Wat kan men zelf aanpakken, wat is er samen mogelijk met familie, kennissen, bewoners en/of vrijwilligersorganisatie uit de buurt? En waar kan de gemeente eventueel faciliteren? Door telkens weer in deze volgorde sociale vraagstukken aan te pakken zijn we in staat om het evenwicht in de drieslag kwaliteit van de zorg, de

organisatie ervan en de kosten van de zorg beter in balans te brengen. Door opgavegericht te werken kunnen we vasthouden aan een heldere koers, in een meerjarige beweging.

In 2021 zijn voor het jeugddomein vanuit Den Haag extra middelen toegezegd. Die middelen zijn een welkome compensatie op de steeds (landelijk) stijgende uitgaven. De gekozen koers van normaliseren en afschalen waar mogelijk houden we vast. Sterker, we zullen blijvend alert moeten zijn op ontwikkelingen die verstoringen werken in ons streven naar evenwicht. Niet alle ontwikkelingen zijn beïnvloedbaar. Met behulp van data gericht werken en effectmonitoring maken we onregelmatigheden zichtbaar zodat waar nodig gericht bijgestuurd kan worden. We zien dat juist door uit te leggen hoe kosten zich verhouden tot beschikbare middelen het begrip groeit voor maatregelen en acties. Ook op weg naar 2022 zullen we door moeten zetten op het in balans brengen van uitgaven en kosten waar dat verantwoord en mogelijk is; daarbij kijkend naar het effect op de kwaliteit van de ondersteuning richting inwoners en de uitvoerbaarheid en kwaliteit van het proces intern.

Werken in het sociaal domein betekent ook omgaan met onvoorziene omstandigheden. We onderkennen risico's en richten maatregelen in. De haalbaarheid van taakstellingen blijven we permanent toetsen. Een speciaal maatwerkbudget helpt ons te voorkomen dat inwoners onbedoeld door het ijs zakken. We verwachten van aanbieders dat men meebeweegt met de veranderende vraag. Bij een meerjarige samenwerking past een aanbod dat op die behoefte aansluit. We schalen af waar mogelijk. En we houden vast aan de afspraak uit het raadsprogramma waarbij het budgettaire kader gevormd wordt door de door het rijk beschikbaar gestelde budgetten van de drie domeinen samen. De eerder geprognosticeerde tekorten in de komende jaren moeten zodoende opgevangen worden door de reeds vastgestelde maatregelen en mogelijk nog te nemen maatregelen binnen het sociaal domein.

Opgave Informatiesamenleving

De opgave informatiesamenleving is in 2021 met een groter en integrale visie van start gegaan. Een opgave heeft, per definitie, een sterke maatschappelijke oriëntatie en inbedding. Vanuit de opgave zal de samenwerking met burgers, bedrijven en maatschappelijke partijen in de naaste toekomst opgezocht worden, echter moet er eerst de basis op orde binnen de eigen organisatie.

De grootste prioriteit voor de komende twee jaren is om de informatievoorzieningsinfrastructuur op te tuigen. Hierbij is samenhang en integraliteit van belang. Een goed ontwerp van de data-governance moet ervoor zorgen dat de organisatie doelstellingen verenigd zijn met de informatievoorziening, processen en applicaties. Het huidige DataLab is al een tijdje bezig met het maken van prototype dataproducten voor diverse teams. De eerste dataproducten zijn thans in de maak, zoals de woningmarktmonitor, waarin de principes van een goede data governance terug te zien zijn. Hiermee wordt de basis gelegd voor een robuust, consistent en coherent data landschap dat zich uitstekend leent voor opschaling naar de rest van de organisatie. Deze basis zal ook gebruikt worden om op korte termijn de implementatie van wetten, zoals de Wet open overheid en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, in goede banen leiden.

Het data gedreven werken en de technologieën eromheen ontwikkelen zich in een hoog tempo. Dit vraagt een continue ontwikkeling van de werknemers die met informatievoorziening en automatisering bezig zijn. Een deel van de oplossing ligt in de bijscholing van het personeel. Naast de investering in het huidige personeel, zal er ook geïnvesteerd moeten worden in het aantrekken van specialisten in het brede data-domein. Voor het realiseren van de ambities van de organisatie en voor het beantwoorden van de data behoefte van de teams, is er een groter aantal specialisten nodig dan thans aanwezig is binnen de organisatie.

In het komende jaar (2022) zullen de eerste producten geleverd worden vanuit de opgave. Rondom de jaarwisseling wordt al begonnen met de verhuizing naar Sharepoint. Dit traject wordt per team goed begeleid, inclusief de training van alle medewerkers. Begin 2022 wordt ook het social intranet opgeleverd. Hiermee ontstaat een gepersonifieerd startscherm dat snel toegang geeft tot alle primaire en secundaire informatiebronnen van de organisatie. Medewerkers van de gemeente gaan hiermee niet alleen een andere manier van werken meemaken, maar hopelijk ook een manier van werken die heel leuk is en het werk vergemakkelijkt. Dit is de opmaat naar gezamenlijk zoektocht naar interessante, het liefst domein overstijgende, projecten die digitaal getransformeerd moeten worden. In het eerste kwartaal van 2022 wordt het eerste project opgeleverd dat volgens de principes van een goede data organisatie is uitgevoerd. Het betreft de woningmarktmonitor en kan goed functioneren als showcase voor andere teams en opgaven.

Naast een stevige inzet om het data gedreven werken binnen de eigen organisatie op te tuigen, zal er blijvende aandacht zijn voor de externe oriëntatie van de opgave. Dit gebeurt in eerste instantie via het programma ICT Campus. Het programma zal vanuit een verzelfstandigde positie werken aan de Human Capital Agenda. Dit betreft zowel de werving van nieuw talent voor de ICT bedrijven binnen Veenendaal, als ook het verhogen van de digitale volwassenheid van niet-ICT bedrijven. De innovatie tussen ICT en agri-food wordt voornamelijk vormgegeven door de bijdrage die geleverd wordt aan vooraanstaand onderzoek dat plaats vindt in het kader van de regiodeal en waar, onder andere, oplossingen gezocht worden voor het verlagen van de (stikstof) emissies. Tevens wordt binnen Veenendaal en binnen de Regio Foodvalley gekeken naar samenwerking met organisaties die mee willen doen met data gedreven oplossingen voor het bevorderen van positieve gezondheid. Hiervoor worden fieldlabs ingericht. Tot slot, wordt er gekeken naar een structurele samenwerking met de BOV (ondernemers) om verder inhoud en vorm te geven aan de ICT stad Veenendaal door de digitale volwassenheid en innovatie in alle sectoren een stap verder te brengen.

Opgave Duurzaam Veenendaal

Duurzaam Veenendaal is een van de majeure onderwerpen van het gemeentelijke beleid. Het realiseren van de doelen voor deze ambitie kan alleen als dat in samenhang gebeurt met de andere doelen, zoals de ontwikkeling van Veenendaal naar een excellente woonstad, de Omgevingsvisie en de op basis daarvan (nog vast te stellen) uitvoeringsprogramma's voor de fysieke leefomgeving, de herontwikkeling van woningbouwlocaties, de inzet voor de klimaatadaptatie en het vergroenen van de leefomgeving.

Om deze samenhang te laten zien is de visie behorende bij Duurzaam Veenendaal opgenomen in de visie bij het programma Fysiek leefomgeving.

Programmaplan

Programmaplan

De begroting is opgebouwd uit de volgende begrotingsprogramma's:

- 1: Fysieke leefomgeving
- 2: Economie, Werk en Ontwikkeling
- 3: Sociale leefomgeving
- 4: Burger en Bestuur
- 5: Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien
- 6: Bedrijfsvoering

Ieder begrotingsprogramma start met een visie (hiervoor vormt het Raadsprogramma de basis), een korte uiteenzetting van de thema's die in dat programma aan de orde zijn en een meerjarenraming per programma. De programma's 5 en 6 hebben vanwege hun aard een andere indeling gekregen (geen doelenboom). Daarna volgt per thema een algemene beschrijving, de doelenboom met vervolgens toelichting op de doelenboom. Met hierin de vaste vragenstructuur: Wat willen we bereiken? Wat gaan we hiervoor doen? Wat mag het kosten?

Voor het bepalen van de doelstellingen per thema zijn we uitgegaan van de inhoudelijke doelen. We koppelen hieraan kosten op doelstellingsniveau. De ramingen op alle taakvelden binnen het thema zijn dit jaar op themaniveau weergegeven (vorige begroting was nog op programmaniveau). Met deze twee aanpassingen is er meer koppeling tussen beleid en financiën ontstaan.

Per thema zijn de verbonden partijen benoemd die een bijdrage leveren aan de realisatie van de doelstellingen binnen dit thema. In paragraaf E (Verbonden Partijen), zijn deze verder beschreven.

De vermelde indicatoren in deze programmabegroting zijn de verplichte indicatoren welke het BBV voorschrijft.

PROGRAMMA 1 – FYSIEKE LEEFOMGEVING

Visie Fysieke leefomgeving

We zetten ons in voor een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving waar onze inwoners en bedrijven zich prettig en medeverantwoordelijk voor voelen. De gemeente wil groeien en bloeien en in 2050 duurzame gemeente zijn.

Groei & Bloei en Duurzaam Veenendaal

We richten onze focus in het fysiek domein op activiteiten die bijdrage aan het bereiken van de doelstellingen van Duurzaam Veenendaal in 2050. De kernambitie Groei & Bloei is daarom verbonden met de kernambitie Duurzaam Veenendaal. We groeien, maar wel in een gezonde, duurzame en veilige omgeving. Zie verder hoofdstuk Opgaven en opgabegericht werken.

Omgevingswet

Waar nu veel wetten en regels zijn met betrekking tot de fysieke leefomgeving, worden deze samengebracht in de Omgevingswet welke zal ingaan op 1 juli 2022. Veenendaal is al hard aan de slag met het treffen van de nodige voorbereidingen op de Omgevingswet en zal er dan ook klaar voor zijn om in 2022 de fysieke leefomgeving te benaderen binnen de kaders van de Omgevingswet. In 2020 is de Omgevingsvisie vastgesteld. Deze visie is het nieuwe, integrale strategische beleidsdocument voor de gehele fysieke leefomgeving en vormt daarmee de basis voor het Omgevingsplan en de Omgevingsprogramma's die vanaf 2021 zijn/worden vastgesteld.

Thema's Fysieke leefomgeving

- I. Ruimtelijke ontwikkeling
- II. Openbare Ruimte
- III. Wijkgericht werken

Financiën Fysieke leefomgeving

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	30.215	30.101	29.763	30.001
Lasten	38.513	38.181	39.008	39.172
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-8.298	-8.080	-9.245	-9.171
Beschikkingen	1.374	3.337	2.102	2.102
Stortingen	1.733	2.839	142	177
Saldo mutaties reserves	-359	498	1.960	1.925
Saldo programma (na mutaties reserves)	-8.657	-7.582	-7.285	-7.246

Actuele ontwikkelingen Fysieke leefomgeving

Thema I - Ruimtelijke ontwikkeling

Herstructurering Franse Gat

In 2023 wordt begonnen met de herstructurering van het Franse gat, conform de gebiedsvisie. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met Patrimonium Woonservice. De plannen worden nog nader uitgewerkt.

Bodemtaken

Onder de Omgevingswet, welke ingaat per 2022, wordt de gemeente bevoegd gezag voor de vaste bodem.

WWZ-regie (Wonen, Welzijn en Zorg)

De komende jaren ontstaat door de vergrijzing en extramuralisering een steeds grotere maatschappelijke opgave rondom het langer zelfstandig thuis wonen. Middels een woonzorganalyse worden vraag en aanbod naar woonzorgvoorzieningen in beeld gebracht. Op basis hiervan wordt een afwegingskader voor nieuwe woonzorgontwikkelingen opgesteld. De dialoog vindt hierover plaats met uiteenlopende stakeholders in het stedelijk WWZ-overleg en wordt vormgegeven op basis van samenwerkingsafspraken en actieplannen. Als onderdeel van het uitvoeringsprogramma Wonen vormen de woonzorganalyse, het afwegingskader en de samenwerkingsafspraken gezamenlijk de Woonzorgvisie.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Algemeen

Op 1 januari 2022 treedt naar verwachting de eerste tranche Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Deze eerste tranche betreft de grondgebonden woningen en kleine bedrijfshallen. De Wkb heeft ingrijpende gevolgen voor het proces van bouwen en vergunningverlening voor een groot deel van de huidige omgevingsvergunningen. Doordat een belangrijk deel van de werkzaamheden verschuift naar private kwaliteitsborgers, die toezicht houden op het bouwproces, zal een deel van de toerekening van de bouwleges niet meer aan deze bouwplannen kunnen worden doorgerekend. Bij het opstellen van de kadernota 2021 is na een eerste globale analyse rekening gehouden met een bedrag van € 200.000 aan structurele legesderving. Uit de analyse van de leges van de afgelopen jaren is berekend dat deze structurele legesderving naar verwachting hoger zal zijn, namelijk € 245.000.

Toekomstige ontwikkelingen

Op dit moment wordt gewerkt aan een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) waarin de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de gemeenten worden vastgelegd. Op dit moment is nog niet bekend wanneer deze AMvB wordt vastgesteld. In deze AMvB wordt ook een passage opgenomen over de leges die in rekening gebracht kunnen en mogen worden. Tot op heden is onduidelijk of de leges gemaximaliseerd worden. Als dit het geval is, zijn de gevolgen voor de legesinkomsten van Veenendaal waarschijnlijk ingrijpend omdat wij alle kosten die met vergunningverlening zijn gemoeid in de leges verdisconteren (100% kostendekkendheid) en de landelijke leges naar verwachting uitgaan van een lager tarief.

Als gevolg van de invoering van de Wkb komt er per 1 januari 2022 ook een aantal nieuwe taken/werkzaamheden naar de gemeente toe. Dit betreft met name de toets van het door de kwaliteitsborger op te stellen borgingsplan en het 'vrijgeven' van de woning na oplevering door de kwaliteitsborger. Vanwege het ontbreken van landelijke proefprojecten, is het op dit moment onduidelijk hoeveel tijd deze werkzaamheden omvatten.

Tranches 2 en 3

Na tranche 1 treden in de toekomst wellicht ook de tranches 2 en 3 in werking. Het gevolg hiervan is dat alle omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen onder de Wkb vallen. Hoewel het op dit moment totaal niet zeker is of die tranches in werking treden en op welk moment, wordt gestreefd naar het jaar 2025. Uit een globale verkenning van de verleende omgevingsvergunningen is gebleken dat dit om een extra legesderving van ongeveer € 800.000 gaat, boven op de verwachte legesderving van € 245.000 als gevolg van de eerste tranche.

Thema II - Openbare ruimte

Integrale aanpak in de Fysieke leefomgeving

Om de doelen van de opgave Groei en Bloei en Duurzaam Veenendaal, in samenhang met de overige activiteiten in de fysieke leefomgeving, te kunnen realiseren is een integrale aanpak nodig. Deze noodzaak wordt nog eens benadrukt door de grote opgave die warmte- en energietransitie van de gemeente vraagt. Het Klimaatakkoord en de opdracht die daarin aan de gemeenten is gegeven, zorgt voor een intensief traject waar een duidelijke sturing

nodig is om de doelen te behalen. De ontwikkeling van Veenendaal naar een excellente woonstad, de Omgevingsvisie en de op basis daarvan (nog vast te stellen) uitvoeringsprogramma's voor de fysieke leefomgeving, de herontwikkeling van woningbouwlocaties, de inzet voor de klimaatadaptatie, de vergroening van de leefomgeving, de eerdergenoemde warmte- en energietransitie vragen om een integrale aanpak. Enerzijds om te zorgen dat de schaarse ruimte zo efficiënt en doelmatig mogelijk wordt benut. Anderzijds om met de inzet van de beperkte financiële middelen toch onze doelstelling te kunnen halen. Dit vindt plaats door via een wijk- of buurtscan op te halen wat er speelt in de wijk of buurt, welke ruimtelijke ontwikkelingen zijn er te verwachten of al gepland. Dit wordt gekoppeld aan de uitvoeringsplannen voor het beheer van de openbare ruimte en de uitvoeringsplannen voor implementatie van de warmtevisie. Dit wordt samen met de wijk uitgewerkt in een Wijk of buurtontwikkelplan en voorzien van een financieringsplan en wordt vervolgens integraal wijk voor wijk opgepakt.

Van groei naar 'groei en beheer'

Voor het beheer van de openbare ruimte staan we aan de vooravond van grootschalige en langdurige vervangingsinvesteringen. Veenendaal is straat voor straat gebouwd uit de incidentele opbrengsten van de ontwikkelingen / bouwgrondexploitatie in de periode 1960 tot nu. Veenendaal zal nu straat voor straat vernieuwd moeten worden uit eigen middelen.

Daarnaast staat de komende jaren grootschalig onderhoud van asfaltwegen op de planning, met name op de industrieterreinen. Meekoppelen met rioleringsprojecten is hier niet grootschalig aan de orde. Voor de komende periode is hiervoor € 250.000 per jaar gereserveerd; op de langere termijn vraagt dit noodzakelijke onderhoud echter een grotere inspanning.

Mobiliteit

Landelijk en Europees is een doelstelling vastgesteld om het aantal dodelijke verkeersslachtoffers tot nul terug te brengen. Hiervoor is in Nederland het strategisch plan verkeersveiligheid (SPV) vastgesteld. Met als doel om de hiervoor noodzakelijke maatregelen te versnellen is vanuit het ministerie van Infrastructuur en Milieu een impulsregeling verkeersveiligheid opgesteld, waarbij de rijksoverheid de kosten van de te nemen maatregelen tot 50% cofinanciert. Op dit moment wordt in kaart gebracht welke maatregelen wenselijk en/of noodzakelijk zijn, naar verwachting is het verkeersveiligheidsplan eind 2021 gereed. Voor de uitvoering van de maatregelen uit dit plan zijn wij uiteraard alert op de financiering van de impulsregeling en eventuele cofinanciering vanuit de provincie. Ook de gemeente zal zowel tijd (capaciteit) en middelen beschikbaar moeten stellen om het doel van nul verkeersdoden te bereiken.

Ook bereiden wij ons voor op de mogelijkheden van zelfrijdend vervoer. Het rijk heeft hiervoor een wettelijk verplicht pakket aan maatregelen (verzameling data) opgesteld, de zogeheten data top 15. Hierin worden allerlei gegevens gevraagd (digitalisering verkeersbesluiten, real time overzicht werkzaamheden, gegevens verkeerslichten (vanaf 2023 iVRI), controle areaalgegevens) die niet alleen de komende jaren inspanning vragen om ze te verzamelen, maar ook daarna structureel tijd kosten om ze actueel te houden. Hiervoor zijn extra capaciteit en middelen noodzakelijk. In de programmabegroting is hiervoor € 221.000 opgenomen.

Fietsparkeren-centrum

In zowel de Omgevingsvisie als het Programmaplan Vitale Binnenstad is de ambitie opgenomen om ons centrum te vergroenen en meer ruimte voor verblijf en ontmoeting te realiseren. Dit betekent dat er op termijn minder verharding zal zijn en dit heeft gevolgen voor huidige functies en gebruik zoals het parkeren van de fiets.

Wat betreft het fietsparkeren is het nu op sommige plekken in het centrum al een uitdaging om dit in goede banen te leiden. We stimuleren het fietsgebruik en naar verwachting zal het fietsgebruik in de toekomst alleen maar toenemen. Bij de uitvoering van de plannen voor de Duivenweide zal daarom een nieuwe / verbeterde fietsenstalling gerealiseerd worden. Ook in

Brouwerspoort is plek gevonden voor extra stallingsmogelijkheden voor de fiets. Echter ook op andere plekken in het centrum is het stallen van de fiets een uitdaging en daarom blijven we zoeken naar nieuwe mogelijkheden en ruimte om het fietsparkeren centrum breed in goede banen te leiden.

Eventuele nieuwe in pandige stallingen maar ook stallingen in de openbare ruimte kosten geld. Zodra nieuwe mogelijkheden gevonden zijn zullen wij u opnieuw informeren.

Herinrichting Duivenweide en Kerkewijk

De raad heeft de gebiedsvisie Duivenweide en Kerkewijk vastgesteld. De nieuwe Duivenweide moet een groene en aantrekkelijke verblijfsplek voor bewoners en bezoekers van de binnenstad worden, met volop mogelijkheden om te ontmoeten en te beleven. Voor het realiseren van deze centrale ambitie zullen er bij een herinrichting vier grote ingrepen gedaan worden:

1. Herinrichting Kerkewijk: Lampegietersplein;
2. Verleggen fietspad en een nieuwe / verbeterde fietsenstalling;
3. Combinatie parkeren en kleinschalige evenementen;
4. Hortus Culturis: groen en verblijf achter de Frisiavilla.

In het Investeringsplan is een totaalbedrag opgenomen van € 970.000 voor dit doel.

Bewegen en Sporten in de openbare ruimte

Vanuit de Omgevingsvisie en vanuit de samenleving is er behoefte aan aanpassingen in de openbare ruimte om de verschuiving van sporten in verenigingsverband naar sporten in de openbare ruimte te faciliteren. Deels zal dit via het openstellen van sportparken gebeuren. Het huidige speelbudget is echter alleen gericht op kinderen van 0-12 jaar. Het budget dat nodig is om ook de ruim 5000 12-18-jarigen en de volwassenen en ouderen te faciliteren in sporten en bewegen wordt binnen het in het najaar door de raad vast te stellen Omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR) nader uitgewerkt. Uitgangspunt van het nieuwe beleid voor bewegen, ontmoeten, sporten en spelen is inclusiviteit, met ruimte voor alle generaties waarbij ook rekening wordt gehouden met mensen met een beperking.

Klimaatadaptatie en vergroenen

Veenendaal timmert aan de weg als het gaat om klimaatadaptatie. Binnen en buiten de gemeente is men steeds meer bewust van de effecten van klimaatverandering en van het feit dat men er zelf iets aan kan doen. Het gaat om maatregelen tegen overlast of gevaar door water, droogte, hitte en overstroming. Voor zover de maatregelen een relatie hebben met de verwerking van regenwater of grondwater (wateroverlast en droogte), kan dit bekostigd worden vanuit de rioolheffing. Wanneer deze relatie er niet is (hittestress en meerlaagsveiligheid), zal naar andere middelen moeten worden gezocht. Voor een belangrijk deel zijn de maatregelen uitgewerkt in het nog vast te stellen Omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR) en het Omgevingsplan. In de OPOP zal tevens aandacht besteed worden aan de bekostiging van de verschillende maatregelen, de samenwerking met andere partijen en het stimuleren van inwoners, bedrijven en scholen om ook op privaat terrein te werken aan klimaatadaptatie.

Veenendaal Schoon

Eind 2022 stopt de externe financiering van 'Veenendaal Schoon' vanuit Nedvang. Wij willen de activiteiten rondom 'Veenendaal schoon' voortzetten en hebben dit opgenomen in het in september 2021 vastgestelde Beleidsplan huishoudelijk afval 2022-2025. Voor een klein deel wordt in financiële dekking voorzien in het Omgevingsprogramma openbare ruimte (OPOR) dat in het najaar van 2021 ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd.

Thema III - Wijkgericht werken

Participatie en initiatieven

Sinds 2020 zijn vanuit het fysieke domein wijkteams actief die bewonersinitiatieven en -

participatie stimuleren. Het op de juiste wijze communiceren naar bewoners is hiervoor een essentieel onderdeel. In vergelijking met andere gemeenten wordt er in Veenendaal al veel gedaan aan participatie, zeker bij de uitvoering van specifieke projecten. Inmiddels is er op basis van het gemeentelijk participatiebeleid (vastgesteld in 2019) een implementatieplan opgesteld, met name om de inspanningen vanuit de bewoners een impuls te geven. Om dit plan uit te voeren is in scenario 2 van de Kadernota rekening gehouden met de aanstelling van een participatiespecialist. Deze functionaris zal zich bezighouden met participatie in brede zin in de gemeente Veenendaal. De focus ligt hierbij op het vormgeven, uitvoeren en ontwikkelen van participatie in de samenleving en bij het wijkgericht werken in en met de wijk(teams).

Thema I – Ruimtelijke ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Grondexploitatie

De grondexploitaties dragen bij aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen door onder andere:

- Bij verkoop gemeentelijke bouwgrond aandacht voor duurzaamheid / energieneutraal;
- Creëren van voldoende aanbod voor de huidige marktvraag;
- Aandacht voor bijzondere doelgroepen (sociale woningbouw / geschikt voor ouderen en zorg).

Dit wordt uitgevoerd conform de financiële uitgangspunten van het raadsprogramma.

Wat gaan we daarvoor doen?

Jaarlijks worden de grondexploitaties herzien en vastgesteld door de gemeenteraad bij het projectenboek.

Naast dat in het projectenboek jaarlijks de grondexploitaties herzien en vastgesteld worden, wordt ook het financiële resultaat verwerkt in de risicoreserve grondexploitaties en vergeleken met het benodigde weerstandsvermogen.

Wat willen we bereiken?

Hoogspanningslijn ondergronds

Verkabeling (ondergronds brengen) van de bovengrondse 150KV hoogspanningslijn, vanaf westzijde Slaperdijk tot aan de Rondweg Oost.

Wat gaan we daarvoor doen?

In juli 2020 is de Realisatieovereenkomst met TenneT gesloten. Naar verwachting zal de aanleg van de kabels in 2e kwartaal 2023 gaan starten.

Tot die tijd vinden nadere onderzoeken en optimalisatie van het tracé plaats en worden ruimtelijke procedures doorlopen. Ook worden de contractdocumenten voor de uitvoering voorbereid. De aanleg ondergronds en verwijdering bovengrondse lijnen/masten neemt vervolgens ruim 2 jaar in beslag.

Wat willen we bereiken?

I.a. Goede afweging van de invulling van de ruimtelijke omgeving waarbij we proactief een gezonde duurzame en veilige leefomgeving bevorderen.

Keuzes omtrent in- en externe initiatieven die invloed hebben op de invulling van de fysieke leefomgeving zullen worden geïnspireerd door de kwaliteitsdoelstellingen met als speerpunten: gezondheid, duurzaamheid en veiligheid, zoals deze zijn geformuleerd in de in 2020 vastgestelde Omgevingsvisie. Deze keuzes worden door het gemeentebestuur in

samenspraak met alle belanghebbenden gemaakt. Naast een goede invulling van urgente opgaven staat ook het benutten van kansen op kwaliteitsverbetering centraal.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. Integrale afweging tussen alle onderwerpen die ruimte vragen waarbij een zorgvuldige afweging van de belangen plaatsvindt.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn alle relevante beleidsterreinen integraal betrokken.

I.a.2. Kosten voor ruimtelijke investeringen en eigen plankosten aan derden doorberekenen.

Voorafgaand aan de bestemmingsplanprocedure wordt een exploitatieovereenkomst met de ontwikkelaar afgesloten waarin onder andere afspraken over het kostenverhaal worden gemaakt. Daar waar de gemeente het initiatief neemt om een herontwikkelingslocatie aan te pakken wordt aan de hand van een exploitatieplan gekeken of een dergelijke herontwikkeling wel rendabel is.

I.a.3. Goede beheersing van actieve, gemeentelijke grondexploitaties.

Jaarlijks worden in het projectenboek de grondexploitaties herzien wat het kader vormt voor de uitvoering. Beheersing vindt plaats binnen een projectorganisatie, inclusief risicomanagement en diverse interne verantwoordingsmomenten. Beheersing is derhalve een continu proces.

I.a.4. Actueel ruimtelijk beleid voortzetten en uitvoeren.

Nieuwe ruimtelijke initiatieven worden getoetst aan het ruimtelijk beleid. Verzoeken die niet passen binnen de geldende regels moeten in ieder geval voldoen aan de pijlers van de Omgevingsvisie: gezond, duurzaam en veilig.

I.a.5. Als voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet stellen we het omgevingsplan deel 1 in ontwerp vast.

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is naar verwachting uitgesteld tot 1 juli 2022. Dit is ook van invloed op de planning van het gemeentelijk proces voor de totstandkoming van het Omgevingsplan, deel I. Hierdoor is de vaststelling van het ontwerp Omgevingsplan deel 1 door de gemeenteraad voorzien in oktober 2021. De definitieve vaststelling van Omgevingsplan, deel I zal in februari 2022 plaatsvinden. Het gaat om een nieuw instrument die naar aard en inhoud complex is.

Wat willen we bereiken?

I.b. Voldoende aanbod van het juiste type woningen afgestemd op de vraag naar wonen.

De vergrijzing en het langer zelfstandig thuiswonen vragen om een aanpassing van de woningvoorraad. We bouwen typen woningen die daarop aansluiten zodat de woningvoorraad overeenkomt met de toekomstige vraag.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. De komende jaren met name op inbreidingslocaties de juiste typen woningen neer te zetten.

De Omgevingsvisie en het uitvoeringsprogramma Wonen bepalen dat we de komende jaren alle nieuwbouw minimaal levensloop bestendig bouwen. We realiseren vooral typen woningen die nu nog in Veenendaal ontbreken waardoor er nieuw aanbod ontstaat wat doorstroming uit de bestaande voorraad stimuleert. Zo komen meer gezinswoningen en appartementen vrij voor jongeren terwijl ouderen langer in hun nieuwe woning kunnen blijven wonen.

I.b.2. Anticiperen op demografische en economische ontwikkelingen door het nieuwe woonbeleid in de Omgevingswet. In het woonbeleid wordt vastgelegd welke typen woningen er toegevoegd worden als de kans zich voordoet.

In het uitvoeringsprogramma Wonen is het Companen rapport over de behoefte aan wonen met zorg in Veenendaal verwerkt. Op basis van dit rapport voorkomen we per zorgdoelgroep toekomstige tekorten of overschotten in huisvesting.

Door zorggeschikte woningen toe te voegen nabij voorzieningen vullen we de vraag naar comfortabel en veilig wonen van ouderen in. Deze woningen worden zo gebouwd dat zij op de lange termijn ook als reguliere woning bewoond kunnen worden.

Wat willen we bereiken?

I.c. Het cultuurhistorisch erfgoed van Veenendaal draagt bij aan de identiteit van de stad.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.c.1. Het cultuurhistorisch erfgoed wat er is behouden door subsidie voor onderhoud te verstrekken.

Aanvragen om subsidies voor het onderhoud van gemeentelijke monumenten worden getoetst aan de subsidieverordening onderhoud gemeentelijke monumenten Veenendaal.

Wat willen we bereiken?

Nieuwe brandweerkazerne / verplaatsing wijkservice

Duurzame inzet van de brandweer mogelijk maken en tevens afronding van de ruimtelijke ontwikkeling van het plan Stationskwartier.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op basis van het besluit voor de ontwikkeling van een nieuwe kazerne en verplaatsing Wijkservice wordt hier in 2022 uitvoering aan gegeven. In 2022 wordt een voorstel voorgelegd voor de beschikbaarstelling van het inv. budget voor de nieuwe kazerne.

In de meerjarenraming bij deze programmabegroting is structureel rekening gehouden met de volgende indicatieve bedragen:

- € 45.000 extra exploitatielasten (met ingang van 2024) voor Wijkservice;
- € 300.000 exploitatielasten (met ingang van 2024) voor de nieuwe brandweerkazerne.

Wat willen we bereiken?

Omgevingswet

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet geldt vanaf dat moment ook voor de gemeente Veenendaal. Organisatie en bestuur bereiden zich voor op de implementatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. In 2022 stelt de gemeenteraad het Omgevingsplan deel I vast.

De vaststelling van het Omgevingsplan deel I door de gemeenteraad is voorzien in februari 2022. Het gaat om een nieuw instrument dat naar aard en inhoud complex is.

2. In 2022 en volgende jaren wordt bij de totstandkoming van het omgevingsplan en de uitvoering daarvan invulling gegeven aan participatie door samenleving en andere stakeholders.

3. De organisatie is zodanig ingericht dat vanaf 1 juli 2022 de Omgevingswet adequaat uitgevoerd kan worden.

De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking. Voorafgaand aan de inwerkingtreding zijn de werkprocessen vastgesteld en zijn er afspraken gemaakt met de samenwerkingspartners zoals de ODRU en VRU.

Wat willen we bereiken?

Visie Stadspark

Het Stadspark wordt minder gebruikt, benut en beleefd dan mogelijk is. Dit is een gemiste kans. Meerdere signalen vanuit de samenleving geven de wens weer om het Stadspark meer tot zijn recht te laten komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2022 wordt de visie voor het stadspark inclusief omgeving (bijvoorbeeld de surfvijver), die in coproductie met de omgeving wordt vormgegeven, ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

(In dekking voor een daadwerkelijke ontwikkeling is in deze programmabegroting nog niet voorzien).

Wat willen we bereiken?

Energieneutraal 2050

In juni 2021 is het Ontwerp-Programmaplan Energieneutraal Veenendaal 2022-2025 vastgesteld. Daarin zijn de tussendoelen opgenomen die leiden naar het einddoel: energieneutraal in 2050. De tussendoelen voor eind 2025 zijn: 10% energieneutraal, met 10% energiebesparing t.o.v. 2014, 10% aardgasreductie t.o.v. 2019 en 10% van het totale energieverbruik is duurzaam opgewekt.

De uitwerking van de inspanningen in het kader van ENV2050 is verwerkt onder de ENV doelstellingen bij Ruimtelijke Ontwikkeling, bij Openbare Ruimte en bij Onderhoud Kapitaalgoederen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken nauw samen met interne en externe belanghebbenden, om de doelstellingen van het programma Energieneutraal Veenendaal in samenhang met de opgaves van de gemeente te realiseren.

2. We werken op strategisch niveau aan de communicatie over de energietransitie in Veenendaal.

3. Wij geven uitwerking aan de opdracht om als regio een deel van de landelijke energiedoelstelling voor 2030 en 2050 te realiseren door in Regio Foodvalley samen te werken (onder meer) aan een Regionale Energie Strategie.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Veenendaal draagt met het verduurzamen van woningen, bedrijven en kantoren bij aan de doelstellingen uit het ENV programma voor 2022-2025.

Conform de vastgestelde ambities in het 2e programmaplan energieneutraal Veenendaal (planperiode 2022-2025) wil de gemeente de gebouwde omgeving in Veenendaal verduurzamen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We gaan door met goedlopende projecten om onze inwoners gemeentebreed te ondersteunen in aanpak van de eigen woning en/of bij gedragsverandering en breiden deze aanpak uit. Daarbij richten we ons sterk op communicatie en bewustwording.
6. We verrichten onderzoek, ontwikkelen beleidsinstrumenten en starten projecten op om gemeentebreed regie te voeren op de energietransitie.
4. We stellen in de periode 2022-2025 buurtuitvoeringsplannen op voor de 7 buurten/bedrijventerreinen die benoemd zijn in de Transitievisie Warmte, optellend naar gemiddeld 40% aardgasreductie in 2030.
2. We maken energietransitie en specifiek de warmtetransitie integraal onderdeel van gebiedsvisies voor (in ieder geval) het Franse Gat en het Ambacht, waarbij de plannen optellen naar gemiddeld 25% aardgasreductie in 2030.
5. We stimuleren en realiseren innovaties op het gebied van energieneutraal wonen en werken.
7. We versterken bewustwording bij bedrijven door versterking van het energieloket voor bedrijven en met inzet van diverse communicatie-instrumenten.
3. We richten een coalitie op van ambassadeursbedrijven op het gebied van energietransitie in Veenendaal.
8. We versterken het energietoezicht bij bedrijven en maatschappelijke instellingen.

Algemeen Ruimtelijke ontwikkeling

Bij het faciliteren van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen maken we de afweging tussen het belang van de initiatiefnemer en de bescherming van het algemeen belang. We zorgen ervoor dat de bestemmingsplannen werkbaar zijn en voldoen aan de wettelijke eisen. We blijven ons inzetten op het behoud van het erfgoed in Veenendaal. We werken nauw samen met plaatselijke zorginstellingen en corporaties. Op deze manier proberen we voldoende betaalbare sociale woningbouw en woonvormen met zorg in Veenendaal te behouden en te ontwikkelen.

Beleidsindicatoren Ruimtelijke ontwikkelingen

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
8.1 Ruimtelijke ordening	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	Aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	nb	nb	nb	nb	nb	nb

Verbonden partijen Ruimtelijke ontwikkelingen

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

De Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU) ondersteunt vijftien gemeenten en andere overheden in de regio Midden-Nederland bij de uitvoering van milieu- en omgevingstaken. Dit met een breed scala aan producten en diensten op het terrein van o.a. bodem, bouw- en woningtoezicht, vergunningen en meldingen, geluid en lucht, klimaat, energie en duurzaamheid, natuur- en milieueducatie, ruimtelijke ordening en toezicht en handhaving. (Bron: www.odru.nl) Zodoende ondersteunt de ODRU gemeenten bij het waarborgen en ontwikkelen van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. De vijftien deelnemende gemeenten van de ODRU zijn de gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, IJsselstein, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.

Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)

Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. en ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost beheer B.V. hebben tot doel het realiseren van een plangebied aan de oostkant van Veenendaal voor circa 4.000 woningen.

Beleid gerelateerd aan thema Ruimtelijke ontwikkelingen

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Nota Grondbeleid	15-10-2020
Nota bovenwijkse voorzieningen	15-10-2020
Ontwerp Programmaplan ENV 2022-2025	28-6-2021
Ontwerp Transitievisie Warmte 1.0	28-6-2021
Omgevingsvisie	17-12-2020

Taakvelden thema Ruimtelijke ontwikkeling

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	-1	-1	-1	-1
	Lasten	148	150	151	153
Totaal 5.5 Cultureel erfgoed		147	150	150	152
8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	-69	-71	-72	-73
	Lasten	234	235	238	240
Totaal 8.1 Ruimtelijke ordening		164	164	165	167
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	-8.784	-7.626	-8.063	-8.063
	Lasten	8.784	7.626	8.063	8.063
Totaal 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	Baten	-3.003	-3.070	-1.938	-1.964
	Lasten	1.640	2.371	1.992	1.994
Totaal 8.3 Wonen en bouwen		-1.363	-699	54	29
Totaal Thema Ruimtelijke ontwikkeling		-1.052	-385	369	348

Thema II – Openbare Ruimte

Wat willen we bereiken?

II.a. De inwoners zijn tevreden als het gaat om de parameters 'schoon, heel en veilig' in de openbare ruimte en beoordelen dit met minimaal een 6,5.

Omdat wij de ervaring van onze inwoners als het gaat om de kwaliteit van de openbare ruimte graag willen weten vragen wij elke twee jaar in de leefbaarheidsmonitor naar de waardering van hen. Met het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau B (en A in de winkelcentra en begraafplaats) is het uitgangspunt dat de waardering minimaal een 6,5 moet zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. We houden bij het onderhoud en aanpassingen in de openbare ruimte rekening met de wensen van de inwoners.

II.a.2. Na realisatie projecten evalueren we samen met bewoners het resultaat en proces en stellen indien nodig het werkproces of resultaat bij.

De volgende projecten worden in 2022 geëvalueerd met bewoners:

- De herinrichting Ambachtsstraat;
- De herinrichting van de wijk Dragonder-noord (deels geëvalueerd in 2022);
- Geluidschermen Grote Beer;
- Herinrichting van de Kerkewijk fase 3 (het laatste gedeelte);
- Het parkje bij Pionierkwartier.

Wat willen we bereiken?

II.b. de gemeente Veenendaal draagt met het verduurzamen van de mobiliteit bij aan de doelstellingen uit het ENV-programma voor 2022-2025

Conform de vastgestelde ambities in het 2e programmaplan Energieneutraal Veenendaal (planperiode 2022-2025) werkt de gemeente aan een duurzame mobiliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. We werken aan bewustwording van verduurzamen van mobiliteitsgedrag.

II.b.2. We zorgen dat het omgevingsbeleid (Omgevingsvisie, -programma's en -plan) in lijn is met de ambities voor duurzame mobiliteit.

II.b.3. We faciliteren elektrisch rijden.

II.b.4. We stimuleren doorontwikkeling van waterstofmobiliteit.

II.b.5. We stimuleren en realiseren innovaties op het gebied van energieneutraal verkeer & energieneutrale mobiliteit

Wat willen we bereiken?

II.c. Veenendaal is beter bestand tegen klimaatveranderingen.

Op zowel het openbare (gemeentelijke) terrein als op het particuliere terrein werken wij aan maatregelen tegen de overlast door hitte, droogte en water.

In het deltaplan Ruimtelijke adaptatie is de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2050 klimaatadaptief en water-robust is ingericht. De hittegolven en droogte in 2019 en 2020 en de buien uit de zomer van 2021 hebben de noodzaak aangetoond voor het aanpassen van de openbare ruimte in Veenendaal. We zetten ons dan ook blijvend in voor het zoveel mogelijk afkoppelen van regenwater en ontzorgen bewoners daar waar wij regenwaterriolen aanleggen, ook streven wij naar het aanbrengen van zoveel mogelijk groen. De druk op de openbare ruimte wordt hierdoor vergroot, en er zullen keuzen gemaakt moeten worden over prioriteiten voor de inrichting van het openbare gebied.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. We voeren stimuleringsacties uit voor het klimaatadaptief inrichten van particulier terrein, we streven hierbij naar het afkoppelen van 200 bestaande panden en het vergroenen/ontstenen van particulier terrein.

Belangrijke instrumenten zijn voorlichting, stimuleringsregelingen en het ontzorgen van het afkoppelen bij rioolreconstructies.

II.c.2. Wij geven verder vorm aan de uitvoering van het plan van aanpak voor het ontstenen van de openbare ruimte van Veenendaal.

Wat willen we bereiken?

II.d. De afvalinzameling draagt bij aan een circulaire economie waarbij we voor 2025 als tussendoel hebben: maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar, 75% afvalscheiding en 65% recycling.

Het in de vorige Programmabegroting opgenomen doel van maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2023 en 80 kg in 2025 blijkt nog net iets te ambitieus en zal in 2023 nog niet zijn gehaald. We zijn wel goed op weg. Daarom is in het nieuwe afval beleidsplan (Beleidsplan huishoudelijk afval 2022-2025) een tussendoel opgenomen van 100 kg per inwoner per jaar voor 2025, 75% afvalscheiding en 65% recycling. Het noemen van een percentage voor recycling is nieuw. In het beleidsplan staat dat het niet alleen gaat over véél afval scheiden maar ook góed afval scheiden, omdat een goede afvalscheiding leidt tot een betere kwaliteit grondstoffen en meer hergebruik.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.d.1. De gf+e inzameling bij hoogbouw wordt voortgezet.

In 2020 en 2021 is de inzameling van gf+e bij hoogbouw ingevoerd. Hierbij zijn hoogbouwcomplexen na een aanvraag voor een gf+e voorziening aangesloten op een eigen

(per complex) of gedeelde (met meerdere complexen) voorziening. Het project als zodanig is afgerond, maar de gf+e inzameling bij hoogbouw blijft een continu proces. Zowel bij nieuwe, losse aanvragen als bij nieuwbouw- en inbreidingsprojecten wordt gekeken naar een optimale invulling van de gf+e inzameling.

II.d.2. Wij voeren het uitvoeringsprogramma van het afvalbeleidsplan uit.

Het nieuwe afval beleidsplan (Beleidsplan huishoudelijk afval 2022-2025) is in september 2021 door de raad vastgesteld. De acties uit het als bijlage bij dit plan opgenomen uitvoeringsprogramma worden uitgevoerd.

Wat willen we bereiken?

II.e. In 2022 vormt circulariteit altijd een inkoopcriterium binnen aanbestedingen.

We zetten ons actief in voor een circulaire economie, de rijksbrede ambitie is om in 2050 volledig circulair te zijn, tussenstap in 2030 is het streven naar een vermindering van 50% in het gebruik van 'primaire grondstoffen' (mineralen, metalen en fossiel). Veenendaal denkt en handelt daarom in alle besluiten in kringlopen. Afval is grondstof. Veenendaal inspireert inwoners, bedrijven en organisaties in duurzaam denken en doen door zelf het goede voorbeeld te geven.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.e.1. Circulariteit vormt een belangrijk onderdeel in de projecten.

Bij de volgende 2 projecten vormt circulariteit een belangrijk onderdeel in de inkoop/aanbesteding:

- Herinrichting van de wijk "De Pol" wordt circulariteit meegenomen in de EMVI (economisch meest voordelige inschrijving) uitvraag;
- De herinrichting van de Duivenwal/Duivenweide

Het Integraal Kindcentrum(IKC) voor het Franse Gat is circulair aanbesteed met een andere aanbestedingsvorm, waarbij we de markt in een vroeg stadium betrekken bij de ontwikkeling van het bouwplan. Deze manier van aanbesteden willen we in de toekomst toepassen voor alle IKC's en ook uitbouwen naar andere aanbestedingen, vooruitlopend op de eis dat vanaf 2030 alle inkoop van de gemeente circulair aanbesteed moet worden.

Wat willen we bereiken?

II.f. De gemeente draagt bij aan de CO2-reductie in de openbare ruimte uit het ENV-programma voor 2022-2025.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.f.1. We onderzoeken en realiseren opwek van duurzame energie in de openbare ruimte.

II.f.2. We nemen meer CO2 op door vergroening van Veenendaal.

Wat willen we bereiken?

II.g. 0 (nul) verkeersdoden in 2050.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.g.1. Acties uit het verkeersveiligheidsprogramma (dat in 2021 nog moet worden vastgesteld) uitvoeren.

Wat willen we bereiken?

II.h. Eind 2023 is minimaal 90% van de Data Top-15 lijst op orde.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.h.1. Eind 2022 zijn 9 van de 15 Data Top-15 items op orde.

Algemeen Openbare ruimte

De openbare ruimte van Veenendaal is schoon, heel, duurzaam, toegankelijk en veilig. Wij doen dit wijkgericht, waarbij per wijk met bewoners afspraken worden gemaakt over wat wij gaan doen en op welke wijze bewoners kunnen meedenken en/of meedoen. Om draagvlak te krijgen voor de te nemen maatregelen en rekening te kunnen houden met de wensen van de bewoners, werken wij grotere onderhouds- en inrichtingsplannen altijd uit in samenwerking met omwonenden. Wij informeren duidelijk en op tijd over de uitvoering van werkzaamheden. Wij onderhouden de openbare ruimte op een A-kwaliteit (de winkelcentra en de begraafplaats). Op de overige wijken en de industrieterreinen groeit het kwaliteitsniveau weer langzaam naar B-niveau.

Voor mobiliteit wordt samengewerkt met onze partners binnen FoodValley, samen streven wij naar goede verbindingen voor het openbaar vervoer, dit onder andere door als regio samen te werken aan de TBOV2040 en de intercitystatus van Veenendaal – De Klomp te blijven benadrukken. Ook wordt samengewerkt aan goede fietsverbindingen in een autoluw Binnenveld. Binnen Veenendaal zetten wij in op verbetering van de fietsinfrastructuur, onder andere bij de reconstructie van de Ambachtstraat en de Boslaan. Provinciaal wordt meegedacht en gewerkt aan het realiseren van snelfietsroutes. Daarnaast willen wij inzetten op een verhoging van de verkeersveiligheid. Indien de in het kader van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid aangevraagde subsidie bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt gehonoreerd kan de inrichting van een aantal woonwijken worden verbeterd.

Duurzaamheid en klimaatadaptatie maken onlosmakelijk onderdeel uit van onze werkzaamheden in de openbare ruimte. Hierbij passen wij ook de ruimte toe die de in november 2020 door de raad vast te stellen notitie parkeernormering biedt.

De afvalinzameling draagt bij aan de doelstellingen voor een circulaire economie (van afval naar grondstof).

Beleidsindicatoren Openbare ruimte

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
7.3 Afval	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.	121,8	nb	nb	nb	nb	nb
7.4 Milieubeheer	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS		nb	nb	nb	nb	nb	nb

Verbonden partijen Openbare ruimte

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)

ACV is een overheids-NV. De missie van ACV is de opdracht gevende gemeenten, bedrijven en particulieren te ontzorgen op het gebied van afval & reiniging en te opereren als de logische, regionale samenwerkingspartner.

Gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

De AVU zorgt onder andere voor de verwerking van het Veenendaalse huishoudelijke afval. De kosten worden één op één doorberekend aan de gemeente en zitten in het tarief van de afvalstoffenheffing.

Beleid gerelateerd aan thema Openbare ruimte

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan 1)	20-12-2012
Parkeervisie 2013 – 2020(1) en parkeernormennota 2)	17-10-2012
Integraal beheerplan / Gemeentelijk water en rioleringsplan 2017-2020 1)	22-6-2017
Groenstructuurplan 1)	29-1-2004
Bomenbeleidsplan 1)	1-12-2008
Afvalbeleidsplan 2013 - 2020	27-12-2017
Milieukwaliteitsplan 2017-2019 (verlengd tot inwerkingtreding omgevingsvisie)	30-3-2017
Vastgoedbeleidsplan	18-5-2017
Accommodatie beleid	18-5-2017
Integraal duurzaam vastgoedbeheerplan	27-5-2021

1) Deze plannen zijn (deels) opgenomen in het OmgevingsProgramma Openbare Ruimte (OPOR). In de tweede helft van 2021 willen wij de raad dit OPOR aanbieden. Het visiedeel van deze plannen wordt vastgesteld in de Omgevingsvisie

Taakvelden thema Openbare ruimte

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-104	-105	-107	-109
	Lasten	277	232	235	238
Totaal 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		173	127	128	129
0.63 Parkeerbelasting	Baten	-2.244	-2.288	-2.288	-2.288
Totaal 0.63 Parkeerbelasting		-2.244	-2.288	-2.288	-2.288
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	-455	-460	-465	-470
	Lasten	7.611	7.727	8.224	8.193
Totaal 2.1 Verkeer en vervoer		7.155	7.267	7.759	7.723
2.2 Parkeren	Lasten	2.258	2.305	2.304	2.317
Totaal 2.2 Parkeren		2.258	2.305	2.304	2.317
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-28	-29	-29	-30
	Lasten	1	1	1	1
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-27	-28	-28	-29
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-4	-4	-4	-4
	Lasten	3.666	3.654	3.699	3.726
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		3.662	3.650	3.695	3.722
7.2 Riolering	Baten	-3.620	-3.706	-3.794	-3.794
	Lasten	2.685	2.693	2.768	2.768
Totaal 7.2 Riolering		-935	-1.013	-1.027	-1.027
7.3 Afval	Baten	-9.215	-10.010	-10.261	-10.421
	Lasten	7.637	7.748	7.865	7.985
Totaal 7.3 Afval		-1.578	-2.263	-2.396	-2.436
7.4 Milieubeheer	Lasten	1.694	1.537	1.553	1.568
Totaal 7.4 Milieubeheer		1.694	1.537	1.553	1.568
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	-982	-999	-982	-999
	Lasten	719	735	745	750
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria		-263	-264	-237	-249
Totaal Thema Openbare ruimte		9.895	9.032	9.463	9.431

Thema III – Wijkgericht werken

Wat willen we bereiken?

III.a. Meer betrokkenheid van inwoners voor elkaar en/of voor hun buurt, door het stimuleren van bewonersinitiatieven.

We streven ernaar om inzicht te krijgen in hoeveel en wat voor soort bewonersinitiatieven er gemeld worden bij de wijkteams. Daarnaast streven we er naar om inzicht te krijgen in welke interventies vanuit de gemeente nodig zijn om de initiatieven te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. We gaan in 2022 verder met het stimuleren en faciliteren van bewonersinitiatieven in de buurt, o.a. door de PR-campagne verbeter je wijk, (fysiek) loket in iedere wijk, de wijknieuwsbrieven en vermelden van initiatieven op social media.

III.a.2. We gaan in 2022 werken met het participatietool: Open Stad. Op dit platform kunnen bewonersinitiatieven worden vermeld.

Wat willen we bereiken?

III.b. Meer betrokkenheid van inwoners bij hun eigen leefomgeving (schoon, heel, veilig en leefbaar) door het stimuleren van burgerparticipatie.

Het vergroten van burgerparticipatie vraagt om gedragsverandering en cultuurverandering. Dit vergt tijd, maar vooral ook doordachte en effectieve communicatie richting de inwoners. De inzet van de participatiespecialist zal hierin een belangrijke rol krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.b.1. We gaan in 2022 verder met het stimuleren en faciliteren van burgerparticipatie op het gebied van schoon, heel, leefbaarheid en toegankelijkheid in de buurt.

Door fysieke en digitale bijeenkomsten, vermelden van participatie mogelijkheden op de productenkaart burgerparticipatie in Geoportaal en door de website meedoeninveenendaal.nl. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de leefstijlanalyse die helpend is bij het effectief communiceren met inwoners. Vanaf 2022 zal de participatie specialist de wijkteams ondersteunen bij het stimuleren, ondersteunen en faciliteren van burgerparticipatietrajecten.

III.b.2. We gaan in 2022 werken met het participatietool: Open Stad. Op dit platform kunnen burgerparticipatietrajecten worden vermeld.

III.b.3. Bij reconstructies en grote onderhoudswerkzaamheden inventariseren we met de inwoners de beperkingen die worden ervaren in de toegankelijkheid. Tijdens de werkzaamheden worden deze beperkingen zoveel mogelijk aangepakt.

Wat willen we bereiken?

III.c. Samen met inwoners uitvoering geven aan de wijkplannen die zich richten op het verbeteren van de leefbaarheid in de buurt en/of wijken.

De uitkomsten van de bijeenkomsten met inwoners in 2021 en de uitkomsten van het leefbaarheidsonderzoek van 2021 zijn leidend voor de inhoud van de wijkplannen.

Tijdens de totstandkoming van de wijkplannen is de boodschap: denk mee, deel je ideeën en ervaringen! Zodra het wijkplan een feit is, is de boodschap: sluit je aan bij de opgeschreven wijkinitiatieven en doe mee met de aangekondigde participatietrajecten.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.c.1. De wijkteams gaan samen met de inwoners de wijkinitiatieven en burgerparticipatietrajecten die vermeld staan in het wijkplan vormgeven.

In 2023 vindt er een nieuw leefbaarheidsonderzoek plaats waarbij de ervaring van bewoners wederom worden getoetst.

Algemeen Wijkgericht werken

Het wijkteam zorgt ervoor dat de acties in de wijken en buurten samen met de inwoners worden vorm gegeven. Hiervoor betrekken zij de inwoners, ondernemers, bedrijven, verenigingen en andere organisaties in de wijk bij zaken die hen aangaan. Daarnaast overlegt het wijkteam met andere afdelingen van de gemeente, zoals Stadsbeheer, Wijkservice, Veiligheid en Toezicht & Handhaving. Ook werken zij samen met een aantal “vaste wijkpartners”, zoals Veens Welzijn, de politie en Patrimonium woonservice. De focus van de wijkteams ligt op het stimuleren van burgerparticipatie en bewonersinitiatieven. Zij doen dit door gebruik te maken van activiteiten die er spelen binnen het fysieke domein. Het jaar 2021 zou gebruikt worden als 0 meting voor aantal bewonersinitiatieven en burgerparticipatietrajecten. Door corona was het in 2021 lastig om een 0 meting te doen qua initiatieven en burgerparticipatietrajecten.

Meer burgerparticipatie

De inwoners weten het best wat er speelt en leeft in de wijk. Zij kennen hun omgeving het best, zij zien wat er kan verbeteren en hebben meestal goede ideeën hoe dat kan. Het wijkteam betreft hen vroegtijdig bij plannen en acties, zodat zij kunnen meedenken en meedoen. Zo worden er samen plannen gemaakt en wordt er samen gezocht naar oplossingen.

Meer bewonersinitiatieven

Daarnaast krijgen inwoners en ondernemers volop ruimte om zelf situaties in de wijk te verbeteren en op te pakken. Inwoners kunnen bij het wijkteam terecht als zij een initiatief willen starten.

Het faciliteren en ondersteunen van bewonersinitiatieven kost niet alleen voor de wijkmanagers tijd en capaciteit, het blijkt ook dat het impact heeft op de gehele organisatie. Zowel met betrekking tot de werkwijze en de planning die gehanteerd wordt binnen de gemeente als wel ureninzet vanuit de teams beheer en projecten. Om deze reden willen we in beeld brengen om welke bewonersinitiatieven het gaat en wat dit aan capaciteit vraagt.

Participatietool

Er is inmiddels een participatietool geselecteerd: Open Stad. Een groot voordeel van deze tool is dat deze open source is. Dat betekent dat de code openbaar is en dat deelnemende partijen (gemeenten) zelf eenvoudig gewenste wijzigingen of aanvullingen kunnen (laten) maken.

Eind 2021 is er een testomgeving gemaakt, met als doel college en inwoners te laten testen en te kijken of het aan onze wensen voldoet én te leren van de bevindingen. Het participatietraject ‘Stadspark’ dient als testonderwerp. Het integreren van de participatietool betekent wel het nodige voor onze huidige webarchitectuur.

Op het participatietool kunnen zowel burgerparticipatietrajecten worden vermeld, dan wel bewonersinitiatieven.

Beleidsindicatoren Wijkgericht werken

Zijn niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen Wijkgericht werken

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Wijkgericht werken

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Omgevingsvisie	17-12-2020
Integraal beleidskader sociaal domein	23-1-2020
Model Veenendaal 2020	20-12-2018
Notitie wijkteams 2020	22-10-2019

Taakvelden thema Wijkgericht werken

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-1.705	-1.731	-1.758	-1.784
	Lasten	1.159	1.164	1.170	1.176
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		-546	-567	-587	-608
Totaal Thema Wijkgericht werken		-546	-567	-587	-608

PROGRAMMA 2 – ECONOMIE, WERK EN ONTWIKKELING

Visie Economie, werk en ontwikkeling

Economische groei leidt in brede zin tot het versterken van het economische klimaat in Veenendaal. Hierbij is er een sterke relatie met het behoud en uitbreiden van de lokale en regionale werkgelegenheid. Het is daarbij van belang om Veenendaal aantrekkelijk te houden als vestigingsplaats voor ondernemingen. Een goed vestigingsbeleid, ondernemersklimaat en goede werkgeversdienstverlening dragen hieraan bij. Uitgangspunt hierbij is de verbinding tussen het stimuleren van de lokale economie en het aanbieden van kwalitatieve en kwantitatieve werkgelegenheid op alle onderscheiden niveaus. Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt stimuleren en begeleiden we om volledig of in deeltijd deel uit te kunnen maken van het arbeidsproces. Dit levert een wezenlijke bijdrage aan de participatie van de Veenendaalse samenleving.

Naast bovengenoemde thema's onderscheiden we binnen dit begrotingsprogramma de volgende onderwerpen; de opgave Informatiesamenleving (waaronder programma ICT-Campus), het regionale programma Circulaire economie (Living Lab Regio Foodvalley Circulair), het programma Vitale Binnenstad en de visie bedrijventerreinen.

Circulaire economie wordt landelijk aangedragen (Nederland circulair 2050) en lokaal uitgewerkt. Het kabinet Rutte II lanceerde in 2016 het rijksbrede Programma Circulaire Economie. Deze bevat de volgende doelstellingen:

- Een volledig circulaire economie in 2050;
- 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (metalen, fossiel, mineralen) in 2030.

Binnen de ICT Campus, die onderdeel uitmaakt van de opgave Informatiesamenleving, zijn grote successen geboekt. De koppeling van ICT-onderwijs met de arbeidsmarkt heeft geleid tot innovatieve ideeën met toegepaste ICT-oplossingen voor agro-food bedrijven. Het event Digital Days is mede daardoor voor de tweede keer in een rij genomineerd door het ICT-blad Computable in de categorie Onderwijs-Arbeidsmarkt en won vorig jaar de publieksprijs in deze categorie. Vanuit de Digitale Werkplaats worden steeds meer MKB bedrijven bereikt zodat zij een routekaart voor digitalisering kunnen ontwikkelen. Via het project Starthubs wordt gewerkt aan het koppelen van innovatieve technologieën van startup bedrijven aan innovatie vraagstukken bij MKB bedrijven in de Regio Foodvalley. In de komende periode wordt niet alleen doorgebouwd op deze innovaties, maar ook stevig ingezet op het vraagstuk van de grote tekorten aan ICT-personeel bij de ICT bedrijven in Veenendaal. Met een aantal grotere bedrijven (zonder de kleinere uit te sluiten) wordt de vraag opgehaald van type specialisten die men nodig heeft en de aantallen. Tegelijkertijd is er een constructief gesprek gaande met de HBO opleidingen (HU en HAN) om zij-instromers op te leiden. Dit project zal daarmee een vrij uniek project worden en een grote bijdrage leveren in het laten groeien van de ICT sector binnen Veenendaal.

Onze binnenstad is het kloppend hart en visitekaartje van Veenendaal. De binnenstad is volop in ontwikkeling. Eind 2020 heeft de raad het programmaplan Vitale Binnenstad vastgesteld. Met het vaststellen van dit programmaplan is de stip op de horizon bepaald. We zetten in op een complete en comfortabele binnenstad, die economisch én sociaal vitaal is. Een aantrekkelijke en toegankelijke verblijfsplek die mensen verbindt, met volop mogelijkheden om te ontmoeten en te beleven. Een binnenstad voor Veenendalers en voor bewoners en toeristen uit de omliggende regio. Deze centrale ambitie is mede gebaseerd op de ambities uit de Omgevingsvisie ten aanzien van het centrum en specifiek de drie leidende principes van gezondheid, duurzaamheid en veiligheid. Om deze gezamenlijke ambitie te realiseren werken we de komende jaren vanuit de volgende vijf speerpunten: de complete binnenstad, de toegankelijke binnenstad, de groene en duurzame binnenstad, de innovatieve binnenstad en de goed georganiseerde binnenstad.

Ondanks de beperkte ruimtelijke mogelijkheden streven we ernaar om Veenendaal aantrekkelijk te houden voor bestaande en nieuwe bedrijven. Met het oog op thema's als verduurzaming, vergroening, circulair ondernemen, maar ook de Omgevingsvisie waar wordt ingezet op arbeidsintensieve werkgelegenheid, neemt de druk op de ruimte op de bedrijventerreinen toe. Om een juiste balans tussen deze verschillende ontwikkelingen te vinden en de bedrijventerreinen toekomstbestendig te houden is in 2021 -in nauwe samenwerking en afstemming met het lokale bedrijfsleven- een visie bedrijventerreinen opgesteld. Deze visie moet een leidraad bieden voor de toekomstige ontwikkelingen voor de bedrijventerreinen, waarbij de relevante thema's programmatisch worden aangepakt en uitgewerkt.

Thema's Economie, werk en ontwikkeling

I. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

II. Recreatie en toerisme

Financiën Economie, werk en ontwikkeling

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	961	974	987	987
Lasten	1.892	1.900	1.913	1.716
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-931	-926	-926	-729
Beschikkingen	846	723	723	593
Stortingen	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	846	723	723	593
Saldo programma (na mutaties reserves)	-85	-203	-203	-136

Actuele ontwikkelingen Economie, werk en ontwikkeling

Thema I - Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Werkgelegenheid

De effecten van de Coronacrisis op de lokale en regionale werkgelegenheid en werkloosheid zijn naar verwachting minder groot dan oorspronkelijk gedacht. De cijfers van de werkgelegenheid over 2020 in vergelijking met 2019 laten een stijging zien van het aantal arbeidsplaatsen. Ook het aantal faillissementen is lager dan gemiddeld. Ongetwijfeld zullen deze cijfers beïnvloed zijn door de landelijke steunmaatregelen waar ook Veenendaalse ondernemers gebruik van hebben gemaakt. We verwachten dat in 2022 deze effecten meer zichtbaar gaan worden met name door het beëindigen van de steunmaatregelen eind 2021. We zullen dit waar mogelijk monitoren op basis van de beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. De lokale en regionale infrastructuur zullen we zo goed mogelijk inzetten om ondernemers te ondersteunen.

Ondernemers en Vitale Binnenstad

Bedrijven in de detailhandel, horeca en recreatie en toerisme zijn hard getroffen door de Coronacrisis en het is maar de vraag of deze weer op het oude niveau kunnen terugkeren. We zien echter ook nieuwe ondernemersinitiatieven ontstaan die we zo goed mogelijk willen ondersteunen. Daarbij komen ook vraagstukken als voldoende en gekwalificeerd personeel. Op lokaal niveau hebben we steunmaatregelen ingezet voor de Binnenstad zoals ondersteuning van de BIZ en meer uitstal mogelijkheden voor terrassen. Of deze ook in 2022 noodzakelijk zijn zullen we monitoren.

De effecten van de Coronacrisis en het tegengaan van leegstand ten behoeve van een krachtig centrum hebben onze volledige aandacht.

Regiodeal

De gemeente neemt aan de regiodeal deel via de ICT Campus. Hierbij worden zowel de

financiële middelen als kennis vanuit de ICT Campus ingezet. De activiteiten in spoor 1 (transitie van de landbouw) en spoor 3 (kennisdeling) van de regiodeal hebben geen rechtstreekse relatie met Veenendaal. Echter zitten er voldoende ICT elementen die gekoppeld zijn aan deze domeinen. Deze ICT elementen worden ingevuld met de kennis en ervaring die binnen de ICT sector van Veenendaal aanwezig is. Deze kennis wordt o.a. ingebracht om complexe metingen te verrichten en de data die er ontstaat te delen en te verifiëren opdat er inzicht ontstaat in stikstof emissies en ammoniak depositie. De activiteiten van spoor 2 (gezonde voeding) zijn voor allen relevant, echter kennen een hoog onderzoeksgehalte. Om de inzichten uit de onderzoeken te gebruiken voor de Veenendaalse bevolking, wordt voorgesteld om fieldlabs op te zetten. Het betreft innovaties in het publieke domein, waarbij wij ICT-toepassingen ontwikkelen op het gebied van gezond stedelijk leven, in het bijzonder gezonde voeding en gedragsverandering en monitoring hieromtrent. Deze fieldlabs komen boven op de bestaande activiteiten van spoor 2 en zijn voor ontwikkeling en testen op verschillende plekken in Veenendaal. De onderzoekskosten zijn uiteraard voor het onderwijs en er is reeds in voorzien. Deze activiteiten, die vanaf 2022 worden ontwikkeld, helpen de gemeente om enerzijds onze propositie in de bestuurlijke opdracht voor de regiodeal kracht bij te zetten en anderzijds waardevolle en gevalideerde data te verzamelen over gezond stedelijk leven, specifiek toegesneden op Veenendaal. Deze inzichten helpen ons ook om een belangrijke stap te zetten in het preventie akkoord.

ICT-Campus

Ook in 2022 wordt de triple helix-samenwerking voortgezet in de vorm van een stichting. Veenendaal, als de belangrijkste initiator en grondlegger van ICT Campus blijft betrokken. Deze betrokkenheid is voornamelijk in de programmatische ondersteuning en inzet van financiële middelen die structureel zijn toegekend voor ICT-doeleinden.

Thema II - Recreatie en toerisme

Ondernemers in de recreatie en toeristenbranche zijn hard getroffen door de coronamaatregelen. Zij zijn in de periode 2020-2021 geconfronteerd met periodes van volledige lockdown en of beperkte openstelling. Grote evenementen zijn voor het tweede achtereenvolgende jaar verplaatst. Het is nog niet duidelijk of in 2022 ook nog beperkende maatregelen van kracht zullen zijn voor de sector. Als gevolg van de coronamaatregelen is het recreatief gedrag aangepast. Er wordt meer in de natuur gerecreëerd en men gaat vaker in het eigen land op vakantie. De verwachting is dat zodra de coronamaatregelen grotendeels worden opgeheven er wel weer reizen naar andere landen worden ondernomen, maar dat een aantal mensen blijvend vaker de natuur zal intrekken. Dit heeft enerzijds een positieve component (meer beweging); anderzijds stelt het ook meer eisen aan beheer en behoud van natuurgebieden.

Evenementenbeleid

In de raadsinformatiebrief (RIB) van februari 2021 is toegelicht dat het opstellen van een nieuw evenementenbeleid wordt verplaatst naar 2023, mede vanwege de voortdurende impact van de coronamaatregelen in 2021.

Bij het opstellen van dit beleid worden de visies voor een tweetal projecten (herinrichting Duivenwal en Stadspark) betrokken. De evaluatie van het huidige beleid vindt plaats in 2022.

Thema I – Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Wat willen we bereiken?

I.a Een volledig circulaire economie in 2050. 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (metalen, fossiel, mineralen) in 2030.

Programma/project

De hoofddoelen van Living Lab Foodvalley Circulair zijn:

- Duurzamer gebruik van grondstoffen;
- Meer concurrerend vermogen;
- Regio Foodvalley als innovatieve kennisregio voor Circulaire Economie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- I.a.1. Samen met de regio Foodvalley bouwen we de bestaande werkplaatsen verder uit;*
- I.a.2. In samenwerking met de regio Foodvalley voegen we het thema Waterstof toe aan de werkplaatsen;*
- I.a.3. In samenwerking met de regio Foodvalley zetten we een werkplaats Industrie – kunststoffen op;*
- I.a.4. Samen met de regio Foodvalley werken we aan een Proeftuin Voedselverspilling;*
- I.a.5. In samenwerking met alle partijen binnen de regio Foodvalley breiden we het aantal partners uit;*
- I.a.6. In samenwerking met hogescholen en universiteiten ondersteunen we Onderzoeks- en onderwijsprojecten;*
- I.a.7. In samenwerking met de regio Foodvalley werken we samen met het Circles programma en beide provincies;*
- I.a.8. Samen met de regio Foodvalley creëren we een Onderwijs & onderzoeksloket voor o.a. praktijkstages en onderzoeksprojecten Circulaire Economie;*
- I.a.9. In samenwerking met de regio Foodvalley geven we Webinars voor ondernemers die willen starten met Circulaire Economie;*
- ZI.a.10. Samen met de regio Foodvalley worden er diverse netwerk evenementen georganiseerd om van elkaar te leren.*

Wat willen we bereiken?

- I.b. Behouden en uitbreiden werkgelegenheid in Veenendaal (MD05, IBK BE13).*

Wat gaan we daarvoor doen?

- I.b.1. We realiseren een jaarlijkse toename van de werkgelegenheid op basis van het aantal arbeidsplaatsen in vergelijking met het voorgaande jaar.*
- I.b.2. Stimuleren en faciliteren (startend) ondernemerschap door organiseren startersevent, ondernemersschool, gerichte informatie aanbieden over startend ondernemen, aanbieden startpunt.*

Wat willen we bereiken?

- I.c. Bedrijventerreinen, kantoorlocaties en binnenstad zijn aantrekkelijker gemaakt in 2022, gericht op een optimaal vestigings- en investeringsklimaat.*

Wat gaan we daarvoor doen?

- I.c.1. Aanpak van enkele grote leegstaande kantoorpanden (meer dan 1.500 m²) samen met Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU).*
 - I.c.2. Door regelmatig in gesprek te blijven met de kantorenmarkt werken aan behoud van een leegstandscijfer voor kantoren < 10%.*
 - I.c.3. Uitvoering acties acquisitieplan.*
 - I.c.4. We zorgen voor intensivering/revitalisering en vergroening bedrijventerreinen samen met Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU).*
- In 2022 wordt onderzocht of de bedrijventerreinen De Faktorij en De Compagnie-Oost (aangewezen door provincie Utrecht als meest kansrijke intensiveringsopgaven), geïntensiveerd kunnen worden.*

I.c.5. Uitvoeren acties project Ondernemersdienstverlening op basis van een bijgesteld plan van aanpak MKB.

I.c.6. Faciliteren, organiseren en stimuleren van evenementen gericht op kennisuitwisseling, netwerken en profilering.

I.c.7. We geven uitvoering aan het programma ICT Campus met het creëren van een aantrekkelijk ICT-vestigingsklimaat.

I.c.8. We geven uitvoering aan het programma Vitale Binnenstad.

Wat willen we bereiken?

I.d. Meer bezoekers en ondernemers verleiden om naar Veenendaal te komen en te blijven. Meer ondernemingen op de bedrijventerreinen en in de binnenstad en meer bezoekers aan ons winkelcentrum.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.d.1. Via promotiefilms over Veenendaal willen wij Veenendaal op een interactieve manier onder de aandacht brengen bij werknemers en werkgevers. Daarnaast wordt het Merk Veenendaal #ditisVeenendaal volop ingezet in media.

Wat willen we bereiken?

I.e. De bedrijven waarderen in 2022 de leefomgeving in Veenendaal als schoon, heel en veilig.

Door middel van de Keurmerk Veilig Ondernemen overleggen zijn we continue in gesprek met ondernemers om de leefomgeving in Veenendaal schoon, heel en veilig te maken en houden. Verder worden zaken die de ondernemers graag verbeterd zien, aangepakt door inzet van de gelden uit de reclamebelasting of BIZ.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.e.1. Inzet instrument reclamebelasting om collectieve activiteiten te organiseren ten behoeve van de ondernemers op de bedrijventerreinen.

I.e.2. In het kernwinkelgebied is een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) van kracht ten behoeve van de marketing, promotie en overige collectieve activiteiten in de binnenstad.

I.e.3. Samen met politie, brandweer en georganiseerd bedrijfsleven uitvoering geven aan KVO-Bedrijventerreinen, KVO-Centrum en KVO-Bruïneplein. Enquête uitvoeren en KVOB-score bijhouden.

Wat willen we bereiken?

I.f. Veenendaal is in 2025 landelijk hét ICT-centrum voor Food, Health en Tech.

Programma/project

ICT Campus

Wat gaan we daarvoor doen?

I.f.1. We werken met hogescholen en ICT-bedrijven om Hbo'ers om te scholen tot IT-talenten.

Met een aantal vooraanstaande IT bedrijven in Veenendaal wordt er gesproken over het bundelen c.q. clusteren van type IT-specialisten die men graag opgeleid wil zien. Vanuit deze vraag worden dan opleidingsmodulen gecreëerd bij de hogescholen waarmee er thans wordt samengewerkt binnen de ICT Campus.

I.f.2. We faciliteren zowel starters in de ICT als ook bestaande bedrijven die willen doorgroeien.

Er is blijvend aandacht om kwalitatief goede startups aan te trekken, dan wel deze initiatieven in verbinding te brengen met bestaande bedrijven om zo een innovatieslag te maken.

I.f.3. We werven gerichter en werken aan uitbreiding van ICT-bedrijfsvestigingen in Veenendaal met meer ICT-banen.

Er wordt vanuit verschillende strategische doelen gewerkt aan dit vraagstuk. Vanuit het programma ICT-Campus (onderdeel opgave Informatiesamenleving), maar ook vanuit de opgave Groei en Bloei wordt nagedacht over ICT-bedrijven die in Veenendaal kunnen komen om daarmee de ICT-propositie van Veenendaal te versterken en tegelijkertijd het vraagstuk van bedrijfsvestigingen hand in hand te laten gaan met de verstedelijking vanuit de woningbouwopgave.

Er zijn inmiddels verschillende categorieën van ICT-bedrijven geïdentificeerd. Per categorie wordt een campagne gevoerd om kennis te maken met Veenendaal en omgeving. Vanaf september/oktober 2021 zal de campagne en de acquisitie opvolging plaatsvinden.

I.f.4. We creëren een beter innovatief klimaat bij bedrijven in de regio door de digitale volwassenheid te vergroten en hoogwaardige ICT-kennis te koppelen met hoogwaardige domeinkennis op het gebied van agro/food.

Er wordt via de digitale werkplaats gewerkt aan de verbetering van de digitale volwassenheid bij breed MKB. Het innovatief MKB wordt geholpen door slimme verbindingen te creëren met technologieën en technologie aanbieder. Er zijn meer dan 10 van dergelijke trajecten die er momenteel lopen. Met Starthubs worden innovatieve technologische oplossingen van startende bedrijven gekoppeld aan innovatie vraagstukken van bestaande bedrijven.

Wat willen we bereiken?

I.g. De complete en comfortabele binnenstad is een aantrekkelijke verblijfsplek met volop mogelijkheden om te ontmoeten en te beleven.

Programma/project

Vitale Binnenstad

Wat gaan we daarvoor doen?

I.g.1. We werken aan het strategische doel: Veenendaal heeft een complete binnenstad die divers is met meer functies (De Complete Binnenstad).

Winkelen blijft belangrijk voor onze binnenstad maar neemt wel af. Daarom zetten we in op het toevoegen van andere functies zoals werken, leisure en wonen. En de openbare ruimte wordt meer een plek die prettig is om te verblijven en waar ruimte is om elkaar te ontmoeten.

I.g.2. We werken aan het strategische doel: Veenendaal heeft een toegankelijke binnenstad die alle (verkeer)gebruikers en functies een plek biedt (De Toegankelijke Binnenstad).

De beschikbare openbare ruimte in de binnenstad is beperkt terwijl de vraag vanuit allerlei (verkeer)gebruikers en functies groot is. We zetten ons om de binnenstad toegankelijk te houden en alle gebruikers (voetganger, fietsers, auto, distributie) en functies (terras, warenmarkt, verblijf) een plek te bieden.

I.g.3. We werken aan het strategische doel: De groene en duurzame binnenstad speelt in op klimaatverandering en voegt verblijfskwaliteit en beleving toe aan de binnenstad (De Groene en Duurzame Binnenstad).

De binnenstad moet een plek zijn waar het prettig is om te verblijven en waar ruimte is om te ontmoeten. We zetten in op het vergroenen van onze binnenstad. Meer groen draagt bij aan een beter klimaat in de binnenstad maar zorgt er ook voor dat de verblijfskwaliteit en de beleving in de binnenstad toeneemt.

I.g.4. We werken aan het strategische doel: Veenendaal heeft een innovatieve binnenstad waarbij door digitalisering de binnenstad slimmer, duurzamer en aantrekkelijker wordt voor bezoekers (De Innovatieve Binnenstad).

Mede door het toegenomen online winkelen verandert het retaillandschap snel. We zetten ons samen met ondernemers in op innovatie en digitalisering van de binnenstad waardoor de binnenstad aantrekkelijk blijft voor bezoekers.

I.g.5. We werken aan het strategische doel: Veenendaal heeft een goed georganiseerde binnenstad die centraal aangestuurd wordt en heeft een krachtige uitvoeringsorganisatie (De Goed Georganiseerde Binnenstad).

Samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en andere stakeholders werken we aan de Vitale Binnenstad. Door samen te werken in de Stuurgroep Vitale Binnenstad en de Bedrijven Investeringszone Winkelstad (BIZ) is de binnenstad goed georganiseerd en met elkaar werken we aan een krachtige uitvoeringsorganisatie.

Algemeen Economische ontwikkeling en Werkgelegenheid

Binnen dit thema staat behoud en uitbreiding van werkgelegenheid centraal. We faciliteren onze ondernemers en ondersteunen ze waar mogelijk in nieuwe ontwikkelingen. Dit doen we onder meer in afstemming met het georganiseerde lokale bedrijfsleven zoals de Bedrijvenkring Ondernemend Veenendaal, Stichting Winkelstad en op regionaal niveau met onder meer Stichting ICT-Valley. De in 2021 opgestelde visie Bedrijventerreinen geeft richting aan de ontwikkel- en inrichtingsmogelijkheden voor onze bedrijventerreinen waarbij ontsteden en vergroenen, naast arbeidsintensivering, belangrijke thema's zijn. Binnen de ruimtelijke mogelijkheden willen we aantrekkelijk zijn en blijven voor bestaande bedrijven en maken we ons sterk voor de komst van nieuwe bedrijven. Het verduurzamen en optimaliseren van het gebruik van (leegstaande) kantoorpanden levert hier een bijdrage aan. Als onderdeel van de Omgevingsvisie wordt ingezet op het mogelijk maken van arbeidsintensieve werkgelegenheid op de bedrijventerreinen waarbij functiemenging wordt gestimuleerd. Ook binnen de regio Foodvalley richten we ons op een optimaal vestigingsklimaat waarbij we ons presenteren als aantrekkelijke regio voor ondernemen in brede zin. Dit willen we realiseren door het transformeren van kansarme locaties en uitbreiden van kansrijke locaties in de vorm van een campus of door segmentering. Hierbij zijn de kaders van de regionale kantorenvisie van belang, hebben we aandacht voor spreiding en afstemming van vestigingsverzoeken in de regio en voeren we het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) uit.

Beleidsindicatoren Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
3.1 economische ontwikkeling	Functiemenging	%	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	52,9	nbn	50	53,3	nbn	nvt
3.1 economische ontwikkeling	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	123,3	nbn	150	135,2	nbn	nvt

Verbonden partijen Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Actualisatie detailhandelsbeleid	apr-21
Project Vestigingsbeleid (pakket van maatregelen w.o. Acquisitieplan)	7-11-2017
Regionaal PDV-/GDV-beleid	September 2021 (verwacht)
Regionale Kantorenvise	dec-19
Programmaplan ICT Campus	2017
Programmaplan Vitale Binnenstad	dec-20
Regionaal Programmaplan Living Lab RFV Circulair	feb-19
Visie bedrijventerreinen	Eind 2021 (verwacht)
Centrumvisie	2004
Omgevingsvisie	December 2020

Taakvelden thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.64 Belastingen overig	Baten	-550	-558	-567	-567
Totaal 0.64 Belastingen overig		-550	-558	-567	-567
3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	681	667	669	461
Totaal 3.1 Economische ontwikkeling		681	667	669	461
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-20	-21	-21	-21
Totaal 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-20	-21	-21	-21
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	-281	-285	-289	-289
	Lasten	794	799	803	808
Totaal 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen		514	514	514	518
3.4 Economische promotie	Baten	-110	-110	-110	-110
	Lasten	294	309	313	318
Totaal 3.4 Economische promotie		184	199	203	208
Totaal Thema Economische ontwikkeling en werkgelegenheid		807	800	799	599

Thema II – Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

II.a. In 2022 hebben meer bezoekers en toeristen Veenendaal bezocht dan in 2019. Vanwege de Coronacrisis is 2021 geen goed jaar om mee te vergelijken en wordt het jaar voordat de coronacrisis begon, als vergelijkingsjaar genomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- II.a.1. Kansen en mogelijkheden in kaart brengen en het beleidskader doorontwikkelen.
 II.a.2. We zetten Veenendaal op de kaart via het Merk Veenendaal.

Wat willen we bereiken?

II.b. Veenendaal is beter verbonden met het groene ommeland.
 Veenendaal werkt in regionaal verband aan de kwaliteit en toegankelijkheid van de regio: via deelname aan het provinciale Routebureau wordt gewerkt aan fiets- en wandelknooppuntennetwerken, door samenwerking met het Regionaal Bureau Toerisme Heuvelrug en Vallei de regio beter te promoten, door samen met de voormalige recreatieschap gemeenten uitvoering te geven aan het pakket Routes en Paden en Groen Toezicht, door samen met Rhenen uitvoering te geven aan Club Kwinteloijen en door

samen met de Grebbeliniegemeenten het gebied rondom de Grebbelinie beter op de kaart te zetten.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. Deelname Routebureau.

II.b.2. Deelname Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT) Heuvelrug & Vallei.

II.b.3. Uitvoering routes en paden samen met gemeenten uit voormalige recreatieschap.

II.b.4. Samen met Rhenen geven we uitvoering aan Club Kwintelooijen.

Wat willen we bereiken?

II.c. In 2022 zijn er voor inwoners en bezoekers meer recreatieve voorzieningen in Veenendaal bereikbaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. We werken aan het aansluiten van Veenendaal op het landelijke wandelknooppuntennetwerk.

II.c.2. We werken samen met de gemeente Rhenen aan het verruimen van de gebruiksmogelijkheden en aantrekken van nieuwe doelgroepen op recreatieterrein Kwintelooijen.

II.c.3. Profileren Veenendaal door het beter op de kaart zetten van de Grebbelinie.

II.c.4. Stimuleren ontwikkeling aantrekkelijke wandel- en fietsroutes via groenstructuren en (historische) waterlopen.

Wat willen we bereiken?

II.d. Een aantrekkelijke woon- en leefgemeente met een divers aanbod van veilige evenementen.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.d.1 Het evenementenbeleid actualiseren en waar nodig vernieuwen, waarbij door middel van participatie inzicht wordt verkregen in de wensen en behoeftes vanuit de samenleving. In 2022 wordt een aanzet gegeven voor de actualisering van het evenementenbeleid. Eén van de aandachtspunten is om door middel van participatie inzicht te krijgen in de wensen en behoeftes vanuit de samenleving.

II.d.2 Proberen een beter begrip van en voor het aspect 'geluid' te krijgen door tijdens één van de muziekevenementen een geluidstest te doen met een afvaardiging van onze bevolking en raad.

Geluid, geluidseisen en geluidsoverlast zijn terugkerende onderwerpen als het evenementen betreft. Om een beter begrip en acceptatie van het aspect 'geluid' te krijgen, willen we tijdens een muziekevenement in Veenendaal een geluidstest doen met een afvaardiging van onze bevolking en raad. We worden daarbij ondersteund en van informatie en advies voorzien door de Omgevingsdienst Regio Utrecht.

II.d.3 De uitkomsten van de Projecten herinrichting Stadspark en herinrichting Duivenwal mee te nemen voor (de aanpassing van) de locaties voor evenementen.

Bij de projecten voor de herinrichting van de Duivenwal en herinrichting van het Stadspark wordt nadrukkelijk aandacht besteedt aan de mogelijkheid en ruimte voor evenementen.

Uitgangspunt bij het project Duivenwal is om enerzijds een vervangende locatie in het centrum te vinden voor de vervallen mogelijkheid van evenementen op het stadsstrand, als een permanente oplossing en locatie voor onder meer de overdekte ijsbaan. Na aanwijzing van de locatie zal een nadere uitwerking van de gebruiksmogelijkheden en -eisen plaatsvinden in het nieuwe evenementenbeleid.

Bij de herinrichting van het Stadspark is vanuit evenementen de noodzaak aanwezig om een goede locatie voor de grotere (muziek)evenementen en evenementen die niet in het centrum plaats kunnen vinden te behouden. Deze locatie is nu aanwezig in de vorm van het multifunctionele evenemententerrein (ijsbaan/krabbelbaan).

Algemeen Recreatie en toerisme

In 2022 gaan we onze visie op recreatie en toerisme uitwerken, enerzijds vanuit de uitgangspunten in de omgevingsvisie, anderzijds vanuit de praktische ervaring opgedaan vanuit de samenwerkingsverbanden die we de afgelopen jaren zijn aangegaan. Zo zijn we aangesloten bij het Regionaal Bureau Toerisme Heuvelrug en Vallei (RBT). Het RBT zorgt voor profilering van de regio als geheel. Via het pakket Routes en Paden en Groen Toezicht werken we samen met de voormalige recreatieschap gemeenten aan het beheer en onderhoud van routes en paden in de regio. Samen met het Routebureau Utrecht werken we aan het beheer van het fietsknooppuntennetwerk en aan de realisatie van het wandelknooppuntennetwerk Utrecht Oost. Via Club Kwinteloijen werken we samen met de gemeente Rhenen aan het behouden en uitbreiden van de gebruiksmogelijkheden van het recreatieterrein Kwinteloijen. Samen met de Grebbeliniegemeenten gaan we de komende jaren werken aan het vergroten van de naamsbekendheid van de Grebbelinie. Via het programmaplan Vitale Binnenstad gaan we in samenwerking met Winkelstad stimuleren dat bewoners uit de regio en toeristen die in de regio verblijven, vaker de binnenstad van Veenendaal gaan bezoeken.

Beleidsindicatoren Recreatie en toerisme

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen Recreatie en toerisme

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Taakvelden thema Recreatie en toerisme

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	124	126	128	130
Totaal 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		124	126	128	130
Totaal Thema Recreatie en toerisme		124	126	128	130

PROGRAMMA 3 – SOCIALE LEEFOMGEVING

Visie Sociale leefomgeving

Sociaal domein

In 2017 heeft de raad de Visie Sociaal Domein ‘De kracht van de samenleving’ vastgesteld. De visie biedt een vergezicht naar Veenendaal in 2030 en de uitgangspunten die we hanteren om dat vergezicht realiteit te maken. De kracht van de samenleving kent 5 uitgangspunten die hebben geleid tot het leidende principe voor Model Veenendaal 2020: we investeren in een stevige sociale basis, zodat er voldoende geld beschikbaar is voor de ondersteuning die mensen echt nodig hebben. Model Veenendaal 2020 biedt een heldere structuur waarvan de uitwerking moet zorgen voor een meer integrale aanpak binnen het sociaal domein en uiteindelijk voor de beweging van zwaar naar licht. We creëren een heldere uniforme toegang voor alle inwoners. Zij weten waar zij met welke vraag terecht kunnen en krijgen zo snel de juiste ondersteuning. We hanteren bij elke vraag het “geen-verkeerde-deur”- principe. Hiermee ontstaat een situatie waarbij kwaliteit, organisatie en financiën tegelijkertijd op orde zijn.

Op 23 januari 2020 heeft de raad het Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2020-2023 (IBK) vastgesteld. Het IBK gaat uit van de 10 maatschappelijke doelen, die zijn vastgelegd in de Visie Sociaal Domein. Hieraan zijn in het IBK beoogde effecten gekoppeld, die we nastreven als gemeente met onze partners en de Veenendaalse samenleving in de periode 2020 – 2023. Ook wordt een doorkijk gegeven naar de inspanningen die nodig zijn om deze resultaten te bereiken. Met behulp van de effectmonitor sociaal domein (digitaal projectenboek sociaal domein) wordt verantwoording afgelegd over de bereikte resultaten. Ondersteunend aan het Integraal Beleidskader Sociaal Domein is in 2021 de Integrale Verordening Sociaal Domein voorbereid en inmiddels in het tweede kwartaal vastgesteld. De wet- en regelgeving van de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, schulddienstverlening en minimaregelingen komt voor het eerst bij elkaar en ondersteunt een integrale werkwijze binnen het sociaal domein.

Positionering Integraal Beleidskader Sociaal Domein in deze Programmabegroting.
De tien in het IBK vastgelegde maatschappelijke doelen (MD) zijn:

- MD01: Een inclusievere samenleving;
- MD02: Verder versterken opvoed- en opgroeiklimaat;
- MD03: Inwoners willen meer voor- en met elkaar doen;
- MD04: Vroeger signaleren en handelen en dit dicht bij de inwoner organiseren;
- MD05: Meer mensen vinden een plek op de arbeidsmarkt;
- MD06: Ondersteuning meer op maat voor wie dat nodig heeft;
- MD07: Toegang voor de inwoner verder versimpelen;
- MD08: Verbinding versterken als dit een positief effect heeft op de kwaliteit, financiën en/of organisatie;
- MD09: De gemeente neemt bij voorkeur een faciliterende rol aan om de eigen rol van inwoners en de kracht van de samenleving te stimuleren;
- MD10: We willen meer sturen op kwaliteit en effectiviteit van aangeboden ondersteuning.

In het IBK zijn aan de maatschappelijke doelen diverse beoogde effecten gekoppeld, die we nastreven als gemeente met onze partners en de Veenendaalse samenleving in de periode 2020 – 2023.

In deze Programmabegroting zijn de beoogde effecten uit het IBK -voor zover hier in het begrotingsjaar 2022 een inspanning op plaatsvindt- opgenomen als doelstellingen onder de kopjes 'Wat willen we bereiken'. Hoewel we ons realiseren dat een 'doelstelling' om een andere formulering vraagt dan een 'beoogd effect', is er omwille van de herkenbaarheid voor gekozen om dezelfde formulering aan te houden zoals opgenomen in het IBK.

De uit het IBK overgenomen doelen zijn te herkennen aan de nummering van het beoogd effect (BE) en het maatschappelijke doel (MD): deze worden steeds bij het doel aangegeven. Een voorbeeld:

'Veenendalers nemen meer deel aan de samenleving (MD01, IBK BE4)':

- De doelstelling is in het IBK terug te vinden als Beoogd Effect 4;
- (MD01) verwijst naar Maatschappelijk Doel 1, een inclusievere samenleving.

De beoogde effecten uit het IBK zijn als doelen opgenomen onder de volgende programma's:

- Programma 2 Economie, Werk en Ontwikkeling;
- Programma 3 Sociale Leefomgeving.

Bij sommige beoogde effecten is er sprake van één inspanning ('wat gaan we er voor doen') die betrekking heeft op het brede sociaal domein en dus op meerdere thema's binnen het Programma Sociale Leefomgeving: waar dit aan de orde is wordt dit aangegeven bij de betreffende inspanning. Omwille van het overzicht zijn het doel en de inspanning echter onder één thema geplaatst.

Thema's Sociale leefomgeving

I. Inkomen

II. Sociaal domein – Participatie en re-integratie

III. Sociaal domein – Wmo

IV. Sociaal domein – Jeugd

V. Onderwijs en ontwikkeling

VI. Sport

VII. Cultuur

VIII. Welzijn

Financiën Sociale leefomgeving

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	28.614	28.709	28.830	28.924
Lasten	101.699	101.602	102.765	104.054
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-73.085	-72.893	-73.935	-75.130
Beschikkingen	636	426	340	340
Stortingen	51	6	6	6
Saldo mutaties reserves	585	420	334	334
Saldo programma (na mutaties reserves)	-72.500	-72.473	-73.601	-74.796

Actuele ontwikkelingen Sociale leefomgeving

Algemeen: ontwikkelingen Sociaal Domein

Extra financiële middelen en aanvullende taakstellingen binnen het domein Jeugd

De bij de programmabegroting 2021 vastgestelde taakstellingen voor Jeugdhulp en Wmo werken door in de begroting 2022 en in de meerjarenraming 2023-2025. We zien ons uitgedaagd om de begroting en meerjarenraming van het sociaal domein in evenwicht te houden, juist door vast te houden aan de richting die we hebben ingezet en ons te houden aan de budgetten die beschikbaar zijn. Daarvoor blijven maatregelen onontkoombaar.

In de programmabegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 gaan we uit van een nieuwe doorrekening van de lasten op basis van ontwikkelingen in het jaar 2021. Tevens verwerken we de extra financiële middelen die het rijk voor 2022 beschikbaar stelt, waarbij we volgens de richtlijn van de provincie rekening houden met 75% van de in de meicirculaire opgenomen middelen voor de jaren 2023-2025.

Zoals reeds eerder is aangegeven verlaagd het rijk het budget jaarlijks van de extra middelen met een bedrag aan besparingen die op basis van de huidige informatie haalbaar worden geacht. In de programmabegroting 2022 en in de meerjarenraming 2023-2025 hebben wij mede op basis van de op dit moment beschikbare informatie deze bedragen een op een als aanvullende besparingen op de bij de programmabegroting 2021 vastgestelde maatregelen, ingeboekt. Overigens zullen we de haalbaarheid van taakstellingen permanent blijven toetsen. Daar waar ambities niet haalbaar blijken sturen we bij. Dit vraagt veel aandacht en energie van de organisatie, zo mogelijk ook meer formatie. Hierbij past ook het opnemen van het risico dat niet halen van de financiële taakstellingen betekent dat budgetten overschreden worden. Ook hierbij blijven wij kijken naar het effect op de kwaliteit van de ondersteuning richting inwoners en de uitvoerbaarheid en kwaliteit van het proces intern.

Herstel van balans na de coronacrisis

De coronacrisis heeft aangetoond dat inwoners, vrijwilligers(organisaties) en medewerkers in staat zijn creatief met de moeilijke situatie om te gaan. Er is een aanzienlijk beroep gedaan op mantelzorgers, vrijwilligers en organisaties, verenigingen en vele anderen in de sociale basis van de gemeenschap. Vele vrijwilligers(organisaties) hebben zich op allerlei manieren ingezet en nieuwe initiatieven ontplooid. Welzijn, wijkteams en vele organisaties zijn op alternatieve wijzen aan de slag gegaan waarbij de richtlijnen in het oog werden gehouden.

Zodra de situatie rondom Covid-19 stabiliseert ontstaat naar verwachting een beter beeld van de (middel)lange termijneffecten van de coronacrisis, de financiële impact die dit vanaf 2022 kan hebben en de wijze waarop het Rijk hiervoor compensatie biedt.

Invoering Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein

De Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein (WAMS) is in voorbereiding. De WAMS verankert een duidelijke taak voor gemeenten om te komen tot een integrale en gecoördineerde aanpak voor meervoudige problematiek. Ook regelt het een duidelijke taak voor gemeenten om zorg te dragen voor een meldpunt voor inwoners met niet-acute zorgen over zichzelf of een ander. De implementatie zal vooral formatie vragen en het is nog onduidelijk of hier inkomsten van het Rijk tegenover staan. In de Kadernota werd aangegeven dat de invoeringsdatum mogelijk in 2022 zou liggen; inmiddels is duidelijk dat de nieuwe wet is uitgesteld.

Moties Kadernota 2022-2025

M2021.52: Stimuleren werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking meer kansen te bieden op de arbeidsmarkt

In deze motie wordt het college verzocht om in overleg met IW4 een bedrijfsscan en starterspakket te ontwikkelen dat aangeboden kan worden aan werkgevers en dit actief onder de aandacht te brengen bij werkgevers. Deze motie sluit aan bij ontwikkelingen binnen de gemeente Veenendaal, IW4 en de arbeidsmarkt (werkgeversservicepunt). Met deze partijen wordt dit product en communicatietraject uitgewerkt, opdat bedrijven geholpen kunnen worden om onderzoek te doen naar kansen/werkzaamheden die geschikt zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Medio 2022 wordt dit product opgeleverd en wordt de raad geïnformeerd. Hierbij wordt ook de kostendekking in kaart gebracht.

M2021.57: Sociale coöperaties in de bijstand

In deze motie wordt het college opgeroepen contact te leggen met het Landelijk netwerk Sociaal Coöperatie Ondernemerschap en in het eerste kwartaal van 2022 met een

raadsinformatiebrief of raadsvoorstel te komen waarin uitgewerkt staat op welke wijze de ruimte binnen de participatiewet benut kan worden om sociale coöperaties in te zetten. Aan deze motie zal conform de planning invulling worden gegeven.

M2021.50: Overleg vrijwilligersorganisaties

De raad heeft het college gevraagd om een gesprek met vrijwilligersorganisaties te organiseren zodat met elkaar kan worden gesproken over de wijze waarop het sociaal domein wordt uitgevoerd en welke verbeterpunten er zijn. De uitkomsten worden bij de evaluatie van het IBK-SD gebruikt. Bij de uitvoering van de motie is het vrijwilligersplatform en de raad betrokken. De uitvoering van de motie vindt rond de komende jaarwisseling plaats.

M2021.54: Reanimatiecursus op VO

Na de zomervakantie (2021) worden de VO scholen benaderd met de vraag of er draagvlak is voor het aanbieden van reanimatiecursussen. De Hartstichting heeft hiervoor een lesprogramma ontwikkeld en ook al in kaart gebracht wat de kosten zijn. Als de scholen hiertoe bereid zijn, dient een aantal docenten opgeleid te worden, deze docenten kunnen dan de reanimatiecursussen geven. Mogelijkheden tot samenwerking met de lokale stichting HartslagNu Veenendaal worden ook onderzocht.

M2021.55: NK Raadsleden tijdens Veenendaal-Veenendaal

In deze motie wordt verzocht om tijdens de wielervedstrijd Veenendaal - Veenendaal in 2022 als side-event het onderdeel NK Raadsleden te organiseren. Met sportservice Veenendaal en de organisatie worden gesprekken gevoerd in hoeverre hiertoe mogelijkheden zijn en welke financiële consequenties hier uit voortkomen. De uitvoering van de side-events ligt bij Sportservice Veenendaal onder auspiciën van de organisatie, zo ook de uitvoering van deze motie. Een ruwe schatting van de kosten voor de organisatie hiervan bedraagt €10.000,-. Hierbij is rekening gehouden met een eigen bijdrage van de deelnemers. Dit bedrag wordt conform de motie in de programmabegroting 2022-2025 opgenomen.

Thema I - Inkomen

Inkomensvoorziening Participatiewet, IOAW, IOAZ, BBZ

Gemeenten ontvangen van het rijk een gebundelde uitkering welke toereikend wordt geacht om de bijstandsuitkeringen uit te kunnen betalen (BUIG-budget). De afgelopen jaren kende de gemeente Veenendaal een voordelig resultaat van meer dan 10% ten opzichte van de rijksmiddelen. Op basis hiervan zijn de beschikbare middelen in onze gemeentelijke meerjarenbegroting voor de uitvoering van deze taak sinds enkele jaren structureel naar beneden bijgesteld.

Tijdens de coronacrisis waren er verschillende scenario's over de ontwikkeling van het bijstandsbestand voor de jaren 2020 t/m 2023. Zowel landelijk als lokaal hielden we rekening met een forse groei van het aantal bijstandsuitkeringen. Inmiddels (augustus 2021) zien we dat de arbeidsmarkt zich sneller herstelt dan verwacht en dat een eerdere bovengemiddelde stijging van het aantal bijstandsontvangers tot stilstand is gekomen.

Tegelijk is er echter nog veel onzeker. Zo stoppen per 1 oktober 2021 de inkomensondersteunende coronamaatregelen: momenteel kan nog niet worden ingeschat wat de impact hiervan zal zijn op de arbeidsmarkt en vervolgens (al dan niet vertraagd) op onze bestandsontwikkeling. Een andere onzekerheid is de ontwikkeling van het BUIG-budget: het voorlopig BUIG-budget 2022 wordt naar verwachting eind september 2021 bekend gemaakt, mede aan de hand van landelijke ontwikkelingen en verwachtingen. Op basis van een analyse worden de (financiële) effecten -zoals gebruikelijk- verwerkt in de derde bestuursrapportage.

Armoedebelid/Minimaregelingen

In 2022 hebben we de webshop voor de minimaregelingen uitgebreid met een stadspas. Op deze manier is het mogelijk om voor alle relevante ondernemers gemakkelijk aan te sluiten en verlaagt het de drempel voor de gebruikers. De stadspas is te gebruiken als zijnde een pinpas en is te koppelen aan praktisch elk kassasysteem. Door het verlagen van de drempel, tezamen met een mogelijke toename van de doelgroep vanwege de Coronacrisis, bestaat de mogelijkheid dat de uitgaven voor de minimaregelingen voor 2022 hoger uitvallen dan geraamd. Via de tussentijdse bestuursrapportages wordt de voortgang gemonitord.

Schulddienstverlening en – preventie

We verwachten op termijn een toename van het aantal inwoners dat ondersteuning nodig heeft bij financiële problematiek en schulden door de coronacrisis. Dit is mede afhankelijk van de afbouw van de landelijke ondersteuningsmaatregelen. Mogelijk leidt dit tot een toename van ondernemingen die failliet gaan waarbij het risico ontstaat dat er een grotere schuldenproblematiek ontstaat bij ondernemers en werknemers.

We verwachten ook een toename van het aantal inwoners met een financiële problematiek door de inzet van vroegsignalering. De resultaten van de pilot uit 2021 worden hierbij betrokken. Hierdoor krijgen we inwoners met financiële problematiek eerder in beeld. Dit leidt logischerwijs tot een toename van het aantal inwoners dat we met een lichtere vorm van hulp in een eerder stadium bereiken. De verwachting is dat deze preventieve aanpak elders en op de langere termijn binnen het sociaal domein financiële voordelen oplevert.

We verwachten tot slot ook een toename van het aantal inwoners met een inburgeringsplicht. Met de Wet inburgering 2021 krijgen gemeenten er een taak bij om inwoners met een inburgeringsplicht te ontzorgen en financieel zelfredzaam te maken. Deze taak wordt ondergebracht bij het Budgetloket en dit leidt logischerwijs tot een toename van het aantal meldingen bij het Budgetloket. De verwachting is dat ook deze preventieve aanpak elders en op langere termijn financiële voordelen oplevert.

De verwachte toename van het aantal inwoners dat ondersteuning nodig heeft bij financiële problematiek en schulden zet het binnen de begroting beschikbare budget voor uitvoering van de taak schuldhelpverlening en -preventie onder druk. Naar verwachting wordt in de derde bestuursrapportage 2021 voorgesteld om resterende incidenteel beschikbare middelen over te hevelen naar 2022. Daarmee zijn voor 2022 naar verwachting voldoende middelen beschikbaar. In het voorjaar van 2022 worden op basis van o.a. actuele ontwikkelingen en een eerste evaluatie inzake vroegsignalering de benodigde meerjarige middelen geanalyseerd. Op basis van deze analyse wordt bezien of een verzoek voor extra middelen wordt opgenomen in de Kadernota 2023.

We stimuleren een effectieve samenwerking met partners in de sociale basis. Daarnaast stimuleren wij de doorontwikkeling van de werkwijze van het Budgetloket aan de hand van effectievere instrumenten. Hiermee verwachten we meer ruimte te creëren om de toename van inwoners met een financiële problematiek op te vangen. Wij hebben in 2021 een aantal effectieve instrumenten ingezet, te weten het adviesrecht beschermingsbewind, het saneringskrediet en het collectief schulden regelen/schuldenknooppunt. In 2022 monitoren en evalueren wij de effecten hiervan. In 2022 onderzoeken wij de inzet van aanvullende effectieve instrumenten, waaronder een aparte aanpak voor jongeren.

Bijzondere bijstand /Individuele Studietoelage/Individuele Inkomenstoelage

De ontwikkelingen van de bijzondere bijstand, Individuele Studietoelage en Individuele Inkomenstoelage zijn stabiel. Het aantal uitgaven dat wordt verstrekt aan bijzondere bijstand voor bewindvoering lijken tevens te stabiliseren. Wij trachten deze verder te laten dalen met het adviesrecht bewindvoering en meer inzet op promotie van alternatieven zoals budgetbeheer. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft gemeenten opgeroepen om vooruitlopend op het wetsvoorstel breed offensief de individuele studietoelage aan te passen. In het derde kwartaal 2021 wordt een voorstel aan het college aangeboden.

Thema II - Sociaal domein - Participatie en re-integratie

IW4

In 2022 wordt een eindevaluatie uitgevoerd over de uitvoering van het transitieplan van IW4. De verwachting is dat in 2022 de nieuwe huisvesting van IW4 wordt gerealiseerd. Op de locatie van IW4 zal een nieuw pand verrijzen voor de huisvesting van zowel IW4 als Wijkservice. Dit wordt een duurzaam en energieneutraal gebouw.

Breed offensief

Het breed offensief is een brede agenda om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. Voorstellen om de wet- en regelgeving aan te passen en de uitvoering te verbeteren maken onderdeel uit van dit offensief. Dit leidt tot wetwijzigingen in de Participatiewet, SUWI, Wajong, Wet banenafpraak en de Wet taaleis. Op termijn krijgt dit een vertaling in nieuwe of aangepaste verordeningen en beleidsregels. Het wetsontwerp is meerdere keren uitgesteld. De streefdatum is 1 januari 2022. Het wetsvoorstel is in april 2021 controversieel verklaard.

Wet Inburgering

Per 1 januari 2022 is de Wet Inburgering 2021 van kracht. Met deze nieuwe wet krijgt de gemeente de regie over het inburgeringsproces. Een belangrijk onderdeel is het aanbieden van één van de drie leerroutes, afhankelijk van de individuele leervermogens. De regiefunctie wordt vertaald in het aantrekken van een procesregisseur, die een persoonlijk plan maakt met de inburgeraars waarbij inburgering (in brede zin) aan bod komt. Het stelsel biedt de mogelijkheid om de komende jaren met de sociale basis een ketensamenwerking op te bouwen zodat de inburgeraar binnen drie jaar een netwerk heeft opgebouwd, toegerust is met de kennis om mee te doen en ook daadwerkelijk in staat is om mee te doen in de Veense samenleving.

Thema III - Sociaal domein - WMO

Maatwerkvoorzieningen

De aanvragen en meldingen voor Wmo maatwerkvoorzieningen nemen toe. Meerdere ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag, zoals de invoering van het abonnementstarief, langer thuis wonen, vergrijzing en toenemende psychische kwetsbaarheid, ook op jongere leeftijd. Om binnen de gestelde financiële kaders te blijven is het noodzakelijk om ook in 2022 te zoeken naar mogelijkheden om de uitgaven beheersbaar te houden. Inzet op het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners en de sociale basis blijft nodig. Ook de sturing op het uitvoeringsteam van de Wmo en op de zorgaanbieders biedt mogelijkheden om de toenemende uitgaven te remmen.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Veenendaal werkt vanaf 1 januari 2022 voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang samen in het centrumgemeentegebied Ede. Veenendaal voert zelfstandig inkoop en toegang uit voor Beschermd Wonen. Voor Maatschappelijke Opvang maken we gebruik van de regionale opvangvoorzieningen bij complexe casuïstiek.

Collectief vraagafhankelijk vervoer

In opdracht van de bestuurders van de acht gemeenten wordt er regionaal gewerkt aan opties om grip te houden op de kosten van de Valleihopper. Dit wegens de verwachte stijging van deze kosten na de afbouw van de provinciale subsidie, opheffing van het OV-Vangnet en inrichting van de minder toegankelijke HaltetaxiRRReis. Verschillende opties worden uitgewerkt. Over de opheffing van het OV-Vangnet en de alternatieven zijn in 2021 de gesprekken op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau gestart. Aan tafel zitten de Provincie Gelderland, de Provincie Utrecht en de gemeenten Rhenen en Renswoude. De ontwikkelingen en uitkomsten worden met de raad gedeeld via de P&C cyclus en waar nodig via een raadsinformatiebrief.

Thema IV - Sociaal domein - Jeugd

Samenwerking

Ook in 2022 staat de versterking van samenwerking in het belang van de jeugdige met de kinderopvang, het onderwijsveld, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs, welzijn, jeugdgezondheidszorg en het CJG centraal.

Net als in 2021 zijn er met deze partijen concrete speerpunten geformuleerd waaraan gezamenlijk gewerkt wordt in 2022. Een terugkerend onderwerp blijft de beweging naar normaliseren; niet voor alles wat afwijkt hoeft geïndiceerde hulp ingezet te worden. Deze inzet ligt in lijn met het IBK en de uit te voeren maatregelen binnen het jeugddomein.

Veiligheidsdomein

Binnen jeugd is het veiligheidsdomein sterk in beweging. Landelijk onderzoek heeft uitgewezen dat de jeugdbeschermingsketen niet goed functioneert en de kwetsbaarste kinderen niet tijdig de juiste zorg krijgen. Dit zien we regionaal en lokaal ook terug. We merken bovendien dat het steeds onaantrekkelijker wordt om in de zorg, die zich ontfermt over de veiligheid van kinderen en gezinnen, te werken en maken ons zorgen om de jeugd. We zien derhalve echt de noodzaak tot verandering.

Vanaf 2019 zijn landelijke pilots gestart in de regio die hebben bijgedragen aan een nieuw toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. In dit scenario staat beschreven hoe een stelsel eenvoudiger, gezinsgerichter, transparanter en lerend kan werken. Stelselwijziging is nodig omdat de samenwerking met gezinnen en o.a. de volwassenzorg en GGZ moet worden versterkt. Tegelijk moeten organisaties voor jeugdbescherming meer integraal gaan werken en (grotendeels) samengaan. Er is een looptijd van 5-10 jaar uitgetrokken, waarbij de pilots allereerst gaan worden uitgebreid naar proeftuinen. Veenendaal wil hier in 2022 een stevige rol in spelen en nu voorsorteren. De gemeente gaat zich in 2022 met de partners in het veld aan het oriënteren op de toekomst. Ons lokale team (CJG) zal in de toekomst een nog bredere positie innemen richting de inwoner, ook als het gaat om het voorkomen en verhelpen van onveilige situaties. Dat willen we komend jaar al slimmer gaan doen met inwoners en de partners in het veld. Teneinde passende zorg en een duurzaam stelsel te realiseren is de gemeente bovendien aan zet om goed opdrachtgeverschap en passende contractering te realiseren in 2022.

Uitvoering van de maatregelen

Hiervoor verwijzen wij naar het hoofdstuk Financieel Kader.

Regionale inkoopstrategie

Het traject voor een nieuwe inkoopstrategie jeugdhulp in de jeugdhulpregio Foodvalley loopt volgens planning. Veel is bereikt maar het is nog niet af. Vanuit alles wat we de afgelopen jaren hebben geleerd willen we als gemeenten in de Jeugdhulpregio Foodvalley gezamenlijk verder werken aan een toekomstbestendig en betaalbaar zorglandschap voor specialistische jeugdhulp. In het tweede kwartaal van 2021 is vervolg gegeven aan de inkoop van segment 1 tot en met 5. De geplande ingangsdatum voor de aangepaste deelovereenkomsten is 1 januari 2023. Dit maakt dat we in 2022 verder aan de slag gaan met de volgende fase van de inkoopstrategie voor alle segmenten. Met de gewijzigde inkoopstrategie werken we door aan de regionale visie "Ons verhaal".

Wijziging woonplaatsbeginsel jeugdhulp

Door een wijziging in de Jeugdwet wordt, in plaats van de woonplaats van gezag dragende ouder(s), de plaats waar de jeugdige zelf woont bepalend voor de bekostiging van jeugdhulp. Uitzondering hierop geldt voor jeugdigen met een voogdijregeling (er is dan geen sprake meer van ouderlijk gezag) en verlengde jeugdhulp (18+ en dus meerderjarig). In die gevallen blijft de gemeente van herkomst van de jeugdige verantwoordelijk voor de kosten jeugdhulp en niet langer de feitelijke woonplaats van de jeugdige. Dit laatste betreft veelal

verblijfskosten en dat is een relatief dure vorm van jeugdhulp. Binnen Veenendaal is er geen instellingsverblijf.

Prenatale Huisbezoeken en vaccinatie Meningokokken

Tot en met 2021 kocht de gemeente de prenatale huisbezoeken in via de maatwerkovereenkomst met de GGD. Gemeenten krijgen per 1 januari 2022 een wettelijke verantwoordelijkheid om prenatale huisbezoeken voor gezinnen die in een kwetsbare situatie zitten uit te laten voeren door de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Voor de uitvoering van deze taak stort het Rijk het structureel beschikbare budget in het gemeentefonds (niet geoormerkt). Hoogte en verdeelsleutel van het budget is bekend gemaakt in de meicirculaire 2021.

Daarnaast draagt het RIVM financiering van de vaccinatie Meningokokken ACWY (MenACWY) over naar gemeenten. Omdat deze taken onderdeel gaan worden van de basistaken van de GGD zal de verantwoording via het algemene GGD-brede jaarverslag gaan lopen en niet meer via de maatwerkrapportages.

Thema V - Onderwijs en ontwikkeling

Nationaal Programma Onderwijs

Door de coronacrisis hebben kinderen onderwijs op afstand gevolgd. De scholen zetten met de extra middelen die zij ontvangen via het Nationaal Programma Onderwijs plan hierop in. Ook als gemeente hebben we in het kader van dit Nationaal Programma Onderwijs middelen ontvangen. Vanuit de gemeentelijke rol en binnen de beschikbare middelen voeren we in 2022, in samenwerking met o.a. scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids(zorg), bibliotheek, welzijn e.d., een samenhangende aanpak uit.

Openbaar onderwijs

Vanuit de wettelijke verplichting heeft de gemeente een zorgplicht naar het openbaar onderwijs. In Veenendaal gaat het om openbaar basis en openbaar voortgezet onderwijs. Vanaf 1 januari 2021 is het Rembrandt College verzelfstandigd en is de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Veenendaal (SOVOV) opgericht. In de statuten van SOVOV en van het openbaar basisonderwijs Wereldkidz zijn de taken van de gemeente opgenomen.

Onderwijshuisvesting

Naast de inhoudelijke ambities ligt er een belangrijke huisvestingsopgave. Het Integraal Huisvestingsplan en de Verordening Huisvesting Onderwijs zijn de kaders waarbinnen de vraagstukken zo goed mogelijk worden opgelost. Voor de zomer 2021 heeft de raad besloten in Veenendaal Oost een nieuwe school te realiseren. Deze keuze vraagt een extra inspanning in 2022 om de mogelijkheden nader te onderzoeken en de consequenties voor de scholen uit te werken.

Om te voldoen aan de eisen/wensen die vanuit het onderwijsveld worden gesteld is uitbreiding van de capaciteit met 1 fte noodzakelijk. In het rapport van de rekenkamer onder de titel "Onderwijshuisvesting in Helder Perspectief" is dit ook als adviespunt benoemd: "Versterk de ambtelijke organisatie op het gebied van onderwijshuisvesting".

Thema VI - Sport

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de 'Regeling specifieke uitkering stimulering sport'. Omdat het totale (landelijk) budget aan een maximum is gebonden, worden aanspraken boven de limiet in gelijke delen verdeeld over de aanvragende gemeenten. Dit betekent onzekerheid ook in 2022 over het uiteindelijk werkelijk te ontvangen bedrag. Daarnaast zijn de sportverenigingen getroffen door de coronacrisis,

wat invloed heeft op het ledenbestand, de inkomsten uit de kantines en mogelijk ook sponsoring.

Thema VII - Cultuur

De cultuursector is op diverse manieren geraakt door de coronacrisis. Het rijk heeft in 2020 en 2021 middelen beschikbaar gesteld ter ondersteuning van de cultuursector die getroffen zijn door de coronacrisis. Nog onduidelijk is of de effecten doorwerken in 2022.

Thema VIII - Welzijn

Stichting Veens Welzijn

In 2022 kan Stichting Veens Welzijn verder bouwen aan de sterke sociale basis in Veenendaal. In 2021 zijn hiervoor de eerste stappen gezet en is er gewerkt aan vertrouwen bij inwoners en (vrijwilligers)organisaties. Eventuele effecten van de coronacrisis worden zichtbaar en de ondersteuning wordt hierop aangepast. Innovatieve mogelijkheden worden ingezet waar mogelijk. Om ook de mogelijkheid te hebben om deze innovatieve mogelijkheden toe te passen is nu nauwelijks tot geen beleidsruimte in het budget beschikbaar. Het beschikbare budget is nu taakstellend en wordt volledig ingezet om de basistaken te kunnen uitvoeren. Als hier uitbreiding/innovatie op nodig is zal of bijstelling van de basistaken moeten plaatsvinden of er is extra budget nodig.

Thema I – Inkomen

Wat willen we bereiken?

I.a. Onrechtmatig gebruik van ondersteuning in het sociaal domein voorkomen we of sporen we op en pakken we aan (MD10, IBK BE28).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. We geven in 2022 uitvoering aan het rechtmatigheidsplan sociaal domein.

Wat willen we bereiken?

I.b. Financiële kaders vormen geen belemmering voor integraal werken (MD 10, IBK BE27).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. We realiseren een structurele inbedding van het maatwerkbudget voor 2022 e.v.

Wat willen we bereiken?

I.c. Veenendalers nemen meer deel aan de samenleving (MD01, IBK BE4).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.c.1. Verhoging van 25% van het aantal ondernemers dat is aangesloten bij de minimaregelingen t.o.v. 2020.

Wat willen we bereiken?

I.d. Vroegtijdige interventies bij opvoed-, financiële, woon- en/of psychosociale gezondheidsvraagstukken, om zo problematische vraagstukken (en dus maatwerkvoorzieningen) te voorkomen (MD04, IBK BE11).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.d.1. We zetten in op het in 50% van de aanmeldingen sneller tot stand brengen van minnelijke schuldregelingen en het voorkomen van uitval uit de schuldenregeling.

I.d.2. We implementeren Vroegsignalering in het eerste kwartaal 2022.

Wat willen we bereiken?

I.e. De ondersteuning is gericht op een duurzaam effect (MD04, IBK BE12).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.e.1. Aanbieden van financiële educatie en voorlichting op scholen.

I.e.2. Aanbieden van financiële educatie en voorlichting voor volwassenen.

Wat willen we bereiken?

I.f. In 2023 is een integrale werkwijze sociaal domein binnen de gemeente en tussen gemeentelijke partijen en externe partijen gerealiseerd (MD8, IBK BE22).

Wat willen we bereiken?

I.g. De deskundigheidsbevordering tussen uitvoerende partijen in het sociaal domein is gefaciliteerd (MD9, IBK BE23).

Wat gaan we daarvoor doen?

I.g.1. In 2022 worden er activiteiten georganiseerd die bijdragen aan de integrale benadering in het Sociaal Domein.

Algemeen Inkomen

Binnen dit thema valt de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving. Het doel van de wet is dat iedere inwoner naar vermogen kan participeren in de samenleving en waar mogelijk zelfstandig in een inkomen kan voorzien. Als dit (nog) niet kan dan wordt een uitkering verstrekt.

Wij geven specifiek aandacht aan de bestrijding van kinderarmoede. Het gaat hierbij om het verstrekken van vergoedingen om kinderen die opgroeien in armoede de mogelijkheden te bieden om zich onder gelijke omstandigheden als andere kinderen te kunnen ontwikkelen en 'mee te kunnen doen'. Hiermee dragen we bij aan het doorbreken van de vicieuze cirkel van erfelijke armoede. Eén van de instrumenten om dit te realiseren is het beschikbaar stellen van vergoedingen voor (noodzakelijke) schoolkosten, kleding en sport/ cultuur. Daarnaast is de inzet erop gericht op het vergroten van kansen voor kwetsbare jongeren op de arbeidsmarkt.

Voor volwassenen richten we ons op het stimuleren van sport/ bewegen en maatschappelijke participatie door het beschikbaar stellen van een tegemoetkoming in de kosten.

Sinds 2021 worden de taken met betrekking tot schuldhulpverlening uitgevoerd binnen het Budgetloket. Er wordt nog gezocht naar een structurele dekking van het budget voor 2023 en verder. Voor 2022 is er voldoende dekking voor het budget en is het nog niet nodig om bij te ramen, mits het overschot uit 2021 wordt overgeheveld naar 2022 en het budget van € 100.000 dat nu is gereserveerd voor Vroegsignalering niet wordt gebruikt om het tekort op het budget voor 2022 op te lossen.

Beleidsindicatoren Inkomen

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
6.3 Inkomens-regelingen	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	5	nmb	5	6	nmb	nvt
6.3 Inkomens-regelingen	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	Het aantal personen met een bijstandsuitkering.	365,7	nmb	360	466,5	nmb	nvt

Verbonden partijen Inkomen

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Inkomen

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein	23-1-2020
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal	22-4-2021
Beleidsregel Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)	22-6-2021
Beleidsregel krediethypotheek Pw Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel uitvoering kostendelersnorm Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel vaststellen hoogte vermogen Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel terug- en invordering en heronderzoeken Bbz Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel terugvordering, verhaal en invordering Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel individuele inkomens toeslag Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel tegenprestatie naar vermogen Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel Giften Participatiewet	13-6-2021
Beleidsplan Handhaving sociaal domein (concept)	13-7-2021
Verordening Individuele studietoelage Veenendaal 2015	19-2-2015
Protocol huisbezoek	18-6-2013

Taakvelden thema Inkomen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.3 Inkomensregelingen	Baten	-20.313	-20.313	-20.312	-20.312
	Lasten	21.533	21.542	21.569	21.612
Totaal 6.3 Inkomensregelingen		1.219	1.229	1.257	1.300
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	-16	-16	-16	-16
	Lasten	324	333	343	359
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		308	318	328	343
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	9	9	9	10
Totaal 7.5 Begraafplaatsen en crematoria		9	9	9	10
Totaal Thema Inkomen		1.537	1.556	1.594	1.653

Thema II – Sociaal domein – Participatie en re-integratie

Wat willen we bereiken?

II.a. Er is sprake van een doorlopende lijn arbeidsparticipatie in samenwerking met onze partners (MD05, IBK BE14).

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. Eind 2022 is er een vereenvoudiging en verbetering gerealiseerd in de doorlopende lijn van arbeidsparticipatie.

II.a.2. We realiseren in 2022 de kwantitatieve doelstellingen m.b.t. de Participatiewet (in- en uitstroom).

II.a.3. In 2022 evalueren we het transitieplan IW4 2019-2021.

Wat willen we bereiken?

II.b. De samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt is versterkt (MD05, IBK BE15).

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. We werken regionaal samen met als doel de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt verder te verstevigen.

Wat willen we bereiken?

II.c. Veenendalers nemen meer deel aan de samenleving (MD01, IBK BE4).

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. We begeleiden meer inburgeringsplichtigen naar taallessen op B1 niveau.

II.c.2. We richten een overkoepelend multidisciplinair team in t.b.v. de regie op het inburgeringsproces.

Algemeen Sociaal Domein - Participatie en re-integratie

Het leidend principe binnen dit thema is het activeren van mensen die 'aan de kant' staan. Hiervoor zetten we diverse werknemers- en/of werkgeversinstrumenten in. Voor mensen die geen of onvoldoende arbeidsvermogen hebben, gaan we verder op zoek naar middelen om hun participatie, in welke vorm dan ook, te ontwikkelen.

Het sociaal werkbedrijf IW4 werkt in opdracht van de gemeenten Veenendaal, Rhenen en Renswoude aan de uitvoering van de Participatiewet, vanuit haar eigen expertise.

Om inwoners de mogelijkheid te geven om te participeren in de samenleving werken we, zowel lokaal als regionaal samen met onderwijs, werkgevers en maatschappelijke organisaties.

De rol van de gemeente bij inburgering wordt vanaf 1 januari 2022 uitgebreid via invoering van de Wet Inburgering. Hierbij is de gemeente zowel verantwoordelijk voor inburgering als participatie in de samenleving van nieuwe Nederlanders.

Beleidsindicatoren Sociaal Domein - Participatie en re-integratie

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
6.5 Arbeidsparticipatie	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	LISA	Aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	644,6	nmb	650	679,3	nmb	nvt
6.5 Arbeidsparticipatie	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroeps-bevolking	CBS	Percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	71	nmb	73	67,7	nmb	nvt
6.5 Arbeidsparticipatie	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	nmb	nmb	nmb	nmb	nmb	nvt
6.5 Arbeidsparticipatie	Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	Aantal re-integratie-voorzieningen.	265,1*	nmb	265	202*	nmb	nvt

* (eerste halfjaar 2020)

Verbonden partijen Sociaal Domein - Participatie en re-integratie

Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)

De doelstelling van IW4 is het handhaven, vergroten of herstellen van de arbeidsgeschiktheid van personen die tot arbeid in staat zijn, maar ook voor wie, in belangrijke mate, ten gevolge van bij hen gelegen factoren, gelegenheid om onder normale omstandigheden arbeid te verrichten niet of nu niet aanwezig is.

Beleid gerelateerd aan thema Sociaal Domein - Participatie en re-integratie

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein	23-1-2020
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal	22-4-2021
Beleidsregel Integrale schuldhulpverlening Veenendaal	13-7-2021
Beleidsregel Taaleis	25-5-2021
Beleidsregel gemeentelijke compensatie voor eigen bijdrage in de kosten van kinderopvang	25-5-2021
Beleidsregels tegemoetkoming kosten kinderopvang op sociaal-medische indicatie Veenendaal	25-5-2021
Besluit Re-integratie gemeente Veenendaal	25-5-2021
Beleidsregel scholingsplicht Veenendaal	25-5-2021
Verordening Wet Inburgering (oude wet inburgering, nog van toepassing i.v.m. handhaving)	3-6-2010
Regeling Sociale Werkvoorziening Zuid Oost Utrecht	21-12-2017

Taakvelden thema Sociaal domein - Participatie en re-integratie

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.4 Begeleide participatie	Lasten	7.032	6.737	6.641	6.557
Totaal 6.4 Begeleide participatie		7.032	6.737	6.641	6.557
6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	1.756	1.571	1.579	1.607
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie		1.756	1.571	1.579	1.607
Totaal Thema Sociaal domein - Participatie en re-integratie		8.788	8.308	8.220	8.164

Thema III – Sociaal domein – WMO

Wat willen we bereiken?

III.a. In 2022 is de sturing op aanbieders vergroot (MD10, IBK BE26).

Bij de wetswijziging in 2015 (transities Sociaal Domein) is de taak voor begeleiding vanuit de Awbz - en is Jeugdzorg vanuit de Jeugdwet - bij de gemeenten terecht gekomen. Dit vroeg om borging van zorgcontinuïteit en inzet op voornamelijk relatiebeheer met aanbieders die bekend waren met deze vorm van zorg. Ondertussen is de gemeente Veenendaal toe aan een andere rol, namelijk die van een zakelijk opdrachtgeverschap met daarbij meer aandacht op contractmanagement.

Tevens is er vanuit toezicht ook aandacht voor aanbieders. Er zijn keuzes gemaakt rond de toetsingsnormen kwaliteit, kaders toezicht kwaliteit Wmo en het openbaar maken van de toezichtsrapporten. Tevens werken wij op het moment aan een integrale aanpak binnen het Sociaal Domein en Ondernijning voor toezicht op rechtmatig handelen. Deze activiteiten samen met preventieve acties aan de loketten en in gesprekken met cliënt en aanbieders moeten er voor zorgen dat zowel op individueel cliënt niveau alsook op contractueel niveau de aanbieders doen waarvoor zij zijn gecontracteerd. En fraude en onrechtmatigheid worden bestreden.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. Stimuleren van een actieve rol van zorgaanbieders in het proces van herindicatie, specifiek gericht op het toekomstperspectief van hun cliënten.

III.a.2. Evalueren van de huidige inkoop van immateriële ondersteuningstaken en daarin de mogelijkheden van de Wet Maatschappelijk Verantwoord Inkomen Jeugdwet en Wmo benutten.

III.a.3. De accountgesprekken met de belangrijkste Wmo- zorgaanbieders van begeleiding en schoonmaakondersteuning worden structureel gevoerd en gebaseerd op tevoren vastgestelde criteria en data.

Wat willen we bereiken?

III.b. Eind 2023 is een integraal dashboard sociaal domein beschikbaar, waarbij integrale monitoring tot op buurtniveau mogelijk is (MD10, IBK BE29).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.b.1. We zijn in het sociaal domein eind 2022 in staat om beleid te baseren op beschikbare data door middel van een dashboard per beleidsveld.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

III.b.2. Eind 2022 is er een integraal dashboard Sociaal Domein, inclusief kostenontwikkeling en begroting voor het gehele sociaal domein.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

Wat willen we bereiken?

III.c. Veenendalers wonen zo lang mogelijk thuis (MD01, IBK BE2).

De woning en de woonomgeving van de inwoners van Veenendaal dienen algemeen toegankelijk en geschikt te zijn. Met name voor inwoners met (toenemende) lichamelijke beperkingen of psychische kwetsbaarheden ligt er voor de gemeente Veenendaal en haar sociale partners een actieve taak om het mogelijk te maken dat inwoners langer thuis kunnen blijven wonen of eerder kunnen uitstromen uit een tijdelijke woonvoorziening. Dit vraagt om geschikte huisvestingsvormen en nieuwe ondersteuningsvormen, waar nodig met een beschikbaarheid van 24/7 per dag. Daarnaast is het van belang om het proces in de

samenleving blijvend te stimuleren om te komen tot een geslaagde inclusie. Waarbij alle inwoners zich welkom en veilig voelen in hun eigen wijk en kunnen participeren in hun eigen woonomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.c.1. Veenendaal voert per 1 januari 2022 zelf regie op inkoop en toegang voor Beschermd Wonen in Veenendaal en werkt daarbij samen met de gemeenten uit het centrumgemeentegebied Ede.

In 2022 heeft Veenendaal een stabiele overgang gerealiseerd en heeft haar positie ingenomen in het nieuwe regionale samenwerkingsgebied.

Het nieuwe inkooptraject voor de periode 2024-2026 is opgestart.

III.c.2. In 2022 wordt uitvoering gegeven aan pilots die bijdragen aan de invulling van het meerjarenplan lokale aanpak Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis.

In 2022 starten minimaal 2 pilots, voortkomend uit de resultaten van het narratief onderzoek, die bijdragen aan het vergroten van gunstige omstandigheden, zoals het vinden van (vrijwilligers)werk, stimuleren van natuurlijk contact in de buurt, deelname aan sociale en sportieve activiteiten en het inzetten van ervaringsdeskundigheid.

Wat willen we bereiken?

III.d. Mantelzorgers blijven actief met passende ondersteuning om overbelasting te voorkomen (MD03, IBK BE8).

De ondersteuning van mantelzorgers is een belangrijke opdracht voor de Stichting Veens. De toenemende druk op mantelzorgers vraagt om actieve ondersteuning. Daarnaast zijn respijtzorg in algemene zin en logeeropvang in het bijzonder, belangrijke voorzieningen die ervoor zorgen dat mantelzorgers hun zorgtaken kunnen volhouden.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.d.1. Veens Welzijn geeft ook in 2022 uitvoering aan de ondersteuning van mantelzorgers. Concrete afspraken hierover zijn vastgelegd in het jaarplan 2022.

III.d.2. Besluitvorming over het verruimen van het respijtzorgaanbod logeertzorg zodat mantelzorgers hun taken met beter welbevinden blijven uitvoeren.

III.d.3. De publiciteitscampagne richt zich op een nog nader te specificeren groep mantelzorgers.

Wat willen we bereiken?

III.e. In 2022 evalueren we het gezondheidsbeleid (MD04, IBK BE10).

Beoogd werd om in 2022 nieuw gezondheidsbeleid te ontwikkelen danwel het bestaande beleid te herijken. Als gevolg van de coronacrisis is de uitvoering van het bestaande beleid op onderdelen vertraagd. Daarnaast is in 2021 gestart met het Preventieakkoord en zijn de GIDS-gelden verlengd. Het is wenselijk om het huidige beleid nog enige tijd voort te zetten en in 2022 eerst in te zetten op een evaluatie. Na evaluatie zal in 2023 nieuw beleid worden ontwikkeld.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.e.1. Eind 2022 heeft het maximale aantal inwoners (zoals opgenomen in het GIDS-plan en uitvoeringsplan) geprofiteerd van de preventie-activiteiten.

III.e.2. We geven uitvoering aan het lokaal preventieakkoord Veenendaal.

III.e.3. We geven uitvoering aan interventies voor gezonde leefstijl met de door het Rijk - vanuit het Preventieakkoord- extra beschikbaar gestelde middelen.

III.e.4. In 2022 wordt gestart met het opstellen van een nieuw gezondheidsbeleid.

Wat willen we bereiken?

III.f. Vroegtijdige interventies bij opvoed-, financiële, woon- en/of psychosociale gezondheidsvraagstukken, om zo problematische vraagstukken (en dus maatwerkvoorzieningen) te voorkomen (MD04, IBK BE11).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.f.1 Eind 2022 is het netwerk voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling doorontwikkeld en verder uitgebreid naar relevante organisaties of beroepsgroepen.

III.f.2. In 2022 werkt de geboortezorgketen in Veenendaal gestructureerd samen in het vroegtijdig signaleren en overdragen van opvoed-, financiële, woon- en/of gezondheidsvraagstukken bij toekomstige en jonge ouders.

III.f.3. In 2022 geven we invulling aan het uitvoeringsprogramma van de regiovisie 'Voor een veilig Thuis'.

III.f.4. In 2022 voeren we de pilot Welzijn op Recept uit.

III.f.5. We zetten in op minimaal één erkende interventiemethode vanuit de Kansrijke Start.

III.f.6. We hebben afspraken met GGD-regio Utrecht / JGZ over de uitvoering van de Prenatale Huisbezoeken en vaccinatie Meningokokken.

Wat willen we bereiken?

III.g. Het aantal meerderjarigen dat begeleiding ontvangt waar behandeling passender is, is afgenomen (MD06, IBK BE19).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.g.1. Samen met Veens Welzijn ontwikkelen we aanbod om wachtenden op GGZ-behandeling te ondersteunen.

Wat willen we bereiken?

III.h. We continueren de zorg voor personen met verward gedrag en de taken van de WvGGZ.

Tussen 2017 en 2020 zijn er meerdere projecten, samen met de gemeenten Rhenen en Renswoude, uitgevoerd om een sluitende aanpak te creëren rondom de zorg voor personen met verward gedrag. Dit is hoofdzakelijk uitgevoerd met incidentele middelen van derden (ZonMW) en de bestemmingsreserve sociaal domein. Onderdelen uit deze aanpak continueren we in 2022. Veenendaal treedt op als projectleider.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.h.1. In 2022 realiseren we definitieve borging van het Advies en Meldpunt Verward.

III.h.2. We onderzoeken de mogelijkheden voor aansluiting bij de GGZ-pilot Buiten de lijntjes (Pro Persona, Iriszorg, Gelderse Vallei en gemeente Ede).

III.h.3. In 2022 verbeteren we de ketensamenwerking rond de zorg voor personen met verward gedrag.

Wat willen we bereiken?

III.i. Er zijn innovatieve ondersteuningsmogelijkheden samen met de uitvoerende partijen (MD9, IBK BE25).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.i.1. De pilot 'VAK werk(t)' voert in 2022 55 casussen uit waarbij combinaties gemaakt zijn tussen maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen. (Innovatie in samenwerking met: Wmo-loket - sociale basis - Wmo-zorgaanbieders).

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

III.i.2. We onderzoeken de mogelijkheden van een vrij toegankelijke vorm van dagbesteding. Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'

III.i.3. We onderzoeken hoe ondersteuning voor ouderen in een vroeg stadium integraal kan worden vormgegeven vanuit verschillende domeinen.

Wat willen we bereiken?

III.j. Ten opzichte van 2019 is er een daling van ongeveer 10% van het aantal maatwerkvoorzieningen (MD9, IBK BE24).

Wat gaan we daarvoor doen?

III.j.1. We onderzoeken mogelijke maatregelen om de kostenstijging van schoonmaakondersteuning te remmen, binnen de door de raad meegegeven kaders.

III.j.2. We werken aan het beperken van de instroom en waar mogelijk de doorstroming naar lichtere ondersteuning en/of de sociale basis.

III.j.3. We sturen op doorstroming naar de Wlz, daar waar de ondersteuning vanuit de Wmo niet meer toereikend is in relatie tot de hulpvraag van de cliënt.

Algemeen Sociaal domein - WMO

De Wmo gaat uit van zelfredzaamheid en participatie van inwoners. Niet iedereen kan dit alleen en heeft daarbij ondersteuning nodig. Vanuit de Wmo wordt ondersteuning geboden als het niet lukt om dit binnen het eigen sociale netwerk of vanuit de mogelijkheden in de sociale basis te verkrijgen. De vraag naar maatwerkvoorzieningen verstrekt vanuit de gemeente nemen toe, terwijl er ook taakstellingen op budget moeten worden behaald. De focus in 2022 ligt op het realiseren van mogelijkheden om de uitgaven beheersbaar te houden. En daarnaast het versterken van de sociale basis.

Beleidsindicatoren Sociaal Domein - WMO

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Cliënten met een maatwerk-arrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMDS	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.	680	nmb	660	660	nmb	nvt

Verbonden partijen Sociaal Domein - WMO

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

De Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht voert de taken uit die bij de Wet publieke gezondheid zijn opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid en heeft een belangrijke rol in de bestrijding van de coronacrisis.

BVO Valleihopper

De BVO Valleihopper geeft uitvoering aan het Collectieve vraagafhankelijke vervoer en het OV-Vangnet, treft beleidsvoorbereidingen, en voert contractmanagement en financieel management uit voor de FoodValley gemeenten en de provincie Gelderland op dit onderdeel.

Beleid gerelateerd aan thema Sociaal Domein - WMO

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal	22-apr-21
Regionale handhavingskader	22-jun-21
Integraal beleidskader Sociaal Domein	23-jan-20
Visie Sociaal Domein	2017
Regeling aanschaf buitenkast AED	nov-17
Gezondheidsbeleid: "Een gezond Veenendaal in 2022"	jan-18

Taakvelden thema Sociaal domein - WMO

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	284	318	355	502
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		284	318	355	502
6.2 Wijkteams	Lasten	-175	-162	-170	-163
Totaal 6.2 Wijkteams		-175	-162	-170	-163
6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)	Baten	-15	-16	-16	-16
	Lasten	2.148	2.154	2.206	2.259
Totaal 6.6 Maatwerk-voorzieningen (WMO)		2.133	2.138	2.190	2.243
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	-578	-584	-584	-586
	Lasten	13.138	13.409	13.899	14.331
Totaal 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		12.560	12.825	13.315	13.745
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Baten	-20	0	0	0
	Lasten	938	930	944	950
Totaal 6.81 Geëscaleerde zorg 18+		919	930	944	950
7.1 Volksgezondheid	Lasten	2.587	2.617	2.672	2.729
Totaal 7.1 Volksgezondheid		2.587	2.617	2.672	2.729
Totaal Thema Sociaal domein - WMO		18.307	18.666	19.306	20.006

Thema IV – Sociaal domein – Jeugd

Wat willen we bereiken?

IV.a. In 2022 is de sturing op aanbieders vergroot (MD10, IBK BE26).

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.a.1. We versterken inkoop- en contractmanagement binnen het Sociaal Domein, waaronder de implementatie van (regionale) inkoopstrategie voor jeugdhulp.

De gemeente Veenendaal draagt in de regio bij aan de regionale inkoopstrategie. Daarnaast gaat er in 2022 een aantal projecten starten op basis van hoofdrichtingen, denk hierbij aan verblijf terugdringen, normaliseren of andere kader stellende richtingen. De geplande ingangsdatum voor de aangepaste deelovereenkomsten is 1 januari 2023.

IV.a.2. We werken met de belangrijkste jeugdhulpaanbieders en WMO-aanbieders Immaterieel aan het realiseren van de gewenste bewegingen in het IBK.

Deze inspanning heeft betrekking op meerdere thema's binnen het programma 'Sociale leefomgeving'.

Wat willen we bereiken?

IV.b. Jeugdigen groeien gezond en veilig op; we stimuleren en ondersteunen ouders om te zorgen voor een gezonde ontwikkeling van kinderen en een veilig opgroei- en opvoedklimaat (MD2, IBK BE5).

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.b.1. In 2022 verkennen we samen met inwoners en partners de lokale ontwikkelbehoefte in het veiligheidsdomein en borgen we de benodigde (formatieve en professionele) ontwikkelruimte.

IV.b.2. We sluiten in 2022 aan bij regionale proeftuinen rond het opzetten van Veiligheidsteams en de samenwerking met lokale teams.

IV.b.3. Samen met onze stakeholders en uitvoeringspartners rondom veiligheid ontwikkelen we in 2022 één visie over het samenwerken aan veiligheid, die aansluit op landelijke ontwikkelingen.

IV.b.4. In 2022 borgen we de contractuele randvoorwaarden die onze veiligheidspartners in staat stellen zich doelmatig en efficiënt in te zetten ten behoeve van onze inwoners.

IV.b.5. In 2022 kunnen kinderen en/of ouders met echtscheidingsproblematiek laagdrempelig gebruik maken van diverse collectieve trainingen.

IV.b.6. In 2022 wordt de integrale samenwerking tussen CJG en JGZ versterkt om stagnatie in de ontwikkeling van kinderen vroegtijdig te signaleren en problemen waar mogelijk te voorkomen.

Wat willen we bereiken?

IV.c. Het aantal casussen waarbij de huisarts het CJG inschakelt is met ongeveer 10% toegenomen ten opzichte van 2020 (MD06, IBK BE16).

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.c.1. Het CJG en de huisartsenpraktijken geven uitvoering aan de gemaakte samenwerkingsafspraken. In juni 2022 evalueren we deze samenwerking.

Wat willen we bereiken?

IV.d. Ten opzichte van 2019 wordt ongeveer 10% minder ambulante jeugdhulp verleend door jeugdhulpaanbieders (MD06, IBK BE17).

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.d.1. In de prestatieafspraken met het CJG worden de volgende (aanvullende) maatregelen opgenomen gericht op: 1. Afremmen van de instroom; 2. Kaders en normen binnen het CJG; 3. Vergroten invloed op het logistieke proces bij aanbieders.

Wat willen we bereiken?

IV.e. Ten opzichte van 2018 is het aantal jeugdigen in instellingsverblijf met ongeveer 10% gedaald (MD06, IBK BE18).

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.e.1. Het CJG stuurt op casusniveau actief op het voorkomen van plaatsing van jeugdigen in residentiële voorzieningen (instellingsverblijf), bijvoorbeeld door de inzet van (intensieve) ambulante hulpvormen of pleegzorg.

IV.e.2. In 2022 is de nieuwe inkoopstrategie Verblijf vormgegeven waarbinnen wordt gestuurd op afschalen van verblijf. We volgen hiermee de ambities van de “beweging van nul”.

Wat willen we bereiken?

IV.f. In 2023 is een integrale werkwijze sociaal domein binnen de gemeente en tussen gemeentelijke partijen en externe partijen gerealiseerd (MD08, IBK BE22).

Wat gaan we daarvoor doen?

IV.f.1. In 2022 versterken we de samenhang tussen onderwijs en jeugdhulp. Zodat we doelmatig en met synergie aan opgaven werken.

IV.f.2. Eind 2022 is gewerkt aan een aantal inspanningen uit het regionaal uitvoeringsagenda Focusagenda Onderwijs-Jeugd regio Foodvalley.

Algemeen Sociaal Domein - Jeugd

Per 2020 is het jeugdbeleid opgenomen in het Integraal Beleidskader Sociaal Domein 2020-2023 (IBK-SD). Hierbij wordt gewerkt met meerjarige beleidsdoelstellingen (opgenomen in het beleidskader) en meer dynamische uitvoeringsplannen waarbij kan worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen en uitdagingen in het jeugddomein. De jeugdhulp is sinds 2015 de verantwoordelijkheid van gemeenten. Deze verantwoordelijkheid betekent dat de gemeente bijdraagt aan een gezond en veilig opvoedklimaat voor jeugdigen en hun ouders. Het gemeentelijk beleid richt zich hiervoor tenminste op:

- Preventie en vroegsignalering;
- Het bevorderen van de opvoedvaardigheden van ouders en sociale omgeving;
- Het versterken van het probleemoplossend vermogen van jeugdigen, hun ouders en sociale omgeving;
- Laagdrempelig, herkenbaar en tijdig bieden van de juiste hulp op maat;
- Effectieve en efficiënte samenwerking rond gezinnen realiseren;
- Het bevorderen van de veiligheid van jeugdigen en bestrijden van kindermishandeling.

Beleidsindicatoren Sociaal Domein - Jeugd

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	12,8	nmb	12	9,7	nmb	nvt
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1,4	nmb	1,2	1,2	nmb	nvt

Verbonden partijen Sociaal Domein - Jeugd

Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)

Het algemeen doel van de Stichting is om de inwoners van Veenendaal zoveel als nodig bij te staan bij de zorg voor de opvoedondersteuning, gezinsondersteuning en ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Beleid gerelateerd aan thema Sociaal Domein - Jeugd

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Integraal Beleidskader Sociaal Domein	23-1-2020
Model Veenendaal 2020	20-12-2018
Integrale verordening sociaal domein Veenendaal	1-6-2021
Nadere regels toegang en toeleiding Veenendaal	1-6-2021
Beleidsregels jeugdhulp Veenendaal	1-6-2021
Beleidsregels tegemoetkoming kosten kinderopvang op sociaal-medische indicatie Veenendaal	1-6-2021

Taakvelden thema Sociaal domein - Jeugd

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-11	-11	-12	-12
	Lasten	409	415	421	428
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		399	404	410	416
6.2 Wijkteams	Baten	-181	-184	-187	-190
	Lasten	3.903	3.986	4.073	4.164
Totaal 6.2 Wijkteams		3.723	3.802	3.886	3.974
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	20.988	20.958	21.241	21.469
Totaal 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		20.988	20.958	21.241	21.469
7.1 Volksgezondheid	Lasten	37	38	39	39
Totaal 7.1 Volksgezondheid		37	38	39	39
Totaal Thema Sociaal domein - Jeugd		25.146	25.202	25.575	25.898

Thema V – Onderwijs en ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

V.a. Het aantal laaggeletterde inwoners daalt (MD01, IBK BE3).

In 2021 is een uitvoeringsplan opgesteld voor het non-formele aanbod, in samenwerking met het Taalhuis en de betrokken partners, opgesteld. Daar wordt vanaf 2022 uitvoering aan gegeven binnen de wettelijke kaders.

Het formele taalaanbod is vanaf 2021 in handen van NL Training. zij verzorgen, binnen de kaders van het uitvoeringsprogramma van de regio FoodValley, trainingen en cursussen voor inwoners uit deze regio., waarbij aanbod dichtbij een uitgangspunt is. De focus vanuit

het landelijke beleidskader en het regionale kader komt meer te liggen op NT1 (inwoners met Nederlands als eerste taal).

Wat gaan we daarvoor doen?

V.a.1. Er wordt uitvoering gegeven aan het formeel en non-formeel aanbod op gemeentelijk niveau binnen het opgestelde uitvoeringsplan 2021-2024.

Er wordt specifiek aandacht gegeven aan de doelgroep NT1. Middels een intensieve samenwerking binnen de gemeentelijke teams Maatschappelijke Ondersteuning en Werk en Inkomen, het Taalhuis en de formele aanbieder zorgen we voor betere doorverwijzing van deze doelgroep en bieden we maatwerk aan.

Wat willen we bereiken?

V.b. Het aantal voortijdig schoolverlaters en thuiszitters is afgenomen (MD06, IBK BE20). Op basis van de drie programmalijnen zorgen we voor een afname van het aantal voortijdig schoolverlaters en thuiszittens.

De drie lijnen zijn:

- 1) doorlopende leerlijnen: overstap VO-MBO
- 2) preventie door vroegsignalering en
- 3) aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt- jongeren in kwetsbare posities/ oud VSV.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.b.1. We geven in 2022 lokaal uitvoering aan de 3 programmalijnen uit het regionale programma VSV regio Vallei 2020-2024.

Wat willen we bereiken?

V.c. Onderwijsachterstandenbeleid: er is een kwantitatief voldoende en kwalitatief goed aanbod van peuteropvang met en zonder voorschoolse educatie. Binnen de door het rijk beschikbaar gestelde middelen en kader wordt uitvoering gegeven aan het onderwijsachterstandenbeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.c.1. Aanbieders van peuteropvang krijgen op basis van de subsidieregeling middelen om de kindplaatsen te realiseren.

We maken hierbij onderscheid tussen peuteropvang met en zonder voorschoolse educatie (VE). De GGD geeft de indicaties voor VE af op basis van de vastgestelde doelgroepdefinitie. De peuteropvang zonder VE is bedoeld voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Een kindplaats met VE omvat 640 uren per jaar, dit is een wettelijke norm. Een kindplaats zonder VE omvat 240 uur. Hiervoor bestaat geen wettelijk kader.

V.c.2. In gesprek met de aanbieders is kwaliteit een belangrijk en terugkerend thema. Aanbieders van voor- en voorschoolse educatie participeren in een werkgroep waarin kwaliteitsonderwerpen besproken worden. Er is een kwaliteitskaart ontwikkeld met als doel het bewaken, beheersen en verbeteren van de kwaliteit van de voor- en voorschoolse educatie in de gemeente Veenendaal. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld professionaliseringsactiviteiten, signalering en toeleiding en ouderbetrokkenheid.

V.c.3. Er wordt een start gemaakt met een 3-jarige pilot Boekstart in de Kinderopvang.

We willen kinderen en ouders van kinderen in de leeftijd van nul tot vier jaar via de kinderopvang intensief met boeken en het (voor)lezen daarvan in aanraking brengen. Door het versterken van de driehoek kinderopvang, ouders en Bibliotheek werken we vanuit preventie aan het bestrijden van laaggeletterdheid. Door hierbij ook actief in te zetten op ouderpartnerschap werkt de bibliotheek samen met een kinderopvangorganisatie aan het stimuleren van de leesopvoeding thuis.

Wat willen we bereiken?

V.d. Faciliteren van het aanbod van vroegschoolse educatie waardoor scholen meer elkaars kennis en expertise kunnen delen en kinderen met een ontwikkelingsachterstand (nog) beter ondersteund kunnen worden.

In 2020 is gestart met inzet van een taalspecialist. De inzet heeft effect en continueren we in 2022.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.d.1. De pilot met een taalspecialist die op alle VVE-scholen in Veenendaal extra ondersteuning gaat bieden wordt met een jaar verlengd.

De gemeente subsidieert de functie van specialisten VVE. Aan de hand van een nul-analyse is een adaptieve routekaart ontwikkeld. VVE-scholen krijgen ondersteuning op maat. De taalspecialisten hebben een trekkersrol en stimuleren kennisdeling tussen de VVE-scholen. Zij werken op basis van een projectplan dat in overleg met de scholen en de gemeente is opgesteld. De taalspecialisten zullen in 2022 onder andere meer inzetten op de samenwerking met de voorscholen.

Wat willen we bereiken?

V.e. Iedere jeugdige met een ondersteuningsbehoefte krijgt passende ondersteuning om onderwijs te kunnen volgen.

Met de Samenwerkingsverbanden passend onderwijs wordt OOGO gevoerd over de ondersteuningsplannen.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.e.1. Eind 2022 is tweemaal Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) met de Samenwerkingsverbanden passend onderwijs gevoerd.

V.e.2. In 2022 zetten we in op de aanbevelingen uit de tussenevaluatie van het Model Passende Samenwerking.

V.e.3. Uitvoering geven aan de onderdelen voor Veenendaal uit het uitvoeringsplan Focusagenda Onderwijs-Jeugdhulp regio Foodvalley .

Wat willen we bereiken?

V.f. Alle kinderen van 0-13 jaar kunnen in een IKC een doorlopende leer- en ontwikkelijn volgen.

Het kind staat centraal. Onderwijsconcepten en de huisvesting die daarvoor nodig is, zijn hier dienstbaar aan. Wij maken afspraken met schoolbesturen over Integrale Kindcentra en de cofinanciering hiervoor (uit: raadsprogramma).

Op 15 oktober 2020 heeft de gemeenteraad van Veenendaal de herijking van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020 – 2025 (herijking IHP) vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.f.1. Implementatie van het herijkte Integraal Huisvestingsplan 2020 en het nieuwe IKC beleid.

In oktober 2020 is het Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2021-2024 (IHP) vastgesteld. Daarnaast heeft er in juni 2021 besluitvorming plaatsgevonden over de bij het IHP aangenomen motie voor onderwijshuisvesting in Veenendaal-Oost. Uit beide besluitvormingstrajecten vloeien een drietal IKC's voort, die op korte termijn uitgewerkt moeten worden, te weten: IKC Dragonder-Noord, IKC Dragonder-Zuid en IKC Veenendaal-Oost.

Voor IKC Dragonder-Noord heeft de school (Het Erf) een kinderopvangorganisatie geselecteerd, verder is samen met de naastgelegen (commerciële) ontwikkeling een eerste aanzet gemaakt voor het stedenbouwkundig ontwerp.

Voor IKC Dragonder-Zuid hebben de betrokken partners het gezamenlijke visietraject afgerond, waarin het IKC Beleid is verankerd. Op basis van het visietraject en de omgevingsvisie wordt de beoogde bouwlocatie gekozen.

V.f.2. In 2020 starten de kernpartners van het IKC Franse Gat met het aanbestedingstraject. Het aanbestedingstraject loopt door in 2021 en samen met aanbestedende partij en de kernpartners wordt de planontwikkeling van deze IKC opgepakt.

V.f.3. In 2021 zijn we gestart samen met de kernpartners van het IKC Ronde Erf met een eerste verkenning van een gezamenlijk IKC-visie en het ruimtelijk programma. In 2022 ronde we dit af en starten we met de aanbesteding.

In 2021 ronden we het stedenbouwkundig plan af voor deze locatie en hebben de kernpartners een IKC visie. In 2022 starten we op basis hiervan de aanbesteding van het gebouw en de buitenruimte.

Wat willen we bereiken?

V.g. Scholen ondersteunen bij de aanpak van coronavertragingen.

De gemeente ontvangt voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 uit het Nationaal Programma Onderwijs budget een specifieke uitkering van het rijk om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie. De maatregelen die nodig zijn, worden in samenwerking met de scholen, kinderopvang, buitenschoolse opvang en lokale partijen zoals (jeugdgezondheids)zorg, sport ed. genomen. In een regeling heeft het rijk de bestedingsdoelen vastgelegd.

Wat gaan we daarvoor doen?

V.g.1. In kader van het NPO leveren we in 2022 inspanningen richting het Onderwijs vanuit de door het Rijk bepaalde gemeentelijke rol gebaseerd op de uitgangspunten van gemeentelijke taken (zoals Jeugdzorg, OAB, bevorderen van samenwerking).

Als gemeente ontvangen we, tot en met schooljaar 2022-2023, van het rijk middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs budget. De middelen zijn bedoeld om maatregelen te nemen om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie. Maatregelen worden genomen in samenwerking met scholen, kinderopvang, buitenschoolse opvang en andere lokale partijen (jeugdgezondheids)zorg, sport e.d.) de inzet moet aansluiten op de behoefte van onze kinderen en zo goed mogelijk bij interventies die scholen nemen. Scholen ontvangen zelf eveneens middelen van het rijk om de achterstanden aan te pakken.

V.g.2. In kader van het NPO wordt toegevoegde waarde gezocht bij: Bovenschoolse maatregelen die buiten het bereik van één school vallen of voor meer scholen zijn (bv. voorleeshulp thuis, sport, zomerschool); Vertraging VVE; Welzijn van leerlingen.

In samenwerking met de scholen zoeken we naar maatregelen die nodig zijn om onderwijsvertragingen in te halen. We zetten in wat werkt voor kinderen in overleg met de partijen.

Algemeen Onderwijs en ontwikkeling

Wij willen dat alle Veenendaalse kinderen en jongeren volop kansen krijgen om zichzelf te ontwikkelen en hun talenten te benutten. We vinden een doorlopende leer- en ontwikkelijn in Veenendaal belangrijk. Gelijke kansen begint bij de start. We zetten in op voorkomen van taalachterstanden en via de voorschoolse educatie lopen we achterstanden in. Vanaf 2021 is het IKC beleid en een nieuwe Lokale Educatieve Agenda (LEA) 2021-2024, die is opgesteld samen met het onderwijs en de kinderopvangorganisaties, van toepassing. Ook in 2022 geven we uitvoering aan het beleid.

We hechten er belang aan dat jongeren minimaal een startkwalificatie behalen en leggen daarom de verbinding tussen het RMC en de arbeidsmarkttafel. We bevorderen de verbinding tussen onderwijs, ondernemers en overheid en daarmee het goed functioneren van de arbeidsmarkt. We geven vorm aan de inclusieve arbeidsmarkt.

Beleidsindicatoren Onderwijs en ontwikkeling

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Vroegtijdig schoolver-laters zonder start-kwalificatie (vsv-ers)	%	Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dwz zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	nbn	nbn	1,9	nbn	nbn	nvt
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.	nbn	nbn	1,9	nbn	nbn	nvt
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.	nbn	nbn	30	nbn	nbn	nvt

Verbonden partijen Onderwijs en ontwikkeling

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Onderwijs en ontwikkeling

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Lokaal onderwijsbeleid (LEA)/Onderwijsagenda 2021-2024	6-okt-20
Regionale uitgangspunten OOGO	30-sep-15
IKC-beleid	15-sep-20
Verordening Leerlingenvervoer	21-mei-14
Integraal Huisvestingsplan	15-okt-20
Regionaal programma basisvaardigheden Arbeidsmarktregio FoodValley 2021 - 2024	23-mrt-21

Taakvelden thema Onderwijs en ontwikkeling

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	-798	-808	-850	-861
	Lasten	5.190	5.176	5.344	5.373
Totaal 4.2 Onderwijshuisvesting		4.391	4.368	4.494	4.513
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	-1.788	-1.778	-1.781	-1.783
	Lasten	3.502	3.524	3.559	3.613
Totaal 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		1.714	1.747	1.778	1.830
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	-70	-71	-72	-73
	Lasten	120	122	124	126
Totaal 6.5 Arbeidsparticipatie		50	51	52	52
Totaal Thema Onderwijs en ontwikkeling		6.156	6.166	6.324	6.395

Thema VI – Sport

Wat willen we bereiken?

VI.a. Nieuwe Kpi's voor Stichting Sportservice Veenendaal.

Op 20 februari 2020 is het beleidskader sport en bewegen 2020 – 2023 'Sport verbindt Veenendaal' vastgesteld. De doelen uit het beleidskader worden omgezet naar Kpi's voor 2022 voor Stichting Sportservice Veenendaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

VI.a.1. In overleg met Stichting Sportservice Veenendaal bepalen we op welke doelen uit het beleidskader we ons in 2022 gaan inzetten.

Wat willen we bereiken?

VI.b. Uitvoering lokaal Sportakkoord.

In 2020 is het sport- en beweegakkoord Veenendaal opgesteld en afgesloten met ruim 35 organisaties in Veenendaal. Het opstarten van de uitvoering van de uitvoeringsplannen van dit akkoord heeft vertraging opgelopen door de coronacrisis. Het jaar 2021 was het eerste jaar waarin de uitvoeringsplannen concreet konden worden omgezet in acties. In 2022 wordt er specifiek verder ingezet op de uitvoering van sport in de openbare ruimte en wordt de samenwerking met het preventie akkoord verder vormgegeven.

Wat gaan we daarvoor doen?

VI.b.1. Met alle betrokken partijen uitvoering geven aan het uitvoeringprogramma van het Sportakkoord.

In 2020 is het sport- en beweegakkoord Veenendaal opgesteld en afgesloten met ruim 35 organisaties in Veenendaal. In de tweede helft van 2020 is gestart met de uitvoeringsplannen van dit akkoord. 2021 is het eerste volledige jaar waarin de uitvoeringsplannen concreet zijn omgezet in acties, echter is door corona niet alles mogelijk gebleken. In 2022 wordt eveneens een vervolg gegeven aan het uitvoeringsprogramma.

Wat willen we bereiken?

VI.c. Bevorderen gezonde sportkantines en rookvrije sportaccommodaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

VI.c.1. Organiseren van themabijeenkomsten en ondersteunen verenigingen.

Algemeen Sport

Samen met Sportservice en alle sportaanbieders geven we uitvoering aan het beleidskader sport en bewegen 2020-2023 en het lokaal sport- en beweegakkoord. Sport heeft een preventieve functie en stimuleert naast de sociale ook de emotionele en fysieke ontwikkeling van in het bijzonder jeugd en jongeren. Het uitgangspunt is dat sport voor iedereen bereikbaar is. Sporten zorgt voor een verbetering van de gezondheid, voor preventie van ziektes en helpt bij de deelname aan de maatschappij.

Beleidsindicatoren Sport

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
5.1 Sportbeleid en activering	Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	49%*	nmb	48%	48,7%*	nmb	nvt

* 2016

Verbonden partijen Sport

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Sport

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Beleidskader Sport en bewegen 2020 – 2023 'Sport verbindt Veenendaal'	20-feb-20
Sportakkoord Veenendaal	jun-20
Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland'	29-jun-18

Taakvelden thema Sport

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	6.238	6.330	6.425	6.522
Totaal 5.1 Sportbeleid en activering		6.238	6.330	6.425	6.522
5.2 Sportaccommodaties	Baten	-3.305	-3.354	-3.404	-3.454
	Lasten	2.099	2.073	1.838	1.845
Totaal 5.2 Sportaccommodaties		-1.206	-1.281	-1.566	-1.609
Totaal Thema Sport		5.032	5.048	4.859	4.913

Thema VII – Cultuur

Wat willen we bereiken?

VII.a. Verhaallijn 1 : een stabiele basis.

Deze verhaallijn heeft betrekking op:

- Het uitdragen van het belang van kunst en cultuur voor de samenleving;
- Samenwerking tussen culturele basis-organisaties;
- Het ontwikkelen van een stabiele culturele infrastructuur in het centrum;

- Het leggen van de verantwoordelijkheid voor de samenwerking met andere sectoren bij de basis-organisaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.a.2. Netwerkstructuren inrichten, inclusief heroriëntatie op uren en taken cultuurmakelaar.

VII.a.1. Onderzoek naar accommodatieknelpunten en onderzoek naar facilitair bedrijf.

De voor- en nadelen van een facilitair bedrijf voor de cultuursector worden onderzocht. Hierbij wordt onderzocht hoe bij de culturele organisaties de vastgoedkosten in verhouding staan tot het programmabudget. Vervolgens onderzoeken de basisorganisaties samen met de afdeling Vastgoed of en hoe de culturele organisaties mogelijk zelf hun vastgoed kunnen beheren.

VII.a.3. Afsluiten convenant gemeente-programmaraad.

De gemeente sluit een convenant af met de Programmaraad. Naar voorbeeld van het convenant uit 2019 geeft dit nieuwe convenant aan waar gezamenlijk en (waar mogelijk cross-disciplinair) gewerkt wordt aan thema's in de stad (Verhaallijn 2, 3 en 4). De kaders voor dit convenant worden door de Programmaraad ontwikkeld.

Wat willen we bereiken?

VII.b. Verhaallijn 2: Cultuur in de wijken.

Deze verhaallijn heeft een focus op:

- Het ontwikkelen van de samenwerking tussen de culturele en cultuurhistorische organisaties in het centrum en de maatschappelijke-, zorg- en welzijnsorganisaties in de wijken;
- Het ontwikkelen van een vaste (culturele) infrastructuur in de wijken (met o.a. programmamanagers in de wijken).

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.b.1. Ontwikkelen van de samenwerking tussen culturele organisaties in het centrum en de maatschappelijke-, zorg- en welzijnsorganisaties in de wijken.

Door middel van te ontwikkelen samenwerking vormen sociale, welzijns- en culturele organisaties een netwerk, waarbij iedere organisatie de kennis over wijkgericht werken en kennis over de ontwikkeling van publieksparticipatie bij elkaar brengt. Deze samenwerking sluit aan bij het gemeentelijke Uitvoeringsbeleid wijkgericht werken. De culturele en cultuurhistorische organisaties in het centrum brengen hun kennis over het ontwikkelen van culturele activiteiten en publiekswerving in deze samenwerking in. Het wijkgericht werken is op deze manier een aanvulling op het gemeentelijke beleid van de afgelopen jaren om cultuur in het centrum te concentreren.

Wat willen we bereiken?

VII.c. Verhaallijn 3: Iedereen doet mee.

Deze verhaallijn heeft een focus op:

- De verbinding van cultuur met vrijetijd- en het sociaal domein;
- Inclusiviteit en diversiteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.c.1. Inventariseren van de wensen van doelgroepen accommodaties.

VII.c.2. Nieuwe activiteiten in de wijken.

Wat willen we bereiken?

VII.d. Verhaallijn 4: Jong geleerd, oud gedaan.

Deze verhaallijn heeft een focus op:

- Samenwerking tussen culturele basis-organisaties, scholen, welzijnsorganisatie;
- Ontwikkelen van doorlopende ontwikkelijnen voor alle bevolkingsgroepen.

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.d.1. De keten ontwikkelt een beleidskader voor het beoefenen van cultuur en het beleven van cultuur.

We streven er naar dat cultuur een plek krijgt zowel binnen als buiten schooltijd. Hiermee zorgt de gemeente ervoor dat alle kinderen en jongeren de mogelijkheid krijgen om zich te ontwikkelen en van cultuur te genieten, ook diegene(n) die weinig of geen toegang hebben tot cultuur.

Wat willen we bereiken?

VII.e. Verhaallijn 5: Het verhaal van Veenendaal.

Deze verhaallijn heeft een focus op:

- Samenwerking tussen culturele basis-organisaties, scholen, welzijnsorganisatie;
- Ontwikkelen van doorlopende ontwikkelijnen voor alle bevolkingsgroepen;
- Samenwerking tussen culturele basis-organisaties, scholen, welzijnsorganisaties;
- Ontwikkelen van doorlopende ontwikkelingen voor alle bevolkingsgroepen.

Wat gaan we daarvoor doen?

VII.e.1. Starten van een Erfgoedplatform, het samenwerkingsverband tussen de gemeentelijke afdelingen die zich met erfgoed bezighouden en de maatschappelijke organisaties op het gebied van Erfgoed.

In 2022 wordt gestart met een Erfgoedplatform. Betrokkenen bij het Erfgoedplatform zijn in ieder geval Museum Veenendaal, de HVOV, de bibliotheek, de stadsgids en het gemeentearchief.

VII.e.2. Er is een start gemaakt met het ontwikkelen van Erfgoedbeleid en erfgoed-activiteiten, zoals Erfgoededucatie.

Algemeen Cultuur

Doelstellingen cultuurbeleid 2018-2021 zijn:

- Culturele krachten van Veenendaal bundelen, zodat inwoners kunst en cultuur zien en ervaren en er in Veenendaal een levendig en duurzaam cultureel klimaat ontstaat;

- Een gelijkwaardige samenwerking met inwoners, bezoekers, bedrijven en organisaties;
- Ruimte bieden voor vernieuwende initiatieven van anderen en hierop het (subsidie)instrumentarium aanpassen;
- Goede balans vinden in de rol en positie van professionele organisaties en amateurkunstenaars, en tussen publieke en private initiatieven;
- Via een levendig cultureel klimaat een positieve bijdrage leveren aan de economie en sociale cohesie;
- Aantoonbaar bijdragen aan het leef- en vestigingsklimaat in onze gemeente en de sfeer in het stadscentrum;
- De talenten van elk kind of jongere tot ontwikkeling te laten komen door middel van cultuur(educatie), zowel binnen het onderwijs als in de vrije tijd.

Beleidsindicatoren Cultuur

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen Cultuur

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Cultuur

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Glans aan de Grift: cultuurvisie 2022-2030	okt-21
Glans aan de Grift: cultuurnota 2022-2025	okt-21

Taakvelden thema Cultuur

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	-1.519	-1.576	-1.598	-1.622
	Lasten	4.233	4.311	4.341	4.376
Totaal 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		2.713	2.736	2.743	2.754
5.4 Musea	Lasten	348	353	358	363
Totaal 5.4 Musea		348	353	358	363
5.6 Media	Lasten	1.926	1.955	1.983	2.013
Totaal 5.6 Media		1.926	1.955	1.983	2.013
Totaal Thema Cultuur		4.987	5.043	5.084	5.130

Thema VIII – Welzijn

Wat willen we bereiken?

VIII.a. De inzet van vrijwilligers en het sociale netwerk is onderdeel van het normale leven (MD03, IBK BE7).

Wat gaan we daarvoor doen?

VIII.a.1. We versterken het netwerk rondom vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

VIII.a.2. We ontwikkelen het vrijwilligersplatform verder door naar aanleiding van de evaluatie uit 2021.

Wat willen we bereiken?

VIII.b. Versterken van de sociale basis (MD03, IBK BE9).

Wat gaan we daarvoor doen?

VIII.b.1. We zorgen dat Veens Welzijn de sociale basis versterkt door haar aanbod op de vier pijlers: sociale leefbaarheid, vrijwilligers, opvoeden en opgroeien en langer thuis.

VIII.b.2. We promoten het Sociaal Startpunt en de netwerk-app.

VIII.b.3. Daar waar hiaten in de collectieve algemene voorzieningen worden signaleerd, kijken we hoe de sociale basis hierop kan inspelen.

VIII.b.4. In 2022 verbindt Veens Welzijn de partners in de sociale basis met de focus op sport en ondernemers.

VIII.b.5. In 2022 is de regeling voor het instellen van het innovatiefonds voor het versterken van de sociale basis vastgesteld.

Wat willen we bereiken?

VIII.c. Veenendalers nemen verantwoordelijkheid voor eigen zelfredzaamheid en eigen kwetsbaarheid, passend bij de levensfase (MD1, IBK BE1).

Wat gaan we daarvoor doen?

VIII.c.1. In het contact met de inwoners sturen we nadrukkelijker op en/of stimuleren we de inwoners om op zoek te gaan naar oplossingen binnen hun eigen mogelijkheden, hun sociaal netwerk en de sociale basis.

VIII.c.2. Herijking van de Lokale Inclusie Agenda.

Algemeen Welzijn

Stichting Veens Welzijn werkt in 2022 verder aan de opdracht voor het welzijnswerk. Dit doen zij vanuit 4 pijlers: sociale leefbaarheid, vrijwilligers, opvoeden en opgroeien en langer thuis. Het versterken van de sociale basis en het verbinden van (vrijwilligers)organisaties loopt als een rode draad door de opdracht. Het zoeken naar innovatieve mogelijkheden past hierbij. De pilot Welzijn op recept wordt uitgevoerd in samenwerking met partners vanuit de 1e lijns gezondheidszorg.

De werking en structuur van het vrijwilligersplatform is in 2021 geëvalueerd. De mogelijke vervolgstappen om dit platform te versterken worden in 2022 gezet.

De opdracht Welzijn wordt ook in 2022 uitgevoerd door Stichting Veens Welzijn. Versterken van de sociale basis en verbindingen leggen tussen (vrijwilligers)organisaties lopen als rode draad door de opdracht. Er wordt gewerkt vanuit 4 pijlers: sociale leefbaarheid, vrijwilligers, opvoeden en opgroeien en langer thuis.

Beleidsindicatoren Welzijn

Dit is niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen Welzijn

Stichting Veens Welzijn: het algemeen doel van de stichting is samen te werken met in het bijzonder partijen in de sociale basis om zo vorm te geven aan het realiseren van maatschappelijke doelen in welzijn ten behoeve van de organisatie van laagdrempelige algemene voorzieningen en het ontwikkelen, initiëren en organiseren van nieuwe initiatieven op het gebied van welzijn, mede door samenwerking met zorgpartners en

vrijwilligersorganisaties en door koppelingen te maken tussen bedrijven en organisaties of personen uit de gemeente Veenendaal met een ondersteuningsvraag.

Beleid gerelateerd aan thema Welzijn

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Startdocument opdracht welzijn 'Versterken sociale basis'	27-6-2019
Integraal Beleidskader Sociaal Domein	23-1-2020
Opdracht Welzijn	22-sep-20

Taakvelden thema Welzijn

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	3.132	2.904	2.971	2.972
Totaal 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		3.132	2.904	2.971	2.972
Totaal Thema Welzijn		3.132	2.904	2.971	2.972

PROGRAMMA 4 – BURGER EN BESTUUR

Visie Burger en bestuur

Veenendaal wil een gemeente zijn waarin inwoners, bedrijven en organisaties zich samen met de gemeente inzetten voor het bouwen aan de toekomst van Veenendaal. We blijven werken aan een heldere en eenduidige dienstverlening. De inzet van moderne geautomatiseerde systemen draagt bij aan het beter en sneller helpen van onze klanten. Ook bij het besturen van de gemeente betrekken we de samenleving en hanteren daarbij een open en onbevengende bestuursstijl. Veenendaal blijft een betrouwbare samenwerkingspartner in het zuidoosten van Utrecht, in de regio Foodvalley maar ook in de relatie met andere overheden.

Veiligheid en leefbaarheid zijn en blijven belangrijke thema's in Veenendaal. Geen kansen voor criminaliteit en ondermijning, aandacht voor de veiligheidsbeleving van onze inwoners en aandacht voor digitale veiligheid zijn enkele van de belangrijkste aandachtspunten.

Thema's Burger en bestuur

- I. Dienstverlening (extern)
- II. Bestuur & samenwerking
- III. Veiligheid samenleving

Financiën Burger en bestuur

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	1.114	1.134	1.153	1.171
Lasten	7.795	7.750	7.909	8.019
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-6.680	-6.616	-6.755	-6.849
Beschikkingen	179	146	102	102
Stortingen	112	112	112	112
Saldo mutaties reserves	67	34	-10	-10
Saldo programma (na mutaties reserves)	-6.613	-6.582	-6.765	-6.859

Actuele ontwikkelingen Burger en bestuur

Thema I - Dienstverlening (extern)

Geen bijzonderheden te noemen binnen dit thema.

Thema II - Burger en samenwerking

Geen bijzonderheden te noemen binnen dit thema.

Thema III - Veiligheid samenleving

IVP Heuvelrug 2019-2022

Het Integraal Veiligheidsplan Heuvelrug 2019-2022 is een gezamenlijk plan met de 5 gemeenten behorend bij basisteam Heuvelrug (Rhenen, Renswoude, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Veenendaal). Basisteambreed wordt gewerkt aan de belangrijkste prioriteit ondermijning en realisatie van ANPR-camera's. In het uitvoeringsprogramma 2021-2022 is daar digitale veiligheid aan toegevoegd. Voor Veenendaal gelden specifiek de lokale speerpunten drugs, High Impact Crimes, tegengaan van polarisatie en aandacht voor digitale veiligheid. In 2022 wordt het huidige IVP afgerond en worden stappen gezet naar een nieuw IVP voor de periode 2023-2026. We willen dat proces zorgvuldig met oog voor de basisteam-

brede samenwerking en de lokale context doorlopen en daarbij bewoners, partners en raad betrekken.

Momenteel vraagt Covid-19 nog steeds om inzet vanuit veiligheid. Het is moeilijk te voorspellen welke impact corona in 2022 nog zal hebben.

Extra inzet op jeugd & veiligheid en polarisatie nodig

Onder andere door de effecten van de coronacrisis op de jeugd verwachten we de komende jaren veiligheidsbreed intensiever te moeten investeren op jeugd en veiligheid. Die inzet wordt al gepleegd, maar telkens vanuit tijdelijke constructies. Het is wenselijk de aandacht voor deze belangrijke doelgroep structureel te kunnen borgen. Daarnaast zien we dat de samenleving ondanks onze inspanningen steeds verder gepolariseerd raakt. De coronacrisis is hier debet aan. Komende jaren zullen we gemeente-breed moeten blijven investeren in initiatieven die de samenleving verbinden. Veiligheid richt zich daarbij nadrukkelijk op polarisatie die leidt tot risico's voor de openbare orde en veiligheid. Voor een meer preventieve inzet gericht op weerbaarheid, inclusie en sociale cohesie is extra capaciteit nodig.

Ondermijning

Het college heeft in 2017 het plan "Ondermijning in Veenendaal: van beeld naar aanpak" vastgesteld en in 2021 verlengd tot en met 2022. We borgen de aanpak voor complexe, multidisciplinaire handavingsvraagstukken en bezien of dit leidt tot formatievraagstukken. Daarnaast willen we door de verdere ontwikkeling van datagestuurd werken meer zicht krijgen op verwonderadressen in de gemeente. Landelijk ontstaat er steeds meer aandacht voor zorgfraude. Binnen het systeem van de WMO en de Jeugdwet zijn er helaas kansen ontstaan die door criminelen benut worden. Dat vraagt ook in Veenendaal om actie. Tot slot moeten we in 2022 de implementatie van de aanpak mensenhandel afronden. In 2022 wordt ondertussen gewerkt aan een vervolg op het plan "Ondermijning in Veenendaal: van beeld naar aanpak". Dit wordt bezien in samenhang met het nieuwe IVP.

Veiligheid in de Omgevingsvisie

Veilig is ook een leidend principe in de omgevingsvisie. Bij bestaande en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt (sociale) veiligheid als onderdeel meegenomen in de ontwikkeling (denk o.a. aan verlichting, achterpaden, aanpassen aan de doelgroep). Ook sociale ogen in de wijken en het zorgen voor (fysieke) ontmoeting, krijgen hierdoor een plek. Sociaal toezicht wordt gestimuleerd door functiemenging. Daarnaast dragen we vanuit veiligheid bij aan het wijkgericht werken.

Veiligheidsregio Utrecht

In de raadsvergadering van 21 januari 2021 is ingestemd met de kadernota 2022-2025 van de VRU en is structureel € 95.000 beschikbaar gesteld. De kadernota bevat geen verhoging van de bijdrage voor nieuw beleid. De stijging van de bijdrage bestaat dan ook uitsluitend uit de technische toepassing van het financiële kader en ontwikkelingen die voortkomen uit bestaand beleid.

Thema I – Dienstverlening (extern)

Wat willen we bereiken?

I.a. De eerstelijns dienstverlening is klant-, service- en oplossingsgericht, waardoor er balans is tussen efficiënte inrichting en klantbeleving.

Gekeken wordt naar modernisering van systemen of modules waardoor efficiënter gewerkt kan worden en klanten hiermee sneller en beter geholpen worden. Hiervoor is aanschaf van moderne geautomatiseerde systemen noodzakelijk. Landelijke ontwikkelingen worden gevolgd. Medewerkers worden getraind voor communicatie, omgaan met agressie en inhoudelijk gerelateerd aan wet en regelgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.a.1. Jaarlijks worden balie en telefonie gemeten op bereikbaarheid (telefonie), toegankelijkheid (balie, o.a. openingstijden), middels een klanttevredenheidsonderzoek. Jaarlijks worden de mogelijkheden of noodzaak bekeken voor uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek aan balie en telefonie al dan niet gecombineerd.

I.a.2. Signalen die voortkomen uit onderzoeken of rechtstreeks van klanten oppakken om de dienstverlening blijvend te optimaliseren.

Resultaten worden zorgvuldig bekeken. Daar waar noodzakelijk en gegrond worden aanpassingen gedaan ter verbetering van de dienstverlening. Tussentijdse meldingen van klanten worden direct bekeken, beoordeeld en indien gegrond verklaart een passende oplossing voor gezocht of direct doorgevoerd.

I.a.3. Meten klantwaardering door middel van o.a. dashboard, klanttevredenheids- of CES-onderzoeken.

Jaarlijks gekeken naar de noodzaak en de mogelijkheden voor uitvoeren van een (klanttevredenheids)onderzoek aan balie, voor telefonie of de website.

I.a.4. Innovatieve service aanbieden aan onze klanten via digitaal loket, de balie en telefonie (particulieren, bedrijven en instellingen).

Landelijke ontwikkelingen worden gevolgd. Onderzoek naar aanschaf van e-diensten is gestart. Idem de mogelijkheden voor koppeling met huidige systemen. Samenwerking met I&A om mogelijkheden te bekijken voor realisatie van eigen e-diensten portaal is onder handen. Kosten, tijdsbestek levering, implementatie en eventueel opleiden medewerkers worden meegenomen.

Wat willen we bereiken?

I.b. We streven naar steeds meer zelfregie voor de klant om zijn zaken met de gemeente (digitaal) zelf te kunnen regelen.

Gekeken wordt naar modernisering van systemen waardoor efficiënter gewerkt kan worden en klanten hiermee sneller en beter geholpen worden. Hiervoor is aanschaf van moderne geautomatiseerde systemen of modules noodzakelijk. Landelijke ontwikkelingen worden gevolgd.

Wat gaan we daarvoor doen?

I.b.1. Meten van gebruik webformulieren.

Resultaten worden gebruikt voor het optimaliseren van de website in samenwerking met team Communicatie. Indien noodzakelijk worden webformulieren voor team KCC of andere teams aangepast ter verbetering van de digitale dienstverlening.

Algemeen Dienstverlening (extern)

Dienstverlening is geen afdeling maar een mentaliteit. We willen een moderne, goed functionerende organisatie zijn. Daarom zijn we constant in beweging en spelen in op ontwikkelingen in onze samenleving. Met de doorontwikkeling zijn we op zoek naar andere vormen om het werk in te richten, om eenvoudiger verschillende disciplines bij elkaar te brengen, om regie te kunnen voeren op grote dossiers en om focus te kunnen leggen op politieke, maatschappelijke of financiële ontwikkelingen.

Beleidsindicatoren Dienstverlening (extern)

Zijn niet van toepassing voor dit thema.

Verbonden partijen Dienstverlening (extern)

Zijn niet van toepassing voor dit thema.

Beleid gerelateerd aan thema Dienstverlening (extern)

Zijn niet van toepassing voor dit thema

Taakvelden thema Dienstverlening (extern)

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.2 Burgerzaken	Baten	-983	-1.002	-1.020	-1.036
	Lasten	763	740	705	716
Totaal 0.2 Burgerzaken		-220	-262	-315	-321
Totaal Thema Dienstverlening (extern)		-220	-262	-315	-321

Thema II – Burger en samenwerking

Wat willen we bereiken?

II.a. Veenendaal zet zich (ook) in 2022 in voor de verdere ontwikkeling van de regio Foodvalley.

Gemeente Veenendaal is één van de 8 deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling Foodvalley. In de Begroting 2022-2025 Regio Foodvalley is de doelstelling van de regio Foodvalley als volgt omschreven:

“Regio Foodvalley wil vanuit haar DNA bijdragen aan welzijn en gezondheid voor al haar inwoners en bedrijven. In Regio Foodvalley werken we samen om een circulaire en gezonde regio te zijn waar mensen graag wonen, werken en ondernemen. Het doel is een regio die economisch, ecologisch en sociaal floreert.”

Hoe de regio Foodvalley dat wil bereiken is onder andere aangegeven in de in 2020 vastgestelde Strategische Agenda 2020 – 2025 Regio Foodvalley en de RegioDeal Foodvalley. De ambities van de Strategische Agenda en RegioDeal gaan niet alleen om economische ontwikkeling, maar vooral ook om de zogenaamde ‘brede welvaart’: dat inwoners een goede baan kunnen vinden, er voldoende woningen zijn, natuur en landschappen worden beschermd, er voor boeren een goede toekomst is, inwoners een hoge kwaliteit van leven ervaren en dat de inwoners relatief gezond zijn.

Behalve de projecten die uit de thema's van de Strategische Agenda en de RegioDeal Foodvalley voortkomen, is er nog een aantal grote, aanvullende uitdagingen voor 2022. Het gaat hierbij om de afronding en start uitvoering van:

- De Regionale Ruimtelijke Verkenning (met welke ruimtelijke claims krijgen we de komende decennia te maken en hoe gaan we daar invulling aan geven?);
- De Regionale Energiestrategie (RES) (hoe en waar leveren de gemeenten van de Regio Foodvalley de komende decennia een bijdrage aan de energietransitie?);
- De Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley (omvat o.a. 100.000 te bouwen woningen tot 2040, waarvan 40.000 in het zuidelijke deel van de regio Foodvalley);
- Het Ontwikkelbeeld Amersfoort (de verstedelijkingsstrategie die het noordelijke deel van de regio omvat).

Wat gaan we daarvoor doen?

II.a.1. Veenendaal levert een (ambtelijke) bijdrage aan het in de tweede helft van 2021 en in 2022 binnen de regio invulling geven aan de Regiodeal Foodvalley.

II.a.2. Eind 2020 is de geactualiseerde Strategische Agenda Foodvalley 2020 – 2025 vastgesteld. De komende jaren wordt in Triple Helix-verband vorm gegeven aan de uitvoering van deze Strategische Agenda. Veenendaal levert hieraan zijn bijdrage.

II.a.3. Als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling geeft Veenendaal mede invulling aan de overheidsgeleding van de Triple Helix regio Foodvalley (3 O's: overheid, onderwijs, ondernemingen).

Begin 2020 is deze Triple Helix regio Foodvalley overgegaan in de Economic Board Foodvalley.

Wat willen we bereiken?

II.b. Vanuit organisatie en bestuur is doorlopende aandacht voor bestuursstijl en bestuurscultuur.

In het 'Raadsprogramma 2018-2022 Iedereen doet mee' worden de onderwerpen bestuursstijl en bestuurscultuur prominent onder de aandacht gebracht. Wij streven ernaar om met voortvarendheid en in gezamenlijkheid met de raad, het college, de samenleving en de ambtelijke organisatie hieraan invulling te geven.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.b.1. Wij geven blijvend aandacht aan participatie door inwoners, bedrijven en instellingen bij de voorbereiding van beleid en activiteiten te betrekken. In 2022 geven we daar concrete invulling aan bij onder andere Omgevingsvisie, -plan, etc.

In de vastgestelde Kadernota 2022-2025 zijn middelen opgenomen om een participatie-expert te kunnen aanstellen. Als dit voorstel wordt overgenomen in de Programmabegroting 2022-2025 kan deze specialist in 2022 de Visie op Participatie implementeren in de organisatie en in het wijkgericht werken.

Wat willen we bereiken?

II.c. Veenendaal is een betrouwbare samenwerkingspartner.

Als gemeenten hebben we elkaar nodig om onze doelstellingen te kunnen realiseren. We zijn ervan doordrongen dat we veel grote maatschappelijke vraagstukken als gemeente niet alleen aan kunnen, maar dat de kracht in de samenwerking ligt. Naast de intensieve samenwerking met de gemeenten Rhenen en Renswoude in Zuidoost-Utrecht, hecht Veenendaal eraan een scharnierfunctie te vervullen in de regio FoodValley en tussen de provincies Utrecht en Gelderland.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.c.1. We geven blijvend invulling aan de scharnierfunctie van Veenendaal in de Regio FoodValley en tussen de provincies Utrecht en Gelderland.

In de diverse samenwerkingsverbanden en regionale overleggen is doorlopend aandacht voor de invulling van de scharnierfunctie.

II.c.2. We richten ons op Renswoude en Rhenen, maar zeker ook op de andere (buur)gemeenten zoals Ede, Wageningen, Woudenberg en Scherpenzeel.

Onder andere door middel van diverse dienstverleningsovereenkomsten en in verschillende overleggen vindt er samenwerking plaats met de genoemde gemeenten.

Wat willen we bereiken?

II.d. Adequate sturing en controle ten aanzien van verbonden partijen waarin de gemeente Veenendaal deelneemt.

De Kadernota Verbonden Partijen en het daarin opgenomen instrumentarium worden hiervoor benut.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.d.1. De door de gemeenteraad vastgestelde Kadernota Verbonden partijen wordt gelijk voorgaande jaren ook in 2021 gemonitord en zo nodig geactualiseerd.

Algemeen Burger en samenwerking

Beleidsindicatoren Burger en samenwerking

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
0.1 Bestuur	Demografische druk	%	CBS	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	76	75,9	nmb	70	70,1	nmb

Verbonden partijen Burger en samenwerking

De gemeenschappelijke regeling Foodvalley is getroffen om de Regio een Europese topregio te maken op het gebied van innovatie in de foodsector met versterking van de leefomgeving.

Beleid gerelateerd aan thema Burger en samenwerking

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Kadernota verbonden partijen	2016

Taakvelden thema Burger en samenwerking

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.1 Bestuur	Baten	-81	-81	-81	-81
	Lasten	2.935	2.897	2.939	2.976
Totaal 0.1 Bestuur		2.854	2.816	2.858	2.896
Totaal Thema Burger en samenwerking		2.854	2.816	2.858	2.896

Thema III – Veiligheid samenleving

Wat willen we bereiken?

III.a. Inwoners/ondernemers zijn zich bewust van cybercriminaliteit en nemen voldoende maatregelen om dit te verminderen.

De toename van de digitale dreiging vraagt om extra aandacht. Daarbij is het van belang dat de samenleving zich steeds meer bewust wordt van de toename van cybercriminaliteit en voorkomen moet worden dat zij burgers slachtoffer worden van deze nieuwe vorm van criminaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.a.1. Inzetten op preventie en bewustwording van de digitale dreiging naar bewoners, ondernemers en het maatschappelijk middenveld.

III.a.2. Het bevorderen van een goede registratie waardoor de zichtbaarheid wordt vergroot en opsporing meer prioriteit krijgt.

III.a.3. We sluiten aan bij landelijke en regionale initiatieven met als doel de cyberweerbaarheid te vergroten.

Wat willen we bereiken?

III.b. In 2022 als 1 overheid de vervolgstap maken naar een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit in Veenendaal.

Het doel in onze ondermijningsaanpak is: Samen met onze partners voorkomen en bestrijden van de onzichtbare criminaliteit die ons gezag ondermijnt en het vertrouwen van de samenleving in de autoriteiten aantast. Dit doen we door (1) deze criminaliteit transparant en consequent aan te pakken, (2) criminele gelegenheidsstructuren tot een minimum te beperken en (3) onze partners, ondernemers en bewoners bewust te maken van en weerbaar te maken tegen deze vorm van criminaliteit. Naast de activiteiten uit 'Ondermijning in Veenendaal' van beeld naar aanpak en de activiteiten die binnen het IVP Heuvelrug gezamenlijk met de andere gemeenten worden gedaan, zet Veenendaal in het IVP Heuvelrug in op een aanpak van de drugsproblematiek, die breder is dan alleen ondermijning. We willen drugsgebruik beperken en normalisering van gebruik tegengaan, de handelsketen verstoren en voor drugscriminelen een onaantrekkelijke gemeente zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.b.1. Inzicht krijgen in ondermijnende activiteiten en de factoren die het voor criminelen aantrekkelijk maken zich te vestigen.

III.b.2. Intensiveren van de samenwerking met 4 Heuvelruggemeenten waardoor we criminele samenwerkingsverbanden aanpakken en als 1 overheid naar buiten treden.

III.b.3. Zorgen dat het instrumentarium voor de aanpak van ondermijning en drugsproblematiek op orde is. Hiervoor nieuwe wetgeving (bijv. Bibob) implementeren, handhaven en uitvoeren o.a. door integrale controles.

III.b.4. Bestuurlijke, maatschappelijke weerbaarheid vergroten door (daar waar mogelijk samen met de andere 4 heuvelruggemeenten) bijeenkomsten en trainingen te organiseren. De inzet op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid is er ook op gericht de meldingsbereidheid te verhogen.

III.b.5. Specifiek voor het onderwerp drugs zetten we ook voorlichting in gericht op jongeren met betrekking tot gebruik en handel en ontwikkelen we interventies om te zorgen dat jongeren stoppen met de handel in drugs.

Wat willen we bereiken?

III.c. De kans op High Impact Crime (woninginbraken, overvallen, snel-, of plof- en ramkraken) in Veenendaal verminderen.

High Impact Crimes (HIC) zijn misdrijven die een grote impact op hun slachtoffers hebben. In Veenendaal gaat het om woninginbraken, ram-, plof- en snelkraken, overvallen en (huiselijk) geweld. Gezamenlijk blijven we werken aan een aanpak om deze misdrijven te verminderen. Bewoners en ondernemers willen we er hierbij van bewust maken wat zij kunnen doen om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van HIC. Daarnaast zetten we ons bestuursrechtelijke instrumentarium in (digitaal opkopersregister, last onder dwangsom bij inbrekerswerktuigen, tijdelijk huisverbod bij huiselijk geweld) en de persoonsgerichte aanpak van daders om te zorgen dat het voor daders minder aantrekkelijk wordt om zich met HIC bezig te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.c.1. De meldingsbereidheid en de heterdaadkansen vergroten door het stimuleren van burgerparticipatie (bijvoorbeeld Burgernet en Whatsappbuurtpreventie voor criminaliteit en het bekendmaken van de meldcode voor huiselijk geweld).

III.c.2. Inventariseren van risicolocaties voor straatovervallen, ram-, plof- en snelkraken en uitvoeren van gerichte maatregelen op deze locaties.

III.c.3. Ondernemers en personeel bewust maken van hun veiligheidssituatie door training en bijeenkomsten en de nazorg overvalscan bij getroffen ondernemers aanbieden.

III.c.4. Voorkomen van heling door ondernemers te wijzen op hun verantwoordelijkheden en door de handhaving van het Digitaal opkopersregister (DOR).

III.c.5. Het verbeteren van een integrale persoonsgerichte aanpak van de daders van HIC (high impact crime) door het inzetten van het bestuursrechtelijke instrumentarium.

Wat willen we bereiken?

III.d. In de samenleving is er begrip voor elkaar en tolerantie waarbij er geen plek is voor extreem gedachtegoed en parallelle samenlevingen.

In Veenendaal wonen we dicht op elkaar, we kennen een grote verscheidenheid aan culturen en gebruiken, zowel vanuit etniciteit, als vanuit religie, geaardheid en politieke ideologieën. Dat vraagt om tolerantie, aanpassingsvermogen en respect voor elkaar. Schurende leefstijlen kunnen polarisatie tot gevolg hebben.

Het uitgangspunt van de inclusieve samenleving geeft mede richting aan diversiteit in Veenendaal. Inclusief betekent dat er voor iedereen kansen zijn in Veenendaal en dat we geen mensen buitensluiten. Cruciaal hierin is het contact onderhouden en samenwerken met bevolkingsgroepen die nu onderbelicht blijven, zich zo voelen of zich steeds meer terugtrekken. We streven naar een netwerk van bewuste gemeenschappen die vertrouwen hebben in elkaar, in de organisaties in de Veense samenleving en in de overheid.

Tegengestelde standpunten horen bij een open democratische samenleving. Het geeft stem aan belangen, emoties en helpt bij de vorming van groepen. Groepen bieden individuen een platform om een identiteit te ontwikkelen, bijvoorbeeld in kerken, moskeeën, op school, verenigingen en op internet. Dat kan ook doorslaan, dan wordt het eerder bedreigend. In dat geval kan de democratische rechtsstaat ondermijnd worden: groepen komen met hun rug naar de samenleving te staan en zien de bestaande rechtsstaat niet langer als de hunne.

Wat gaan we daarvoor doen?

III.d.1. Netwerken in de samenleving versterken met als doel om polarisatie te signaleren en tegen te gaan.

III.d.2. Samen met partners ontwikkelen we interventies om extreem gedachtegoed en het creëren van parallelle samenlevingen aan te pakken. We volgen daarbij 3 sporen: 1) Gesprek & dialoog, 2) Confronteren & aanspreken en 3) Verstoring & handhaven.

Algemeen Veiligheid samenleving

Veiligheid is een belangrijk item in Veenendaal. In het raadsprogramma van Veenendaal 2018-2022 wordt aangegeven dat alles op alles wordt gezet om criminaliteit in Veenendaal zo min mogelijk kans te geven. Het Integraal Veiligheidsplan Heuvelrug 2019-2022 en het Plan van aanpak ondermijning: Van beeld naar aanpak zijn 2 belangrijke beleidskaders die in 2022 leidend zijn voor ons werk in het veiligheidsdomein. Daarnaast is veiligheid een belangrijk thema in de omgevingsvisie. Naast de uitvoering van het IVP en de aanpak van ondermijning is het interventieteam aan de slag met de persoonsgerichte aanpak. Samen met nazorg ex-gedetineerden en huiselijk geweld wordt ingezet op het voorkomen van recidive van de betrokkene. Veenendaal heeft daarnaast een adequate crisisbeheersings- en brandweerorganisatie.

Beleidsindicatoren Veiligheid samenleving

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdreclasse-ning	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	Percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	0,3	nmb	nmb	0,4	nmb	nmb
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	nmb	nmb	nmb	nmb	nmb	nmb
1.2 Openbare orde en veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar.	84	nmb	nmb	113	nmb	nmb
1.2 Openbare orde en veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	2,4	nmb	nmb	2	nmb	nmb
1.2 Openbare orde en veiligheid	Geweldd misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	Aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners.	3,7	nmb	nmb	4,6	nmb	nmb
1.2 Openbare orde en veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	Aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	1,7	nmb	nmb	1,8	nmb	nmb
1.2 Openbare orde en veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	Aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	3,7	nmb	nmb	4,5	nmb	nmb

Verbonden partijen Veiligheid samenleving

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De VRU is een samenwerkingsverband van en voor de 26 Utrechtse gemeenten. Zij behartigt het belang van de gemeente op de terreinen brandweerzorg, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (Ghor), rampenbestrijding, risico- en crisisbeheersing. Daarnaast heeft de VRU de zorg voor een adequate samenwerking met politie en de RAVU (regionale ambulancevoorziening Utrecht) ten aanzien van de gemeenschappelijke meldkamer en een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Beleid gerelateerd aan thema Veiligheid samenleving

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Gezamenlijk IVP Heuvelrug 2019-2022	20-12-2018
Ondermijning in Veenendaal: van beeld naar aanpak 2018-2022	12-12-2017

Taakvelden thema Veiligheid samenleving

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	Baten	-6	-6	-6	-7
	Lasten	3.464	3.470	3.610	3.663
Totaal 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer		3.457	3.464	3.604	3.656
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	-45	-45	-46	-47
	Lasten	632	643	654	664
Totaal 1.2 Openbare orde en veiligheid		588	598	608	617
Totaal Thema Veiligheid samenleving		4.045	4.062	4.212	4.274

PROGRAMMA 5 – ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Visie Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Dit programma heeft betrekking op de inkomsten die niet direct aan een programma worden toegerekend. De belangrijkste inkomstenbronnen voor dit programma zijn de van het rijk te ontvangen gemeentefondsuitkering en de opbrengsten uit de onroerende zaak belasting (OZB).

Het doel van beheersing van algemene middelen is om de risico's zo goed mogelijk in beeld te hebben (inventariseren/benoemen) en zo goed mogelijk te beheersen (door het nemen van beheersmaatregelen).

Hiervoor zorgen we door een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Daarmee blijven we binnen de kaders van het repressief toezicht van de provincie. We zetten een heldere beslisboom in om eventuele dreigende tekorten op te lossen.

We houden de vastgestelde financiële beleidsregels actueel met de landelijke en lokale ontwikkelingen.

Onze planning- en control cyclus is zo ingericht dat raad en college de sturings- en verantwoordingsinformatie krijgen die ze nodig hebben voor de uitvoering van de opgedragen taak. Wij zorgen ervoor dat deze informatie betrouwbaar, juist, tijdig en volledig is.

Thema's Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

- I. Treasury
- II. OZB en belastingen overige
- III. Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Financiën Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	137.656	139.480	138.695	141.394
Lasten	1.402	2.589	4.097	4.520
Saldo programma (voor mutaties reserves)	136.254	136.892	134.598	136.874
Beschikkingen	7	7	1.064	7
Stortingen	20	2.020	20	20
Saldo mutaties reserves	-13	-2.013	1.044	-13
Saldo programma (na mutaties reserves)	136.241	134.879	135.643	136.861

Actuele ontwikkelingen Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Thema I - Treasury

Treasury

Door de lage rente is geld lenen nog steeds erg goedkoop. Als gevolg van het beleid van de Europese Centrale Bank zal naar verwachting de rente nog wel even aan de lage kant blijven. Er is hierbij wel een risicofactor aanwezig. In de Verenigde Staten wordt momenteel gewerkt aan een zeer omvangrijk stimuleringsprogramma. Dit programma is zo omvangrijk dat dit een substantiële toename betekent in de vraag naar geld. En waar de vraag

substantieel toeneemt stijgt de prijs. Door de rentestand strak te monitoren zal tijdig op deze ontwikkeling worden ingespeeld.

Verder speelt dat kort geld voor de gemeente een bron van inkomsten oplevert omdat kasgeld wordt geleend tegen een negatieve rente van -0,5%. Hierdoor kan een behoorlijk bedrag binnengehaald worden voor de gemeente.

Voor ons treasurybeleid heeft deze verruiming weinig gevolgen omdat we zullen proberen zoveel mogelijk te profiteren van de negatieve rente bij een roodstand in rekening courant.

Thema II - OZB en belastingen overige

Tarieven belastingen

De belangrijkste inkomstenbron uit de gemeentelijke heffingen is de OZB. Doordat de financiële positie van de gemeenten de laatste jaren zwaar onder druk staat, zijn veel gemeenten genoodzaakt de tarieven van de OZB te verhogen om toch een sluitende begroting te kunnen presenteren.

Naast de gebruikelijke trendmatige tariefsaanpassing zijn de tarieven het laatst aangepast voor het jaar 2019 (10% extra voor verzachtende maatregelen in het kader van het Sociaal Domein).

Ook voor 2022 zal geen voorstel worden gedaan om de tarieven aan te passen (naast de trendmatige aanpassing). Veel inwoners en ondernemers hebben al moeite genoeg het hoofd boven water te houden vanwege de coronacrisis. Ook in het meerjarenperspectief is geen extra verhoging voorzien.

Maatwerk bij de invordering

Bij alle heffingen verlenen wij maatwerk waar het gaat om de invorderingen. Er worden ruime betalingsmogelijkheden geboden voor gespreide betaling van de opgelegde aanslagen. Tot op heden kan de conclusie worden getrokken dat mede door deze mogelijkheden er weinig achterstanden en betalingsproblemen ontstaan. Zo nodig passen we dit maatwerk ook in 2022 toe.

Thema III - Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Algemene uitkering

De fondsbeheerders hebben besloten de besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds aan het volgend kabinet te laten. Dit betekent dat de invoering van de nieuwe verdeling opschuift naar 1 januari 2023. Reden hiervoor is de huidige financiële positie van gemeenten en de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere toereikende financiering van de jeugdzorg. Het is van belang dat er helderheid is over de financiële positie van gemeenten alvorens het Rijk tot de invoering van het nieuwe verdeelmodel over gaat.

Thema I – Treasury

Algemeen Treasury

Voor een nadere toelichting rondom het treasurybeleid wordt verwezen naar de paragrafen weerstandsvermogen en risicobeheer en financiering.

Taakvelden thema Treasury

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.5 Treasury	Baten	-1.905	-1.896	-1.891	-1.891
	Lasten	584	597	609	609
Totaal 0.5 Treasury		-1.321	-1.299	-1.281	-1.281
0.8 Overige baten en lasten	Baten	0	0	0	4
	Lasten	466	1.635	3.125	3.543
Totaal 0.8 Overige baten en lasten		466	1.635	3.125	3.547
Totaal Thema Treasury		-854	336	1.844	2.266

Thema II- OZB en belastingen overige

Beleidsindicatoren OZB en belastingen overige

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Veenendaal			Landelijk		
					2020	2021	2022	2020	2021	2022
0.61 OZB-woningen	Gemiddelde WOZ waarde	1.000 euro	CBS	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	254	nb	nb	270	nb	nb
0.61 OZB-woningen	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	579	617	nb	700	733	nb
0.61 OZB-woningen	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	609	646	nb	773	810	nb

Taakvelden thema OZB en belastingen overige

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.61 OZB woningen	Baten	-8.005	-8.207	-8.414	-8.691
	Lasten	204	207	210	213
Totaal 0.61 OZB woningen		-7.801	-8.000	-8.204	-8.478
0.62 OZB niet-woningen	Baten	-6.659	-6.860	-7.068	-7.238
	Lasten	107	109	110	112
Totaal 0.62 OZB niet-woningen		-6.552	-6.752	-6.957	-7.126
0.64 Belastingen Overig	Baten	-557	-3.357	-574	-581
	Lasten	41	41	42	43
Totaal 0.64 Belastingen Overig		-517	-3.315	-532	-539
Totaal Thema OZB en belastingen overige		-14.869	-18.067	-15.694	-16.143

Thema III - Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Taakvelden thema Uitkeringen en gemeentefonds en algemeen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Baten	-120.530	-119.160	-120.748	-122.996
Totaal 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		-120.530	-119.160	-120.748	-122.996
Totaal Thema Uitkeringen en gemeentefonds algemeen		-120.530	-119.160	-120.748	-122.996

PROGRAMMA 6 – BEDRIJFSVOERING

Visie Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is geen doel op zich, het is een belangrijk middel om de resultaten die het bestuur wil bereiken ook daadwerkelijk te realiseren. Een beleidsinhoudelijke visie en een visie op de organisatie vormen een samenhangend geheel. Ofwel: de organisatie moet passen bij en afgestemd zijn op de ambities en de daaraan gekoppelde doelstellingen die het bestuur voor ogen heeft.

Het takenpakket van de gemeente verandert voortdurend (Sociaal Domein, Omgevingswet, ontwikkelingen rond de Informatieveiligheid e.d.) waarbij de financiële mogelijkheden beperkt zijn. Dat vereist flexibiliteit van de organisatie waarbij slim en integraal samenwerken belangrijk zijn, naast de klant- en resultaatgerichtheid. Alleen op deze wijze kunnen de door de raad gestelde doeleinden gerealiseerd worden.

De visie op de bedrijfsvoering is dus dynamisch en moet steeds aangepast worden aan de situatie en actuele ontwikkelingen, zonder de gestelde doeleinden uit het oog te verliezen. De situatie rond het coronavirus hebben dit effect versterkt. Het traditionele werken is grotendeels verdwenen; we gaan steeds meer werken conform het concept 'Veens Werken' waarbij de medewerker zelf kiest waar en wanneer hij werkt. Dit vereist een andere wijze van aansturing. Het gemeentehuis wordt een plaats van ontmoeting en overleg.

De komende jaren zullen de inspanningen op het gebied van informatiebeveiliging aanzienlijk worden verscherpt. De formatie hiervoor is aangepast en in de Kadernota zijn daar extra financiële middelen voor opgenomen. Maximale inspanningen zijn vereist om de vertrouwelijkheid van de gemeentelijke gegevens van onze inwoners te beschermen.

Gemeenten en provincies moeten naar verwachting per verslagjaar 2022 (in plaats van 2021) zelf in de jaarrekening verantwoording afleggen over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. De accountant beperkt zich dan tot een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. Voorbereidende werkzaamheden om te kunnen voldoen aan deze eis zijn in volle gang, waarbij vooral de nadruk ligt op de interne controle van de werkprocessen.

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt op een aantal zaken verder ingegaan.

Thema's Bedrijfsvoering

- I. Dienstverlening (intern)
- II. Security- en informatiemanagement
- III. Middelen
- IV. Advisering en detachering
- V. Bedrijfsvoering algemeen

Financiën Bedrijfsvoering

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	6.184	6.200	6.211	6.227
Lasten	52.900	53.827	54.670	55.634
Saldo programma (voor mutaties reserves)	-46.715	-47.627	-48.459	-49.408
Beschikkingen	125	125	175	175
Stortingen	604	509	0	0
Saldo mutaties reserves	-479	-384	175	175
Saldo programma (na mutaties reserves)	-47.195	-48.011	-48.284	-49.233

Lasten en baten totaal taakveld overhead Bedrijfsvoering

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.4 Overhead	Baten	-6.184	-6.200	-6.211	-6.227
	Lasten	27.278	28.213	29.026	29.897
Totaal 0.4 Overhead		21.094	22.013	22.815	23.671
Totaal Taakveld Overhead (A)		21.094	22.013	22.815	23.671

Toegerekende apparaatskosten op taakvelden in programma's

tkv	omschrijving taakveld	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot t 2025
0.2	Burgerzaken	1.263	1.262	1.264	1.269
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	38	38	38	38
0.61	OZB woningen	1.052	1.052	1.053	1.057
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0
0.64	Belastingen Overig	85	85	85	85
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	161	161	161	162
1.2	Openbare orde en Veiligheid	1.985	1.984	1.986	1.993
2.1	Verkeer en vervoer	1.736	1.735	1.737	1.744
2.2	Parkeren	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	705	705	706	708
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	16	16	16	16
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	85	85	85	85
3.4	Economische promotie	71	71	71	71
4.1	Openbaar basisonderwijs	3	3	3	3
4.2	Onderwijshuisvesting	101	101	101	102
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	828	828	829	832
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	186	186	186	187
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	178	178	178	178
5.4	Musea	16	16	16	16
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.848	1.847	1.850	1.856
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	653	653	654	656
6.2	Wijkteams	538	538	539	542
6.3	Inkomensregelingen	3.638	3.637	3.642	3.655
6.4	Begeleide participatie	402	402	402	404
6.5	Arbeidsparticipatie	2.315	2.315	2.317	2.326
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	1.995	1.995	1.997	2.004
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	815	814	815	818
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	284	284	285	286
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	329	329	329	329
7.1	Volksgezondheid	134	134	134	135
7.2	Riolering	254	254	254	255
7.3	Afval	0	0	0	0
7.4	Milieubeheer	555	555	555	557
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	213	213	213	214
8.1	Ruimtelijke Ordening	1.624	1.623	1.625	1.631
8.3	Wonen en bouwen	1.514	1.514	1.516	1.521
Totaal toegerekende apparaatkosten (B)		25.622	25.613	25.644	25.737
Nog te realiseren in projecten / investeringen (C)*		3.488	3.488	3.488	3.488
Totaal Bedrijfsvoering (A+B+C)		50.203	51.115	51.947	52.896

*) Dit betreffen investeringskosten die geen onderdeel uitmaken van de baten en lasten binnen de exploitatie

Actuele ontwikkelingen Bedrijfsvoering

Thema I - Dienstverlening (intern)

ICT

In de komende jaren zal de digitalisering binnen de gemeente verder voortgezet worden. Dit zal deels op basis van interne behoeften en ontwikkelingen van de gemeente plaats vinden, maar daarnaast zal zoveel mogelijk aangesloten worden bij de landelijke ontwikkelingen.

Intern zijn er wensen om de werkprocessen te digitaliseren en de efficiency te vergroten door het automatiseren van procesonderdelen zoals bijvoorbeeld de autorisatie van documenten door de inzet van de elektronische handtekening, de digitalisering van archivering en informatiebeheer. Zowel binnen het fysieke en het sociaal domein is er behoefte aan informatie die sturend is in besluitvorming en beleidsuitvoering. Hiervoor zullen zo mogelijk meer dashboards en managementrapportages ontwikkeld worden. Dit past bij de richting van data gedreven werken die de gemeente ingeslagen is.

Er zal ook aangesloten worden bij de landelijke ontwikkelingen binnen gemeenten zoals het verdere toepassen van de Common Ground-architectuur binnen het applicatielandschap waarbij applicaties en gegevens van elkaar los worden gekoppeld. In dit kader zal de gemeente binnen haar architectuur ook steeds meer gebruik maken van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI), waarbij generieke bouwblokken van de infrastructuur worden ingezet.

Nieuwe wetgeving als de Wet Open Overheid, naar verwachting van kracht vanaf 2022, waarbij overheidsorganisaties moeten zorgen dat informatie vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten moet zijn, zal een grote impact hebben op de informatievoorziening en het applicatielandschap. Ook de Wet Digitale overheid zal naar verwachting in werking treden in 2022.

De elektronische toegang van burgers en bedrijven tot de publieke dienstverlening wordt hiermee gestandaardiseerd en beter beveiligd, maar vraagt wel aanpassingen in websites en applicaties.

Binnen de infrastructuur zullen de komende jaren in het teken staan van vernieuwing van het netwerk, back-up en storage en de implementatie van de nieuwe werkplek (startend in 2021). Met betrekking tot de ontwikkeling van de eigen ICT-Organisatie wordt de IT-strategie die in 2021 is uitgevoerd, in de jaren daarna geoperationaliseerd. In de IT-strategie worden toekomstige keuzes gemaakt voor de architectuur, de IT-organisatie en IT-governance en de benodigde competenties. Tevens zal de gemeente zich heroriënteren op de ICT-samenwerking in de regio.

Nieuw werkplekconcept

De gemeente heeft in het kader van 'het Veens werken' gekozen voor de mobiele werkplek. In 2021 is de ICT-architectuur en het ontwerp ontwikkeld voor het nieuwe werkplekconcept. Op basis hiervan is het nieuwe concept gebouwd en is gestart met het uitrollen naar een deel van de medewerkers. Deze digitale werkplek vervangt het vaste telefoontoestel en de virtuele desktop infrastructuur en bestaat voor iedere medewerker uit een beveiligde set van smartphone en laptop. Met deze voorzieningen kan de medewerker overal werken, onafhankelijk van tijd en plaats, mits er van een internetvoorziening gebruik gemaakt kan worden. Het beheer van de devices die deel uitmaken van de mobiele werkplek zal zoveel mogelijk centraal en op afstand plaats vinden. Dit geeft ook de mogelijkheid om de beveiliging van de devices op afstand te bewaken en het beheer efficiënt uit te voeren. In 2022 wordt de verdere uitrol van de nieuwe werkconcept uitgevoerd.

Thema II - Security & informatiebeveiliging

Meerjarenplan informatiebeveiliging / ISMS

Binnenkort willen we overgaan op de invoering van een ISMS-systeem. Een ISMS

(information security managementsysteem) is het systematisch managen van gevoelige bedrijfsinformatie, zodat deze veilig blijft. Het omvat mensen, processen en IT-systemen en informatie met behulp van een cyclisch en iteratief risicobeheerproces. Het ISMS-proces kan gezien worden als een PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) voor informatiebeveiliging.

De start daarvoor is het opstellen van een meerjarenplan Informatiebeveiliging voor de jaren 2021-2025. Dit plan dient drie doelen:

1. Het eerste doel van dit meerjarenplan is om de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) succesvol gemeente breed te implementeren op basisbeveiligingsniveau 2 (BBN);
2. Het tweede doel van dit meerjarenplan is de verdere volwassenheidsgroei van onze gemeentebrede informatiebeveiliging (aanvullend op het BIO BBN) van volwassenheidsniveau 1 in 2022 naar minimaal niveau 3 in 2025, waarmee we dit aansluiten op het vastgestelde Veense strategisch privacybeleid;
3. Het derde doel is het periodiek opstellen en actualiseren van een goede interne/externe dreigingsanalyse voor de informatiebeveiliging van Veenendaal op basis van het landelijke dreigingsbeeld van de IBD. Op basis van deze analyses, willen we periodiek het strategisch, tactisch en uitvoerend beleid en de bijbehorende maatregelen uitvoeren, monitoren en evalueren.

Het college heeft de ambitie om zo snel mogelijk op het beoogde veiligheidsniveau 3 te komen. De huidige financiële ruimte binnen de gemeente is momenteel echter beperkt. Toch wil het college deze ambities zo goed mogelijk realiseren, gelet op de grote risico's tijdens de wapenwedloop met de cybercriminaliteit voor de gemeente en de maatschappij. Om op alle punten te voldoen aan de eisen die gesteld worden op het gebied van de informatievoorziening zullen hoge kosten gemaakt moeten worden. Een globale becijfering laat zien dat het jaarlijks om € 0,5 miljoen gaat. Gelet op de problemen met hackers in de dagelijkse praktijk heeft dit onderwerp hoge prioriteit; denk bijvoorbeeld aan de ransomware-aanvallen bij gemeente Hof van Twente en Universiteit Maastricht. Het meerjarenplan - dat eind 2021 wordt opgesteld - houdt hier rekening mee en zal de prioritering bepalen.

AVG

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) gaat over het goed beschermen van persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens (externe toezichthouder) luidt om die reden ook de noodklok, zij ziet een explosieve toename van hacks en datadiefstal. Persoonsgegevens zijn steeds vaker het doelwit geworden van criminelen. Dit zorgt ervoor dat voldoen aan de AVG een continue proces is waarin we de risico's vaststellen en daarbij ook maatregelen om deze te mitigeren.

Het nieuwe Strategisch beleidskader Privacy is vastgesteld waarin een meer risico-gestuurde aanpak centraal staan. Privacy vormt (naast informatiebeveiliging, archivering en rechtmatigheid) een van de vier pijlers van het Veense kwaliteitssysteem voor de gemeentelijke organisatie en bedrijfsvoering. Hierin komen de normen terug die nodig zijn voor een goede naleving op de AVG. De normen zijn vertaald naar normen op organisatie niveau, maar ook op het niveau van applicaties als ook op het niveau van processen. Het sturen op risico's als ook de nodige maatregelen borgen wordt de komende jaren het aandachtspunt. Hierin wordt voornamelijk samengewerkt met informatiebeveiliging als ook met archivering, vanwege de overlapping in de disciplines. Daarnaast voeren we de andere wettelijke verplichtingen van de AVG uit zoals rechten van de betrokkene, datalekkenprocedure, register van verwerkingen etc.

De reikwijdte van de verantwoordelijkheid van de gemeente gaat over alle interne processen maar ook over alle processen die we uitbesteden aan derden (verwerkers). Intern wordt er gewerkt met de three lines of defence model, waarin een goede vertegenwoordiging van de

tweede lijn noodzakelijk is voor het adviseren en helpen uitvoeren van alle werkzaamheden. Maar we moeten ook regie uitoefenen op de risico's bij de verwerkers, juist om te voorkomen dat we daar niet in control zijn. Voor de tweede lijn op een goede wijze uit te voeren wordt er structurele formatie uitbreiding gevraagd. Dit is noodzakelijk voor de wens om naar risico gestuurd te gaan werken en ondersteuning te bieden aan de teamleiders hiervoor. Daarnaast wordt er door team control budget gevraagd om audits of risico analyses uit te voeren. Uitgegaan wordt van 4 audits per jaar waarbij de focus ligt op hoog risico verwerkingen en leveranciers zoals IoT (Internet of Things), interne audit WPG (Wet politiegegevens met name voor de ondersteunende cloud applicatie) als ook verwerkingen met complexe samenwerkingsverbanden of data-uitwisselingen. Voorgesteld wordt om vanaf 2022 jaarlijks € 20.000 te ramen voor de uitvoering van deze audits.

Thema III - Middelen

Geen bijzonderheden te benoemen binnen dit thema.

Thema IV - Advisering en detachering

Geen bijzonderheden te benoemen binnen dit thema.

Thema V - Bedrijfsvoering algemeen

Rechtmatigheidsverklaring (In Control Statement)

In 2021 zijn we gestart met een pilot voor een rechtmatigheidsverklaring (een verantwoording gericht op de financiële rechtmatigheid en hantering van wettelijke normen). Het implementeren hiervan vraagt een belangrijke focus op kwaliteit en de controle daarop. Dat zal betekenen dat de bestaande interne controlefunctie beter verankerd zal moeten worden in de gehele organisatie. Dit vraagt aandacht van alle teams om een doorontwikkeling te maken en ook de nodige inzet en capaciteit hiervoor vrij te maken. Daarnaast zal voor het jaar 2022 en volgende jaren de gemeente moeten vaststellen in hoeverre ze willen doorgroeien naar een in control statement en wat het ambitieniveau hierin is.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) betreft de beoogde opvolger van de Wob, de Wet openbaarheid van bestuur. Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer een herziene versie van Woo aangenomen. De Eerste Kamer heeft het voorstel op 13 april jl. in commissieverband besproken en vragen gesteld aan de minister. De verdere behandeling moet nog plaatsvinden. Als de wet wordt aangenomen zullen veel meer documenten dan voorheen actief moeten worden geopenbaard en online voor eenieder beschikbaar moeten worden gemaakt. Deze documenten zullen soms gedeeltelijk moeten worden geanonimiseerd. Er zullen onder andere maatregelen moeten worden getroffen om digitale informatie duurzaam toegankelijk te maken, er zal beleid moeten worden opgesteld over openbaarheid en hierover zal jaarlijks verantwoording moeten worden afgelegd. De organisatie zal dusdanig moeten worden ingericht dat aan de eisen van de wet wordt voldaan en vragen van burgers over de beschikbaarheid en vindplaats van informatie binnen de gemeentelijke organisatie kunnen worden beantwoord.

Voor het actief openbaar maken van de verplichte informatiecategorieën moet de gemeente straks gebruik maken van een centrale publicatievoorziening genaamd PLOOI (Platform Open Overheidsinformatie), beheerd door het BZK-agentschap UBR|KOOP.

Er komt een landelijk adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding; een geschillencommissie. Deze nieuwe procedure staat naast de al bestaande bezwaarprocedure.

Documenten met persoonlijke beleidsopvattingen uit intern beraad worden straks minder beschermd. Bij stukken bestemd voor 'formele bestuurlijke besluitvorming' moeten

beleidsopvattingen straks standaard worden geopenbaard in niet tot personen herleidbare vorm.

Het betreft hier een organisatievraagstuk dat betrekking heeft op informatiebeheer, archivering, openbaarmaking en waarbij tegelijkertijd privacyaspecten een rol zullen spelen. Naast organisatorische inbedding zullen naar verwachting ook applicaties nodig zijn voor uitvoering.

Vooralsnog gaat de VNG er van uit dat het voorstel begin 2022 in werking zal treden, alhoewel een iets later tijdstip niet helemaal is uitgesloten. Voor de uitvoering van de Woo komt geld beschikbaar.

De VNG geeft op haar website aan dat er voor de uitvoering van de Wet open overheid voor gemeenten een bedrag beschikbaar komt van € 164 miljoen waarvan structureel € 42,1 miljoen per jaar en incidenteel € 121,9 miljoen. Wat dit voor Veenendaal gaat betekenen in financiële zin is nu nog niet duidelijk.

Inkoop

In 2020 is op basis van de keuze voor domeininkoop formatie toegekend aan inkoop. Eerste prioriteit is het invullen van de vacatures. Dit blijkt in de praktijk toch lastig te realiseren. De verwachting is dat in 2021 het team op sterkte komt. Daarnaast lag de prioriteit afgelopen jaar bij het vinden van een plek binnen de organisatie en het betrokken worden bij inkooptrajecten, het vullen van een gemeentebrede inkoopkalender en het harmoniseren van processen en formats. Hier zijn grote stappen in gemaakt. Komend jaar zal hier verder aan gewerkt worden. Daarnaast ligt de focus de komende jaren op de inrichting van een 'tenderboard' en het professionaliseren van het contractmanagement in de domeinen.

Thema I – Dienstverlening (intern)

Algemeen Dienstverlening (intern)

Taakvelden thema Dienstverlening (intern)

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.4 Overhead	Baten	-36	-34	-34	-35
	Lasten	22.212	22.368	22.430	22.541
Totaal 0.4 Overhead		22.176	22.335	22.395	22.506
Totaal Thema Dienstverlening (intern)		22.176	22.335	22.395	22.506

Thema II – Security & informatiebeveiliging

Algemeen Security & informatiebeveiliging

Taakvelden thema Security & informatiebeveiliging

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.4 Overhead	Baten	-11	-11	-11	-12
	Lasten	20	20	20	22
Totaal 0.4 Overhead		9	9	9	10
Totaal Thema Security & informatiebeveiliging		9	9	9	10

Thema III – Middelen

Taakvelden thema Middelen

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.4 Overhead	Baten	-169	-172	-174	-177
	Lasten	4.223	4.986	5.728	6.476
Totaal 0.4 Overhead		4.054	4.814	5.554	6.299
Totaal Thema Middelen		4.054	4.814	5.554	6.299

Thema IV - Advisering en detachering

Taakvelden thema Advisering en detachering

Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.4 Overhead	Baten	-2.399	-2.411	-2.418	-2.429
	Lasten	409	417	420	425
Totaal 0.4 Overhead		-1.991	-1.994	-1.998	-2.004
Totaal Thema Advisering en detachering		-1.991	-1.994	-1.998	-2.004

Thema V - Bedrijfsvoering algemeen

Algemeen bedrijfsvoering algemeen

Beleidsindicatoren Bedrijfsvoering algemeen

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Veenendaal		
				2020	2021	2022
0.3 Overhead	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,97	nnb	7,36
0.3 Overhead	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,56	nnb	6,78
0.3 Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	567	nnb	632
0.3 Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	14,66%	nnb	nnb
0.3 Overhead	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	11,12%	nnb	10,96%

Taakvelden thema Bedrijfsvoering algemeen

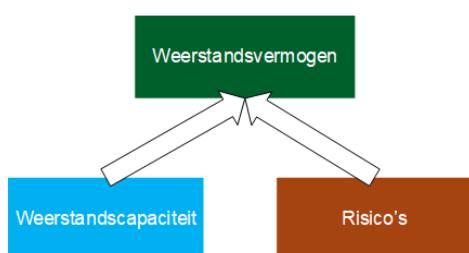
Taakveld (bedragen x € 1.000)	B/L	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.4 Overhead	Baten	-3.569	-3.572	-3.573	-3.574
	Lasten	415	422	428	435
Totaal 0.4 Overhead		-3.154	-3.150	-3.145	-3.140
Totaal Thema Bedrijfsvoering algemeen		-3.154	-3.150	-3.145	-3.140

PARAGRAFEN

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente Veenendaal in staat is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Risicobeheersing stelt zich als doel om in de eerste plaats inzicht te krijgen in de risico's. Daarnaast worden er adequate maatregelen getroffen. We streven er naar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid. Daarnaast gaan we het gesprek over risico's aan. Daarmee stimuleren we het risicobewustzijn van alle medewerkers in de organisatie.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit (beschikbare middelen) af te zetten tegen de benodigde weerstandscapaciteit (risico's). Verder wordt beoordeeld of er voldoende structurele en incidentele middelen zijn om structurele en incidentele risico's op te vangen.

In 2022 zal verder duidelijk worden welk effect de Covid-19 crisis zal hebben op de gemeentelijke financiële positie. Op basis van de 'Miljoenennota' zoals door het kabinet is gepresenteerd, herstelt de economie zich boven verwachting. Dit betekent dat we bij het bepalen van de risico's vooralsnog uitgaan van een 'mild' scenario, waarbij de risico's zich redelijk op het bestaande niveau handhaven.

Weerstandscapaciteit

De gemeentelijke weerstandscapaciteit bedraagt per 1 januari 2022 € 26,1 miljoen en bestaat uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit, de post "onvoorziene uitgaven" en stille reserves.

De gemeentelijke weerstandscapaciteit op 1 januari 2022 (in miljoenen)	
Algemene Reserve (incidenteel) stand voor de 2e bestuursrapportage 2021	18,7
Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)	5,3
Onvoorziene uitgaven (structureel)	0,1
Vrij aanwendbare deel bestemmingsreserves (startersleningen) (incidenteel)	1
Stille reserves (incidenteel)	1
Totaal	26,1

In de algemene reserve is € 18,7 miljoen beschikbaar voor het afdekken van risico's (incidentele capaciteit). De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt € 5,3 miljoen (structurele capaciteit). Voor onvoorziene uitgaven is € 0,1 miljoen beschikbaar (structurele capaciteit). Het vrij aanwendbare deel van de bestemmingsreserves (startersleningen) bedraagt € 1 miljoen (incidentele capaciteit). De stille reserves bedragen € 1 miljoen (incidentele capaciteit).

Risicomanagement

Voor de programmabegroting zijn de risico's die de gemeente loopt geactualiseerd. De omvang van de risico's bedraagt € 52 miljoen (€ 47 miljoen 2021).

In de hiernavolgende tabel is een overzicht opgenomen van de 10 belangrijkste risico's. Het betreft hier risico's waarvan de omvang hoger is dan € 0,5 miljoen. De opgenomen risico's zijn allen extern van karakter.

Top 10 risico's				
Omschrijving risico (omschrijving beheersmaatregel)	Effect	Kans	BSc	NSc
De parkeerexploitatie blijft achter bij de prognoses. (Promotie Veenendaal. Wijzigen fiscaal regime parkeren - gedeeltelijk).	€ 0,5 (s)	70%	25	16
De BUIG-uitkering van het rijk neemt af of de uitkeringslasten stijgen door een toename van het aantal cliënten. (De inzet van re-integratie- en poortwachters-instrumenten waardoor het aantal cliënten wordt beperkt).	€ 1,5 (i)	70%	25	20
Jeugdzorg is een 'open-eind' regelingen die kan leiden tot veel extra kosten. (Voor 2022 worden maatregelen ingezet om de uitgaven bij de jeugdzorg verder te beheersen. Deze maatregelen brengen risico's met zich mee. Op basis van een risicoanalyse van de in te voeren maatregelen wordt er rekening mee gehouden dat bij een deel van de maatregelen vertraging in de realisatie kan optreden (worst case).	€ 0,5 (s)	50%	20	12
Door Covid-19 ontstaan negatieve effecten die leiden tot extra uitgaven c.q. dalende inkomsten. (Inzet corona herstellfonds).	€ 1,7 (i)	50%	20	15
De BUIG-uitkering van het rijk neemt af of de uitkeringslasten stijgen door een toename van het aantal cliënten. (De inzet van re-integratie- en poortwachters-instrumenten waardoor het aantal cliënten wordt beperkt).	€ 1,5 (i)	70%	25	20
Daling gemeentefonds als gevolg van herijking of bezuinigingen voor het terugdringen van de staatsschuld (monitoring ontwikkelingen gemeentefonds).	€ 1,0 (s)	50%	12	12
Financiële tegenvallers bij gemeenschappelijke regelingen. (Nauwgezet volgen ontwikkelingen gemeenschappelijke regelingen en bijsturen waar mogelijk).	€ 1,0 (i)	70%	16	12
De invoering van de Omgevingswet is een complex en intensief traject. Daarbij worden diverse risico's onderkend zoals: mogelijke leges derving, veranderende samenwerking met derden, onzekerheid over de te verwachten kosten, software aanpassingen, nieuwe juridische procedures en uitstel van de wet. (Vormen van een projectgroep die als taak heeft de invoering van de Omgevingswet zorgvuldig voor te bereiden – de invoering van de wet is nu gepland op 1 juli 2022).	€ 1,0 (i)	50%	12	12
Op 1 januari 2016 is de wet Vennootschapsbelasting (VPB) overheidsbedrijven ingevoerd. Net als bij stichtingen en verenigingen wordt bij gemeenten bekeken welke activiteiten in de zin van de VPB structureel winstgevend zijn. Op basis van specifieke regels – over bijvoorbeeld rente en afschrijving – wordt jaarlijks winst of verlies van elk van deze activiteiten bepaald. Over de totale winst zal het VPB-tarief worden afgedragen. Voor de VPB vormt het cluster grondbedrijf en de relatie met OVO het belangrijkste aandachtsgebied. (Doorlichten beleidsterreinen waar VPB geldt. Interne controle. Anticiperen op de invoering).	€ 1,0 (i)	50%	12	12
Het - al dan niet bewust - lekken van geheime informatie. (Zorgvuldig omgaan met geheime informatie door interne controle en beveiligingsmaatregelen).	€ 1,0 (i)	50%	20	12

(i) = incidenteel risico (s) = structureel risico (BSc) = bruto score risico (NSc) = Netto score risico

Naast de bovengenoemde 'top 10' willen we afzonderlijk het risico met betrekking tot de ontwikkelingen van Theater Lampegiet. In de recent vastgestelde cultuurvisie en -nota is hier aandacht voor en tevens heeft de raad besloten dat er onderzoek moet worden gedaan naar de toekomst van het theater, waarbij vervanging / bouw van een nieuw theater een van de opties is. Ook als hiertoe niet wordt besloten en het huidige gebouw wordt behouden, zullen de komende jaren zeker de nodige kosten moeten worden gemaakt voor onderhoud en het voldoen aan wettelijke eisen. De verschillende keuzes hebben derhalve ieder significante (financiële) gevolgen.

Over bovenstaande tabel kan het volgende worden meegedeeld:

- Het risico DEVO staat op de 11e plaats en is daarom niet meer in de tabel opgenomen;
- De risico's bij de grondexploitaties en de projecten komen aan de orde in het projectenboek;

- De beschrijving van de risico's is globaal van aard. Voor gedetailleerde informatie en een verdere beoordeling van de risico's wordt u in een aantal gevallen verwezen naar de risico's zoals beschreven in de programma's;
- Alle risico's worden periodiek in de gemeentelijke organisatie besproken. Hoe hoger de risicoscore van een risico is hoe meer aandacht een risico krijgt;
- Dit jaar wordt ook de bruto score (BSc) en de netto score (NSc) weergegeven per risico zodat de invloed van de getroffen beheersmaatregelen zichtbaar wordt. De bsc en nsc worden berekend met behulp van onderstaande tabel;
- Bovenstaande aanpassingen zijn mede doorgevoerd in reactie op de rekenkamerbrief die ontvangen is op 16 maart jl.

Kans		Score Kans	Gevolg	Score Gevolg
< 10 jaar	10%	1	X < € 50.000	1
5 jaar < x < 10 jaar	30%	2	€ 50.000 < x < € 200.000	2
2 jaar < x < 5 jaar	50%	3	€ 200.000 < x < € 500.000	3
1 jaar < x < 2 jaar	70%	4	€ 500.000 < x < € 1.000.000	4
X > 1 jaar	90%	5	X > 1.000.000	5

De risicoscore wordt als volgt berekend:

- Een risico dat zich 1 maal in de 3 jaar kan voordoen met een gevolg van € 250.000 krijgt voor kans een 3 en voor gevolg een 3 en scoort dus $3 \times 3 = 9$;
- Een risico dat zich 1 maal in de 2 jaar kan voordoen met een gevolg van € 600.000 krijgt voor kans een 4 en voor gevolg een 4 en scoort dus $4 \times 4 = 16$.

Incidentele risico's - incidentele weerstandcapaciteit

Uit bovenstaande risicotabel blijkt dat voor € 9,05 miljoen aan grote incidentele risico's aanwezig zijn. Er is voor € 20,7 miljoen aan incidentele weerstandcapaciteit beschikbaar. Er is voldoende incidentele capaciteit aanwezig om incidentele risico's op te vangen.

Structurele risico's - structurele weerstandcapaciteit

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat voor € 2 miljoen aan structurele risico's aanwezig zijn. Er is voor een bedrag van € 5,4 miljoen (onbenutte belastingcapaciteit € 5,3 miljoen en onvoorzien € 0,1 miljoen) aan structurele weerstandcapaciteit beschikbaar. Ook hier is sprake van een juiste verhouding.

Op grond van het voorgaande kan geconcludeerd worden dat de balans incidentele/ structurele risico's en incidentele/ structurele weerstandcapaciteit ruimschoots in evenwicht is.

Weerstandsvermogen

Om verantwoord met risico's om te gaan, is het noodzakelijk een buffer (weerstandcapaciteit) te hebben. De benodigde weerstandcapaciteit kan lager zijn dan de omvang van de risico's (€ 52 miljoen) aangezien niet alle gemeentelijke risico's die signaleerd zijn, tegelijkertijd zullen optreden. Daarnaast zijn er diverse beheersmaatregelen.

Op basis van de risicosimulatie analyse (Monte Carlo analyse) van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NARIS) blijkt dat bij onze gemeente een buffer (benodigde weerstandcapaciteit) van minimaal € 12,5 miljoen (was € 13,6 miljoen in 2021)

nodig is om de risico's verantwoord af te dekken. Met andere woorden: de gemeente kan door het aanhouden van een buffer (benodigde weerstandscapaciteit) van € 12,5 miljoen met een zekerheid van 90% (landelijke norm) de aanwezige risico's afdekken.

Bovenstaande ontwikkeling behoeft een nadere uitleg. Immers het totaal aan risico's stijgt naar € 52 miljoen terwijl de benodigde weerstandscapaciteit daalt naar € 12,5 miljoen. Deze tegengestelde ontwikkeling wordt verklaard doordat de kans dat van aantal risico's zich zal voordoen belangrijk is gedaald. De gevolgen van Covid-19 worden immers veel milder ingeschat in vergelijking met 2021. Mede op verzoek van de rekenkamer (zie brief van 16-3-2021) wordt dit nader toegelicht.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio aanwezige weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit bedraagt 2,1. Deze ratio wordt berekend door de aanwezige weerstandscapaciteit / buffer van € 26,1 miljoen te delen door de benodigde weerstandscapaciteit / buffer van € 12,5 miljoen voor het verantwoord afdekken (dat is met een zekerheid van 90%) van de aanwezige risico's. Op deze wijze wordt het weerstandsvermogen vastgesteld. In de begroting 2021 bedroeg de ratio 1,55. De stijging van de ratio wordt veroorzaakt door de stijging van de algemene reserve en het meevallen van de gevolgen van Covid-19.

Jaar	Ratio weerstandsvermogen
2022	2,1
2021	1,55
2020	2
2019	1,8
2018	3
2017	2,1
2016	1,9

Ter vergelijking: de provincie Utrecht – onze toezichthouder - heeft in de begroting 2021 een ratio van 1,9 (2020 1,4) wat overeenkomt met de classificatie 'ruim voldoende'.

De beoordeling van de ratio van 2,1 voor 2022 is volgens de systematiek van het Nederlands Bureau voor Risicomanagement 'goed'. (kleiner dan 1 = onvoldoende; tussen 1 en 1,5 = voldoende; tussen 1,5 en 2 = ruim voldoende; groter dan 2 = goed). Hiermee wordt ook voldaan aan het door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader dat het weerstandsvermogen minimaal een ratio groter dan 1 dient te hebben wat overeenkomt met de classificatie voldoende.

Conclusie

Ons weerstandsvermogen is door het inzetten op de versterking van onze benodigde weerstandscapaciteit ten opzichte van 2021 gestegen. De ratio weerstandsvermogen bedraagt 2,1 in 2022 en voldoet aan het gestelde beleidskader dat uitgaat van een ratio van 1 of hoger. Vanwege de onzekerheden rondom de Covid-19 crisis is het belangrijk om te blijven beschikken over voldoende weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing	
Beleidsvoornemens	Jaartal
De weerstandscapaciteit dient minimaal de ratio 1 te hebben wat overeenkomt met de classificatie voldoende.	2022

Verplichte kengetallen financiële positie in de begroting

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zes financiële kengetallen moeten worden opgenomen.

Kengetallen	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	75%	85%	84%	83%	88%	93%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen	70%	79%	78%	77%	82%	87%
Structurele exploitatie ruimte	0,94	-0,49	1,96	0,26	-0,69	-0,66
Solvabiliteitsratio	28%	24%	25%	25%	24%	22%
Grondexploitatie	1,6%	67,2%	64,8%	65,1%	64,5%	63,5%
Belastingcapaciteit	78%	83%	82%	82%	82%	82%

Bron: Gemeentelijke meerjarenbegroting (prognose).

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Dit kengetal geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekke leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

In 2022 daalt de gemeentelijke schuldquote gecorrigeerd voor leningen verder naar 78%. Een daling van 1% ten opzichte van de begroting 2021. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een betere reserve positie dan waarin 2021 vanuit is gegaan. Onze toezichthouder: de provincie Utrecht hanteert als veilige norm een percentage van maximaal 90%. De komende jaren zal deze norm van 90% niet worden overschreden alhoewel in 2024 en 2025 wel een sterke stijging is waar te nemen. Dit heeft alles te maken met de toename van de investeringen uit het Meerjaren Investeringsplan (MIP).

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding eigen/vreemd vermogen aan en helpt om inzicht te krijgen in welke mate wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Deze ratio stijgt in 2022 naar 25% door een stijging van het eigen vermogen (reserves) ten opzichte van 2021. Vanaf 2024 daalt de solvabiliteitsratio als gevolg van een lager eigen vermogen en de toename van vreemd vermogen voor het financieren van nieuwe investeringen. Overigens is de solvabiliteitsratio meerjarig nog steeds boven de minimale norm van 20%. Deze norm van 20% is afkomstig van onze toezichthouder.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. In 2022 komt de structurele exploitatie ruimte uit rond de 2.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij verkoop. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten. Dit kengetal geeft aan dat de gemeente op het terrein van de grondexploitatie steeds minder risico loopt. Dit komt door het afronden van steeds meer complexen dat zorgt voor een daling van de boekwaarde van de complexen.

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De toelichting hiervan is opgenomen in paragraaf G Lokale heffingen.

B. Onderhoud Kapitaalgoederen

Wat willen we bereiken?

II.g. Een vastgoedportefeuille in bezit die aansluit op de vraag vanuit beleid; het faciliteren van maatschappelijk activiteiten, stedelijke ontwikkeling en eigen bedrijfsvoering huisvesten.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.g.1. De acties uitvoeren die in het Portefeuilleplan zijn gesteld (afstoten, aankopen, huren etc).

Op basis van de herijking van de portefeuille in het vastgoedbeheerplan wordt het vastgoed efficiënt beheerd. Niet beleidsmatig noodzakelijk vastgoed wordt afgestoten of verhuurd.

Wat willen we bereiken?

II.h. De (technische) kwaliteit van onze portefeuille voldoet aan onze criteria.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.h.1. Al het vastgoed wordt in stand gehouden op kwaliteitsniveau 3 van de NEN 2767.

II.h.2. Het publieksgedeelte van het gemeentehuis wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 2 van de NEN 2767.

II.h.3. Vastgoed met een exploitatieperiode korter dan 5 jaar wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 4 van de NEN 2767.

Wat willen we bereiken?

II.i. De Gemeente Veenendaal draagt met het verduurzamen van de eigen vastgoedportefeuille bij aan de doelstellingen uit het ENV-programma voor 2022-2025. Conform de vastgestelde ambities in het 2e programmaplan energieneutraal Veenendaal (planperiode 2022-2025) wil de gemeente ook haar voorbeeldrol nemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.i.1. We behouden de CO2-Prestatieladdercertificering van de gemeentelijke organisatie door continu te verbeteren.

II.i.2. We implementeren de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed.

Wat willen we bereiken?

II.j. De kosten van de portefeuille zijn in 2022 in balans met de opbrengsten.

De kosten en opbrengsten van de vastgoedportefeuille zijn in balans. Er is een traject in gang gezet voor het herijken van de kostprijsdekkende huur van het vastgoed voor de komende jaren. Hieruit komt naar voren wat alle kosten van het vastgoed zijn (waaronder onderhoud, kapitaalslasten, verzekeringen, etc.). Deze worden vervolgens afgezet tegen de aanwezige metrages, waardoor er een kostprijsdekkende huur op objectniveau tot stand komt.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.j.1. Instrumenten inzetten zoals; kostprijsdekkende huursystematiek.

Wat willen we bereiken?

II.k. De algemene begraafplaats en het rouwcentrum worden in 2022 volgens de kwaliteitsnormen onderhouden.

Wat gaan we daarvoor doen?

II.k.1. We beheren de algemene begraafplaats op A-niveau.

II.k.2. We beheren het rouwcentrum op kwaliteitsniveau 3 volgens NEN 2767.

B. Onderhoud Kapitaalgoederen

Tot de kapitaalgoederen in de openbare ruimte rekenen we de wegen en civiele kunstwerken (bruggen, tunnels en viaducten), de riolering, het water en het groen en het vastgoed in de gemeente. Onderhoud bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud en technische vervanging in renovatie.

Inhoud

Het beheer van de kapitaalgoederen is in de afgelopen jaren vastgelegd in de verschillende beheer- en beleidsplannen. Voor het beheer van de openbare buitenruimte wordt het 'Integraal beheerplan Openbare Ruimte 2017 - 2020' gevolgd en als onderdeel hiervan voor de riolering en het water het "Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan 2017-2020". In 2021 stellen wij een nieuw programma vast voor het beheer van de openbare ruimte (het OPOR). Tot het moment waarop dit plan is vastgesteld hanteren wij het Integraal beheerplan 2017-2020 als leidraad voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte.

Het beheer van het gemeentelijke vastgoed staat beschreven in de 'Strategische kaders exploitatiebeheer gemeente Veenendaal' en het 'Beheerplan Gemeentelijk Vastgoed 2017-2020'. Voor de buitensportaccommodaties is de beheer kwaliteit bepaald door de landelijk gestelde eisen van NOC*NSF en de verschillende sportbonden.

In 2022 wordt het beheer van de kapitaalgoederen uitgevoerd zoals vastgelegd in de vastgestelde beheer- en beleidsplannen. De doelstelling voor de openbare ruimte ligt volgens het vastgestelde IBP op A-niveau voor de winkelcentra en begraafplaats. Voor de overige delen van de gemeente is de intentie een groei richting B-niveau te realiseren. Belangrijke items hierin zijn, natuur, duurzaamheid, participatie, bereikbaarheid, social return en klimaatadaptatie.

Door de integrale werkwijze worden kapitaalvernietiging en het ontstaan van onveilige situaties voorkomen. Met gerichte en integrale programmering van het groot onderhoud en vervanging in de openbare ruimte worden de beschikbare middelen zo goed en efficiënt mogelijk ingezet.

Algemene ontwikkelingen

Via het IBP 2017 -2020 zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de beheer kwaliteit van de openbare ruimte weer te laten groeien naar het B-niveau.

In 2019 is de voorbereiding gestart met het Wijkgericht Werken 2.0. Uitgangspunt is in gesprek te gaan met bewoners aan de hand van een digitale weergave van de door ons geplande werkzaamheden in 2022 en verder als onderdeel van het wijkplan. Samen met bewoners is dit wijkplan definitief gemaakt waarin ook de initiatieven en wensen van bewoners zijn meegenomen, mits passend binnen de bestaande budgetten. Bewoners worden gestimuleerd actief mee te denken en doen binnen de geplande werkzaamheden in de openbare ruimte.

Elke maand wordt de openbare ruimte geschouwd door een onafhankelijk bureau. Deze schouw is een momentopname en is in de eerste plaats bedoeld als sturingsinstrument voor de uitvoering. Er wordt geschouwd op technische kwaliteit en verzorgende kwaliteit. Dit laatste gaat over zaken als zwerfvuil, onkruid, lengte van het gras, graffiti etc.

Technische kwaliteit

Op basis van (eigen) inspecties en schouwrapporten wordt klein of groot onderhoud uitgevoerd in de openbare ruimte zodat deze voldoen aan de beeldkwaliteit A/B-niveau. In de winkelcentra en de begraafplaats wordt voor de verhardingen, straatmeubilair en groen een

A-niveau gerealiseerd. In de overige wijken wordt de kwaliteit beoordeeld op een B/C-niveau en wordt toegewerkt naar het B-niveau.

Verzorgende kwaliteit

De verzorgende kwaliteit van de openbare ruimte wordt op basis van inspecties beoordeeld op een B/C-niveau en in de centrumgebieden op B/A-niveau. Ook hier wordt toegewerkt naar het gewenste kwaliteitsniveau B en A. Bij verzorgende kwaliteit wordt bijvoorbeeld naar zwerfafval en onkruid gekeken; het gaat erom dat de openbare ruimte schoon en netjes is.

Verloop kwaliteit

In het Integraal beheerplan is het uitgangspunt dat er gewerkt wordt naar een openbare ruimte met kwaliteit A in het centrum en begraafplaats en B in de overige gebieden. Op dit moment werken we hier nog steeds naar toe en ligt het kwaliteitsniveau van een deel van het areaal tussen niveau B en C. In het OPOR wordt een uitgebreid overzicht gegeven van het huidige kwaliteitsniveau en de benodigde middelen om het gewenste kwaliteitsniveau te behalen.

Wegen en kunstwerken

Wegen die aan het einde van de technische of maatschappelijke levensduur zijn worden gereconstrueerd. Hierbij wordt integraal gekeken of er noodzakelijke aanpassingen dan wel vervangingen zijn aan de riolering, groenvoorzieningen, technische installaties, verkeersregelinstanties, openbare verlichting ect. In 2022 wordt levensduur verlengend onderhoud/herinrichting van de volgende wegen uitgevoerd:

Straat	Jaar	Stand van zaken
Kerkewijk fase 3	2021-2022	In voorbereiding. Reconstructie en realisatie hemelwaterriool
Parkeerterrein Panhuis, reconstructie Verlengde Sportlaan	2021-2023	In voorbereiding
Ambachtsstraat, Boslaan, Dennenlaan	2021-2023	In voorbereiding. Aanleg doorfietsroute Ambachtslaan/Boslaan en realisatie hemelwaterriool
Buurtlaan-oost (Dragonderweg-gem. grens)	2021-2022	In voorbereiding. Reconstructie en aanleg snelfietsroute Ede-Veenendaal
Gerard Doustraat	2021-2022	In voorbereiding. Reconstructie en aanleg hemelwaterriool
Wageningselaan	2021-2023	In voorbereiding. Vergroten hemelwaterriool
Lange Vore, Lemoen, Ploegschaar, Dissel, Tweespan, Tarweveld, Gersteveld	2021-2024	In voorbereiding. Reconstructie en realisatie hemelwaterriool

Dragonderweg	2021-2022	In voorbereiding
Afkoppelen en reconstructie De Pol	2021-2025	In voorbereiding. Reconstructie en realisatie hemelwaterriool
Ellekoot (inclusief parkeerterreinen)	2021-2022	In uitvoering, reconstructie en realisatie waterberging
Aardzwaluw, Klipzwaluw	2021-2022	In voorbereiding, reconstructie en realisatie hemelwaterriool
De Grote Beer (Veldweg - Prins Clauslaan	2021-2022	In voorbereiding, optimalisatie kruisingen en groot onderhoud asfaltverhardingen. Inclusief vervangen Verkeersregelininstallaties (VRI) Prins Clauslaan-Grote Beer en Prins Clauslaan-Nansenstraat/Ghandistraat naar iVRI
Rondweg West	2021-2022	In voorbereiding. verbeteren verkeersveiligheid kruispunt Bergweg, nemen snelheidsremmende maatregelen nabij Thorbeckesingel en groot onderhoud (gemeentegrens - Bergweg)
Reconstructie Duivenwal en uitvoering geven aan gebiedsvisie Duivenweide	2021-2022	In voorbereiding. Reconstructie en optimalisatie fietsroute centrumring en uitvoering geven aan de vastgestelde gebiedsvisie Duivenweide.
De Wiekslag - De Pionier	2021-2023	In voorbereiding. Vervangen brug Pionier t.b.v. optimalisatie fietsonderdoorgang, groot onderhoud asfaltverhardingen en reconstructie kruising Hoornzwaluw.

Vertaling begroting

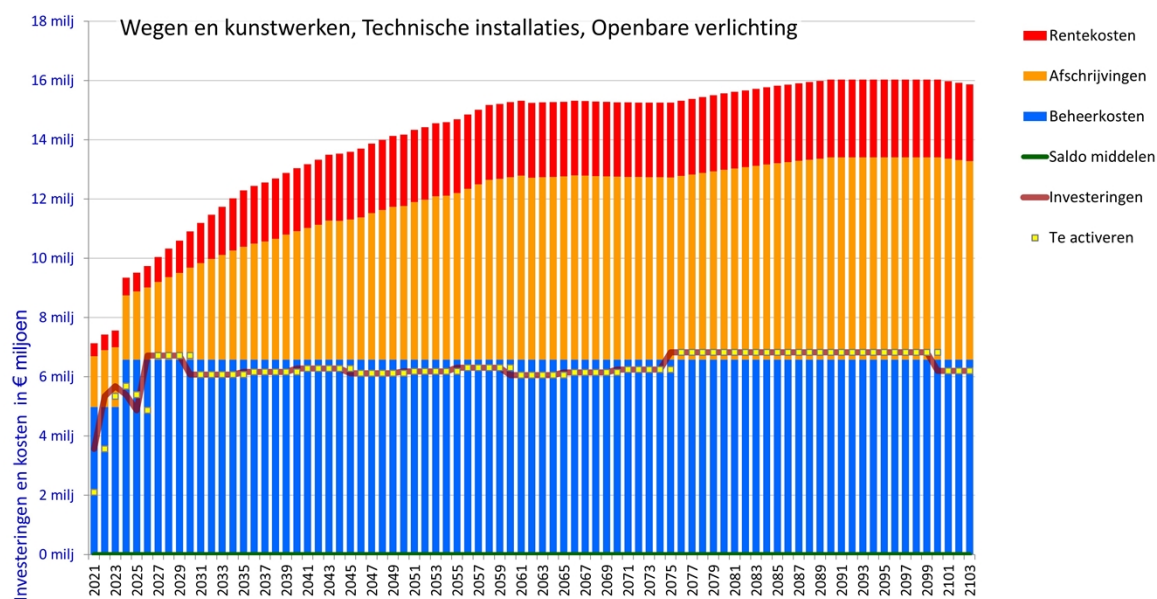
Voor het levensduur verlengend onderhoud/herinrichting aan wegen en kunstwerken is in 2022 in het meerjareninvesteringsplan een totaalbedrag van € 4.493.700 opgenomen. Verder is € 249.000 opgenomen om te investeren in de technische installaties.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn in 2022 de volgende bedragen in de exploitatiebegroting beschikbaar:

- Wegen en kunstwerken en gladheidbestrijding € 1.636.000;
- Openbare verlichting, technische installatie en VRI € 1.493.000;
- Straatmeubilair , bewegwijzering en bebording € 192.000;
- Reiniging openbare ruimte en onkruidverwijdering € 1.118.000.

Financiële consequentie (langjarig)

De komende jaren worden veel wegen gereconstrueerd welke aangelegd zijn vanuit de grondexploitatie. De komende jaren levert dit door deze bedragen te investeren een toename aan kapitaalslasten op zoals in de onderstaande grafiek is weergegeven.

Riolering

Beleidskaders

Er wordt gewerkt aan de hand van het Gemeentelijk Riolerings- en Waterplan 2017-2020. In 2021 wordt dit plan geactualiseerd en als beleid opgenomen in het OPOR.

(Financiële) consequenties

In 2022 wordt levensduur verlengend onderhoud uitgevoerd aan rioleringen. Verder worden, naast regulier onderhoud (reiniging van riolen en gemalen), ook reconstructies uitgevoerd.

Voor de uit te voeren reconstructiewerkzaamheden wordt verwezen naar de tabel onder wegen en kunstwerken. Bij deze projecten wordt waar mogelijk het regenwater op het openbare terrein afgekoppeld door de aanleg van een gescheiden stelsel en krijgen bewoners aangeboden eveneens het regenwater op particulier terrein af te koppelen.

De werkzaamheden op industrieterrein Nijverkamp (Wageningselaan) betreffen het verruimen van het hemelwaterriool als maatregel tegen structurele wateroverlast. De exacte uitvoeringsdatum van dit project is echter nog niet zeker in verband met lopend effectonderzoek op de grondwateraanvoer naar natuurgebied De Hel.

Vertaling begroting

Voor afkoppelprojecten en rioolvervangingen is in 2022 in het meerjareninvesteringsplan een bedrag opgenomen van € 3.050.300. Voor het vervangen van technische installaties (pompen) is een bedrag opgenomen van € 108.200.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn onderstaande bedragen in de exploitatiebegroting 2022 opgenomen:

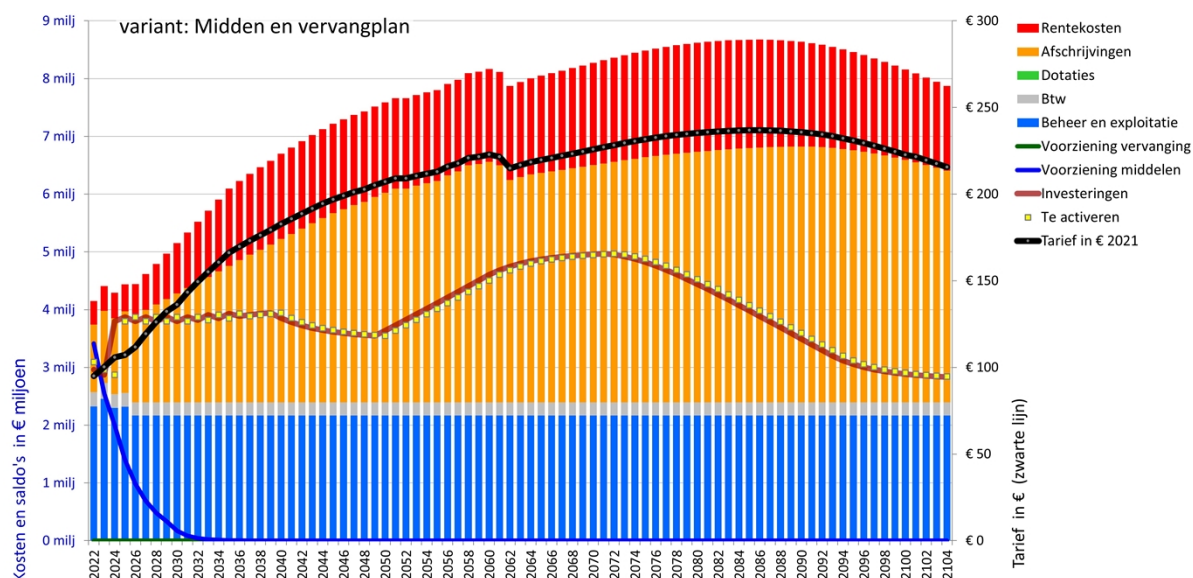
- Rioolbeheer € 309.000;
- Reinigen en onderhouden kolken € 192.000
- Onderhoud pompen en persleidingen € 294.000

Hierin zijn naast het beheer en onderhoud aan de riolen onder andere kosten voor baggerwerkzaamheden, grondwaterbeheer en een aandeel in straatvegen inbegrepen.

Financiële consequentie (langjarig)

De komende jaren worden riolen vervangen welke aangelegd zijn vanuit de grondexploitatie, ook worden nieuwe hemelwaterrioleringen en waterbergingen aangelegd. De komende jaren

levert dit door deze bedragen te investeren een toename aan kapitaalslasten op zoals in de onderstaande grafiek is weergegeven.

Water

Beleidskader

Er is gewerkt aan de hand van het Gemeentelijk Riolerings- en Waterplan 2017-2020. In 2021 wordt dit plan geactualiseerd en als beleid opgenomen in het OPOR.

Financiële consequenties

Naast het regulier onderhoud zoals het maaien en korven van vijvers en sloten worden in 2022 meerdere watergangen en oevers voorzien van nieuwe beschoeiingen of omgevormd tot natuurvriendelijke oevers. Hiervoor is in 2021 een raamcontract afgesloten. Ook vinden er baggerwerkzaamheden plaats. We onderzoeken tenslotte ook of we een pilot kunnen doen met een harkboot om overlast door woekerende waterplanten aan te pakken.

Vertaling begroting

Voor het vervangen van de beschoeiingen is in 2022 in het meerjareninvesteringsplan een bedrag opgenomen van € 100.000.

In totaal is voor het dagelijkse onderhoud in de exploitatiebegroting 2022 opgenomen:

- Maaien vijvers en klein onderhoudswerk € 88.000;
- Baggerwerkzaamheden € 81.000.

Groen

Beleidskader

In de uitvoering van het beleid wordt gewerkt aan de hand van het Integraal Beheerplan openbare ruimte (IBP, 2017-2020). Sinds 2017 volgen we daarin een andere aanpak, met vooral aandacht voor verduurzaming van het groen, gevolgen van klimaatverandering en de bijdrage van groen in de waterhuishouding, zoals afvoer van regenwater en dat alles binnen de bestaande budgetten. Voor de kapitaalgoederen zijn daarin vooral de ontwikkelingen, het kostenbewustzijn en de duurzaamheid van toepassing.

Op basis van het IBP beheren wij het centrumgebied op een A-kwaliteitsniveau en de overige wijken / industrieterreinen op een niveau dat gaat in de richting van een B-niveau.

In verband met het opstellen van de omgevingsvisie heeft geen actualisatie van het groen- en bomenbeleid plaatsgevonden. Wel is er een actualisatienotitie gemaakt van het groenstructuurplan waarin o.a. klimaatadaptatie en ecologie belangrijke thema's waren. Voor

deze actualisatie is ook overlegd met het groenpanel wat bestaat uit een groep betrokken bewoners en organisaties. Eenzelfde actualisatie vindt nu plaats voor het speelruimteplan. Deze actualisatienotities verwerken wij in 2021 in het OPOR.

Financiële consequenties

Omdat alleen gezond en gevarieerd groen de voordelen geeft die we beogen met ons groen, zijn we continu bezig met snoeien, kap en herplant, groeiplaatsverbetering en andere beheersmaatregelen zoals maaien en onkruidbestrijding. Het belang van variatie is door de in Nederland snel toegeslagen essentaksterfte en de eikenprocessierups eens te meer duidelijk geworden.

Bij weg- en rioolreconstructies (zie tabel eerder in deze paragraaf) wordt het groen standaard meegenomen bij herinrichting. Hierbij is het uitgangspunt dat waardevol groen blijft behouden en waar mogelijk verbeterd. Naast deze reconstructies worden op diverse locaties ingezet op renovatie en uitbreiding van het openbaar groen in combinatie met het realiseren van locatie waar inwoners kunnen Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen (BOSS-locaties). In het OPOR wordt dit beleid verder uitgewerkt en toegelicht.

Vertaling begroting

Om te investeren in goede standplaatsen voor bomen en een gezonde en groene leefomgeving is in het meerjaren investeringsplan een bedrag opgenomen van € 400.000; voor de vervanging en optimalisatie van de speellocaties is dit een bedrag van € 229.200.

Voor het dagelijkse onderhoud zijn in de exploitatiebegroting 2022 de onderstaande bedragen opgenomen:

- Onderhoud groen € 2.752.000;
- Speelvoorzieningen € 177.000.

Financiële consequentie (langjarig)

De komende jaren wordt groen en worden speelplekken welke aangelegd zijn vanuit de grondexploitatie vervangen. Ook wordt er om de ambities waar te maken geïnvesteerd in nieuw hoogwaardig groen en speellocaties. De komende jaren levert dit door deze bedragen te investeren een toename aan kapitaalslasten van ca. € 1 miljoen.

Buitensport

Buitensportvoorzieningen die niet meer voldoen aan de landelijk gestelde eisen van NOC*NSF en de verschillende sportbonden worden gerenoveerd. In 2022 worden in dit kader de volgende projecten uitgevoerd:

Sportveld	Jaar	Stand van zaken
Renovatie Tennisbanen	2021-2022	In voorbereiding
Renovatie kunstgrasveld	2021-2022	In voorbereiding
Renovatie natuurgrasvelden	2021-2022	In voorbereiding
Renovatie verhardingen	2021-2022	In voorbereiding

Vertaling begroting

Voor de renovatie van buitensportvoorzieningen is in 2022 in het meerjareninvesteringsplan een totaalbedrag van € 721.193 incl. btw opgenomen.

Vastgoed

Algemeen

Onze doelstelling voor vastgoed is een goed onderhouden (slank) vastgoedbestand, waarmee effectief invulling wordt gegeven aan het accommodatiebeleid van de gemeente en financiële risico's tot een minimum beperkt blijven. We doen dit tegen zo laag mogelijke tarieven en kostendekkend. Hierdoor hebben we de kosten en opbrengsten goed in beeld en sturen we op zo laag mogelijke uitgaven.

Beleidskader

De werkzaamheden worden overeenkomstig het vastgestelde beleidskader Strategische kaders dynamisch vastgoedmanagement uitgevoerd.

In het najaar van 2020 is het vastgoedbeheerplan 2021 – 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Wij voeren ons beheer overeenkomstig de kaders uit dit plan uit.

Overzicht kwaliteitsniveau

Het vastgoed wordt in stand gehouden op kwaliteitsniveau 3 van de NEN 2767. Het publieksgedeelte van het gemeentehuis wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 2 van de NEN 2767. Het vastgoed met een exploitatieperiode korter dan 5 jaar wordt in standgehouden op kwaliteitsniveau 4 van de NEN 2767.

(Financiële) consequenties

Uit het vastgoedbeheerplan volgt een jaarlijks door het college vastgestelde onderhoudsraming en jaarbudget. Dit budget is gebaseerd op dat wat is afgesproken met de raad in het vastgoedbeheerplan 2021-2024. Op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MDOP) wordt bekeken welke werkzaamheden en budget noodzakelijk zijn om de kwaliteit te handhaven. Uitgangspunt is dat het gemeentelijke vastgoed voldoet aan het gewenste kwaliteitsniveau en er geen achterstallig onderhoud is.

Beleid gerelateerd aan thema

Naam beleidsstuk	Wanneer vastgesteld
Strategische kaders dynamisch vastgoedmanagement	18 mei 2017 (raadsvergadering)
Vastgoed beheerplan 2017 - 2020	18 mei 2017
Accommodatiebeleid 2016 - 2020	18 mei 2017

C. Financiering

C. Financiering

Inleiding

In de paragraaf financiering komt het gemeentelijk financieringsbeleid aan de orde. Dit beleid is gebaseerd op de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), wet HOF (Houdbaarheid Overheids Financiën), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en als uitwerking daarvan het gemeentelijk treasurystatuut.

De focus van het financieringsbeleid is gericht op het beperken van financieringsrisico's en het beheersen van de gemeentelijke schuldpositie. Er is een directe relatie met paragraaf A risico's en weerstandsvermogen.

Economische ontwikkeling

Na de historische krimp van het bruto binnenlands product (bbp) in 2020 verwacht de

Nederlandse Bank dat onze economie in de tweede helft van 2021 krachtig en vlot zal herstellen. Dat leidt naar verwachting tot een bbp-groei van 3,0% in 2021. Het herstel zet in 2022 sterk door met een groei van 3,7%, waarna de groei in 2023 normaliseert tot 1,9%. Zie onderstaande tabel.

Tabel Kerngegevens raming Nederlandse economie

Procentuele mutaties, tenzij anders vermeld

	2020	2021	2022	2023
Bruto binnenlands product	-3,7	3,0	3,7	1,9
Geharmoniseerde consumentenprijsindex	1,1	1,5	1,5	1,8
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	3,8	3,6	4,5	4,1
EMU-saldo (% bbp)	-4,3	-4,1	-0,5	-0,4
EMU-schuld (% bbp, obv ultimostand)	54,5	56,4	54,0	52,2

Toelichting: Informatie uit de Voorjaarsnota van het Ministerie van Financiën is beschikbaar gekomen na afronding van de raming en is niet in de cijfers over de overheidsfinanciën verwerkt.

Bron: DNB.

Twee pandemiescenario's: mild en zwaar

Omdat door de pandemie de onzekerheid rond de raming nog steeds groter is dan gebruikelijk rekent de Nederlandse Bank met twee pandemiescenario's. In het milde scenario komt de bbp- groei in 2021-2023 gemiddeld 0,4 procentpunt per jaar hoger uit dan in de zware raming. Hierbij wordt verondersteld dat de pandemie vanaf het najaar volledig onder controle is, alle contact beperkende maatregelen dan zijn afgebouwd en de economie zich sneller herstelt, onder andere omdat huishoudens een groter deel van hun overvloedige besparingen besteden.

In het zware scenario nemen we aan dat contact beperkende maatregelen tot in 2023 nodig zijn, omdat bijvoorbeeld nieuwe virusvarianten de kop opsteken die bestand blijken tegen huidige vaccins, of dat het vaccinatieprogramma onvoldoende succesvol is. In dit scenario kan de bbp-groei gemiddeld 1,1 procentpunt per jaar lager uitvallen.

Rentevisie

Als gevolg van de Corona crisis gaat de ECB (Europese Centrale Bank) voorlopig nog even door met haar steunprogramma's. Dit heeft een dalend effect op de renteontwikkeling. Wij verwachten dat de rente voor kortlopende geldleningen rond de -0,4% zal blijven schommelen (Bron: DNB, ING en BNG Bank). De Europese Centrale Bank (ECB) zal naar verwachting de korte rente in 2022 niet verhogen. Bij de rente op langlopende leningen wordt rekening gehouden met slechts een geringe verhoging tot 0,4% aan het einde van 2022 (Bron: DNB, ING en BNG Bank). Een lage rente is voor de gemeentelijke begroting gunstig. Het omvangrijke MIP (Meerjaren Investerings Plan) maakt het noodzakelijk om in 2022 externe financieringsmiddelen aan te trekken.

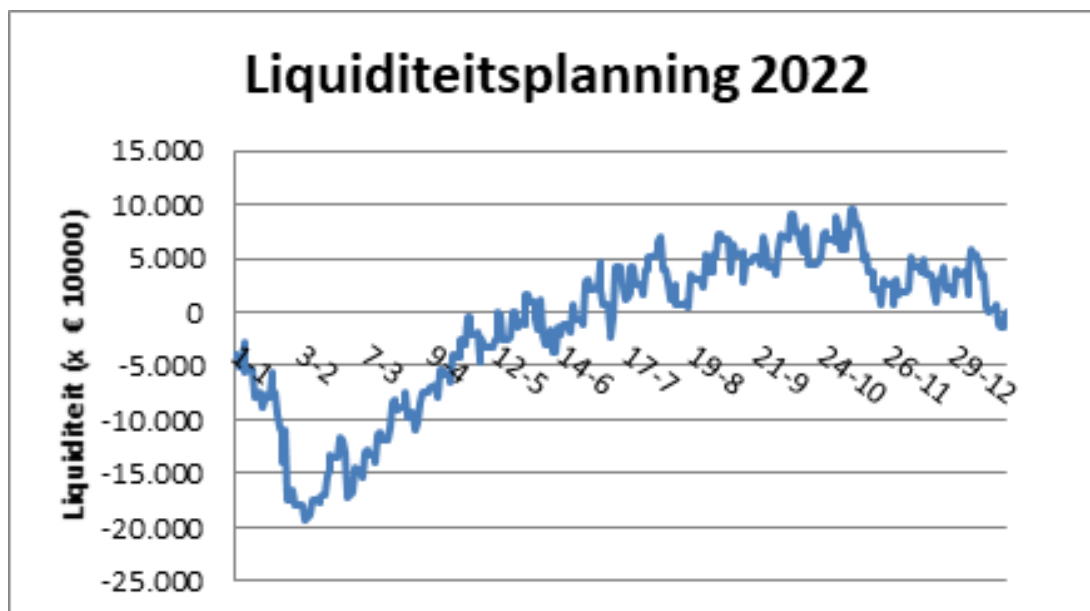
Kasgeldlimiet

In 2022 kan afhankelijk van de renteontwikkeling een deel van de financieringsbehoefte gedekt worden met kasgeldleningen. De kasgeldlimiet komt in 2022 uit op circa € 17 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal van € 200 miljoen). Bij een overschrijding van de kasgeldlimiet dan wel bij een stijgende rente zullen er echter langlopende geldleningen worden afgesloten. Het gemeentelijk treasury comité (Portefeuillehouder Financiën, Directeur bedrijfsvoering, Teamleider en Treasurer) neemt hiertoe het initiatief.

Liquiditeitsbehoefte

De gemeentelijke liquiditeitsbehoefte 2022 wordt weergegeven in de grafiek liquiditeitsplanning.

Ter toelichting het volgende. In het eerste kwartaal is er een liquiditeitstekort. Dit tekort ontstaat doordat veel rente en aflossing van leningen dan betaald worden. In het tweede kwartaal daalt het tekort als gevolg van de belastinginkomsten. In het derde kwartaal neemt de behoefte verder af door inkomsten uit het BTW-compensatiefonds. In het vierde kwartaal wordt een toename van de behoefte aan liquiditeit verwacht door de bekostiging van nieuwe investeringen. De gemeentelijke liquiditeitsbehoefte zal worden ingevuld met kasgeldleningen en langlopende leningen.

De Meerjaren liquiditeitsbegroting 2022 - 2025 (bedragen x € 1 miljoen)

Financieringsbehoefte	2022	2023	2024	2025
A. Investerings netto	17,7	21,3	19,4	17,4
B. Afschrijvingen -/-	-10	-10	-10	-10
C. Grondexploitatie	-1	-1	-1	-1
D. Aflossing leningen	21,2	19,2	20	20
Nieuw op te nemen leningen (A+B+C+D)	27,9	29,5	28,4	26,4
Schuldontwikkeling 31-12	143,1	153,4	161,8	168, 2

In bovenstaand de tabel zijn de aanpassingen van het nieuwe meerjaren investerings plan verwerkt. De gemeentelijke schuld loopt door deze aanpassingen op naar € 168,1 miljoen einde 2025. In bovenstaande bedragen is de raming voor het nog te realiseren Kind Centrum in Veenendaal-Oost nog niet verwerkt.

Schuldpositie

Door het meerjaren Investerings Plan (MIP) loopt de gemeentelijke schuld op. Per 1 januari 2022 wordt een netto schuld verwacht van € 136,4 miljoen. Zoals het er nu naar uit ziet zal de schuld de komende jaren oplopen naar € 168,1 miljoen einde 2025. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het kengetal schuldpositie in paragraaf A. Risicomanagement en weerstandsvermogen.

Risicobeheer financieringsportefeuille

Om de (rente) risico's op de gemeentelijke leningenportefeuille te beheren maken we gebruik van de renterisiconorm. Deze norm heeft als uitgangspunt dat de gemeentelijke aflossing in enig jaar nooit meer mag zijn dan 20% van het gemeentelijk begrotingstotaal. Deze norm is gebaseerd op de wet Financiering Decentrale Overheden.

Overzicht Renterisico Norm (bedragen x € 1 miljoen)

Berekening Renterisico Norm	2022	2023	2024	2025
1. Begrotingstotaal (prognose)	200	200	200	200
2. Vastgesteld % wet FIDO	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm $((1 \times 2) / 100)$	40	40	40	40
4. Aflossingen (planning)	21	19	20	20
5. Nieuwe leningen (planning)	27	29	28	26
6. Ruimte (3 – laagste van 4 of 5)	21	19	20	20

Veenendaal voldoet aan de renterisiconorm. De renterisiconorm bedraagt minimaal 20% van het begrotingstotaal op basis van de wet FIDO. Dit komt overeen met een gemiddelde looptijd van de leningenportefeuille van 5 jaar. Omdat de laatste tijd veelal leningen worden afgesloten met een looptijd van 15 jaar wordt ruim voldaan aan deze norm. Overigens is het ook wenselijk om leningen met langere looptijd aan te trekken zodat de gemeente minder last heeft van een rentestijging in de toekomst.

Toerekening rente

In de notitie "Rente" van de commissie BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering ook inzicht moet geven in de rentelasten uit externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. Daarom is het verplicht om het volgende renteschema op te nemen.

Rente schema 2022 (bedragen x € 1 miljoen)		
A. Externe rentelasten over korte en lange financiering		1
B. De externe rentebaten (Startersleningen)		0,1
C. Totaal door te rekenen externe rente (A – B)		0,9
D. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0,2	
E. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0,55	
F. Subtotaal (D + E)	0,75	0,75
G. Saldo door te rekenen externe rente (C – F)		0,15
H. Rente over eigen vermogen en voorzieningen		1,5
I. De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente (G+H)		1,65
J. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1,65
K. Renteresultaat op het taakveld treasury		-

De aan de taakvelden door te rekenen rente wordt bepaald door de externe rente die vooral bestaat uit de rente die betaald wordt over afgesloten leningen en de interne rente die bestaat uit de rente over de reserves en voorzieningen.

Treasury en duurzaamheid

Bij het aantrekken van leningen wordt het steeds belangrijker een relatie te leggen met duurzaamheid. Indien een lening wordt aangetrokken en daarbij wordt aangetoond dat de financiering bestemd is voor duurzame doeleinden kan een lagere rente worden overeengekomen. Ook in 2022 zal, indien mogelijk, hiervan gebruik worden gemaakt.

Overzicht beleidsvoornemens

Financiering	
Beleidsvoornemens	Jaartal
De kasgeldlimiet wordt nageleefd	2022
De renterisiconorm wordt nageleefd	2022
De schuldpositie wordt betrokken in de afweging bij het aangaan van nieuwe verplichtingen met een substantiële omvang.	2022

EMU-saldo cijfers

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20) is de verplichting vastgelegd dat de gemeenten het geraamde EMU-saldo moeten opnemen in de programmabegroting over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar jaar en de drie daar op volgende jaren. Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waarde mutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaald jaar. Het EMU-saldo geeft aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven wordt

dan in een jaar binnenkomt, of dat er geld overgehouden wordt. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente.

EMU saldo	2021	2022	2023	2024	2025
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3,4	-1,5	-1,9	-4,2	-4
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	7,9	7,7	11,3	9,4	7,4
3 Mutatie voorzieningen	0	0	0	0	0
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1	1	1	1	1
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU Saldo	5,5	7,2	10,4	6,2	4,4
Referentiewaarde	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
Ruimte	-1,9	-0,2	3	-1,2	-3

D. Bedrijfsvoering

D. Bedrijfsvoering

Beleidskader

De verplichte paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Bij Programma 6 is de visie op de bedrijfsvoering al kort aangegeven.

Management en organisatie

De laatste jaren is in gezet op de doorontwikkeling van de organisatie. We gaan steeds meer over op het opgavegericht werken, waarbij de traditionele afdelingen zijn opgeheven en de teams rechtstreeks onder de directie komen te vallen. Daarbij is de rol van de teamleider aangepast met meer bevoegdheden welke nodig zijn voor een goede aansturing van het team. We ontwikkelen een viertal kernwaarden om de organisatie in staat te stellen flexibel in te spelen op allerlei ontwikkelingen die zich voordoen. Deze kernwaarden zijn: werkplezier, resultaat gericht werken, de toegevoegde waarde van wat we doen en het samenwerken.

Dit proces zal onder leiding van de nieuwe gemeentesecretaris / algemeen directeur worden voortgezet, waarbij de OR nauw betrokken is en wordt bij de vervolgstappen.

Planning & Control

De Kadernota is de basis voor de opstelling van de Programmabegroting. Evenals vorig jaar waren er weer veel financiële onzekerheden, vooral over de vraag met welk extra budget het Rijk over de brug zou komen voor de 'Jeugdzorg'. Om die reden zijn in de Kadernota twee scenario's geschetst : een scenario zonder extra middelen en een scenario waarbij het rijk met € 750 miljoen over de brug zou komen. Inmiddels is duidelijk geworden dat de toevoeging aan het gemeentefonds € 1,3 miljard is. In de Programmabegroting zijn de gevolgen verwerkt, waarbij rekening is gehouden met de richtlijnen van de provincie.

De 1e en 2e bestuursrapportage 2021 is opgesteld met behulp van het programma 'Pepperflow': door middel van grafische weergave kan een transparant overzicht worden gegeven van de stand van zaken rond de uitvoering van het beleid en de financiën. Dit experiment wordt voortgezet, zodat ook de Programmabegroting op deze manier wordt gepresenteerd.

Control

Binnen het onderwerp 'control' speelt een aantal ontwikkelingen welke van belang zijn voor de bedrijfsvoering binnen de gemeente.

Rechtmatigheid verantwoording

In de huidige situatie toetst de (externe) accountant jaarlijks de getrouwheid van de cijfers en

de rechtmatigheid van hoe de gemeente heeft gehandeld. Heeft de gemeente de wet- en regelgeving gevolgd voor alle baten en lasten? Deze verklaring wordt opgenomen in de jaarrekening. Vanaf 2022 is het College van burgemeester en wethouders zelf verantwoordelijk voor het afleggen van de rechtmatigheidsverklaring, die in de jaarstukken wordt opgenomen. De accountant legt alleen nog een controleverklaring af, waarin de getrouwheid van de rechtmatigheidsverklaring wordt getoetst. Het doel van de verandering is om meer transparantie te geven in de totstandkoming van de gemeentelijke financiën, en om een beter gesprek tussen de gemeenteraad en het college mogelijk te maken.

Interne controle

Om de rechtmatigheidsverklaring af te kunnen geven, is het noodzakelijk dat alle processen rechtmatig zijn uitgevoerd. Momenteel wordt veel energie gestoken om controleplannen en werkprocessen waar dat nog nodig is te beschrijven. Ook de controles vinden plaats met de daarbij behorende rapportages om voorbereid te zijn op de vereiste aanpak in 2022. Per proces is beschreven wie als eerste verantwoordelijk is voor de uitvoering van een proces en hoe de controle in de 2e lijn is georganiseerd. Team Control zal vervolgens toetsen of de controle correct is uitgevoerd.

Fiscale zaken in control

De laatste jaren zijn de taken van de gemeente waarbij fiscale aspecten aan de orde zijn aanzienlijk toegenomen. Genoemd kunnen worden de BTW en BCF, maar ook zaken in het kader van de grondexploitatie, vennootschaps- en loonbelasting (de WKR-werkkostenregeling).

Met de Belastingdienst is een convenant afgesloten in het kader van het 'horizontale toezicht'. Het sleutelwoord hierbij is dat de gemeente samenwerkt met de Belastingdienst ter voorkoming van uitgebreide controles. Vanaf 2021 stelt de Belastingdienst veel strengere eisen om een nieuw convenant aan te gaan. Zo moet de gemeente over een gedocumenteerde fiscale strategie beschikken, maar ook een fiscale risicoanalyse kunnen overleggen en de kwaliteit van de vereiste gegevens kunnen borgen. Kortom: de gemeente dient aan te tonen fiscaal 'in control' te zijn.

Binnen de bestaande formatie is onvoldoende capaciteit om alle fiscale onderwerpen zo goed mogelijk uit te voeren. Regelmatig moet dure capaciteit worden ingehuurd. Om de capaciteit op niveau te brengen en dure inhuur te voorkomen kiest het college ervoor de capaciteit uit te breiden zodat de basis voor samenwerking met de Belastingdienst (convenant Horizontaal Toezicht) kan worden voortgezet op basis van het feit dat we fiscaal in control zijn.

Inkoop en aanbesteding

De Europese richtlijnen zijn aanzienlijk aangescherpt: het drempelbedrag voor opdrachten voor werken en concessieovereenkomsten bedraagt in 2021 € 5.350.000,- en het drempelbedrag voor opdrachten van decentrale overheden voor leveringen en diensten € 214.000, -. In het recente verleden wees de accountant erop dat nog onvoldoende rekening werd gehouden met de regelgeving. Inmiddels is het team 'inkopers' op sterkte (onderdeel van het team Juridische zaken en Inkoop) en wordt strikt de hand gehouden aan de normen en regels.

Onze inkooporganisatie zet zich in op de rechtmatig, doelmatig en doeltreffende inkooptrajecten aan de hand van de volgende pijlers: inkoopmanagement, personeel, inkoopbeleid en -doelen, systemen en procedures, inkoopprocessen en inkoopresultaten. De inkoopkalender wordt jaarlijks in overleg met management en decentrale inkopers geactualiseerd.

Informatiebeveiliging en privacy

Vanuit de in 2018 van kracht geworden Europese privacy verordening (AVG) zijn alle overheidsorganisaties onder andere verplicht een register van verwerkingen op te stellen en

een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aan te stellen. De FG is verantwoordelijk voor het toezicht houden op de naleving van de privacywetten en -regels, het inventariseren en bijhouden van gegevensverwerkingen en het afhandelen van vragen en klachten van mensen binnen en buiten de organisatie. Daarnaast kan de FG ondersteunen bij het ontwikkelen van interne regelingen, het adviseren over privacy op maat én het leveren van input bij het opstellen of aanpassen van gedragscodes. De uitvoering van het beleid en het in kaart brengen van de specifieke risico's en maatregelen binnen een uitvoeringsproces ligt in de organisatie. Hiervoor krijgen bepaalde medewerkers een extra rol namelijk die van Privacy officer. Vanuit deze rol kunnen laagdrempelig vragen beantwoord worden: mogen we deze gegevens delen en hoe doen we dit veilig.

Accountant

Ten tijde van het schrijven van deze Programmabegroting vindt de aanbestedingsprocedure plaats voor de accountantscontrole. Het jaar 2021 inclusief de jaarrekening zal nog gecontroleerd worden door de huidige accountant; voor de jaren 2022 tot en met 2024 zal de gemeenteraad in september 2021 de accountant aanwijzen.

Personeelsbeleid

De ontwikkelingen rond het personeelsbeleid zijn mede door de coronacrisis in een stroomversnelling gekomen. Omdat door de lockdown de medewerkers inmiddels gewend zijn veel thuis te werken, zal het traditionele werken 'op kantoor' verdwijnen. Het werkconcept 'Het Veens Werken' gaat uit van plaats- en tijdonafhankelijk werken, waarbij er binnen het gemeentehuis faciliteiten zijn om elkaar te ontmoeten en te overleggen. In het komende najaar worden de devices uitgereikt aan de medewerkers om dit alles mogelijk te maken (verstrekking laptop en mobieltje). Gestreefd wordt naar een juiste balans tussen het thuis en op kantoor werken.

E. Verbonden partijen

E. Verbonden partijen

Beleid

Wij kiezen hier bewust voor een faciliterende rol waarin wij kaders en omstandigheden creëren, waar binnen inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers zaken met elkaar kunnen realiseren. Tegelijkertijd constateren wij dat wij als gemeente niet in alle gevallen kunnen volstaan met een faciliterende rol. Wanneer er sprake is van een te behartigen openbaar belang, willen wij als gemeente invloed en regie behouden. Dit kan ook gerealiseerd worden binnen het verband van een verbonden partij.

Vanwege de grote bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen is inzicht in en effectieve sturing op alle verbonden partijen gewenst. Verder worden wij geconfronteerd met taakstellingen en omvangrijke taken via het regeerakkoord en de decentralisaties. Daardoor groeit het belang om grip te houden op de activiteiten en realisatie van doelstellingen door de verbonden partijen. Wij zetten ons in voor verbonden partijen die maximaal bijdragen aan de lokale bestuurlijke doelstellingen en een actief risicomanagement voeren. De ambtelijke organisatie zal ook hierdoor in toenemende mate samen (moeten) werken bij de realisatie van de beoogde bestuurlijke doelstellingen. Daarnaast wordt elke verbonden partij jaarlijks integraal op risico's, kansen en ontwikkelingen beoordeeld. De in 2016 vastgestelde Kadernota Verbonden Partijen en het daarin opgenomen instrumentarium zijn bij dit alles leidend.

Informatie

In deze begroting zijn de wijzigingen vanuit de BBV verwerkt. Bij de betreffende programma's zijn de beleidsinformatie en beleidsrisico's van de verbonden partijen opgenomen. In deze paragraaf vindt u een totaaloverzicht van de verbonden partijen,

uitgesplitst in 4 categorieën: gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen, coöperaties en vennootschappen en overige verbonden partijen.

Samenvattend overzicht Verbonden Partijen

Gemeenschappelijke regelingen (GR)	1	Regio Foodvalley
	2	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
	3	Sociale Werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht
	4	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst r
	5	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
	6	Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU)
	7	Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper
Vennootschappen en coöperaties	8	Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV
	9	Duurzame Energie Veenendaal-Oost BV (D
	10	Vitens NV
	11	Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
	12	Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)
Stichtingen en verenigingen	13	Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)
	14	Stichting Ontmoetingshuis
	15	Stichting Veens welzijn
Overige verbonden partijen	16	Parkeervoorzieningen

Regio Foodvalley

Naam	1. Regio Foodvalley
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Collegeregeling)
2. Vestigingsplaats	Ede
3. Doelstelling en openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen om de Regio een Europese toprang te maken op het gebied van innovatie in de foodsector met versterking van de leefomgeving.
4. Relatie met beleidsprogramma	Burger & Bestuur
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.
7. Financieel belang	Om de samenwerking mogelijk te maken betalen de gemeenten een inwonerbijdrage voor het Regiobureau, die jaarlijks wordt geïndexeerd. Voor 2021 is deze vastgesteld op € 3,27 per inwoner, hetgeen voor Veenendaal neerkomt op een inbreng van € 218.958. De begroting van 2022 van Foodvalley biedt voor het eerst ook inzicht in het totaal van de programmakosten van Foodvalley (mobiliteitsfonds, werkprogramma's, programmamanagement). Het aandeel van Veenendaal hierin bedraagt voor 2022 € 3,50 per inwoner of te wel € 233.992. Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2021: € 2,9 miljoen (begroting) 31-12-2020: € 2,6 miljoen 31-12-2019: € 2,0 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2021: € - (begroting) 31-12-2020: € 3,1 miljoen 31-12-2019: € 2,9 miljoen

10. Financieel resultaat	2021: € - (begroting) 2020: € 0,213 miljoen 2019: - € 0,13 miljoen
11. Website	www.regiofoodvalley.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Veenendaal zet zich ook in 2022 in voor de verdere ontwikkeling van de regio Foodvalley.

Gemeente Veenendaal is één van de 8 deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling Foodvalley. In de Begroting 2022-2025 Regio Foodvalley is de doelstelling van de regio Foodvalley als volgt omschreven: "Regio Foodvalley wil vanuit haar DNA bijdragen aan welzijn en gezondheid voor al haar inwoners en bedrijven. In Regio Foodvalley werken we samen om een circulaire, gezonde regio te zijn waar mensen graag wonen, werken en ondernemen. Het doel is een regio die economisch, ecologisch en sociaal floreert."

Hoe de regio Foodvalley dat wil bereiken is onder andere aangegeven in de in 2020 vastgestelde Strategische Agenda 2020 – 2025 Regio Foodvalley en de RegioDeal Foodvalley. De ambities van de Strategische Agenda en RegioDeal gaan niet alleen om economische ontwikkeling, maar vooral ook om de zogenaamde 'brede welvaart': dat inwoners een goede baan kunnen vinden, er voldoende woningen zijn, natuur en landschappen worden beschermd, er voor boeren een goede toekomst is, inwoners een hoge kwaliteit van leven ervaren en dat de inwoners relatief gezond zijn.

Behalve de projecten die uit de thema's van de Strategische Agenda en de RegioDeal Foodvalley voortkomen, zijn er nog een aantal grote, aanvullende uitdagingen voor 2022. Het gaat hierbij om de afronding en start uitvoering van:

- De Regionale Ruimtelijke Verkenning (met welke ruimtelijke claims krijgen we de komende decennia te maken en hoe gaan we daar invulling aan geven?);
- De Regionale Energiestrategie (RES) (hoe en waar leveren de gemeenten van de Regio Foodvalley de komende decennia een bijdrage aan de energietransitie?);
- De Verstedelijkingsstrategie Arnhem-Nijmegen-Foodvalley (omvat o.a. 100.000 te bouwen woningen tot 2040, waarvan 40.000 in het zuidelijke deel van de regio Foodvalley);
- Het Ontwikkelbeeld Amersfoort (de verstedelijkingsstrategie die het noordelijke deel van de regio omvat).

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Naam	2. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
2. Vestigingsplaats	Utrecht

3. Doelstelling en openbaar belang	De VRU is een samenwerkingsverband van en voor de 26 Utrechtse gemeenten. Zij behartigt het belang van de gemeente op de terreinen brandweerzorg, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (Ghor), rampenbestrijding, risico- en crisisbeheersing. Daarnaast heeft de VRU de zorg voor een adequate samenwerking met politie en de RAVU (regionale ambulancevoorziening Utrecht) ten aanzien van de gemeenschappelijke meldkamer en een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing. Door deelname aan de Veiligheidsregio Utrecht wordt de samenwerking tussen verschillende instanties bij bestrijding van rampen en crises verbeterd. Elk lid van het AB fungeert als intermediair tussen gemeente en het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht. Wanneer er regionale besluiten genomen moeten worden, is goedkeuring van alle gemeenteraden nodig.
4. Relatie met beleidsprogramma	Burger en Bestuur
5. Deelnemende partijen	26 Utrechtse gemeenten
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling. De burgemeester is in zijn functie lid van het algemeen bestuur (AB) VRU.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2021: € 19,5 miljoen (begroting) 31-12-2020: € 17,7 miljoen 31-12-2019: € 13,1 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2021: € 58,8 miljoen (begroting) 31-12-2020: € 47,2 miljoen 31-12-2019: € 44,4 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2021: € - (begroting) 31-12-2020: € 2,1 miljoen 31-12-2019: € 2,6 miljoen
11. Website	www.vru.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

Geen bijzonderheden te benoemen.

Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)

Naam	3. Sociale werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht (IW4)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam), IW4 Beheer N.V. is een Naamloze Vennootschap (N.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	De doelstelling van IW4 is het handhaven, vergroten of herstellen van de arbeidsgeschiktheid van personen die tot arbeid in staat zijn, maar ook voor wie, in belangrijke mate, ten gevolge van bij hen gelegen factoren, gelegenheid om onder normale omstandigheden arbeid te verrichten niet of nu niet aanwezig is. De regie van de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is belegd bij de rechtspersoon bezittend openbaar lichaam (gemeenschappelijke regeling) Instituut Sociale Werkvoorziening Zuid-Oost Utrecht. Het Instituut heeft de uitvoering via een samenwerkingsovereenkomst belegd bij IW4 Beheer NV, waarvan de aandelen in handen zijn van de GR.
4. Relatie met beleidsprogramma	2. Economie, Werk en Ontwikkeling
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal, Rhenen, en Renswoude
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Namens onze gemeente zitten wethouders in het bestuur van de GR. Naast WSW-subsidie en een vergoeding voor opdrachten betaalt onze gemeente aan de GR een bijdrage om het subsidietekort per SE deels te compenseren.
7. Financieel belang	De eventuele tekorten van de beheer NV worden (naar rato) door de deelnemende partijen aangezuiverd, als de voorzieningen en reserves binnen de NV en/of GR ontoereikend zijn.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 6,1 miljoen (NV) 31-12-2019: € 6,0 miljoen (NV)

9. Vreemd Vermogen	31-12-2019: € 1 miljoen (NV) 31-12-2018: € 1 miljoen (NV)
10. Financieel resultaat	31-12-2020: € 0,1 miljoen (NV) 31-12-2019: € -0,2 miljoen (NV)
11. Website	www.iw4.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

Eind 2018 zijn besluiten genomen over de financiering van de Wsw en de toekomst van IW4. Op basis van dit besluit heeft IW4 een transitieplan opgesteld om IW4 toekomstbestendig te maken. Dit plan loopt van 2018 tot en met 2021. Medio 2022 zal de uitvoering van het transitieplan en de uitwerking van de besluiten uit 2018 worden geëvalueerd. Naar verwachting blijft IW4 conform planning binnen de meerjaren begroting. Dit betekent dat geen extra gemeentelijke middelen nodig zijn.

Daarnaast wordt in 2021 naar verwachting gestart met de nieuwbouw van IW4. Deze nieuwbouw biedt plaats aan IW4, Wijkservice en de Brandweer. Deze zal in 2022 worden gerealiseerd. Op dit moment loopt de aanbesteding van de nieuwbouw. Nadien is er meer zicht op de bouw- en exploitatiekosten. Aangenomen wordt dat dit binnen de begroting plaatsvindt.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

Naam	4. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht, gevestigd te Utrecht, is getroffen ter uitvoering van de taken die bij of krachtens de Wet publieke gezondheid zijn opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.
4. Relatie met beleidsprogramma	4 Burger & Bestuur
5. Deelnemende partijen	26 gemeenten uit de provincie Utrecht

6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 5.1 miljoen 31-12-2019: € 4,2 miljoen 31-12-2018: € 3,5 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 35.5 miljoen 31-12-2019: € 11,7 miljoen 31-12-2018: € 13,2 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2020: € 2.26 miljoen 31-12-2019: € 633.000 31-12-2018: € 1,2 miljoen
11. Website	www.ggdru.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

De GGD voert in 2022 haar reguliere taken uit, conform gemaakte afspraken. Vanuit de Wet Publieke Gezondheid heeft de GGDrU de taak infectieziekten te bestrijden, afhankelijk van corona-ontwikkelingen is het mogelijk dat de GGD in 2022 hiervoor nog aanvullende taken moet uitvoeren.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Naam	5. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Openbaar Lichaam)
2. Vestigingsplaats	Soest

3. Doelstelling en openbaar belang	De AVU zorgt onder andere voor de verwerking van het Veenendaalse huishoudelijke afval. De kosten worden één op één doorberekend aan de gemeente en zitten in het tarief van de afvalstoffenheffing.
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	25 gemeenten uit de provincie Utrecht
6. Bestuurlijk belang	In het Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Utrecht (AVU) zijn de 25 aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht vertegenwoordigd in het Algemeen- en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling AVU.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 0,69 miljoen (jaarrekening) 31-12-2019: € 0,49 miljoen 31-12-2018: € 0,65 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 23,8 miljoen (jaarrekening) 31-12-2019: € 17,6 miljoen 31-12-2018: € 13,8 miljoen
10. Financieel resultaat	2020: € 0,2 miljoen (jaarrekening) 2019: € 0,2 miljoen 2018: € 0,1 miljoen (jaarrekening)
11. Website	www.avu.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Het uitgangspunt bij het financieel beleid wordt gevormd door de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling. Tegenover de uitgaven staan de inkomsten, dat zijn de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Zowel de uitgaven als de inkomsten worden geraamd op basis van de door de deelnemende gemeenten ingeschatte hoeveelheden afval. Deze uitgaven en inkomsten betreffen meer dan 95% van de AVU-begroting. Overige en enige andere inkomsten bestaan uit rente op banktegoeden en mogelijke dividenduitkeringen. De AVU kan daarom als een volbloed not for profit organisatie worden aangemerkt.

De begroting van de AVU kent – behoudens een reservering voor onderhoud en risico voor de glas-, papier- en kledingbakken – geen reserves of voorzieningen. Alle in enig

jaar gemaakte kosten worden in datzelfde jaar verrekend met de deelnemende gemeenten.

Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)

Naam	6. Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
2. Vestigingsplaats	Utrecht
3. Doelstelling en openbaar belang	De ODRU ondersteunt gemeenten bij het waarborgen en ontwikkelen van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	De huidige deelnemers van de ODRU zijn de gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, IJsselstein, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten uit de provincie Utrecht zijn vertegenwoordigd in het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling.
7. Financieel belang	Eventuele tekorten worden door de deelnemende partijen (naar rato) aangezuiverd.
8. Eigen Vermogen	31-12-2021: € 0,7 miljoen (begroting) 31-12-2020: € 1,2 miljoen 31-12-2019: € 1,7 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2021: € 8,1 miljoen (begroting) 31-12-2020: € 7,9 miljoen 31-12-2019: € 7,7 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2021: € - (begroting) 31-12-2020: € 0,125 miljoen 31-12-2019: € 0,221 miljoen

11. Website	www.odru.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

- Voorbereidingen op de ingang van de Omgevingswet per 1 juli 2022 (verandering in werkprocessen, takenpakket, etc.). Met de ingang van de Omgevingswet worden gemeenten ook bevoegd gezag voor de vaste bodem. De ODRU gaat (in ieder geval een deel van) deze bodemtaken uitvoeren:
- Het uurtarief van de ODRU is vastgesteld op €96,75 voor 2022 (uurtarief 2021 is €95,00).

Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper (BVO)

Naam	7. Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper
1. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (collegeregeling)
2. Vestigingsplaats	Barneveld
3. Doelstelling en openbaar belang	Uitvoering geven aan het Collectieve vraagafhankelijke vervoer, het OV-Vangnet, beleidsvoorbereidingen treffen, contractmanagement uitvoeren en financieel management uitvoeren voor de FoodValley gemeenten en de provincie Gelderland op dit onderdeel.
4. Relatie met beleidsprogramma	Sociale leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen.
6. Bestuurlijk belang	De aangesloten gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.
7. Financieel belang	Ieder gemeente betaald de eigen deel voor de kosten van de uitvoering en de kosten van het beheer.
8. Eigen vermogen	geen

9. Vreemd vermogen	geen
10. Financieel resultaat	Het betreft een maatwerkvoorziening dat een opneinde regeling is.
11. Website	https://www.valleihopper.nl/
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

De provincie Gelderland heeft enige tijd geleden besloten om de subsidie af te bouwen en het besluit om de OV-Vangnet te beëindigen. Beide besluiten hebben een nog onbekend financieel effect. De deelnemende gemeenten onderzoeken of er manieren zijn om de kosten beheersbaar te houden.

Tevens is afgesproken dat in 2022 een evaluatie wordt uitgevoerd van deze lichte GR genaamd BVO Valleihopper. BVO Valleihopper coördineert de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer. Op basis van de evaluatie en de gesprekken met de provincies Utrecht en Gelderland zullen Renswoude, Rhenen en Veenendaal keuzes moeten maken waar de uitvoering wordt belegd van dit vraagafhankelijk vervoer. De uitvoering kan ook bij bijvoorbeeld de gemeente Veenendaal worden belegd.

Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)

Naam	8. Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-Oost BV (OVO)
1. Rechtsvorm	Commanditaire Vennootschap (C.V.) en Besloten Vennootschap (B.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. heeft tot doel het realiseren van een plangebied aan de oostkant van Veenendaal voor circa 4.000 woningen (waarvan ca. 1.000 zijn gerealiseerd in plangebied Dragonder-oost).
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving

5. Deelnemende partijen	De gemeente Veenendaal en Grondexploitatie Quattro Veenendaal C.V. zijn in 2003 een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor het ontwikkelen van dit plangebied, waarbij het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. en Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost Beheer B.V. zijn opgericht. Beide partijen (gemeente Veenendaal en Quattro) hebben een 50% belang.
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA), lid RvC (Raad van Commissarissen)
7. Financieel belang	50% van het aandelenkapitaal B.V.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 6,4 miljoen 31-12-2019: € 6,2 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 50,7 miljoen 31-12-2019: € 60,2 miljoen
10. Financieel resultaat C.V	31-12-2020: € 0 miljoen 31-12-2019: € 0 miljoen
11. Website	www.veenendaaloost.nl
12. Risicoprofiel	Middel

Ontwikkelingen

Buurtstede

In 2022 worden naar verwachting de laatste woningbouwprojecten in “Buurtstede” opgeleverd. Dit betreft het 18 woningen tellende project “LEIV” van LATEI en Van Elst Vastgoed aan de oostzijde van De Brink en het 10 woningen tellende project “Stadswachter” van Kelderman aan de westzijde van het buurtschap “De Ontmoeting”. Nog braak liggen de locatie in de noordwesthoek van “De Ontmoeting” waarvoor de gemeente een stedenbouwkundige verkenning in de maak heeft en de locatie van de 20 walwoningen aan de westzijde van het buurtschap “De Hoven”. De invulling van laatstgenoemde locatie door de gemeente wacht op het verdere vervolg van de plannen voor de verbreding van de Rondweg-oost.

Veenderij

Voor “Veenderij” geldt dat in 2022 de laatste hand wordt gelegd aan het woonrijp maken van eiland L. Daarnaast zal er in 2022 op ruime schaal worden gebouwd op de resterende eilanden H / I / K. Deze eilanden kennen samen met de 7 vrije kavels op de eilanden J en M langs het Gelders Benedeneind een plancapaciteit van 270 woningen. In “Veenderij” zullen eind 2022 naar verwachting circa 740 woningen van de in totaal ruim 1.000 woningen zijn gerealiseerd.

Groenpoort

Het bestemmingsplan “Groenpoort”, dat ruimte biedt aan circa 970 woningen in diverse woningtypen en verschillende prijsklassen en voorziet in een rechtstreekse aansluiting op de (te verbreden) Rondweg-oost, ligt op het moment dat deze programmabegroting wordt opgesteld, in ontwerp ter inzage.

De belangrijkste onderleggers voor de opstalontwikkeling, te weten het stedenbouwkundig plan, beeldkwaliteitsplan en het voorlopig inrichtingsplan voor de openbare ruimte, zijn gereed. De nog ontbrekende schakel wordt gevormd door de -op het moment van opstellen van deze programmabegroting- nog lopende gemeentelijke aanbestedingsprocedure inzake de collectieve warmtevoorziening. Deze procedure dient binnen afzienbare tijd succesvol te zijn afgerond om vertraging in de gronduitgifteplanning te voorkomen.

Medio 2022 wordt gestart met het bouwrijp maken van de eerste fase van “Groenpoort”, zodat een jaar later kan worden gestart met de bouw van de eerste woningen in dit deelplan. Dit onder het voorbehoud dat de bestemmingsplanprocedure tijdig de juridische titel oplevert voor het verlenen van de vereiste omgevingsvergunningen.

Algemeen

De gemeente Veenendaal wordt in de Raad van Commissarissen (RvC) van het Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost (OVO) Beheer B.V. vertegenwoordigd door de heren mr. P.T. van Woensel en K.G.J. Kats.

De heer Van Woensel is herbenoemd als commissaris van de vennootschap voor een periode die loopt tot 1 januari 2025.

De heer Kats is per 26 mei 2021 voor de duur van 4 jaar benoemd tot lid van de RvC.

Op 16 maart 2022 staan de gemeenteraadsverkiezingen gepland. Zoals bekend, is projectwethouder Stroobosch namens de gemeente Veenendaal aandeelhouder van het OVO Beheer B.V. Of dit ook na 16 maart 2022 het geval zal zijn, zal door de uitslag van deze verkiezingen, de coalitievorming, de portefeuillevreiding, etc. worden bepaald.

Duurzame Energie Veenendaal-oost BV (DEVO)

Naam	9. Duurzame Energie Veenendaal-oost BV (DEVO)
1. Rechtsvorm	Besloten Vennootschap (B.V.)
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	DEVO is het lokale energiebedrijf dat verantwoordelijk is voor de exploitatie en het beheer van de duurzame energievoorziening in een deel van Veenendaal-oost (Buurtstede en Veenderij). DEVO draagt bij aan het bereiken van de gemeentelijke doelstelling om met ingang van 2050 energieneutraliteit te realiseren.
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	De gemeente is voor 100% aandeelhouder van deze onderneming
8. Eigen Vermogen	31-12-2021: € - 5.524 miljoen 31-12-2020: € - 5,702 miljoen 31-12-2019: € - 5,527 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12.2021: € 15,5 miljoen 31-12-2020: € 12,546 miljoen 31-12-2019: € 14,117 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2021: € 0,062 miljoen 31-12-2020: €- 0,174 miljoen 31-12-2019: € - 0,345 miljoen
11. Website	www.devo-veenendaal.nl
12. Risicoprofiel	Hoog

Ontwikkelingen

Op 24 juni 2021 heeft de gemeenteraad besloten de aandelen van Quattro Energie BV in DEVO per 30 juni 2021 te kopen. Dat betekent dat de gemeente per 30 juni 2021 voor 100% aandeelhouder van DEVO is. Tevens heeft de gemeenteraad op 24 juni 2021 besloten geen wensen en bedenkingen in te dienen tegen het verlenen van een borgstelling ad € 12,2 miljoen door de gemeente in verband met de herfinanciering van DEVO per 30 juni 2021 voor de periode van 30 juni 2021 tot en met 30 juni 2026. Op 25 juni 2021 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten genoemde borgstelling te verstrekken. De herfinanciering van DEVO heeft op 30 juni 2021 plaats gevonden, zodat de continuïteit van de onderneming tot 30 juni 2026 is gewaarborgd. In totaal staat de gemeente borg voor een bedrag van € 15,4 miljoen. In verband met de uitbreiding van het distributienet in Veenderij heeft DEVO een tijdelijke overbruggingsfinanciering nodig. Voor deze overbruggingsfinanciering heeft de gemeente geen borgstelling behoeven te verstrekken.

DEVO heeft plannen de bestaande warmtekrachtkoppeling uit te faseren en deze door aanvullende warmtepompen te vervangen. De daarvoor benodigde investeringen zijn meegenomen in het meerjareninvesteringsplan van de onderneming. Vanaf 1 januari 2021 is het voor nieuwbouwwoningen wettelijk verplicht om bijna-energieneutraal (BENG) te bouwen en wordt een nieuwe bepalingmethode gehanteerd. Sinds 1 januari 2021 valt de BENG-berekening, die bij de aanvraag van de omgevingsvergunning wordt ingediend, onder certificaat. De nieuwe regels hebben ook gevolgen voor warmtebedrijven. Warmtebedrijven dienen de energieprestatie van hun collectieve systemen te certificeren. Om aan de nieuwe eisen te kunnen voldoen, dient DEVO aanpassingen in het collectieve energiesysteem te realiseren. Vooralsnog wordt nog onderzocht of deze eerdere investeringen daadwerkelijk eerder en in welke fasering nodig zijn.

Vitens NV

Naam	10. Vitens NV
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Zwolle
3. Doelstelling en openbaar belang	Publiek waterbedrijf, belast met de zorg voor de watervoorziening
4. Relatie met beleidsprogramma	5 Algemene dekkingsmiddelen

5. Deelnemende partijen	Publieke aandeelhouders (gemeenten en provincies)
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	56.404 aandelen (0,975% van het totale aandelenkapitaal)
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 557,1 miljoen 31-12-2019: € 533,3 miljoen 31-12-2018: € 533,0 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 1.340,1 miljoen 31-12-2019: € 1.293 miljoen 31-12-2018: € 1.233,5 miljoen
10. Financieel resultaat	2020: € 23,9 miljoen 2019: € 11,1 miljoen 2018: € 13,0 miljoen
11. Website	www.Vitens.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Als gevolg van de droge zomers in 2018 en 2019 heeft Vitens haar beleid bijgesteld. Om voldoende drinkwater te kunnen leveren in droge periodes gaat Vitens haar productiecapaciteit stevig uitbreiden. Door Vitens zullen de komende jaren extra investeringen worden gedaan om deze uitbreiding mogelijk te maken. Mede als gevolg hiervan zal de winst de komende jaren aanmerkelijk lager zijn in vergelijking met het nabije verleden. Een andere factor die hierbij een rol speelt is dat vanuit de rijksoverheid een bovengrens is vastgesteld ten aanzien van het rendement over het eigen vermogen. Daarnaast is er de noodzaak om een solvabiliteit van 30% aan te houden om in aanmerking te komen voor een financiering tegen gunstige tarieven. In 2020 heeft Vitens fundamentele stappen gezet voor de toekomst van het bedrijf, waaronder een belangrijke aanpassing van de automatisering en het vaststellen van een nieuwe strategie: Elke druppel duurzaam.

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)

Naam	11. Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG)
-------------	--

1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
2. Vestigingsplaats	Den Haag
3. Doelstelling en openbaar belang	Bank van en voor overheden en instellingen van maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De bank levert zo een bijdrage aan de publieke taak.
4. Relatie met beleidsprogramma	5 Algemene dekkingsmiddelen
5. Deelnemende partijen	Publieke aandeelhouders (gemeenten en provincies)
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	De gemeente is aandeelhouder van de BNG en bezit 0,2% van de aandelen.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 5.097 miljoen 31-12-2019: € 4.887 miljoen 31-12-2018: € 4.990 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 155.262 miljoen 31-12-2019: € 144.802 miljoen 31-12-2018: € 132.519 miljoen
10. Financieel resultaat	2020: € 221 miljoen 2019: € 163 miljoen 2018: € 337 miljoen
11. Website	www.bngbank.nl
12. Risicoprofiel	Laag
Ontwikkelingen	

BNG Bank profileert zich steeds meer als een duurzame bank en ondersteunt gemeenten bij de verdere verduurzaming. BNG Bank staat in de top 5 van 's werelds veiligste banken. De lijst van veiligste banken ter wereld wordt samengesteld door een vergelijking van de lange termijn krediet ratings en de totale activa van de 500 grootste banken wereldwijd. Ratings van Moody's, Standard & Poor's en Fitch zijn hiervoor gehanteerd.

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)

Naam	12. Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV)
1. Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap (NV)
2. Vestigingsplaats	Ede
3. Doelstelling en openbaar belang	ACV is een overheids-nv. De missie van ACV is de opdracht gevende gemeenten, bedrijven en particulieren te ontzorgen op het gebied van afval & reiniging en te opereren als de logische, regionale samenwerkingspartner
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeenten Ede, Wageningen, Renkum en Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Aandeelhouder (lid van AVA)
7. Financieel belang	24% van de aandelen van de holding
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 11,6 miljoen (jaarrekening) 31-12-2019: € 11,1 miljoen 31-12-2018: € 11,1 miljoen 31-12-2017: € 11,1 miljoen
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 21,8 miljoen (jaarrekening) 31-12-2019: € 21,9 miljoen 31-12-2018: € 19,9 miljoen 31-12-2017: € 21,9 miljoen
10. Financieel resultaat	2020: € 0,5 miljoen (jaarrekening) 2019: € 0,5 miljoen 2018: € 0,6 miljoen 2017: € 0,5 miljoen
11. Website	www.acv-groep.nl

12. Risicoprofiel	Laag
-------------------	------

Ontwikkelingen

ACV is de naam voor de vertrouwde afvalinzamelaar in de gemeenten Ede, Renkum, Renswoude, Veenendaal en Wageningen. ACV is in 1999 ontstaan toen de activiteiten voor de gemeenten Ede en Wageningen samengevoegd zijn in één organisatie: Afvalcombinatie De Vallei. Later werden ook Renkum (2001) en Veenendaal (2008) en Renswoude (2020) toegevoegd.

ACV is een zelfstandig opererend bedrijf met een schat aan ervaring op het gebied van afvalinzameling, straatreiniging, het kolken van riolen, gladheidbestrijding en plaagdierbestrijding. Sinds 1999 is ook de kringloopwinkel in Ede en vanaf 2010 de kringloopwinkel in Veenendaal toegevoegd, onder de naam Restore Kringloop. Per 1 januari 2012 is ACV lid van Midwaste, een samenwerkingsverband van 13 regionale afval- en reinigingsbedrijven. ACV is sinds februari 2017 ook actief binnen het SamenWerkBedrijf (SWB), een samenwerking in de openbare ruimte tussen gemeente Ede, Werkkracht en ACV.

Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)

Naam	13. Centrum Jeugd en Gezin Veenendaal (CJG)
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het algemeen doel van de Stichting is om de inwoners van Veenendaal zoveel als nodig bij te staan bij de zorg voor de opvoedondersteuning, gezinsondersteuning en ontwikkeling van kinderen en jeugdigen. De Stichting sluit hierbij aan bij de ontwikkeling naar integraal werken binnen de drie sociale domeinen, te weten: jeugd, maatschappelijke ondersteuning en participatie – bijvoorbeeld door de vorming van integrale sociale wijkteams – en levert hier een actieve bijdrage aan. Zij doet dit uitsluitend in opdracht van de gemeente.
4. Relatie met beleidsprogramma	3 Sociale leefomgeving
5. Deelnemende partijen	nvt

6. Bestuurlijk belang	Het College - stelt de jaarlijkse bijdrage vast op basis van de prestatieafspraken. - benoemt, schorst en ontslaat de leden van het Bestuur. - krijgt bepaalde besluiten van het Bestuur ter goedkeuring voorgelegd.
7. Financieel belang	De gemeente verstrekt op basis van prestatieafspraken een jaarlijkse bijdrage. De jaarresultaten komen ten gunste of ten laste van de Gemeente.
8. Eigen Vermogen	31-12-2020: € 0 31-12-2019: € 0
9. Vreemd Vermogen	31-12-2020: € 1,0 miljoen 31-12-2019: € 1,0 miljoen
10. Financieel resultaat	31-12-2020: € 0 31-12-2019: € 0
11. Website	www.cjgveenendaal.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Met de inzet vanuit het CJG wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de beoogde resultaten uit het Integraal beleidskader Sociaal Domein. Er wordt onder andere bijgedragen aan de ontwikkeling van een stevige sociale basis, een sterke uniforme toegang en de verdere transformatie van het jeugdstelsel.

Grote uitdaging nu en in de komende jaren is het terugdringen van het gebruik van specialistische jeugdhulp en de daarmee gepaard gaande kosten. Hiertoe is in 2019 een aantal verbeterprojecten gestart. In 2020 zijn de verbeterprojecten aangevuld met een aantal maatregelen om met name het gebruik en de kosten van jeugdhulp (in het bijzonder ambulante begeleiding en behandeling) terug te dringen. Aanvullend zijn er door de raad maatregelen toegevoegd. Dit zijn 'de scherpe keuzes' en deze zijn ondersteunend aan het verder terugdringen van het gebruik en de kosten van jeugdhulp in Veenendaal. Het CJG geeft in 2022 verder uitvoering aan deze projecten en maatregelen onder meer door:

1. Het afremmen van instroom
 - O.a. beperken open inloop (werken op afspraak, max. aantal afspraken per week, wachtlijst) investeren op kwaliteit en zorgvuldigheid.
2. Kaders en normen voor jeugdhulp binnen het CJG.
 - Actieve sturing op het terugdringen aantallen naar specialistische zorg, incl. afspraken met de belangrijkste aanbieders.

3. Vergroten van de invloed op het logistieke proces bij de inzet van gecontracteerde jeugdhulp.
 - Scherpere triage, strakker sturen op duur, intensiteit en doelrealisatie.

Stichting Ontmoetingshuis

Naam	14. Stichting Ontmoetingshuis
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het binnen de kaders van het vigerend bestemmingsplan geheel of gedeeltelijk beheren, kostendekkend exploiteren en doen exploiteren van het Ontmoetingshuis Veenendaal-oost, al dan niet tezamen met andere door de Gemeente Veenendaal aan te wijzen partijen en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. De stichting mag niet al dan niet commerciële activiteiten verrichten of laten verrichten buiten de doelstelling, locatie en andere samenwerkingsvormen.
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Het College - Goedkeuring en ontslag bestuur - Toestemming beleidsmatige en/of strategische keuzes (financieel, samenwerken, etc.) - Inzage en aanwijzingen financieel beheer.
7. Financieel belang	Het college compenseert een negatieve exploitatie indien deze niet uit de reserve gehaald kan worden. Eventuele overschotten vallen ten gunste van de reserves.
8. Eigen Vermogen	2021: P.M. (lopende boekjaar) 2020: € 497.568 2019: € 408.529

9. Vreemd Vermogen	2021: P.M. (lopende boekjaar) 2020: € 133.882 2019: € 159.405
10. Financieel resultaat	2021: - € 104.753 (begroot) 2020: - € 112.574 2019: - € 105.083
11. Website	http://ontmoetingshuis.nl/
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Het Ontmoetingshuis is een centraal punt voor de wijk Veenendaal-oost. Dit is de plek waar wijkbewoners graag komen, waar kinderen lekker dichtbij naar school gaan en sporten. Een prachtig centrum midden in Veenendaal-oost!

De eerste fase is opgeleverd in 2014 en de tweede fase in 2017 en wordt (m.u.v. het sportgedeelte) beheerd door stichting Ontmoetingshuis Veenendaal-oost. Er vindt in 2022 een voortzetting van het huidige gebruik plaats met een combinatie van functies, zoals onderwijs, kinderopvang en welzijnswerk.

In 2021 vindt er een verkenning plaats voor een verdere optimalisatie van de exploitatie van het Ontmoetingshuis. Medio 2022 zal er een structurele oplossing komen voor de exploitatie van het Ontmoetingshuis in het kader van de reserve 'aanloopverliezen exploitatie Ontmoetingshuis' die nog gevuld zal zijn tot en met 2022.

Stichting Veens Welzijn

Naam	15 .Stichting Veens welzijn
1. Rechtsvorm	Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het algemeen doel van de stichting is samen te werken met in het bijzonder partijen in de sociale basis om zo vorm te geven aan het realiseren van maatschappelijke doelen in welzijn ten behoeve van de organisatie van laagdrempelige algemene voorzieningen en het ontwikkelen, initiëren en organiseren van nieuwe initiatieven op het gebied van welzijn, mede door samenwerking met zorgpartners en vrijwilligersorganisaties en door koppelingen te maken tussen bedrijven en organisaties of

	personen uit de gemeente Veenendaal met een ondersteuningsvraag.
4. Relatie met beleidsprogramma	3. Sociale Leefomgeving
5. Deelnemende partijen	nvt
6. Bestuurlijk belang	Het college stelt via de kaderovereenkomst en het jaarplan een jaarlijkse bijdrage vast. De leden van de Raad van Toezicht worden door het College benoemd.
7. Financieel belang	De gemeente verstrekt op basis van prestatieafspraken een jaarlijkse bijdrage. De jaarresultaten komen ten gunste of ten laste van de Gemeente.
8. Eigen Vermogen	2020: €0,-
9. Vreemd Vermogen	2020: €0,-
10. Financieel resultaat	2020: €0,-
11. Website	www.veens-welzijn.nl
12. Risicoprofiel	Laag

Ontwikkelingen

Stichting Veens Welzijn is vanaf 2021 actief in Veenendaal. De opdracht Welzijn heeft als rode draad het versterken van de sociale basis. Samenwerking en netwerkverbinder tussen alle (vrijwilligers)organisaties, zorgpartners en overige professionals is hierin belangrijk. De opdracht bevat basistaken geclusterd in vier pijlers: sociale leefbaarheid, vrijwilligers, opvoeden en opgroeien en langer thuis.

Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen)

Naam	16. Parkeervoorzieningen (Tricotage en Arie van Hensbergen)
1. Rechtsvorm	Vereniging / Stichting
2. Vestigingsplaats	Veenendaal
3. Doelstelling en openbaar belang	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de eigenaars” en “het beheer over de gemeenschappelijke gedeelten en de gemeenschappelijke zaken. VVE Tricotage Stichting (VVE) Arie van Hensbergen
4. Relatie met beleidsprogramma	1 Fysieke leefomgeving
5. Deelnemende partijen	Gemeente Veenendaal
6. Bestuurlijk belang	Het College - Goedkeuring en ontslag bestuur - Toestemming beleidsmatige en/of strategische keuzes (financieel, samenwerken, etc.) - Inzage en aanwijzingen administratie
7. Financieel belang	Vaste gemeenschappelijke bijdrage. Compensatie verliezen en investeringen.

8. Eigen Vermogen	2019: € 0 2018: € 0 2017: € 0
9. Vreemd Vermogen	2019: € 0 2018: € 0 2017: € 0
10. Financieel resultaat	2019: - € 7.356,00 2018: - € 152,00 2017: € 203,00
11. Website	nvt
12. Risicoprofiel	laag
Ontwikkelingen	
Geen ontwikkelingen	

F. Grondbeleid

Grondbeleid

Het grondbeleid is vastgelegd in de Nota grondbeleid 2020 - 2024. Met de nota wordt richting gegeven aan hoe de gemeente handelt in de grondmarkt met diverse beschikbare juridische en financiële instrumenten (zoals bijvoorbeeld de grondexploitatiewet). De diverse instrumenten worden gebruikt om bestuurlijke doelstellingen in de ruimtelijke ordening vorm te geven.

Algemene ontwikkelingen

Er blijft spanning op de woningmarkt. Diverse publicaties geven aan dat de woningmarkt nog krap is, en nog een aantal jaren krap zal blijven. Landelijk blijft de benodigde nieuwbouw achter bij de vraag naar woningen. De ontwikkeling van de economie lijkt gunstig, maar vormt echter altijd een risico. Een eventuele economische groeivertraging heeft haar weerslag op de woningmarkt, zij het vaak met een aantal jaren vertraging. De centrale banken hebben aangegeven zo nodig de beleidsrente te verlagen en obligaties aan te kopen. Hierdoor zal de hypotheekrente langer laag blijven. Dit leidde afgelopen jaren tot sterk oplopende prijzen in de huizenmarkt. Tevens is de woningmarkt dermate krap dat de vraag is hoe dit zich zal verhouden met een eventuele economische achteruitgang. De verwachting is daarom dat de huidige krapte en hoge woningprijzen voorlopig aanhouden.

In de afgelopen jaren is gebleken hoe belangrijk het is bij woningbouw om toekomstige bewoners en omwonenden te betrekken bij nieuwe plannen. De gemeente stimuleert ontwikkelaars voor het toepassen van co-creatie met omwonenden en vanuit marktpartijen worden dit ook steeds meer als vanzelfsprekende trajecten gezien. Participatietrajecten zijn niet meer weg te denken bij nieuwe ontwikkelingen. De mate van participatie zal echter altijd maatwerk blijven. Er is zowel behoefte aan systeembouw als volledige zelfbouw en alles wat er tussen zit.

Een andere trend die over de gehele breedte plaatsvindt is duurzaamheid. De wettelijke normen worden strenger, maar belangrijker, de mogelijkheden worden ook steeds groter. Inmiddels moeten alle nieuwe gebouwen in Nederland bijna energieneutrale gebouwen (BENG) zijn. Vanaf 2022 zal met de invoering van de Omgevingswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving de eisen verder worden verscherpt. Hiermee wordt de gehele sector gedwongen creatief te zijn in de duurzame ambities.

De invoering van de Omgevingswet wordt verwacht op 1 juli 2022, inclusief de Aanvullingswet grondeigendom. Deze wet bevat regels over het ingrijpen door de overheid in het eigendom van de grond met aangepaste instrumenten voor voorkeursrecht, onteigening, herverkaveling en kavelruil. Ook komt er een vereenvoudigde regeling voor het kostenverhaal in de Omgevingswet. Dit vormt mogelijkheden als de overheid (bovenwijkse) kosten maakt bij de ontwikkeling van een initiatief van burgers of bedrijven. Het verhalen van bovenwijkse kosten is vastgelegd voor Veenendaal met de vastgestelde Nota bovenwijkse voorzieningen 2020.

Visie op grondbeleid

Ruimtelijke ontwikkelingen binnen een gemeente zijn zo divers dat een algemene keuze voor óf facilitair óf actief grondbeleid niet volstaat. Bij projecten wordt scherp gekeken in hoeverre deze bijdragen aan de beleidsdoelstellingen. Een belangrijk uitgangspunt is dat Veenendaal het grondbeleid situationeel vormgeeft: niet per definitie actief of passief, maar per situatie wordt maatwerk geboden. In de Nota Grondbeleid 2020-2024 is een afwegingskader opgenomen om de mate van activiteit (van passief tot actief) te bepalen. Afhankelijk van de situatie en het belang van het doel of de prioriteit ervan voor de gemeente wordt de mate van activiteit bepaald. Via het projectenboek zal jaarlijks de strategie op hoofdlijnen door de raad worden vastgesteld.

Uitvoering van grondbeleid

Door de krapte op de woningmarkt kan druk ontstaan op het ingezette beleid voor vraaggestuurde ontwikkelingen. Het is belangrijk om te zorgen dat het aanbod aansluit op de behoefte van bewoners. Er vindt een woningmarktanalyse plaats in het projectenboek en elk nieuw initiatief wordt beoordeeld met de Ladder van duurzame verstedelijking. Zo wordt aangetoond waarvoor er daadwerkelijk een marktvraag is. De Woonvisie (wordt: Uitvoeringsplan wonen in de omgevingswet) is cruciaal voor de onderbouwing van de Ladder en is richtinggevend voor het inspelen op de juiste (toekomstige) toevoegingen aan de woningvoorraad. Dit om de effecten van vergrijzing en de toename van zorghuisvesting op tijd op te vangen. Aandachtspunten voor de uitvoering is het zorgen van voldoende betaalbare en/of (zorg)geschikte woningen in de komende jaren. Gezien de momenteel hoge (bouw)kosten is dat een uitdaging voor de komende periode.

Overzicht grondexploitatiebegrotingen

Project bedragen x € 1.000 (eindwaarde)	Verwacht jaar van afronding	Tekort	Overschot	Al gestort in risicoreserve
Ontwikkelposities Veenendaal-oost	2025	0	3.047	1.043
Veenendaal-oost	2028	0	5.576	2.190
1e Melmseweg	2027	0	846	609
Brouwerspoort	2024	27.714	0	-
Balkons	2023	0	0	0
De Groene Grens	2023	0	0	0
Vrijkomend Vastgoed	2023	0	1.905	565
Pionierkwartier	2022	5.308	0	0
Boveneind/Pampagras	2022	0	638	174
Lindewijk	2023	0	476	0
Locatie Brandweer-gemeentewerf	2024	0	2.224	0
Totaal		33.022	14.712	4.581

* Alle getoonde verliezen zijn reeds genomen in de voorziening grondexploitaties.

Winstnemingen

Project bedragen x € 1.000 (eindwaarde)	2022	2023	2024	2025
Ontwikkelposities Veenendaal-oost	0	0	0	2.004
Veenendaal-oost	0	0	0	0
1e Melmseweg	0	0	0	0
Vrijkomend Vastgoed	0	1.340	0	0
Boveneind/Pampagras	464	0	0	0
Lindewijk	0	476	0	0
Locatie Brandweer-gemeentewerf	0	0	2.224	0
Totaal	464	1.816	2.224	2.004

Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds, naar rato van de voortgang van de grondexploitatie, winst worden genomen. Dit wordt conform de richtlijnen uit Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) van het BBV toegepast voor de winstgevende grondexploitaties.

Risicoreserve grondbeleid

In de Nota Grondbeleid 2020 - 2024 is opgenomen dat er jaarlijks een vertrouwelijke risicoanalyse wordt opgesteld door een extern bureau, waarin per project en op portefeuilleniveau het risicoprofiel wordt geschetst. Deze risicoanalyse omvat de grondexploitaties en grotere facilitaire projecten, de zogenaamde Meerjarige projectbegrotingen. Voor de grondexploitaties betreft dit de project- en projectoverstijgende risico's. De gemeente maakt de risico's niet alleen inzichtelijk, maar zorgt met risicomanagement voor beheersing van de risico's en treft de nodige beheersmaatregelen. De risico's worden primair afgedekt met de risicoreserve grondexploitaties.

Overzicht beleidsvoornemens

Grondbeleid

Beleidsvoornemens	Jaartal
Grondprijzenbrief	2022
Tweejaarlijkse woningmarkt analyse	2022
Nota Grondbeleid	2024

G. Lokale heffingen

Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op twee soorten heffingen: heffingen waarvan de besteding van de opbrengst gebonden is (bestemmingsheffingen) en heffingen waarvan de besteding van de opbrengst vrij is. Ongebonden lokale heffingen zoals de OZB en de hondenbelasting rekenen we tot de algemene dekkingsmiddelen, omdat zij inhoudelijk niet aan begrotingsprogramma's zijn gerelateerd en de opbrengst vrij kan worden besteed. Gebonden heffingen zoals de afvalstoffenheffing en rioolheffing, rekenen we niet tot de algemene dekkingsmiddelen. De raad stelt jaarlijks de tarieven voor het komende jaar vast.

Het gemeentelijke belastinggebied is wettelijk begrensd. De regelingen, waarin is bepaald welke belastingen en rechten de gemeenten mogen heffen, schrijven voor hoe de gemeenten die heffingen moeten inrichten. Zo mag bijvoorbeeld het bedrag van een gemeentelijke heffing niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen van de belastingplichtige en is het niet toegestaan om met rechten winst te maken.

In deze paragraaf komen de belangrijkste gemeentelijke heffingen aan de orde. Daarnaast maken het invorderings- en kwijtscheldingsbeleid onderdeel uit van deze paragraaf.

Beleidsuitgangspunten

Indexatie 2022

De gemeentelijke heffingen zijn in deze programmabegroting trendmatig met 1,5% verhoogd. De tarieven voor de afvalstoffenheffing, rioolrechten, leges en kosten van lijkbezorging zijn daarvan uitgezonderd. Deze tarieven zijn in afzonderlijke beleidsdocumenten vastgesteld. Hiervoor geldt als uitgangspunt een maximale kostendekkendheid van 100%.

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Ons bestendig beleid is dat mutaties als gevolg van een hertaxatie van de waarde van de onroerende zaken geen gevolgen mag hebben voor de belastingopbrengsten (sinds invoering van de Wet WOZ in 1995). Een waardestijging van de onroerende zaken binnen onze gemeente heeft zich in het verleden dan ook altijd vertaald in een evenredige tariefsdaling (en vice versa).

Rioolheffingen

Het tarief voor de rioolheffing is in de raad van 22 juni 2017 vastgesteld in het Integraal beheerplan Openbare ruimte en gemeentelijk riolerings- en waterplan. Bestendig beleid is een kostendekkende rioolheffing waarvan 50% van de kosten wordt verhaald via het aansluitrecht en 50% via het afvoerrecht.

Afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt van het huidige beleid is erop gericht 100% van de inzamelings- en verwerkingskosten van het afval in de tarieven te verdisconteren. Per 1 januari 2016 is de gemeente overgeschakeld naar Diftar op basis van volume-frequentie.

Hondenbelasting

Er wordt voor het houden van een hond een tarief in rekening gebracht. Indien er sprake is van meer dan 1 hond geldt een hoger tarief voor deze meerdere honden. Tevens is er sprake van een kennel tarief.

Leges

De leges worden in verschillende groepen gepresenteerd. De leges worden als inkomsten op de taakvelden waar ze betrekking op hebben verantwoord. De meest omvangrijke post in de leges betreft de leges omgevingsvergunning bouwen. Bij het opmaken van de begroting 2022 is het Rijk voornemens om de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen per 1 juli 2022 in te voeren. Eind 2021 zal duidelijk worden of de invoerdatum 1 juli 2022 blijft. De VNG heeft gemeenten geadviseerd om in dat geval in 2022 een gewijzigde

legesverordening vast te stellen. Het is de verwachting dat de legesopbrengsten en de daarmee gemoeide lasten fors zullen dalen. Hierover wordt u in 2022 geïnformeerd.

Precariobelasting ter zake van buizen, kabels, draden of leidingen

Vanaf 2022 is het niet meer toegestaan om precariobelasting voor netwerkbeheerders te heffen. Hiertoe is in 2016 een wetsvoorstel aangenomen om de precariobelasting voor netwerkbeheerders af te schaffen. Gemeenten (waaronder Veenendaal) die in 2015 al heffen konden nog heffen tot 1 januari 2022. In 2020 is besloten om geen aanslagen meer op te leggen.

Precariobelasting overige

Naast precariobelasting op buizen, kabels en leidingen is er ook precariobelasting voor gebruik van de gemeentegronden. Deze precariobelasting wordt geheven indien er sprake is van opslag bouwmaterialen, stalling van voertuigen, terrassen en uitstallingen. Tarieven zijn per m2 en/of per jaar.

Reclamebelasting

Reclamebelasting is een belasting op openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg, bijvoorbeeld logo's, stickers, gevelreclame, lichtbakken en uithangborden. Ondernemers op alle bedrijventerreinen in Veenendaal betalen reclameheffing aan de gemeente. De opbrengst (na verrekening van de perceptiekosten) wordt naar rato verdeeld over de coöperatieve verenigingen Bedrijventerreinen. Kwijtschelding voor reclamebelasting is niet mogelijk.

Bedrijven Investeringszone Winkelstad Veenendaal

In mei 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met de invoering van een Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Winkelstad Veenendaal. Deze BIZ Winkelstad Veenendaal is van toepassing in het zogenoemde Kernwinkelgebied en beoogt gezamenlijke investeringen ter verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsomgeving te financieren. De BIZ is een bestemmingsheffing die eigenaren en gebruikers betalen. Onder verrekening van de perceptiekosten wordt de bate uitbetaald aan de stichting BIZ Winkelstad Veenendaal. Er is sprake van tariefdifferentiatie (onderstaand toegelicht).

Toeristenbelasting

Niet-inwoners van de gemeente, die betaald overnachten in Veenendaal, betalen toeristenbelasting. De doelstelling is dat de kosten van bepaalde voorzieningen worden omgeslagen naar personen die er wel gebruik van maken, maar niet in de gemeente wonen.

Parkeerbelasting

Op basis van artikel 225 Gemeentewet heft de gemeente in het kader van parkeerregulering parkeerbelastingen. Er worden twee belastingen geheven:

- De parkeerbelasting voor een plek en een bepaalde tijdsperiode, waarvoor parkeerautomaten zijn geplaatst.
- De parkeerbelasting voor een door de gemeente verstrekte parkeervergunning.

De gemeente kan hiermee op efficiënte en financieel verantwoorde wijze het parkeerbeleid realiseren.

Tarieven gemeentelijke heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Wij voeren voor de OZB een trendmatige verhoging van 1,5% door. Alle onroerende zaken in Veenendaal worden gedurende 2021 opnieuw gewaardeerd naar peildatum 1 januari 2021. De nieuwe waarde geldt voor het belastingjaar 2022. De waardeontwikkelingen van de woningen in onze gemeente is tussen de peildatum 1 januari 2020 en 1 januari 2021 ingeschat op een stijging van 10,0%. De inschatting van de waardevermindering van de niet-woningen in dezelfde periode is 1,0%. De waardevermindering/-daling neutraliseren we in de tarieven, zodat we de totaalopbrengst halen conform de trendmatige stijging als hierboven benoemd. Dit betekent voor de tarieven de onderstaande extra aanpassing naast de

trendmatige verhoging. Voor de WOZ waardebeoordeling geldt vanaf 2022 de verplichting om deze te baseren op vierkante meters.

Op basis van de inzichten in de taxaties op het moment van opstellen van deze programmabegroting zijn de tarieven voor 2022 als volgt:

Overzicht tarieven OZB			
	Tarief 2021	Tarief 2022 (1,5% trend)	Tarief 2022 na compensatie
Tarief woning eigenaar	0,0992%	0,1007%	0,0915%
Tarief niet-woning eigenaar	0,2497%	0,2534%	0,2509%
Tarief niet-woning gebruiker	0,1995%	0,2025%	0,2005%

Rioolheffing

Met de rioolheffing worden kosten verhaald om collectieve maatregelen te treffen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van grond- en of hemelwater. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen aansluitrechten, die doorgaans worden geheven van de eigenaren van de aangesloten eigendommen en afvoerrechten, die uitsluitend kunnen worden geheven van de gebruikers van die eigendommen.

In het Gemeentelijk Riool en Water Plan Veenendaal is voorgesteld om de tarieven van rioolheffing in 2022 gelijk te laten zijn aan 2019. Door kostenstijgingen is net als in 2021 indexatie van 1,5% van de tarieven benodigd om de kostendeckendheid van 100% in de toekomst te handhaven.

Tarieven rioolheffing			
	2020	2021	2022
tarief gebruiker woning	€ 31,20	€ 31,68	€ 32,16
tarief eigenaar woning	€ 62,40	€ 63,36	€ 64,32
tarief gebruiker niet-woning	€ 312,00	€ 316,68	€ 321,48

Afvalstoffenheffing

Het huishoudelijk afval wordt verwerkt via Afvalverwijdering Utrecht (AVU). De AVU is een gemeenschappelijke regeling van alle Utrechtse gemeenten. De afvalinzameling wordt gedaan door ACV, een NV van de gemeenten Ede, Wageningen, Renkum, Renswoude en Veenendaal. De tarieven voor 2022 zijn gebaseerd op het in 2016 ingevoerde systeem van betalen per keer voor restafval (Diftar) ter bevordering van hergebruik van grondstoffen. In september besloot de raad over het beleidsplan huishoudelijk afval 2022-2025. De gevolgen van de hierin voorgestelde wijzigingen zijn opgenomen.

Voor 2022 zijn zowel de variabele tarieven voor de afvalstoffenheffing (tarief per aanbieding) als het basisbedrag met 1,5% geïndexeerd. Er is voor 2022 sprake van een autonome tariefstijging als gevolg van hogere inzamel- en verwerkingskosten door nieuwe prijsvorming en aanbesteding en dalende in de opbrengsten van de vergoedingen voor oud papier en PMD. Daarnaast wordt een bedrag vanuit de reserve aangewend om tariefegaliseratie te realiseren. Onderstaand treft u een cijfermatige toelichting van de tariefontwikkeling 2021-2022.

Het vaste tarief van 2022 komt uit op € 245,00.

Berekening Tarief Afvalstoffenheffing		2022
Basisbedrag 2021		€ 222,32
In 2021 niet in tarief opgenomen		€ 11,24
Indexatie 1,5 %		€ 3,50
Gevolgen beleidsplan huishoudelijk afval 2022-2025		€ 3,71
Autonome tariefontwikkeling door hogere kosten en dalende vergoedingen		€ 14,23
Tarief 2022 zonder egaliseratie		€ 255,00
Inzet reserve voor egaliseratie		-/- 10,00
Tarief 2022		€ 245,00

Onderstaand treft u een specificatie van de tarieven van de afgelopen jaren.

De kosten voor ledigingen en stortingen worden alleen geïndexeerd. Veenendaal komt daarmee in 2022 uit op gemiddeld € 299 voor een huishouden inclusief het variabele deel. Het landelijk gemiddelde tarief afvalstoffenheffing voor een meerpersoonshuishouden in 2021 bedraagt € 305.

Tarieven afvalstoffenheffing 2022					
	2018	2019	2020	2021	2022
Basis tarief containers	€ 159,36	€ 167,76	€ 191,58	€ 233,56	€ 245,00
Per aanbieding 240 liter	€ 8,12	€ 8,30	€ 8,36	€ 8,49	€ 8,61
Per aanbieding 140 liter	€ 4,77	€ 4,85	€ 4,92	€ 4,99	€ 5,07
Hoogbouw					
Per aanbieding van 60 liter	€ 0,81	€ 0,83	€ 1,05	€ 1,07	€ 1,09
Per aanbieding van 30 liter	€ 1,62	€ 1,65	€ 2,11	€ 2,14	€ 2,17

Hondenbelasting

Wij hebben voor de hondenbelasting een trendmatige verhoging van 1,5% opgenomen. De tarieven voor 2022 zijn als volgt.

Tarieven Hondenbelasting			
	2020	2021	2022
Tarief eerste hond	€ 89,40	€ 90,72	€ 92,04
Tarief tweede en volgende hond, per hond	€ 130,56	€ 132,48	€ 134,52
Tarief kennel	€ 230,88	€ 234,36	€ 237,84

Leges

De gemeente brengt voor producten van burgerzaken en vergunningen leges in rekening bij de aanvrager. In deze programmabegroting wordt hierop een trendmatige verhoging doorgevoerd van 1,5%. Randvoorwaarde daarbij is dat de legesopbrengsten maximaal 100% kostendekkend mogen zijn. In de kadernota bent u geïnformeerd over de komst van de Omgevingswet en de bij behorende Wet kwaliteitstoezicht Bouwen. De invoering hiervan is nu beoogd per 1 juli 2022 en gaat gepaard met een forse daling van de leges en de daaraan ten grondslag liggende kosten. De VNG heeft in juli 2021 geadviseerd om de benodigde aanpassingen voor de invoering in 2022 in de verordeningen te verwerken middels een gewijzigde legesverordening in 2022.

Precariobelastingen

Voor precariobelastingen is een trendmatige verhoging van 1,5% opgenomen. De precariobelasting op kabels en leidingen vervalt door een verbod door de minister met ingang van 2022. De precariobelasting die van toepassing is op bijvoorbeeld terrassen is wel aangepast.

Reclamebelasting

In deze programmabegroting hebben wij voor de reclamebelasting eveneens een trendmatige verhoging van 1,5 % opgenomen. De reclamebelasting heeft alleen betrekking op de bedrijventerreinen.

Tarieven Reclamebelasting	
	2022
tot 0,5 m2	€ 293,00
van 0,5 tot 5 m2	€ 585,00
van 5 tot 20 m2	€ 877,00
van 20 tot 50 m2	€ 1.115,00
van 50 tot 100 m2	€ 1.201,00
vanaf en meer dan 100 m2	€ 1.287,00

BIZ-heffing

Met ingang van 2018 is de BIZ ingevoerd conform het raadsbesluit in 2017. In de verordening is vastgelegd dat de tariefsverhoging 2% per jaar is. De tarieven voor 2022 zijn:

Tarieven BIZ Heffing	
	2022
Gebruikers Overdekt gebied G-1	€ 323,00
Onoverdekt gebied (inclusief € 306 extra Investering in het gebied) G-2	€ 647,00
Eigenaren Overdekt gebied E-1	€ 215,00
Onoverdekt gebied (inclusief € 153 extra investering in het gebied) E-2	€ 376,00

Toeristenbelasting

In deze programmabegroting 2022 hebben wij voor de toeristenbelasting eveneens een trendmatige verhoging van 1,5 % opgenomen. Het tarief wordt € 1,12 per overnachting. Toeristenbelasting wordt geheven voor betaalde overnachtingen door niet-ingezetenen.

Parkeerbelasting

Over de tarieven voor de parkeerbelasting 2022 wordt de raad in november 2021 geïnformeerd.

Overzicht inkomsten lokale heffingen

Onderstaand een overzicht van de opbrengsten van de belangrijkste gemeentelijke belastingen.

Opbrengsten belangrijkste heffingen (x € 1.000)			
	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Onroerendezaakbelasting	13.781	14.271	14.663
Rioolheffingen	3.288	3.354	3.437
Afvalstoffenheffing	6.797	7.888	8.251
Hondenbelasting	393	392	398
Leges omgevingsvergunning	2.545	1.801	1.801
Precariobelasting (incl. overige)	87	2.035	95
Reclamebelasting	507	542	550
Parkeergelden	1.718	2.250	2.247
Toeristenbelasting	65	110	110
BIZ ontvangsten	267	262	266

Overzicht belangrijkste tarieven

Tarieven belangrijkste heffingen					
Soort heffing	Tarief 2018	Tarief 2019	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
OZB					
Gebruikersbelasting:					
Niet-woning	0,1792%	0,1975%	0,1985%	0,1995%	0,2005%
Eigenarenbelasting:					
Woning	0,1056%	0,1110%	0,1045%	0,0992%	0,0915%
Niet-woning	0,2244%	0,2473%	0,2485%	0,2497%	0,2509%
Afvalstoffenheffing					
Basistarief	159,36	167,76	191,58	223,56	€ 245,00
Per aanbieding 240 liter	8,12	8,3	8,36	8,49	8,61
Per aanbieding 140 liter	4,77	4,85	4,92	4,99	5,07
Hoogbouw					
Storting 30 liter	0,81	0,83	1,05	1,07	1,09
Storting 60 liter	1,62	1,65	2,11	2,14	2,17
Hondenbelasting					
Tarief 1e hond	86,40	88,08	89,40	90,72	92,04
Tarief 2e hond	126,24	128,64	130,56	132,48	134,52
Tarief kennel	223,20	227,44	230,88	234,36	237,84
Rioolheffing					
Aansluitrecht woning eigenaar	62,4	62,4	62,4	63,36	64,32
Afvoerrecht woning gebruiker	31,2	31,2	31,2	31,68	32,16
Afvoerrecht niet-woning gebruiker	312	312	312	316,68	321,48

Verelijking woonlasten met andere gemeenten

Jaarlijks brengt het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) een atlas uit waarin de lokale lasten van de belastingen van gemeenten, provincies en waterschappen zijn opgenomen. Zo heeft Coelo onder andere een tabel opgenomen "Woonlasten per gemeente". In deze tabel zijn ca 400 gemeenten opgenomen. De woonlasten die Coelo vergelijkt, bestaan uit OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Deze zijn gebaseerd op een woning met een gemiddelde waarde; na aftrek van eventuele heffingskorting.

In deze tabel staat de gemeente Veenendaal op de negende plaats (vorig jaar een zevende plaats) voor wat betreft de laagste woonlasten meerpersoonshuishouden. Deze daling wordt met name veroorzaakt door de eenmalige verhoging van de afvalstoffenheffing. Om u een beeld te geven van Veenendaal in relatie tot andere gemeenten hebben wij onderstaande tabel opgenomen. De top tien met de laagste woonlasten ziet er als volgt uit.

Ter vergelijking: in de gemeente met de hoogste woonlasten bedragen de lasten voor een meerpersoonshuishouden € 1.517. Het landelijke gemiddelde bedroeg in 2021 € 811. Voor een uitgebreide woonlastenvergelijking verwijzen wij naar www.coelo.nl.

Laagste gemeentelijke woonlasten		
	Gemeente	Woonlasten 2021
1	Tilburg	598
2	Teylingen	614
3	Aalten	618
4	Gilze en Rijen	621
5	s-HertogenBosch	624
6	Rijssen-Holten	636
7	Nijkerk	640
8	Ameland	645
9	Veenendaal	646
10	Tynaarlo	652

Gemeentelijke belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het is verplicht hiervan een kengetal op te nemen in de begroting. Dit kengetal is gebaseerd op de COELO rapportage 2020 (en de berekening hiervan) staat hieronder vermeld.

Vaststelling gemeentelijke belastingcapaciteit in %	
Voor de begroting 2022	
OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde *	271
Rioolheffing voor gezin	96
Afvalstoffenheffing voor gezin **	299
Heffingskorting	0
Totale Woonlasten voor gezin	667
Woonlasten landelijk gemiddelde gezin in voorgaand boekjaar ***	811

Gemeentelijke belastingcapaciteit:	€ 667 : € 811	0	82%
---	----------------------	----------	------------

Kengetallen	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Belastingcapaciteit	78%	83%	82%

* Betreft de gemiddelde WOZ 2021

** Hierbij is rekening gehouden met 8 aanbiedingen per jaar

*** Coelo Atlas 2021

Kostendekking gemeentelijke heffingen

Voor onderstaande leges en rechten geldt, op basis van artikel 229b van de Gemeentewet, dat de geraamde baten niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten, met andere woorden

de tarieven mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Het betreft in de gemeente Veenendaal de afvalstoffenheffing, rioolheffingen, leges en de lijkbezorgingsrechten.

Afvalstoffenheffing

Onderdeel	Afvalstoffenheffing	Afvalstoffenheffing
	Begroting 2021	Begroting 2022
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-6.861.739	-7.786.849
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	933.589	964.169
Onttrekking reserve t/m 2022	185.000	464.265
Netto kosten taakveld	-5.743.150	-6.358.415
Toe te rekenen kosten		
Kwijtschelding	-383.000	-397.198
Overhead incl. (omslag)rente	-394.886	-257.909
BTW	-1.366.915	-1.237.719
Totale kosten	-7.887.951	-8.251.241
Opbrengst heffingen	7.887.812	8.251.241
Dekkingspercentage	100%	100%

Rioolheffingen

Onderdeel	Rioolheffing	Rioolheffing
	Begroting 2021	Begroting 2022
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-2.006.778	-2.414.007
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	32.422	
Netto kosten taakveld	-1.974.356	-2.167.746
Toe te rekenen kosten		
Kwijtschelding	-50.000	-50.000
Formatieve inzet incl. Overhead	-681.791	-346.891
Dotatie aan de voorziening	-437.214	-381.511
BTW	-210.411	-244.681
Totale kosten	-3.353.772	-3.437.090
Opbrengst heffingen	3.353.771	3.437.090
Dekkingspercentage	100%	100%

Lijkbezorgingsrechten

Onderdeel	Lijkbezorgingsrechten	Lijkbezorgingsrechten
	Begroting 2021	Begroting 2022
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-738.508	-746.531
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	0	0

Netto kosten taakveld	-738.508	-746.531
Toe te rekenen kosten		
Overhead incl. (omslag)rente	-139.111	-142.450
Storting onderhoudsvoorziening	-1.044	-1.070
BTW		
Totale kosten	-878.663	-890.050
Opbrengst heffingen	771.706	790.226
Dekkingspercentage	88%	89%

Leges

Onderdeel	Leges 2021			Leges 2022		
	Titel 1 Algemene dienstverlening	Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijnen	Titel 1 Algemene dienstverlening	Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijnen
Kosten taakveld(en), incl. (omslag)rente	-1.040.830	-1.378.488	-154.513	-1.069.320	-1.414.380	-158.875
Inkomstentaakveld(en), excl. Heffingen	-	-	-	-	-	-
Netto kosten taakveld	-1.040.830	-1.378.488	-154.513	-1.069.320	-1.414.380	-158.875
Toe te rekenen kosten						
Overhead incl. (omslag)rente	-255.781	-525.586	-65.897	-262.943	-540.302	-67.743
BTW						
Totale kosten	-1.296.610	-1.904.074	-220.411	-1.332.263	-1.954.682	-226.618
Opbrengst heffingen	1.250.064	1.860.530	34.222	1.094.777	1.688.233	34.737
Dekkingspercentage	96%	98%	16%	82%	86%	15%

Invordering

Het invorderingsbeleid heeft betrekking op het innen van de lokale heffingen. In 2009 hebben wij hiervoor een Leidraad invordering vastgesteld. Binnen de gemeente Veenendaal bestaan er momenteel 3 betaalwijzen:

- Betaling door middel van automatische incasso in 10 gelijke termijnen;
- Betaling in maximaal drie gelijke termijnen;
- Betaling ineens.

Wanneer (een gedeelte van) de belastingaanslag niet is betaald, wordt na het verstrijken van de laatste vervalltermijn een aanmaning verstuurd aan de belastingplichtige. Wanneer ook hier niet op wordt betaald, volgt een dwangbevel. Als gevolg van de Covid-19 heeft de

gemeente Veenendaal in 2020 en 2021 een andere, langere betaalregeling gehanteerd. In 2022 wordt beoordeeld of deze maatregelen opnieuw worden toegepast.

Kwijtschelding

De mogelijkheid voor de gemeente om kwijtschelding van belastingen te verlenen is geregeld in artikel 255 van de Gemeentewet. Hoofregel daarbij is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de rijksoverheid volgen, zoals geregeld in de Uitvoeringsregeling. Indien de gemeente niets regelt, geldt deze ministeriële regeling automatisch ook voor de gemeentelijke belastingen. Kwijtschelding is ook van toepassing op natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefenen.

Binnen het overheidsprogramma “administratieve lasten burgers” is het project Automatische kwijtschelding gemeentelijke belastingen geïntroduceerd. Deze geautomatiseerde toetsing van het recht op kwijtschelding beoogt de administratieve lasten voor de burger en de gemeente te verlagen, de afhandelingstermijnen van de kwijtscheldingsverzoeken te verkorten en het gebruik van inkomensondersteunende regelingen te bevorderen. Ter ondersteuning van de gemeenten hebben het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de VNG een Inlichtingenbureau (IB) opgericht. Dit bureau toetst voor de gemeente of een burger voor automatische kwijtschelding in aanmerking komt. Veenendaal maakt hiervan sinds 2010 gebruik.

Een deel van de kwijtscheldingsgerechtigden blijkt meerdere opeenvolgende jaren in aanmerking te komen voor deze regeling. Jaarlijks wordt geautomatiseerd onderzocht of zij automatisch kwijtschelding kunnen krijgen. Het IB wisselt daarvoor gegevens uit met gemeentelijke belastingdiensten, het UWV, de Belastingdienst en de RDW. Op basis hiervan schat het IB of de betalingscapaciteit van een huishouden sinds een eerdere individuele toets is veranderd. Is dit niet het geval, dan kan automatisch kwijtschelding worden verleend. Is dit wel het geval, dan wordt geen automatische kwijtschelding verleend. Deze burger wordt er wel op geattendeerd dat een individuele aanvraag kan worden ingediend. Omdat deze individuele toets rekening houdt met meerdere aspecten, zoals de hoogte van de premie ziektekosten, alimentatie, huur, andere belastingaanslagen e.d., kan in veel gevallen alsnog kwijtschelding worden verleend.

De afgelopen jaren is een stijging van de aantallen kwijtscheldingen zichtbaar. Deze toename vertaalt zich direct naar hogere lasten. Kwijtschelding wordt verleend voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. De toegenomen lasten worden in deze gesloten systemen opgenomen en werken door in de tariefstijging van deze heffingen.

Als gevolg van de implementatie van een nieuw systeem zijn de gegevens 2021 bij het opmaken van de begroting nog niet beschikbaar.

Kwijtscheldingen						
Belastingjaar	Toetsing IB	Toetsing gemeente	Toekenningen geheel/gedeeltelijk	Afwijzingen	% toegekend	Bedrag in €
2014	1.418	707	1.390	735	65	469.287
2015	1.681	780	1.502	959	61	489.650
2016	1.791	950	1.650	1.091	60	347.833
2017	2.227	1.032	1.806	1.453	55	295.733
2018	2.233	916	1.573	1.510	50	428.959
2019	2.271	791	1.608	1.519	53	434.088
2020	2.541	865	1.715	1.691	50	467.751
2021	nmb	nmb	nmb	nmb	nmb	463.477

Overzicht beleidsvoornemens

Jaartal

Trendmatige verhoging gemeentelijke tarieven met 1,5%	2022
Tijdelijke verlenging betaaltermijn ogv corona	2021
Wettelijk verbod precarioheffing kabels en leidingen	2021
Invoering Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging Bouwen	2022

BIJLAGEN

1. MIP

MIP

Programma	Jaar	Omschrijving	Afschr. Termijn	Dekking	Investeringsbedrag	Vorbereidingskrediet	Kap. Lasten 2022	Kap. Lasten 2023	Kap. Lasten 2024	Kap. Lasten 2025	Kap. Lasten 2026
Bedrijfsvoering	2022	Aanschaf securitymiddelen ICT (BIO) 2022	5	MIP	85.000			17.765	17.612	17.459	17.306
Bedrijfsvoering	2022	Automatiseringsplan 2022	5	MIP	760.000			158.840	157.472	156.104	154.736
Bedrijfsvoering	2022	Div. meubilair en inventaris(SSV) MIP 2022	15	MIP	141.000			10.669	10.584	10.500	10.682
Bedrijfsvoering	2022	Informatiseringsplan 2022	5	MIP	400.000			83.600	82.880	82.160	81.440
Bedrijfsvoering	2022	Inrichting Archivering en Info beheer 2022	5	MIP	75.000			15.675	15.540	15.405	15.270
Bedrijfsvoering	2022	Microficheapparaat studiezaal MIP 22-25	5	MIP	15.000			3.135	3.108	3.081	3.054
Bedrijfsvoering	2022	Ontw. datalab voor datagericht werken 2022	5	MIP	200.000			41.800	41.440	41.080	40.720
Bedrijfsvoering	2022	Renovatie toiletten MIP 22-25	15	MIP	50.000			3.783	3.753	3.723	3.693
Bedrijfsvoering	2022	Verv. huisvesting & services(inrichting) 2022	15	MIP	115.000			8.702	8.633	8.564	8.495
Bedrijfsvoering	2022	Vervangingen huisvesting & services(ICT) 2022	5	MIP	180.000			37.620	37.296	36.972	36.648
Bedrijfsvoering	2022	Werkplekken 2022	5	MIP	18.750			3.919	3.885	3.851	3.818
Totaal 2022					2.039.750			385.508	382.203	378.899	375.861
Bedrijfsvoering	2023	Aanschaf securitymiddelen ICT (BIO) 2023	5	MIP	85.000				17.765	17.612	17.459
Bedrijfsvoering	2023	Automatiseringsplan 2023	5	MIP	700.000				146.300	145.040	143.780
Bedrijfsvoering	2023	Beeld- en geluidsapparatuur 2023	5	MIP	45.000				9.405	9.324	9.243
Bedrijfsvoering	2023	Informatiseringsplan 2023	5	MIP	400.000				83.600	82.880	82.160
Bedrijfsvoering	2023	Inrichting Archivering en Info beheer 2023	5	MIP	75.000				15.675	15.540	15.405
Bedrijfsvoering	2023	Ontw. datalab voor datagericht werken 2023	5	MIP	200.000				41.800	41.440	41.080
Bedrijfsvoering	2023	Verv. kantoor- en huishoudelijk apparatuur 2023	5	MIP	102.500				21.423	21.238	21.053
Bedrijfsvoering	2023	Vervanging huisvesting 2023	15	MIP	10.000				757	751	745
Bedrijfsvoering	2023	Vervanging meubels en inventaris 2023	15	MIP	210.000				15.890	15.764	15.638
Bedrijfsvoering	2023	Werkplekken 2023	5	MIP	18.750				3.919	3.885	3.851
Totaal 2023					1.846.250				356.533	353.474	350.415
Bedrijfsvoering	2024	Aanschaf securitymiddelen ICT (BIO) 2024	5	MIP	85.000					17.765	17.612
Bedrijfsvoering	2024	Automatiseringsplan 2024	5	MIP	530.000					110.770	109.816
Bedrijfsvoering	2024	AVM en camerasysteem raadzaal vervangen 2024	5	MIP	190.000					39.710	39.368
Bedrijfsvoering	2024	AVM vergadercentrum en centrale hal 2024	5	MIP	125.000					26.125	25.900
Bedrijfsvoering	2024	Informatiseringsplan 2024 2024	5	MIP	400.000					83.600	82.880
Bedrijfsvoering	2024	Materialen bedrijfsrestaurant 2024	5	MIP	15.000					3.135	3.108
Bedrijfsvoering	2024	Meubilair bedrijfsrestaurant 2024	15	MIP	50.000					3.783	3.753

Bedrijfsvoering	2024	Ontw. datalab voor datagericht werken 2024	5	MIP	200.000					41.800	41.440
Bedrijfsvoering	2024	Room- en deskbooking 2024	5	MIP	36.000					7.524	7.459
Bedrijfsvoering	2024	Vervanging bedrijfsauto facilitair mdw. 2024	5	MIP	20.000					4.180	4.144
Bedrijfsvoering	2024	Werkplekken 2024	5	MIP	18.750					3.919	3.885
Totaal 2024					1.669.750					342.311	339.366
Totaal bedrijfsvoering					5.555.750			385.508	738.737	1.074.684	1.065.641
Fysieke Leefomgeving	2022	Bedrijfsvoering begraafplaats 2022	8	MIP	50.100			6.713	6.657	6.601	6.544
Fysieke Leefomgeving	2022	Beschoeiingen MIP 2022	15	MIP	62.200			4.707	4.669	4.632	4.594
Fysieke Leefomgeving	2022	Gebiedsvisie omgeving Duivenweide MIP 22-25	15	MIP	500.000			4.500	37.833	37.533	37.233
Fysieke Leefomgeving	2022	Groen in de openbare ruimte (IBP) MIP 2022	15	MIP	289.900			21.936	21.762	21.588	21.414
Fysieke Leefomgeving	2022	MIP Reconstructies openbare ruimte (IBP) MIP 2022	40	MIP	4.093.700			139.186	138.265	137.344	136.423
Fysieke Leefomgeving	2022	Rioleringsplan (GRWP) MIP 2022	40	MIP	3.050.300			103.710	103.024	102.338	101.651
Fysieke Leefomgeving	2022	Speelvoorzieningen MIP 2022	10	MIP	229.200			24.983	24.777	24.570	24.364
Fysieke Leefomgeving	2022	Techn. installaties rioleringen (GRWP) MIP 2022	15	Riool	108.200			8.187	8.122	8.057	7.992
Fysieke Leefomgeving	2022	Technische installaties openbare ruimte (IBP) 2022	15	MIP	229.000			17.328	17.190	17.053	16.915
Fysieke Leefomgeving	2022	Vervanging materieel MIP 2022	8	MIP	85.000			11.390	11.294	11.199	11.103
Totaal 2022					8.697.600			342.640	373.593	370.914	368.234
Fysieke Leefomgeving	2023	Beschoeiingen 2023	15	MIP	100.000				7.567	7.507	7.447
Fysieke Leefomgeving	2023	Gebiedsvisie omgeving Duivenweide MIP 22-25	15	MIP	470.000				35.563	35.281	34.999
Fysieke Leefomgeving	2023	Groen in de openbare ruimte (IBP) 2023	15	MIP	502.500				38.023	37.721	37.420
Fysieke Leefomgeving	2023	Niwb. Brandweerkzame/verpl. wijkservice 2023	40	MIP	6.146.000				208.964	207.581	206.198
Fysieke Leefomgeving	2023	Reconstructie Speelplaatsen 2023	10	MIP	300.000				32.700	32.430	32.160
Fysieke Leefomgeving	2023	Reconstructies openbare ruimte (IBP) 2023	40	MIP	4.550.000				154.700	153.676	152.653
Fysieke Leefomgeving	2023	Rioleringsplan 2023	40	Riool	3.225.000				109.650	108.924	108.199
Fysieke Leefomgeving	2023	Vervangen Technische Installaties 2023	15	MIP	185.000				13.998	13.887	13.776
Fysieke Leefomgeving	2023	Vervangen Technische Installaties Riolering 2023	15	Riool	120.000				9.080	9.008	8.936
Fysieke Leefomgeving	2023	Vervanging materieel 2023	8	MIP	36.000				4.824	4.784	4.743
Totaal 2023					15.634.500				615.069	610.800	606.530
Fysieke leefomgeving	2024	Groen in de openbare ruimte (IBP/OPOR) 2024	15	MIP	565.000					42.752	42.413

Fysieke leefomgeving	2024	Reconstruities openbare ruimte (IBP/OPOR) 2024	40	MIP	4.427.000					150.518	149.522
Fysieke leefomgeving	2024	Rioleringsplan 2024	40	Riool	2.900.000					98.600	97.948
Fysieke leefomgeving	2024	Speelvoorzieningen (IBP/OPOR) 2024	10	MIP	146.000					15.914	15.783
Fysieke leefomgeving	2024	Techn.instal. openbare ruimte (IBP/OPOR) 2024	15	MIP	120.000					9.080	9.008
Fysieke leefomgeving	2024	Vervangen beschoeiingen 2024	15	MIP	100.000					7.567	7.507
Fysieke leefomgeving	2024	Vervanging materieel 2024	8	MIP	79.500					10.653	10.564
Totaal 2024					8.337.500					335.084	332.743
Totaal Fysieke leefomgeving					32.669.600			342.640	988.662	1.316.797	1.307.508
Sociale Leefomgeving	2022	Huisvesting onderwijs 2022	15	MIP	100.000			7.567	7.507	7.447	7.387
Sociale Leefomgeving	2022	IKC Dragonder Noord 2022	40	MIP	3.297.927			0	112.129	111.387	110.645
Sociale Leefomgeving	2022	Renovatie kunstgr. sportterr. tennis(SSV) MIP 2022	15	MIP	125.765			9.516	9.441	9.365	9.527
Sociale Leefomgeving	2022	Renovatie kunstgras sportterreinen(SSV)	15	MIP	333.361			25.224	25.024	24.824	25.254
Sociale Leefomgeving	2022	Renovatie natuurgras sportterreinen(SSV) 2022	15	MIP	71.900			5.440	5.397	5.354	5.447
Sociale Leefomgeving	2022	Vastgoed (installaties) 2022	15	MIP	250.137			18.927	18.777	18.627	18.477
Sociale Leefomgeving	2022	Vastgoed (verduurzaming) 2022	15	MIP	165.000			12.485	12.386	12.287	12.188
Sociale Leefomgeving	2022	Vervanging verharding sportterreinen(SSV) 2022	40	MIP	65.000			2.210	2.195	2.181	2.289
Totaal 2022					4.409.090			81.370	192.856	191.472	191.214
Sociale Leefomgeving	2023	Huisvestingsplan Onderwijs 2023 2023	15	MIP	100.000				7.567	7.507	7.447
Sociale Leefomgeving	2023	IKC Dragonder-zuid onderwijs 2023	40	MIP	8.011.525				60.252	227.620	226.114
Sociale Leefomgeving	2023	Losse inventaris zwembad(SSV) 2023	15	MIP	33.000				2.497	2.477	2.520
Sociale Leefomgeving	2023	Renovatie atletiekbaan (ondergrond)(SSV) 2023	30	MIP	350.000				14.817	14.712	15.268
Sociale Leefomgeving	2023	Renovatie kunstgras hockeyveld(SSV) 2023	15	MIP	309.936				23.452	23.266	23.666
Sociale Leefomgeving	2023	Renovatie kunstgras tennisbanen(SSV) 2023	15	MIP	42.912				3.247	3.221	3.277
Sociale Leefomgeving	2023	Renovatie sportterreinen(SSV) 2023	15	MIP	98.000				7.415	7.357	7.483
Sociale Leefomgeving	2023	Renovatie.atletiekbn sporttechn.toplaag(SSV) 2023	15	MIP	465.000				35.185	34.906	35.506
Sociale Leefomgeving	2023	Schrobzuigmachine Sporthal Oost(SSV) 2023	8	MIP	17.000				2.278	2.259	2.272
Sociale Leefomgeving	2023	Schrobzuigmachine Sportzaal Aller Erf(SSV) 2023	8	MIP	12.000				1.608	1.595	1.604
Sociale Leefomgeving	2023	Vastgoed (installaties) 2023	15	MIP	124.705				9.436	9.361	9.286

Sociale Leefomgeving	2023	Vastgoed (verduurzaming) 2023	15	MIP	172.000				13.015	12.912	12.808
Sociale Leefomgeving	2023	Verv. info systeem Sporthal De Vallei(SSV) 2023	5	MIP	4.000				836	829	829
Sociale Leefomgeving	2023	Verv. mob. geluidsinstallaties zwembad(SSV) 2023	15	MIP	15.000				1.135	1.126	1.145
Sociale Leefomgeving	2023	Verv. vergadermeubilair Sporthal West(SSV) 2023	15	MIP	12.000				908	901	916
Sociale Leefomgeving	2023	Verv.inv./ toestellen sportaccommodaties(SSV) 2023	15	MIP	49.500				3.745	3.716	3.780
Sociale Leefomgeving	2023	Vervanging materieel buitensport(SSV) 2023	8	MIP	242.500				32.495	32.222	32.408
Sociale Leefomgeving	2023	Vervanging schrobzuigmachines zwembad(SSV) 2023	8	MIP	21.000				2.814	2.790	2.767
Totaal 2023					10.080.078				222.702	388.775	389.095
Sociale Leefomgeving	2024	Beplating sportaccommodaties 2024	15	MIP	9.900					749	762
Sociale Leefomgeving	2024	Berekening - vervangen pompen sportacc. 2024	15	MIP	16.500					1.248	1.270
Sociale Leefomgeving	2024	Huisvesting HVW 2024	15	MIP	30.000					2.270	2.252
Sociale Leefomgeving	2024	Huisvestingsplan Onderwijs 2024 2024	15	MIP	100.000					7.567	7.507
Sociale Leefomgeving	2024	Losse inventaris zwembad 2024	10	MIP	33.000					3.597	3.630
Sociale Leefomgeving	2024	Renovatie natuurgasvelden sportaccommodaties 2024	15	MIP	77.000					5.826	5.926
Sociale Leefomgeving	2024	Rolluiken bergingen zwembad 2024	10	MIP	5.000					545	550
Sociale Leefomgeving	2024	Vastgoed (installaties) 2024	15	MIP	489.979					37.075	36.781
Sociale Leefomgeving	2024	Vastgoed (verduurzaming) 2024	15	MIP	593.000					44.870	44.514
Sociale Leefomgeving	2024	Verv. inv./ toestellen sportaccommodaties 2024	15	MIP	53.500					4.048	4.117
Sociale Leefomgeving	2024	Vervanging /aanschaf materieel buitensport 2024	10	MIP	46.970					5.120	5.166
Sociale Leefomgeving	2024	Vervanging hekwerken sportaccommodaties 2024	20	MIP	44.000					2.596	2.659
Sociale Leefomgeving	2024	Vervanging straatwerk sportaccommodaties 2024	40	MIP	69.300					2.356	2.472
Sociale Leefomgeving	2024	Zwembad - bodemzuiger groot en klein 2024	10	MIP	12.500					1.672	1.635
Totaal 2024					1.580.649					119.540	119.241
Sociale Leefomgeving	2025	Aanschaf securitymiddelen ICT (BIO) 2025	5	MIP	85.000						17.765
Sociale Leefomgeving	2025	Automatiseringsplan 2025	5	MIP	330.000						68.970
Sociale Leefomgeving	2025	AVM projectruimten MIP 2025	5	MIP	20.000						4.180
Sociale Leefomgeving	2025	AVM Raadzaal MIP 2025	5	MIP	50.000						10.450

Sociale Leefomgeving	2025	Bedrijfsfietsen MIP 2025	5	MIP	30.000						6.270
Sociale Leefomgeving	2025	Bedrijfsrestaurant MIP 2025	5	MIP	22.000						4.598
Sociale Leefomgeving	2025	Beplanting MIP 2025	15	MIP	18.150						1.373
Sociale Leefomgeving	2025	Berekening MIP 2025	15	MIP	54.450						4.120
Sociale Leefomgeving	2025	Groen in de openbare ruimte (IBP/OPOR) 2025	15	MIP	563.000						42.600
Sociale Leefomgeving	2025	Hekwerken MIP 2025	40	MIP	66.550						3.926
Sociale Leefomgeving	2025	Huisvestingsplan onderwijs 2025	15	MIP	100.000						7.567
Sociale Leefomgeving	2025	Informatiseringsplan 2025	5	MIP	400.000						83.600
Sociale Leefomgeving	2025	Inrichting huisvesting MIP 2025	5	MIP	180.000						13.620
Sociale Leefomgeving	2025	Joh. Calvijnsschool 2025	40	MIP	8.755.387						297.683
Sociale Leefomgeving	2025	IKC Dragonder-Oost	40	MIP	11.237.997						382.092
Sociale Leefomgeving	2025	Reconstructies openbare ruimte (IBP/OPOR) 2025	40	MIP	4.500.000						153.000
Sociale Leefomgeving	2025	Renovatie sportterreinen(SSV) 2025	15	MIP	274.065						20.738
Sociale Leefomgeving	2025	Rioleringsplan 2025	40	MIP	3.400.000						115.600
Sociale Leefomgeving	2025	Speelvoorzieningen (IBP/OPOR) 2025	10	MIP	455.000						49.595
Sociale Leefomgeving	2025	Vastgoed (installaties) MIP 2025	15	MIP	442.987						33.519
Sociale Leefomgeving	2025	Vastgoed (verduurzaming) 2025	15	MIP	178.000						13.469
Sociale Leefomgeving	2025	Vervangen beschoeiingen 2025	15	MIP	100.000						7.567
Sociale Leefomgeving	2025	Vervangen Technische Installaties 2025	15	MIP	360.000						27.240
Sociale Leefomgeving	2025	Vervanging /aanschaf materieel buitensport 2025	10	MIP	51.425						5.605
Sociale Leefomgeving	2025	Vervanging materieel 2025	8	MIP	250.600						33.580
Sociale Leefomgeving	2025	Werkplekken 2025	5	MIP	18.750						3.919
Totaal 2025					31.943.361						1.412.647
Totaal Sociale Leefomgeving					48.013.178			81.370	415.558	699.788	2.112.196
Eindtotaal					86.238.528			809.517	2.142.956	3.091.268	4.485.345

2. Geraamde baten en lasten

Geraamde baten en lasten

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Rekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1 Fysieke Leefomgeving	37.963	32.381	-5.582	37.794	30.007	-7.788	38.513	30.215	-8.298	38.181	30.101	-8.080	39.008	29.763	-9.245	39.172	30.001	-9.171
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	1.639	1.005	-634	1.748	834	-914	1.892	961	-931	1.900	974	-926	1.913	987	-926	1.716	987	-729
3 Sociale Leefomgeving	113.280	43.772	-69.507	106.301	35.321	-70.980	101.699	28.614	-73.085	101.602	28.709	-72.893	102.765	28.830	-73.935	104.054	28.924	-75.130
4 Burger en Bestuur	7.706	1.026	-6.680	7.528	1.205	-6.323	7.795	1.114	-6.680	7.750	1.134	-6.616	7.909	1.153	-6.755	8.019	1.171	-6.849
5 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	-776	-403	373	441	-512	-953	466	-550	-1.016	1.635	2.233	598	3.125	-567	-3.691	3.543	-570	-4.113
6 Bedrijfsvoering	20.312	0	-20.312	21.295	0	-21.295	25.622	0	-25.622	25.613	0	-25.613	25.644	0	-25.644	25.737	0	-25.737
Subtotaal programma's	180.124	77.781	-102.343	175.107	66.855	-108.251	175.987	60.355	-115.632	176.680	63.150	-113.530	180.364	60.167	-120.197	182.241	60.512	-121.729
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:																		
Lokale heffingen	1.220	14.910	13.690	2.295	17.413	15.117	352	15.771	15.419	357	16.191	15.834	362	16.623	16.260	368	17.078	16.710
Algemene uitkeringen	0	110.696	110.696	0	110.548	110.548	0	120.530	120.530	0	119.160	119.160	0	120.748	120.748	0	122.996	122.996
Treasury	-467	238	705	674	1.851	1.176	154	1.905	1.751	161	1.896	1.735	167	1.891	1.723	167	1.891	1.723
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	753	125.844	125.090	2.970	129.812	126.842	506	138.206	137.700	518	137.247	136.730	530	139.261	138.732	535	141.964	141.429
Overhead	22.641	3.322	-19.319	27.359	5.490	-21.868	27.278	6.184	-21.094	28.213	6.200	-22.013	29.026	6.211	-22.815	29.897	6.227	-23.671
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	6	0	-6	143	0	-143	430	0	-430	436	0	-436	442	0	-442	442	0	-442
Geraamde totaal saldo van baten en lasten	203.525	206.947	3.422	205.578	202.157	-3.421	204.201	204.746	544	205.847	206.597	750	210.362	205.640	-4.722	213.116	208.703	-4.413
Toevoeging/onttrekking aan reserves:																		
1 Fysieke Leefomgeving	3.521	3.487	-34	19	1.608	1.589	1.733	1.374	-359	2.839	3.337	498	142	2.102	1.960	177	2.102	1.925
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	850	2.190	1.340	0	853	853	0	846	846	0	723	723	0	723	723	0	593	593
3 Sociale Leefomgeving	1.354	3.098	1.744	148	1.160	1.012	51	636	585	6	426	420	6	340	334	6	340	334
4 Burger en Bestuur	226	23	-203	90	86	-4	112	179	67	112	146	34	112	102	-10	112	102	-10
5 Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	3.250	2.733	-517	0	776	776	604	7	-597	509	7	-502	0	1.064	1.064	0	7	7
6 Bedrijfsvoering	584	553	-31	20	125	105	20	125	105	2.020	125	-1.895	20	175	155	20	175	155
Subtotaal mutaties reserves	9.785	12.085	2.300	277	4.608	4.331	2.520	3.167	647	5.486	4.764	-722	280	4.506	4.226	315	3.319	3.004
Geraamde resultaat			5.722			910	0	0	1.191	0	0	28	0	0	-496	0	0	-1.409

Geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld (bedragen x € 1.000)			2022	2023	2024	2025
0.1	Bestuur	Baten	-81	-81	-81	-81
		Lasten	2.935	2.897	2.939	2.976
Totaal 0.1			2.854	2.816	2.858	2.896
0.10	Mutaties reserves	Baten	-3.167	-4.764	-4.506	-3.319
		Lasten	2.520	5.486	280	315
Totaal 0.10			-647	722	-4.226	-3.004
0.2	Burgerzaken	Baten	-983	-1.002	-1.020	-1.036
		Lasten	2.026	2.002	1.969	1.984
Totaal 0.2			1.043	1.000	949	948
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	-104	-105	-107	-109
		Lasten	315	271	274	277
Totaal 0.3			211	165	166	168
0.4	Overhead	Baten	-6.184	-6.200	-6.211	-6.227
		Lasten	27.278	28.213	29.026	29.897
Totaal 0.4			21.094	22.013	22.815	23.671
0.5	Treasury	Baten	-1.905	-1.896	-1.891	-1.891
		Lasten	584	597	609	609
Totaal 0.5			-1.321	-1.299	-1.281	-1.281
0.61	OZB woningen	Baten	-8.005	-8.207	-8.414	-8.691
		Lasten	1.256	1.259	1.263	1.270
Totaal 0.61			-6.748	-6.948	-7.151	-7.421
0.62	OZB niet-woningen	Baten	-6.659	-6.860	-7.068	-7.238
		Lasten	107	109	110	112
Totaal 0.62			-6.552	-6.752	-6.957	-7.126
0.63	Parkeerbelasting	Baten	-2.244	-2.288	-2.288	-2.288
		Lasten	0	0	0	0
Totaal 0.63			-2.244	-2.288	-2.288	-2.288
0.64	Belastingen Overig	Baten	-1.107	-3.915	-1.141	-1.148
		Lasten	125	126	127	128
Totaal 0.64			-982	-3.789	-1.014	-1.020
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Baten	-	-	-	-
			120.530	119.160	120.748	122.996
Totaal 0.7			120.530	119.160	120.748	122.996
0.8	Overige baten en lasten	Baten	0	0	0	4
		Lasten	466	1.635	3.125	3.543
Totaal 0.8			466	1.635	3.125	3.547
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	Baten	-6	-6	-6	-7
		Lasten	3.625	3.631	3.772	3.825
Totaal 1.1			3.619	3.625	3.765	3.818
1.2	Openbare orde en Veiligheid	Baten	-45	-45	-46	-47
		Lasten	2.617	2.627	2.641	2.658
Totaal 1.2			2.572	2.582	2.595	2.611
2.1	Verkeer en vervoer	Baten	-455	-460	-465	-470
		Lasten	9.347	9.462	9.962	9.936
Totaal 2.1			8.891	9.002	9.496	9.466
2.2	Parkeren	Lasten	2.258	2.305	2.304	2.317
Totaal 2.2			2.258	2.305	2.304	2.317
3.1	Economische ontwikkeling	Lasten	1.386	1.372	1.375	1.170
Totaal 3.1			1.386	1.372	1.375	1.170
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Baten	-49	-49	-50	-51
		Lasten	17	17	17	17
Totaal 3.2			-31	-32	-33	-34

3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	Baten	-281	-285	-289	-289
		Lasten	879	883	888	893
Totaal 3.3			598	598	599	603
3.4	Economische promotie	Baten	-110	-110	-110	-110
		Lasten	365	380	384	389
Totaal 3.4			255	270	274	279
4.1	Openbaar basisonderwijs	Lasten	3	3	3	3
Totaal 4.1			3	3	3	3
4.2	Onderwijshuisvesting	Baten	-798	-808	-850	-861
		Lasten	5.291	5.277	5.445	5.475
Totaal 4.2			4.492	4.469	4.596	4.615
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	-1.788	-1.778	-1.781	-1.783
		Lasten	4.331	4.352	4.388	4.445
Totaal 4.3			2.543	2.575	2.607	2.662
5.1	Sportbeleid en activering	Lasten	6.238	6.330	6.425	6.522
Totaal 5.1			6.238	6.330	6.425	6.522
5.2	Sportaccommodaties	Baten	-3.305	-3.354	-3.404	-3.454
		Lasten	2.285	2.258	2.024	2.032
Totaal 5.2			-1.020	-1.095	-1.380	-1.422
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Baten	-1.519	-1.576	-1.598	-1.622
		Lasten	4.411	4.489	4.519	4.554
Totaal 5.3			2.891	2.913	2.921	2.932
5.4	Musea	Lasten	364	369	375	380
Totaal 5.4			364	369	375	380
5.5	Cultureel erfgoed	Baten	-1	-1	-1	-1
		Lasten	148	150	151	153
Totaal 5.5			147	150	150	152
5.6	Media	Lasten	1.926	1.955	1.983	2.013
Totaal 5.6			1.926	1.955	1.983	2.013
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Baten	-4	-4	-4	-4
		Lasten	5.638	5.627	5.676	5.712
Totaal 5.7			5.634	5.623	5.672	5.708
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-1.716	-1.742	-1.769	-1.796
		Lasten	5.637	5.455	5.572	5.735
Totaal 6.1			3.922	3.713	3.803	3.939
6.2	Wijkteams	Baten	-181	-184	-187	-190
		Lasten	4.559	4.654	4.735	4.836
Totaal 6.2			4.379	4.470	4.548	4.646
6.3	Inkomensregelingen	Baten	-20.313	-20.313	-20.312	-20.312
		Lasten	25.171	25.179	25.210	25.266
Totaal 6.3			4.858	4.866	4.898	4.954
6.4	Begeleide participatie	Lasten	7.434	7.139	7.043	6.960
Totaal 6.4			7.434	7.139	7.043	6.960
6.5	Arbeidsparticipatie	Baten	-70	-71	-72	-73
		Lasten	4.192	4.007	4.020	4.059
Totaal 6.5			4.122	3.936	3.948	3.986
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	Baten	-15	-16	-16	-16
		Lasten	4.143	4.149	4.203	4.263
Totaal 6.6			4.128	4.133	4.187	4.247
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	-594	-599	-599	-601
		Lasten	14.277	14.557	15.057	15.508
Totaal 6.71			13.683	13.957	14.458	14.906
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	21.272	21.242	21.525	21.755
Totaal 6.72			21.272	21.242	21.525	21.755
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Baten	-20	0	0	0

		Lasten	974	966	980	986
Totaal 6.81			954	966	980	986
7.1	Volksgezondheid	Lasten	2.758	2.789	2.845	2.903
Totaal 7.1			2.758	2.789	2.845	2.903
7.2	Riolering	Baten	-3.620	-3.706	-3.794	-3.794
		Lasten	2.939	2.948	3.022	3.023
Totaal 7.2			-681	-759	-772	-771
7.3	Afval	Baten	-9.215	-10.010	-10.261	-10.421
		Lasten	7.637	7.748	7.865	7.985
Totaal 7.3			-1.578	-2.263	-2.396	-2.436
7.4	Milieubeheer	Lasten	2.249	2.092	2.108	2.125
Totaal 7.4			2.249	2.092	2.108	2.125
7.5	Begraafplaatsen	Baten	-982	-999	-982	-999
		Lasten	941	958	968	974
Totaal 7.5			-41	-41	-14	-26
8.1	Ruimtelijke Ordening	Baten	-69	-71	-72	-73
		Lasten	1.858	1.858	1.863	1.871
Totaal 8.1			1.788	1.787	1.791	1.798
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Baten	-8.784	-7.626	-8.063	-8.063
		Lasten	8.784	7.626	8.063	8.063
Totaal 8.2			0	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen	Baten	-3.003	-3.070	-1.938	-1.964
		Lasten	3.154	3.885	3.508	3.515
Totaal 8.3			151	815	1.569	1.551
Totaal lasten			206.721	211.334	210.642	213.431
Totaal baten			-	-	-	-
			207.912	211.362	210.146	212.022
TOTAAL GENERAAL			-1.191	-28	496	1.409

3. Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans

Balans per 31 december

(bedragen x € 1.000)	Rekening		Rekening		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2019		2020		2021		2022		2023		2024		2025	
ACTIVA														
Vaste activa														
Immateriële vaste activa		102		89		178		0		0		0		0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0		0		2		0		0		0		0	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	102		89		176		0		0		0		0	
Materiële vaste activa		229.187		239.712		243.519		244.557		241.913		251.481		261.380
Investerings met een economisch nut														
- investeringen met een economisch nut waarvoor een heffing wordt geheven	136.065		142.812		28.677		54.074		53.159		52.190		54.636	
- investeringen met een economisch nut	47.943		49.989		135.441		139.676		137.479		142.662		142.759	
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	45.179		46.911		79.401		50.807		51.275		56.629		63.985	
Financiële vaste activa		16.689		16.614		16.953		16.942		16.935		16.929		16.922
Kapitaalverstrekkingen aan:														
- deelnemingen	2.919		2.919		2.826		2.826		2.826		2.826		2.826	
Leningen aan:														
- woningbouwcorporaties	441		0		398		0		0		0		0	
Overige langlopende Leningen u/g	11.558		11.966		12.000		12.316		12.316		12.316		12.316	
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.771		1.728		1.729		1.728		1.728		1.728		1.728	
Bijdragen aan ACTIVA in eigendom van derden							72		65		59		52	
Totaal vaste activa		245.978		256.415		260.650		261.499		258.848		268.410		278.302
Vlottende activa														
Voorraden		7.057		5.371		1.326		1.326		1.326		1.326		1.326
Grond- en hulpstoffen:														
- overige grond- en hulpstoffen														
Gereed product en handelsgoederen	155		1.988											
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	6.902		3.383		1.326		1.326		1.326		1.326		1.326	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		18.588		18.254		13.532		13.787		13.787		13.787		13.787
Vorderingen op openbare lichamen	10.131		9.787		9.532		9.787		9.787		9.787		9.787	

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.000		3.000		0		4.000		4.000		4.000		4.000	
Overige Vorderingen	3.457		5.467		4.000		0		0		0		0	
Liquide middelen		411		154		411		154		154		154		154
Kassaldi	22		21		22		21		21		21		21	
Bank- en girosaldi	389		133		389		133		133		133		133	
Overlopende activa		3.221		4.864		3.221		4.864		4.864		4.864		4.864
Totaal vlottende activa		29.277		28.643		18.490		20.131		20.131		20.131		20.131
TOTAAL ACTIVA		275.255		285.058		279.140		281.630		278.979		288.541		298.433
PASSIVA														
Vaste passiva														
Eigen vermogen		77.786		81.131		66.024		70.087		69.408		69.957		66.344
Algemene reserve(s)	25.753		23.779		21.689		26.839		27.145		25.438		24.998	
Bestemmingsreserves														
- Voor egalisatie van tarieven	268		560											
- Overige bestemmingsreserves	51.034		51.069		44.335		43.248		42.263		44.519		41.346	
Gerealiseerd/ geraamd resultaat	731		5.723											
Voorzieningen		21.701		23.921		25.836		18.185		19.270		17.461		18.415
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	10.831		14.033		16.318		7.252		7.174		4.306		4.228	
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	5.019		4.069		4.180		5.226		6.402		7.595		8.806	
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	5.851		5.819		5.338		5.707		5.694		5.561		5.382	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		129.658		128.547		145.400		143.100		153.400		161.800		168.100
Obligatieleningen														
Onderhandse leningen van:														
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen														
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	122.458		121.347		141.000		139.800		151.200		160.700		168.100	
- binnenlandse bedrijven														
- overige binnenlandse sectoren	7.200		7.200		4.400		3.300		2.200		1.100		0	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren														
Waarborgsommen														
Verplichtingen uit hoofde van financial-lease overeenkomsten														
Totaal vaste passiva		229.145		233.599		237.260		231.372		242.078		249.219		252.859
Vlottende passiva														

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		30.706		34.022		25.273		35.100		22.100		24.100		30.100
Kasgeldleningen	20.000		22.000		13.000		23.000		10.000		12.000		18.000	
Bank- en girosaldi	2.433		4.014		4.000		4.000		4.000		4.000		4.000	
Overige schulden	8.273		8.008		8.273		8.100		8.100		8.100		8.100	
Overlopende passiva		15.404		17.438		16.607		15.158		14.801		15.222		15.474
Verplichtingen opgebouwd in het begrotingsjaar	11.339		13.648		11.339		10.640		10.640		10.640		10.640	
Ontvangen voorschotbedragen	4.065		3.790		4.065		3.107		3.107		3.107		3.107	
Overige overlopende passiva	0		0		1.203		1.411		1.054		1.475		1.727	
Totaal vlottende passiva		46.110		51.460		41.880		50.258		36.901		39.322		45.574
TOTAAL PASSIVA		275.255		285.058		279.140		281.630		278.979		288.541		298.433

4. Staat van incidentele baten en lasten 2022-2025

Staat van incidentele baten en lasten 2022-2025

	2022			2023			2024			2025		
<i>bedragen x € 1.000</i>	<i>totaal</i>	<i>Structureel</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>totaal</i>	<i>Structureel</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>totaal</i>	<i>Structureel</i>	<i>Incidenteel</i>	<i>totaal</i>	<i>Structureel</i>	<i>Incidenteel</i>
Lasten												
1 Fysieke Leefomgeving	38.513	37.688	825	38.181	37.288	893	39.008	37.212	1.796	39.172	38.955	217
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	1.892	1.717	175	1.900	1.770	130	1.913	1.783	130	1.716	1.716	
3 Sociale Leefomgeving	101.699	101.464	235	101.602	101.602		102.765	102.765		104.054	104.054	
4 Burger en Bestuur	7.795	7.568	227	7.750	7.604	146	7.909	7.807	102	8.019	7.917	102
5 Alg. Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	1.402	1.199	203	2.589	2.589		4.097	4.097		4.520	4.520	
6 Bedrijfsvoering	52.900	52.715	185	53.827	53.827		54.670	54.670		55.634	55.634	
Totaal exploitatie	204.201	202.351	1.850	205.847	204.678	1.169	210.362	208.334	2.028	213.116	212.797	319
Mutaties reserves	2.520	71	2.449	5.486	26	5.460	280	26	254	315	26	289
TOTAAL	206.721	202.422	4.299	211.334	204.705	6.629	210.642	208.360	2.282	213.431	212.823	608
Baten												
1 Fysieke Leefomgeving	30.215	30.196	19	30.101	30.053	48	29.763	29.621	142	30.001	29.824	177
2 Economie, Werk en Ontwikkeling	961	961		974	974		987	987		987	987	
3 Sociale Leefomgeving	28.614	28.614		28.709	28.709		28.830	28.830		28.924	28.924	
4 Burger en Bestuur	1.114	1.002	112	1.134	1.022	112	1.153	1.041	112	1.171	1.059	112
5 Alg. Dekkingsmiddelen en Onvoorzien	137.656	137.656		139.480	136.689	2.791	138.695	138.695		141.394	141.394	
6 Bedrijfsvoering	6.184	6.184		6.200	4.200	2.000	6.211	6.211		6.227	6.227	
Totaal exploitatie	204.746	204.615	131	206.597	201.646	4.951	205.640	205.386	254	208.703	208.414	289
Mutaties reserves	3.167	1.813	1.354	4.764	3.595	1.169	4.506	1.560	2.946	3.319	3.029	290
TOTAAL	207.912	206.427	1.485	211.362	205.242	6.120	210.146	206.946	3.200	212.022	211.443	579
Saldo	1.191	4.005	-2.814	28	537	-509	-496	-1.414	918	-1.409	-1.380	-29
Saldo begroting (struct + inc)			1.191			28			-496			-1.409

Fysieke Leefomgeving

In 2024 en 2025 wordt de boekwaarde van 2 bestaande investeringen afgeboekt in verband met de voorgenomen investeringen in het Franse Gat. Het gaat om een bedrag van € 139.000 in 2024 en € 29.000 in 2025.

De lasten en baten van de afvalverwijdering en -verwerking worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egalisatiereserve. In 2022 wordt € 630.000 aan deze reserve onttrokken, in 2023 t/m 2025 wordt resp. € 29.000, € 123.000 en € 158.000 gestort in deze reserve.

Voor de gemeentelijke bijdrage aan het mobiliteitsfonds is in 2022 € 66.000 en in de jaren 2023 t/m 2025 € 67.000 begroot. Conform besluitvorming worden deze lasten gedekt uit de reserve mobiliteit.

Voor de kosten van de milieuzorg wordt jaarlijks € 16.000 geraamd en onttrokken aan de algemene reserve.

Ten behoeve van de parkeerexploitatie wordt in de periode 2022 t/m 2025 jaarlijks incidenteel € 19.000 geraamd ten gunste van de reserve parkeren. Voor de vernieuwing van de openbare ruimte m.b.t. de Ellekoot wordt zowel in 2022 als in 2023 incidenteel € 48.000 geraamd en onttrokken aan de algemene reserve.

Ten behoeve van de parkeerexploitatie wordt in de periode 2022 t/m 2025 jaarlijks incidenteel € 19.000 geraamd ten gunste van de reserve parkeren. Voor het onderhoud van de wegen wordt in 2022 t/m 2025 jaarlijks € 15.000 geraamd vanuit de reserve onderhoud wegen.

De lasten en baten van de begraafplaatsen worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egalisatiereserve. In 2022 t/m 2025 wordt resp. € 50.000, € 57.000, € 90.000 en € 90.000 geraamd en onttrokken aan deze reserve.

Voor de incidentele lasten van de verkabeling van de hoogspanning is in 2023 en 2024 resp. € 690.000 en € 1.469.000 geraamd. De lasten worden gedekt uit de bestemmingsreserve verkabeling hoogspanning.

Economie, Werk en Ontwikkeling

In 2022, 2023 en 2024 wordt jaarlijks € 130.000 geraamd voor de uitvoering van het programma 'Vitale Binnenstad'. Deze incidentele kosten worden gedekt door de reserve meerjarige middelen.

Ook is in 2022 € 45.000 incidenteel begroot voor activiteiten in het kader van de economische promotie. Dit bedrag wordt eveneens bekostigd vanuit de reserve meerjarige middelen.

Sociale Leefomgeving

Voor de oprichting van een nieuwe welzijnsstichting is in 2022 € 175.000 incidenteel begroot. Deze lasten worden gedekt uit de algemene reserve. Daarnaast wordt in 2022 € 60.000 incidenteel beschikbaar gesteld voor het project "Welzijn op recept".

Burger en bestuur

De veiligheidsregio ontvangt in 2022 € 33.000 incidenteel voor de aanvullende lasten van het FLO overgangsrecht. Voor het inwerkprogramma van (nieuwe) raadsleden is in 2022 € 15.000 incidenteel in de begroting opgenomen.

De kosten en baten van de verkiezingen worden jaarlijks verrekend met de egalisatiereserve verkiezingen. In 2022 t/m 2025 wordt jaarlijks € 112.000 gestort in deze reserve en in die jaren bedragen de geraamde kosten resp. € 179.000, € 146.000, € 102.000 en € 102.000. Zoals eerder aangegeven worden deze kosten gedekt uit de egalisatiereserve.

Algemene Dekkingsmiddelen en Onvoorzien

In 2022 is incidenteel de stelpost 'groei' opgehoogd met € 203.000 als onderdeel van de bestemming van de te ontvangen middelen vanuit de septembercirculaire 2019.

In 2023 wordt een incidenteel bedrag van € 2.791.000 vanuit de voorziening dubieuze debiteuren precariobelasting overgeheveld naar de bestemmingsreserve verkabeling hoogspanning.

Bedrijfsvoering

In 2022 wordt incidenteel € 100.000 aan het budget voor de bedrijfsvoering toegevoegd voor de extra benodigde capaciteit ten behoeve van de aanpak van het stikstofdossier. Ook wordt in 2022 incidenteel € 85.000 geraamd voor de integrale aanpak van het Franse Gat.

In 2023 wordt € 2.000.000 vanuit de risicoreserve grondexploitaties ingezet voor de nieuwbouw van de Wijkservice. Dit bedrag wordt gestort in de reserve dekking kapitaallasten.

Reserves

De saldi van de Programmabegroting 2021-2024 zijn verrekend met de algemene reserve. Dit resulteert in een incidentele storting in 2022 en 2023 van resp. € 604.000 en € 509.000 en in een incidentele onttrekking in 2024 van € 1.057.000.

Voor de oprichting van de welzijnsstichting wordt in 2022 € 175.000 onttrokken aan de algemene reserve.

Voor activiteiten in het kader van de economie (promotie en 'Vitale Binnenstad') wordt € 175.000 in 2022, € 130.000 in 2023 en € 130.000 in 2024 onttrokken aan de reserve meerjarige middelen.

In 2023 wordt € 2.000.000 vanuit de risicoreserve grondexploitaties ingezet voor de nieuwbouw van de Wijkservice. Dit bedrag wordt gestort in de reserve dekking kapitaallasten.

De lasten en baten van de afvalverwijdering en -verwerking worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egalisereserve. In 2022 wordt € 630.000 aan deze reserve onttrokken, in 2023 t/m 2025 wordt resp. € 29.000, € 123.000 en 158.000 gestort in deze reserve.

Voor de gemeentelijke bijdrage aan het mobiliteitsfonds is in 2022 € 66.000 en in de jaren 2023 t/m 2025 € 67.000 begroot. Conform besluitvorming worden deze lasten gedekt uit de reserve mobiliteit.

De kosten en baten van de verkiezingen worden jaarlijks verrekend met de egalisereserve verkiezingen. In 2022 t/m 2025 wordt jaarlijks € 112.000 gestort in deze reserve en in die jaren bedragen de geraamde kosten resp. € 179.000, € 146.000, € 102.000 en € 102.000. Zoals eerder aangegeven worden deze kosten gedekt uit de egalisereserve.

Voor de kosten van de milieuzorg wordt jaarlijks € 16.000 geraamd en onttrokken aan de algemene reserve.

Voor de vernieuwing van de openbare ruimte m.b.t. de Ellekoot wordt zowel in 2022 als in 2023 incidenteel € 48.000 geraamd en onttrokken aan de algemene reserve.

Ten behoeve van de parkeerexploitatie wordt in de periode 2022 t/m 2025 jaarlijks incidenteel € 19.000 geraamd ten gunste van de reserve parkeren.

Voor het toekomstig onderhoud van de wegen wordt in 2022 incidenteel € 1.714.000 gestort in de reserve onderhoud wegen. Voor het onderhoud van de wegen wordt in 2022 t/m 2025 jaarlijks € 15.000 geraamd vanuit de reserve onderhoud wegen.

De lasten en baten van de begraafplaatsen worden jaarlijks verrekend met de gelijknamige egalisereserve. In 2022 t/m 2025 wordt resp. € 50.000, € 57.000, € 90.000 en € 90.000 geraamd en onttrokken aan deze reserve.

Voor de incidentele lasten van de verkabeling van de hoogspanning is in 2023 en 2024 resp. € 690.000 en € 1.469.000 geraamd. De lasten worden gedekt uit de bestemmingsreserve verkabeling hoogspanning. In 2023 wordt een incidenteel bedrag van € 2.791.000 vanuit de voorziening dubieuze debiteuren precariobelasting overgeheveld naar de bestemmingsreserve verkabeling hoogspanning

5. Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen

	Saldo 1-jan-22	Mutaties 2022	Saldo 1-jan-23	Mutaties 2023	Saldo 1-jan-24	Mutaties 2024	Saldo 1-jan-25	Mutaties 2025	Saldo 1-jan-26
ALGEMENE RESERVES									
Algemene reserve	16.870.486	2.852.098	19.722.584	306.192	20.028.776	292.879	20.321.655	-440.797	19.880.858
Risicoreserve grondexploitatie	7.116.645		7.116.645		7.116.645		5.116.645		5.116.645
Totaal algemene reserves	23.987.131	2.852.098	26.839.229	306.192	27.145.421	292.879	25.438.300	-440.797	24.997.503
BESTEMMINGSRESERVES									
Bestemmingsres. meerjarige middelen	4.249.846		888.172		713.172		583.172		453.172
Egalisatiereserve bouwleges	350.342		834.342		834.342		834.342		834.342
Reserve Breedtesport	24.883	-24.883	0		0		0		0
Reserve mobiliteit	1.034.706	-201.566	833.140	-66.050	767.090	-66.710	700.380	-67.380	633.000
Bestemmingsreserve bedrijfsvoering	696.507		696.507		696.507		696.507		696.507
Reserve kosten juridische advisering	-105		-105		-105		-105		-105
Reserve egalisatie Rembrandt College	2.702.483	-2.702.483	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	150		0		0		0		0
Reserve parkeren	604.659		623.565		642.471		661.377		680.283
Reserve Onderwijs	0	0	0		0		0		0
Reserve onderhoud wegen	1.227.314	-14.374	1.212.940	1.699.281	2.912.221	-14.999	2.897.222	-14.999	2.882.223
Reserve sloop Rozenbottel	-176		0		0		0		0
Egalisatiereserve verkiezingen	312.133	-55.525	256.608	-66.650	189.958	-33.630	156.328	9.672	166.000
Egalisatiereserve afvalverwijdering en -verwerking	1.844.168	-456.414	1.387.754	-629.866	757.888	29.121	787.009	123.148	910.157
Reserve verslavingszorg	43.139		43.139		43.139		43.139		43.139
Reserve sociale werkvoorziening	649.140		649.140		649.140		649.140		649.140
Bestemmingsreserve Precariobelasting	335		335		335		335		335
Reserve reconstructie Zuivelstraat	286.282		286.282		286.282		286.282		286.282
Project Nieuw Wonen (geen kap.lasten)	98.623		98.623		98.623		98.623		98.623
Reserve dekking kap.lasten investeringen	30.471.122	-1.367.236	29.103.886	-1.715.668	27.388.218	409.756	27.797.974	-1.553.695	26.244.279
Bestemmingsreserve Starters- en Blijversleningen	2.146.497		1.646.497		1.646.497		1.646.497		1.646.497
Reserve aanloopverliezen Stichting Ontmoetingshuis	231.022		126.269		126.269		126.269		126.269
Reserve wachtgeldverplichtingen liquidatie WMMN	57.000		0		0		0		0
Bestemmingsreserve leefbaarheid verbreding Rondweg-oost	2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000

Reserve beeldende kunst	10.280		10.280		10.280		10.280		10.280
Bestemmingsreserve verkabeling hoogspanning	28.523		28.523		28.523		2.129.255		660.255
Reserve ontwikkelfonds bedrijfsverplaatsingen	2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000
Egalisatiereserve begraafplaatsen	559.643		522.054		472.054		414.939		325.432
Totaal overige bestemmingsreserves	51.628.515	- 4.822.481	43.247.950	-778.953	42.262.903	323.538	44.518.964	- 1.503.254	41.346.109
Totaal reserves	75.615.646	- 1.970.383	70.087.179	-472.761	69.408.324	616.417	69.957.263	- 1.944.051	66.343.612
VOORZIENINGEN									
Rozenbottel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wachtgelden vm wethouders	41.300	-41.300	0	0	0	0	0	0	0
Pensioenverplichtingen vm. wethouders	4.516.274	-55.500	4.460.774	-77.600	4.383.174	-77.600	4.305.574	-77.600	4.227.974
Voorziening dubieuze debiteuren precariobelasting	8.379.490	- 5.588.758	2.790.732	0	2.790.732	- 2.790.732	0	0	0
Subtotaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	12.937.064	- 5.685.558	7.251.506	-77.600	7.173.906	- 2.868.332	4.305.574	-77.600	4.227.974
Onderhoudsvoorziening gem.gebouwen	4.068.987	1.157.510	5.226.497	1.175.162	6.401.659	1.193.084	7.594.743	1.211.002	8.805.745
Subtotaal onderhoudsegalisatie- voorzieningen	4.068.987	1.157.510	5.226.497	1.175.162	6.401.659	1.193.084	7.594.743	1.211.002	8.805.745
Sociale woningbouw (BWS)	1.850.849	-244.280	1.606.569	-244.280	1.362.289	-244.280	1.118.009	-244.280	873.729
Voorziening riolering	3.968.360	132.214	4.100.574	231.511	4.332.085	110.930	4.443.015	64.857	4.507.872
Subtotaal voorzieningen door derden beklemd middelen met een specifieke aanwendingsrichting	5.819.209	-112.066	5.707.143	-12.769	5.694.374	-133.350	5.561.024	-179.423	5.381.601
Totaal voorzieningen	22.825.259	- 4.640.114	18.185.145	1.084.793	19.269.938	- 1.808.598	17.461.340	953.979	18.415.319
Generaal totaal	98.440.905	- 6.610.497	88.272.324	612.032	88.678.262	- 1.192.181	87.418.604	-990.072	84.758.931